

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

«Η ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ, ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΤΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΟΚΤΗΤΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ».

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΖΑΜΠΙΕΤΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ:

MN/09022

Πειραιάς, Σεπτέμβριος 2011

Δήλωση Αυθεντικότητας

Το άτομο που εκπονεί τη Διπλωματική Εργασία φέρει ολόκληρη την ευθύνη προσδιορισμού της χρήσης του υλικού, η οποία ορίζεται στη βάση των εξής παραγόντων: του σκοπού και χαρακτήρα της χρήσης (εμπορικός, μη κερδοσκοπικός ή εκπαιδευτικός), της φύσης του υλικού χρησιμοποιεί (τμήμα του κειμένου, πίνακες, σχήματα, εικόνες ή χάρτες), του ποσοστού και της σημαντικότητας του τμήματος που χρησιμοποιεί σε σχέση με όλο το κείμενο υπό copyright και των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής στην αγορά ή στη αξία του υπό copyright κειμένου.

Ζαμπέτα Βασιλική

Αφιερώνεται στην αγαπημένη μου οικογένεια και στον Καθηγητή μου Κύριο Θαλασσινό για την αμέριστη συμπαράσταση και υπομονή τους στην εκπόνηση της παρούσας διατριβής παρά τον περιορισμένο χρόνο μου εξαιτίας της πλήρους απασχόλησης μου σε ναυτιλιακή εταιρεία.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θέλω να ευχαριστήσω θερμά όλους όσους με βοήθησαν και με στήριξαν επιστημονικά κατά την διάρκεια εκπόνησης αυτής της διπλωματικής διατριβής.

Καταρχήν, θέλω να εκφράσω την ιδιαίτερη ευγνωμοσύνη μου στον επιβλέποντα Καθηγητή μου Ελευθέριο Θαλασσινό ο οποίος με την μεγάλη υπομονή και κατανόησή του με ενθάρρυνε να ξεπεράσω τις αμφιβολίες μου για θέματα που πριν από την εγγραφή μου στο τμήμα ήταν έξω από τις ακαδημαϊκές μου επιδιώξεις. Πίστεψε τις δυνατότητες μου, με καθοδήγησε και με ενθάρρυνε σε κάθε στάδιο εκπόνησης της παρούσας διπλωματικής διατριβής και μου άνοιξε τους ορίζοντες σε ότι έχει σχέση με την επαγγελματική μου αλλά και με την ακαδημαϊκή μου εξέλιξη. Του οφείλω ένα ιδιαίτερο ευχαριστώ καθώς με δίδαξε την αξία της μάθησης, του σεβασμού και του ευγενούς ανταγωνισμού. Ο ενθουσιασμός και το πάθος του για την επιστήμη και την έρευνα με ενέπνευσαν ώστε να προσπαθώ αβασάνιστα για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Του οφείλω ένα μεγάλο μέρος της ακαδημαϊκής και πνευματικής μου ανάπτυξης συνολικά στη διάρκεια των μεταπτυχιακών μου σπουδών.

Θα ήθελα, επίσης, να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου και στα άλλα δύο μέλη της Επιτροπής Καθηγητές κ.κ. Θεόδωρο Πελαγίδη και Σωτήριο Θεοδωρόπουλο οι οποίοι συμμερίστηκαν τον ενθουσιασμό μου, με καθοδήγησαν και με τροφοδότησαν με άκρως απαραίτητες συμβουλές και σχόλια. Η συμβολή τους στην εκπόνηση της παρούσας διπλωματικής είναι εξίσου σημαντική.

Φυσικά είναι απολύτως αναγκαίο, για μένα τουλάχιστον, να ευχαριστήσω το σύνολο των Καθηγητών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος στη Ναυτιλία καθώς με την καθοδήγηση και την αφοσίωσή τους διδάχθηκα τα οφέλη της μάθησης, της κριτικής άποψης και της εξειδίκευσης. Ιδιαίτερος να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο του τμήματος Καθηγητή κ. Ανδρέα Μερικά για το προσωπικό του ενδιαφέρον στην παρούσα διπλωματική.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στο Ίδρυμα «Προποντίς» το οποίο με έχρισε Τιμητική Υπότροφο για το έτος 2010 γεγονός που μου έδωσε το έναυσμα για ακόμα μεγαλύτερη προσπάθεια στην επίτευξη των στόχων μου ενώ ταυτόχρονα μου έδωσε οικονομική ενίσχυση με σκοπό την περάτωση των μεταπτυχιακών μου σπουδών.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους διευθυντές, τα στελέχη και τους υπαλλήλους της ναυτιλιακής και τραπεζικής αγοράς οι οποίοι διέθεσαν τον πολύτιμο χρόνο τους ώστε να συλλέξω τα απαραίτητα στοιχεία για την εκπόνηση της εμπειρικής έρευνας της διπλωματικής μου εργασίας.

Τέλος, αλλά όχι λιγότερο σημαντική, θεωρώ τη συμβολή των δικών μου ανθρώπων στην προσπάθεια αυτή. Θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου, Στέλιο και Αγγελική Ζαμπέτα και την αδερφή μου Καλλιρρόη Ζαμπέτα για τις αρχές και αξίες που με δίδαξαν στη ζωή μου, την υποστήριξη, τη συμπαράσταση αλλά και την υπομονή που έδειξαν κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων χρόνων.

Σεπτέμβριος 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	5
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	6
EXECUTIVE SUMMARY	8
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	11
ΜΕΡΟΣ Α: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	14
Κεφάλαιο 1: Αντικείμενο Έρευνας	14
1.1 Σκοπός και Στόχοι της Έρευνας	14
1.2 Υποθέσεις Ανάλυσης	17
1.3 Επισκόπηση Βιβλιογραφίας	18
Κεφάλαιο 2: Παγκοσμιοποίηση	21
2.1 Ιστορική Αναδρομή	21
2.2 Η Έννοια της Παγκοσμιοποίησης	22
2.3 Τα Αίτια της Παγκοσμιοποίησης	23
2.4 Οι Επιπτώσεις της Παγκοσμιοποίησης	24
2.5 Ο Δείκτης της Παγκοσμιοποίησης- Globalization Index	25
2.6 Ασύμπτωτες Αντιλήψεις για την Παγκοσμιοποίηση	29
2.7 Διεθνοποίηση	30
2.7.1 Κίνητρα Διεθνοποίησης	30
2.7.2 Οφέλη Διεθνοποίησης	31
2.7.3 Κίνδυνοι Διεθνοποίησης	31
2.7.4 Θεωρητικά Υποδείγματα Διεθνοποίησης	32
2.7.5 Η Διεθνοποίηση στις Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις	33
2.7.6 Η Στρατηγική Διεθνοποίησης των Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων	35
Κεφάλαιο 3: Διεθνές εμπόριο	36
3.1 Ιστορική Αναδρομή	36
3.2 Το Διεθνές Εμπόριο στο Επίκεντρο της Παγκόσμιας Οικονομίας	37
3.3 Η Ανάπτυξη των Διεθνών Ανταλλαγών ως Καθοριστικός Παράγοντας στη Βελτίωση της Συνολικής Ευημερίας των Λαών	37
3.3.1 Οι Παράγοντες που Προσδιόρισαν την Ανάπτυξη του Διεθνούς Εμπορίου	37
3.3.2 Η Έκρηξη του Διεθνούς Εμπορίου την Περίοδο 1950-2010	38
3.4 Το Σύστημα του Bretton Woods και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	38
3.4.1 Στόχοι και Δομή του ΔΝΤ	38
3.5 Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ONE)	38
3.6 Θεωρίες Διεθνούς Εμπορίου	39
3.6.1 Η Παραδοσιακή Θεωρία του Διεθνούς Εμπορίου	39
3.6.2 Η Εμποροκρατική Άποψη για το Διεθνές Εμπόριο	40
3.7 Η Θεωρία Διεθνών Ανταλλαγών των Κλασικών και Νεοκλασικών	41
3.7.1 Η Θεωρία του Απόλυτου Πλεονεκτήματος	41
3.7.2 Η Θεωρία του Συγκριτικού Πλεονεκτήματος (D. Ricardo)	41
3.7.3 Η Θεωρία περί Εφοδιασμού των Χωρών σε Παραγωγικούς Συντελεστές (E. Heckscher – P. Samuelson)	42

3.7.4	Η Θεωρία των Διεθνών Ανταλλαγών και οι Διεθνείς Κινήσεις Χρηματικών Κεφαλαίων	43
3.8	Σύγχρονες Θεωρίες Διεθνούς Εμπορίου.....	44
3.8.1	Η «Αντιπροσωπευτική Ζήτηση» Καθοριστικός Παράγοντας για τη Διενέργεια Διεθνούς Εμπορίου.....	44
3.8.2	Το «Τεχνολογικό Πλεονέκτημα» ως Καθοριστικός Παράγοντας στο Σύγχρονο Διεθνές Εμπόριο (R. Vernon)	45
3.9	Άλλες Θεωρίες.....	46
3.10	Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου.....	46
Κεφάλαιο 4: Παγκόσμια Οικονομική Κρίση		48
4.1	Η Έννοια της Οικονομικής Κρίσης.....	48
4.2	Η Πρόσφατη Χρηματοπιστωτική Κρίση.....	49
4.3	Οι Αιτίες και η Αντιμετώπιση της Κρίσης.....	49
4.4	Η Διεθνής Κρίση στην Ελληνική Οικονομία.....	51
4.5	Ο Κλάδος της Ναυτιλίας	52
4.6	Το Χρονικό της Πρόσφατης Χρηματοπιστωτικής Κρίσης.....	54
ΜΕΡΟΣ Β: ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ		65
Κεφάλαιο 5: Παραγοντική Ανάλυση/ Factor Analysis		65
5.1	Μεθοδολογία Ανάλυσης Παραγόντων.....	65
5.2	Εξαγωγή Παραγόντων	70
5.3	Η Δομή του Ερωτηματολογίου	70
5.4	Τα Αποτελέσματα της Παραγοντικής Ανάλυσης για την Ερώτηση 1 ..	71
5.5	Τα Συνολικά Αποτελέσματα της Παραγοντικής Ανάλυσης.....	76
5.6	Έλεγχος Υποθέσεων: Αποτελέσματα	86
5.7	Σύμπτυξη Παραγόντων	88
5.8	Εννοιολογική Προσέγγιση των 6 Υπέρ-Παραγόντων	97
Κεφάλαιο 6: Συμπεράσματα		102
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		106
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ		109
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ		110
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ		110
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.....		111
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2.....		112
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3.....		113
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4.....		114
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5.....		115

EXECUTIVE SUMMARY

According to recent scientific studies (Lyridis 2005, Mc Lellan 2006, Brown 2006, Spyriopoulos, Theotokas, 2007) administration systems in shipping are being developed continuously regarding two aspects. Firstly, using modern methods of design programs and measurement of performance and results (Ζαμπέτα 2010) and secondly with the adoption of main factors of corporate governance as defined by the Organization for Economic Co-operation and Development (OECD 2004a, 2004b, Bhagat 2007, Zampeta at al 2010b). As per prescriptive framework of the Organization, the fundamentals of corporate governance as developed in first stage on 1999, later on 2004 and finally on 2006 have been approved from countries of OECD as well as from some other countries. The fundamentals constitute one basic tool for the improvement of the legal, institutional, prescriptive framework of corporate governance and are focused not only in financial matters but in matters of organization and administration of listed companies in international stock of exchange including shipping companies.

These developments constitute part of this present scientific research. Especially, the use of modern methods of calculation of the performance and targeting of the results (Zampeta 2010a) and the factors of corporate governance have been included in the questions of one structured questionnaire for executive officers of shipping companies for the period 2011-2015 in order to verify the importance that the executive officers assign in these developments and the likely future adjustment of the Greek shipping companies in the herein-below characteristics.

The main aim is to investigate how corporate governance initiatives as well as modern management systems have affected the Greek shipping industry and if these developments have improved the attitudes and the economic performance of the industry in question.

Sample description

The questionnaire is constituted by 21 questions divided to 5 detailed subjects with 146 sub-questions into scale 5 levels ie.750 analysis points. The sample consists of 56 replies by top level executives from the industry. Factor analysis has been used to evaluate the answers and create the appropriate factors according to factor analysis methodology.

The detailed points are the development of shipping market with 5 questions, the international trade and systems of administration as well with 5 questions, the financial structure with 4 questions, the strategy development with 5 questions and the improvements and the prospects with 2 questions. From the questions collected within précised limits, as put from the beginning 56 questionnaires have been analyzed increasing the number of analysis points to 42.000. The details aroused are constituted from 5 to 9 common characteristics with the use of methodology factor analysis and the results are considered extremely encouraging. The executive officers of this sample adopt the view of direct adoption of the concepts of corporate governance in shipping in a rate of 66,07%. Respectively high (73,21%) is the rate of the sample that

agrees with the use of modern methods of administration, as described in the questions of the sample, with the continuous adjustment of the strategy to the market's leader, to the main competitor, to components of SWOT, to the market's developments, to the shareholder's requirements and to executive officer's capacities.

Regarding the administration tools suggested in the questionnaire 69,64% of the sample adopts them as useful and effective for the better results of shipping companies during period 2011-2015. The suggested tools is the balanced scorecard, the comparing analysis, the analysis of main skills, the search of main factors of success, the analysis of five competitive forces of the industry, the planning with use of scenarios as well as the analysis SWOT.

Going one step further down the study analyses the results using factor analysis. From the analysis of the sample of questionnaires with the method of factorial analysis useful conclusions have been raised regarding the executive officer's opinions who participated in the research for the consequences of international trade and of the globalization in the development of Greek shipping companies. Simultaneously, useful conclusions risen regarding the strategies of development, financing and corporate governance in the Greek shipping companies. For the period 2011-2015, as arising from the answers with the methodology factor analysis, the executive officers of companies of the sample aim for quick recovery with high chance of mergers and buyout in dry bulks and tankers. In the question how possible is the recovery in shipping between 2011-2015, 85,71% of the sample replied positively. High percentage has been placed positively in the necessity of use modern methods of the measurement of performance and in the use of corporate governance in the administration systems. In the question regarding the possibility of mergers and buyout in the same period 59,82% of the sample replied positively. And in this case, this percentage has adopted the opinion for the use of characteristics referred above to the administration systems of the companies from who derive. From other questions occurs that the sample who participated in the research is positive in a percentage of 53,57% regarding the thought that the issue of bond loan is preferred and modern way of shipping's financing.

Structure of dissertation-research

This dissertation has the following structure: The first part is dealing with theoretical development of topics and the second with the experiential research that confirms 9 cases that analyses. First part is constituted from 4 chapters and the second from 2. The dissertation ends with bibliography and appendixes.

In the first chapter the research's result is displayed, the target and its aim, the cases of analysis as well as the review of the literature.

In the second chapter the theoretical analysis of the globalization concept is displayed in order to make reference afterwards to the results of experiential research so as to realize the consequence that the aspect has to the developments of Greek shipping. In the beginning a quick flashback is presented and after the concept of globalization is analyzed, with its causes and its consequences. Moreover, the globalization index is reported as well as the calculation of the degree of globalization of a country, based to index KFP and KOF. In table 3 of this chapter the degree of globalization of 30 countries is reported, between of which our country as well for the period 2007-2011. Afterwards, the concepts of globalization as per Thomas Friedman

and Robert Kaplan are developed. The increasing modulation of financial institutions is an important aspect of internationalization analyzed in detail in this chapter. The motivations, the interests, the dangers as well as the theoretical models of internationalization are reported. In a table of this chapter the stages of internationalization are shown up. Important reference is made to the internationalization of shipping companies and to the followed strategy.

Chapter 3 presents the basic aspects of international trade. The flashback of international trade is analyzed briefly and after the targets and the structure of International Monetary Fund, the future of ONE as well as the establishment of the global financial trade. Detailed reference is made to the theories of international trade including the traditional and the modern ones.

In Chapter 4, the aspects of global financial crisis are shown. The concept of economic crisis is shown, with its causes and its consequences. Afterwards, the international crisis is analyzed and in which degree has affected the Greek economy and the Greek shipping industry. At the end of the Chapter, the history of economic crisis is shown from 2007-2009.

In the second part of the study chapter 5 presents the experiential research of the dissertation. At the beginning, the methodology of analysis of the factors as well as the techniques of exporting the factors is presented. In addition, the structure of the questionnaire used for the research is shown in order to verify the existence or not of important relation between individual factors. After, the successive approval of the factors that in the first stage of the analysis are 27 an attempt has been made to give the correct specification to each one of them in relation to the proposed subjects in the questionnaire. Even if the research could finalize at this point an additional attempt has been made for further integration of the 27 first factors and the research concluded to 6 high-factors with significant content for the Greek shipping. This is an accepted result with important conclusions for the Greek shipping industry.

Chapter 6 concludes the study by presenting the final conclusions, the limitations and some suggestions for further research.

Bibliography and Appendices are presented at the end.

The total length of the study is about 36.648 words without counting the Appendices.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σύμφωνα με πρόσφατες επιστημονικές μελέτες (Lyridis et al 2005, McLellan 2006, Brown 2006, Sygiourou, Theotokas, 2007) τα συστήματα διοίκησης στο χώρο της ναυτιλίας εξελίσσονται συνεχώς ως προς δύο τουλάχιστον χαρακτηριστικά. Πρώτον, με τη χρησιμοποίηση σύγχρονων μεθόδων σχεδιασμού προγραμματισμού και μέτρησης αποδόσεων και αποτελεσμάτων (Zampeta 2010a) και δεύτερο με την υιοθέτηση των κύριων προσδιοριστικών παραγόντων της εταιρικής διακυβέρνησης όπως αυτοί ορίζονται από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) (OECD 2004a, 2004b, Bhagat 2007, Zampeta et al 2010b). Σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο του Οργανισμού οι Αρχές της Εταιρικής Διακυβέρνησης που αναπτύχθηκαν σε πρώτη φάση το 1999 στη συνέχεια το 2004 και τέλος το 2006 υιοθετήθηκαν τόσο από τις χώρες του ΟΟΣΑ όσο και από κάποιες άλλες χώρες εκτός αυτού. Οι Αρχές αποτελούν ένα βασικό εργαλείο για τη βελτίωση του νομικού, θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης και επικεντρώνονται όχι μόνο σε θέματα χρηματοοικονομικής φύσεως αλλά και σε θέματα οργάνωσης και διοίκησης, εισηγμένων κυρίως εταιριών, στα διεθνή χρηματιστήρια συμπεριλαμβανομένων και των ναυτιλιακών εταιριών.

Οι εξελίξεις αυτές αποτελούν μέρος της παρούσας επιστημονικής έρευνας. Ειδικότερα τόσο η χρήση των σύγχρονων μεθόδων μέτρησης της απόδοσης και στοχοθέτησης των αποτελεσμάτων (Zampeta 2010a) όσο και οι παράγοντες της εταιρικής διακυβέρνησης συμπεριελήφθησαν σε ερωτήσεις ενός δομημένου ερωτηματολογίου για στελέχη ναυτιλιακών επιχειρήσεων που αφορά την περίοδο 2011-2015 προκειμένου να διαπιστωθεί η σπουδαιότητα που αποδίδουν τα στελέχη στις εξελίξεις αυτές και η πιθανή μελλοντική προσαρμογή των ελληνικών ναυτιλιακών επιχειρήσεων στα ως άνω χαρακτηριστικά. Επιπλέον ενδιαφέρον παρουσιάζει και η καταγραφή των απόψεων αλλά και των τάσεων που διαμορφώνονται στο χώρο της ελληνικής ναυτιλίας από τα ανώτερα και ανώτατα στελέχη της σε ότι αφορά τις δύο βασικές κατηγορίες της ναυτιλίας, τον σκληρό αλλά και τον μαλακό πυρήνα όπως αποκαλούνται στην παρούσα διπλωματική, καθώς επίσης και στις εξελίξεις της παγκοσμιοποίησης και του διεθνούς εμπορίου στην περαιτέρω ανάπτυξη της ελληνικής ναυτιλίας.

Περιγραφή δείγματος

Το ερωτηματολόγιο, που χρησιμοποιήθηκε για την έρευνα, αποτελείται από 21 ερωτήσεις χωρισμένες σε 5 επιμέρους θέματα με 146 υποερωτήματα σε κλίμακα 5 επιπέδων δηλαδή 750 σημείων ανάλυσης. Τα επιμέρους θέματα είναι η ανάπτυξη της ναυτιλιακής αγοράς με 5 ερωτήσεις, το διεθνές εμπόριο και τα συστήματα διοίκησης επίσης με 5 ερωτήσεις, η χρηματοοικονομική δομή με 4 ερωτήσεις, η στρατηγική ανάπτυξη με 5 ερωτήσεις και οι εξελίξεις και οι προοπτικές με 2 ερωτήσεις. Από τις απαντήσεις που συλλέξαμε εντός του προκαθορισμένου χρόνου που είχε εξ αρχής τεθεί αναλύθηκαν 56 ερωτηματολόγια ανεβάζοντας τον αριθμό των σημείων ανάλυσης σε 42.000. Οι συστάδες που προέκυψαν αποτελούνται από 5 έως 10 κοινά χαρακτηριστικά με τη χρήση της μεθοδολογίας factor analysis και τα αποτελέσματα

κρίνονται εξαιρετικά ενθαρρυντικά. Τα στελέχη των ναυτιλιακών επιχειρήσεων του δείγματος υιοθετούν την άποψη της άμεσης υιοθέτησης των Αρχών της Εταιρικής Διακυβέρνησης στη ναυτιλία σε ποσοστό 66,07%. Αντίστοιχα υψηλό (73,21%) είναι και το ποσοστό του δείγματος που συμφωνεί στη χρήση σύγχρονων μεθόδων διοίκησης, όπως αυτές περιγράφονται στις ερωτήσεις του δείγματος, δηλαδή με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής στον leader της αγοράς, στον κύριο ανταγωνιστή, στις συνιστώσες της SWOT, στις εξελίξεις της αγοράς, στις απαιτήσεις των μετόχων και στις δυνατότητες των στελεχών.

Αναφορικά με τα εργαλεία διοίκησης που προτείνονται στο ερωτηματολόγιο το 69,64% του δείγματος τα αποδέχεται ως χρήσιμα και αποτελεσματικά για την καλύτερη απόδοση των ναυτιλιακών επιχειρήσεων στην περίοδο 2011-2015. Τα προτεινόμενα εργαλεία είναι η ισορροπημένη σκοροκάρτα (balanced scorecard), η συγκριτική ανάλυση (benchmarking), η ανάλυση βασικών ικανοτήτων (core competences analysis), η εύρεση κρίσιμων παραγόντων επιτυχίας (identification of key or critical success factors), η ανάλυση των πέντε ανταγωνιστικών δυνάμεων του κλάδου (industry 5-forces analysis), ο προγραμματισμός με χρήση σεναρίων (scenario planning) καθώς και η ανάλυση SWOT.

Από την ανάλυση του δείγματος των ερωτηματολογίων με τη μέθοδο της παραγοντικής ανάλυσης προέκυψαν χρήσιμα συμπεράσματα σε ότι αφορά τις απόψεις των στελεχών που συμμετείχαν στην έρευνα για τις επιπτώσεις του διεθνούς εμπορίου και της παγκοσμιοποίησης στην ανάπτυξη των ελληνικών ναυτιλιακών επιχειρήσεων. Ταυτόχρονα χρήσιμα συμπεράσματα προέκυψαν αναφορικά με τις στρατηγικές ανάπτυξης, χρηματοδοτήσεων και εταιρικής διακυβέρνησης στις ελληνικές ναυτιλιακές επιχειρήσεις. Για την περίοδο 2011-2015, όπως τουλάχιστον προκύπτει από τις απαντήσεις με τη μεθοδολογία factor analysis, τα στελέχη των επιχειρήσεων του δείγματος προσβλέπουν σε γρήγορη ανάκαμψη με μεγάλη πιθανότητα συγχωνεύσεων και εξαγορών στα dry bulks και στα tankers. Στο ερώτημα πόσο πιθανή είναι η ανάκαμψη στη ναυτιλία στην περίοδο 2011-2015 το 85,71% του δείγματος απάντησε θετικά. Υψηλό ποσοστό έχει τοποθετηθεί επίσης θετικά τόσο στη αναγκαιότητα χρήσης σύγχρονων μεθόδων μέτρησης της απόδοσης όσο και στη χρήση της εταιρικής διακυβέρνησης στα συστήματα διοίκησης. Στο ερώτημα αναφορικά με την πιθανότητα συγχωνεύσεων και εξαγορών στην ίδια περίοδο το 58,92% του δείγματος απάντησε θετικά. Και στην περίπτωση αυτή το συγκεκριμένο ποσοστό έχει υιοθετήσει την άποψη για τη χρήση των χαρακτηριστικών που αναφέρονται παραπάνω στα συστήματα διοίκησης των επιχειρήσεων από τις οποίες προέρχονται. Από άλλες ερωτήσεις προκύπτει επίσης ότι το δείγμα που συμμετείχε στην έρευνα παρουσιάζεται με θετική διάθεση σε ποσοστό 53,57% στην άποψη ότι η έκδοση ομολογιακού δανείου είναι επιθυμητός και σύγχρονος τρόπος χρηματοδότησης της ναυτιλίας.

Δομή της διπλωματικής έρευνας

Η παρούσα διπλωματική εργασία έχει την ακόλουθη δομή: αποτελείται από δύο μέρη, το πρώτο με τη θεωρητική ανάπτυξη των θεμάτων που πραγματεύεται και το δεύτερο με την εμπειρική έρευνα που επιβεβαιώνει τις εννέα υποθέσεις που αναλύει.

Το πρώτο μέρος αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια και το δεύτερο από δύο. Η εργασία ολοκληρώνεται με τη βιβλιογραφία, τους πίνακες, τα διαγράμματα και τα παραρτήματα.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το αντικείμενο της έρευνας, ο στόχος και ο σκοπός της, οι υποθέσεις της ανάλυσης καθώς και η επισκόπηση της βιβλιογραφίας.

Στο δεύτερο παρουσιάζεται η θεωρητική ανάλυση της έννοιας της παγκοσμιοποίησης προκειμένου να γίνει αναφορά στη συνέχεια και στα αποτελέσματα της εμπειρικής έρευνας ώστε να διαπιστωθεί η επίπτωση που έχει το φαινόμενο στις εξελίξεις της ελληνικής ναυτιλίας. Έτσι στην αρχή επιχειρείται μια σύντομη ιστορική αναδρομή και ύστερα αναλύεται η έννοια της παγκοσμιοποίησης, τα αίτια και οι επιπτώσεις της. Παρουσιάζεται επίσης ο δείκτης παγκοσμιοποίησης (globalization index) και οι συνιστώσες του καθώς και η μέτρηση του βαθμού παγκοσμιοποίησης μιας χώρας, βάσει των δεικτών KFP και KOF. Στον Πίνακα 3 αυτού του κεφαλαίου παρουσιάζεται ο δείκτης παγκοσμιοποίησης 30 χωρών, μεταξύ των οποίων και η χώρα μας για την περίοδο 2007-2011. Στη συνέχεια αναπτύσσονται οι ασύμπτωτες αντιλήψεις για την παγκοσμιοποίηση κατά τον Thomas Friedman και Robert Kaplan. Η αυξανόμενη εναρμόνιση των οικονομικών θεσμών αποτελεί σημαντική όψη της διεθνοποίησης η οποία και αναλύεται διεξοδικά στο κεφάλαιο αυτό. Παρουσιάζονται τα κίνητρα, τα οφέλη, οι κίνδυνοι καθώς και τα Θεωρητικά Υποδείγματα της Διεθνοποίησης. Σε πίνακα του κεφαλαίου αυτού, παρουσιάζονται σχηματικά τα στάδια της διεθνοποίησης. Σημαντική αναφορά, επίσης, γίνεται στη διεθνοποίηση των ναυτιλιακών επιχειρήσεων και τη στρατηγική που ακολουθούν.

Στο τρίτο περιγράφονται οι βασικές παράμετροι του διεθνούς εμπορίου. Αναλύεται εν συντομία η ιστορική αναδρομή του διεθνούς εμπορίου και στη συνέχεια ορίζονται οι στόχοι και η δομή του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, το μέλλον της ONE καθώς και η ίδρυση του Παγκόσμιου Οικονομικού Εμπορίου (ΠΟΕ). Διεξοδική αναφορά γίνεται σε ότι αφορά τις Θεωρίες του Διεθνούς Εμπορίου, τόσο τις παραδοσιακές όσο και τις σύγχρονες.

Στο τέταρτο απεικονίζονται οι πτυχές της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Παρουσιάζονται η έννοια της οικονομικής κρίσης, τα αίτια και οι επιπτώσεις της. Στη συνέχεια, αναλύεται η διεθνής κρίση και κατά πόσο έχει επηρεάσει την ελληνική οικονομία και τον κλάδο της ναυτιλίας. Στο τέλος του κεφαλαίου, παρατίθεται το χρονικό της οικονομικής κρίσης από το 2007 μέχρι 2009.

Στο πέμπτο κεφάλαιο του δεύτερου μέρους περιλαμβάνεται η εμπειρική έρευνα της διπλωματικής. Στην αρχή παρουσιάζεται η μεθοδολογία ανάλυσης των παραγόντων καθώς και οι τεχνικές εξαγωγής των παραγόντων. Στη συνέχεια, παρατίθεται η δομή του ερωτηματολογίου που χρησιμοποιήθηκε για την έρευνα και στην επόμενη ενότητα απεικονίζεται η παραγοντική ανάλυση με τους πίνακες συσχετίσεων προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη ή μη στατιστικά σημαντικής συσχέτισης μεταξύ των επιμέρους παραγόντων. Έπειτα προσδιορίζονται οι εννοιολογικοί προσδιορισμοί των παραγόντων, που στην πρώτη ανάλυση απαριθμούνται σε 27. Αν και η έρευνα θα μπορούσε να ολοκληρωθεί στο σημείο αυτό έγινε προσπάθεια για περαιτέρω ενοποίηση των 27 αρχικών παραγόντων και η έρευνα κατέληξε σε 6 υπέρ-παράγοντες με σημαντικό εννοιολογικό περιεχόμενο για την ελληνική ναυτιλία.

Στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της έρευνας, οι περιορισμοί και οι προτάσεις για περαιτέρω διερεύνηση του θέματος.

ΜΕΡΟΣ Α: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Κεφάλαιο 1: Αντικείμενο Έρευνας

1.1 Σκοπός και Στόχοι της Έρευνας

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής μελέτης είναι η διερεύνηση και η ανάλυση των τάσεων, των προοπτικών και των εξελίξεων στην ελληνική ναυτιλιακή αγορά την περίοδο 2011-2015 με στόχο τον προσδιορισμό μίας βέλτιστης πρακτικής, η οποία θα μεγιστοποιεί την απόδοση της εταιρίας, θα βελτιώνει το μοντέλο διοίκησής της, θα εξασφαλίζει καλύτερους όρους χρηματοδότησης και θα γίνεται περισσότερη ανταγωνιστική στο χώρο της.

Για την επίτευξη του στόχου της μελέτης, διενεργήθηκε ειδική έρευνα με χρήση ερωτηματολογίου για την ποσοτική ανάλυση των επιχειρηματικών, οργανωτικών και λειτουργικών χαρακτηριστικών των ναυτιλιακών επιχειρήσεων, οι οποίες δραστηριοποιούνται στη χώρα μας. Πιο συγκεκριμένα το ερωτηματολόγιο της έρευνας στάλθηκε σε ένα μεγάλο αριθμό ανώτερων και ανώτατων στελεχών. Από τις απαντήσεις αποδεχθήκαμε 56 ερωτηματολόγια που κρίθηκαν απόλυτα σωστά από τα οποία προκύπτουν τα συμπεράσματα που εμφανίζονται στο κεφάλαιο 5. Από την έρευνα, προέκυψαν επαρκή στοιχεία τα οποία βοήθησαν τη μελέτη να προσδιορίσει αν αυτά σχετίζονται θετικά ή αρνητικά με την αποδοτικότερη λειτουργία των ελληνικών ναυτιλιακών εταιριών. Έτσι με βάση το αποτέλεσμα της ανάλυσης, η μελέτη καταλήγει σε χρήσιμα συμπεράσματα, όπως για παράδειγμα η ευκρινής διάκριση των ελληνικών ναυτιλιακών επιχειρήσεων σε «σκληρό και μαλακό πυρήνα», ανάλογα με το χώρο στον οποίο δραστηριοποιούνται, τα κριτήρια ανάπτυξης του κλάδου, τα διάφορα μοντέλα διοίκησης που χρησιμοποιούνται κ.λπ.

Η εμπειρική έρευνα εστιάστηκε στην ομαδοποίηση και ποσοτικοποίηση των διαφόρων ποιοτικών χαρακτηριστικών που αποτυπώθηκαν στο ερωτηματολόγιο. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε είναι η factor analysis αφού η συγκεκριμένη μέθοδος θεωρείται ως η πλέον κατάλληλη σε αντίστοιχες περιπτώσεις.

Η έρευνα η οποία διενεργήθηκε είχε τους παρακάτω στόχους:

- Να αναλυθεί η διάρθρωση των ελληνικών ναυτιλιακών εταιριών σε σχέση με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους. Παράλληλα να γίνει σύγκριση μεταξύ των δύο κατηγοριών που προκύπτουν σε συγκεκριμένες πρακτικές που χαρακτηρίζουν τον κλάδο, όπως για παράδειγμα τη χρηματοδότηση με σύγχρονες ή κλασικές μεθόδους, προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με τις θέσεις και τις απόψεις των στελεχών στις τάσεις και τις προοπτικές του κλάδου στην περίοδο 2011-2015.
- Να προσδιορισθεί ο τρόπος με τον οποίο οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν την παρούσα χρηματοπιστωτική κρίση και τις εξελίξεις λόγω της παγκοσμιοποίησης και της ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου στην περίοδο 2011-2015.

- Να αναπτυχθεί ένα πρότυπο μοντέλο διοικητικής δομής με την εισαγωγή κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης, με σύγχρονες πολιτικές διαχείρισης κρίσεων και με αποτελεσματικότερες πρακτικές στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων στην περίοδο 2011-2015.
- Να εκτιμηθεί η αντίδραση των στελεχών μετά την εισαγωγή στοιχείων εταιρικής διακυβέρνησης στις επιχειρήσεις και πως η εξέλιξη αυτή θα επηρεάσει την πορεία των εταιριών στην περίοδο 2011-2015.
- Να προσδιορισθούν άλλοι επιμέρους παράγοντες που επηρεάζουν την πολιτική και τη διάθεση των στελεχών σε θέματα όπως η ανάπτυξη, η παγκοσμιοποίηση, το διεθνές εμπόριο, η κρίση, η επιχειρηματικότητα κ.λπ. στην περίοδο 2011-2015.

- Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ (Ιανουάριος, 2008) η επιχειρηματικότητα ορίζεται ως εξής:

“Entrepreneurship is about identifying and acting upon opportunities that create value. Typically, entrepreneurial activities require the leveraging of resources and capabilities through innovation, but the opportunities themselves always relate to the identification of either new products, processes or markets. Thus, entrepreneurial activity is the enterprising human action in pursuit of the generation of value, through the creation or expansion of economic activity, by identifying and exploiting new products, processes or markets.”

- Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ (Μάιος, 1999), η εταιρική διακυβέρνηση ορίζεται ως εξής:

“Corporate governance is the system by which business corporations are directed and controlled. The corporate governance structure specifies the distribution of rights and responsibilities among different participants in the corporation, such as, the board, managers, shareholders and other stakeholders, and spells out the rules and procedures for making decisions on corporate affairs. By doing this, it also provides the structure through which the company objectives are set, and the means of attaining those objectives and monitoring performance.”

Στη σύγχρονη βιβλιογραφία και πρακτική δεν υπάρχει συγκεκριμένο πρότυπο εταιρικής διακυβέρνησης αλλά ούτε συγκεκριμένο μοντέλο ανάπτυξης του κλάδου της ναυτιλίας. Η ανάλυση του ερωτηματολογίου έχει οδηγήσει στον προσδιορισμό ενός αριθμού παραγόντων, η εννοιολογική προσέγγιση των οποίων μπορεί να δώσει απαντήσεις στα ερωτήματα που απασχολούν τον κλάδο. Από τις απαντήσεις που προέκυψαν φαίνεται ότι οι προοπτικές του κλάδου είναι θετικές αν και σε αρκετές

περιπτώσεις τα στελέχη δεν έχουν ξεκάθαρες και ενοποιημένες απόψεις σε βασικά ζητήματα, όπως για παράδειγμα στη χρηματοδότηση, την επιλογή του άριστου διοικητικού προτύπου, τον τρόπο αντιμετώπισης του ανταγωνισμού κ.λπ., αφού αυτό εξαρτάται από τις ιδιαίτερες οικονομικές, νομικές, θεσμικές και κοινωνικές συνθήκες της κάθε αγοράς.

Οι Αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης που έχουν αναπτυχθεί από τον ΟΟΣΑ περιλαμβάνουν τις 6 παρακάτω θεματικές ενότητες:

- **Διασφάλιση των προδιαγραφών για την επίτευξη ενός αποτελεσματικού πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης:** «Το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης πρέπει να προάγει τη διαφανή και αποτελεσματική λειτουργία των αγορών, να είναι σύμφωνο με την ισχύουσα νομοθεσία και να προσδιορίζει τις υποχρεώσεις των διαφόρων εποπτικών και νομοθετικών αρχών.»
- **Δικαιώματα των μετόχων και βασικές υποχρεώσεις τους:** «Το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης πρέπει να προστατεύει και να διευκολύνει τα δικαιώματα των μετόχων.»
- **Ισόνομη αντιμετώπιση των μετόχων:** «Το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης πρέπει να διασφαλίζει την ισόνομη αντιμετώπιση όλων των μετόχων, συμπεριλαμβανομένων των μειοψηφούντων και αλλοδαπών μετόχων. Όλοι οι μέτοχοι πρέπει να είναι σε θέση να καταγγείλουν την παραβίαση των δικαιωμάτων τους και να αποζημιωθούν αν αυτό κριθεί απαραίτητο.»
- **Ρόλος των μετόχων στην εταιρική διακυβέρνηση:** «Το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης πρέπει να αναγνωρίζει τα δικαιώματα των μετόχων τα οποία προκύπτουν τόσο από τη νομοθεσία όσο και από ιδιωτικές συμφωνίες, και να προάγει τη συνεργασία μεταξύ της επιχείρησης και των μετόχων για τη δημιουργία κεφαλαίου, θέσεων εργασίας και τη διατήρηση και λειτουργία υγιών οργανισμών.»
- **Διαφάνεια και δημοσιοποίηση πληροφοριών:** «Το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης πρέπει να διασφαλίζει την έγκαιρη και έγκυρη δημοσιοποίηση όλων των θεμάτων που σχετίζονται με την οικονομική κατάσταση, την απόδοση, το ιδιοκτησιακό καθεστώς και τη διακυβέρνηση της εταιρίας.»
- **Υποχρεώσεις του Διοικητικού Συμβουλίου:** «Το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης πρέπει να διασφαλίζει τη στρατηγική διοίκηση της εταιρίας, τον αποτελεσματικό έλεγχο της διοίκησης από το Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς και τις ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου απέναντι στους μετόχους.»

Οι θεματικές αυτές ενότητες περιλαμβάνονται στο ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε χωρίς ωστόσο να επιλεγούν και να αποτελέσουν κοινό παράγοντα από όλα τα στελέχη που συμμετείχαν στην έρευνα.

1.2 Υποθέσεις Ανάλυσης

Υπόθεση 1: Η ελληνική ναυτιλία διακρίνεται σε δύο κατηγορίες. Η κάθε κατηγορία ειδικεύεται σε συγκεκριμένες δραστηριότητες ή αγορές με βασικές διαφορές μεταξύ τους. Η πρώτη κατηγορία, αφορά τις αμιγώς ναυτιλιακές εταιρίες και η δεύτερη τις παραναυτιλιακές ή τις εταιρίες που ασχολούνται οριακά στις παρυφές του κλάδου.

Υπόθεση 2: Το διεθνές εμπόριο συμβάλλει στην ανάπτυξη της ναυτιλίας και μάλιστα κατά ένα πολύπλοκο τρόπο. Το διεθνές εμπόριο μπορεί να αποδειχθεί ως το μέσο ανάπτυξης της ναυτιλίας στην περίοδο 2011-2015.

Υπόθεση 3: Η ελληνική ναυτιλία έχει θετικές προοπτικές ανάπτυξης στην περίοδο 2011-2015.

Υπόθεση 4: Η εισαγωγή κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης μπορεί να δημιουργήσει θετικές προοπτικές στην ανάπτυξη των ελληνικών ναυτιλιακών εταιριών στην περίοδο 2011-2015.

Υπόθεση 5: Ορισμένα από τα μέτρα της εταιρικής διακυβέρνησης έχουν ήδη υιοθετηθεί από τις εταιρίες.

Υπόθεση 6: Η αντίδραση και η προσαρμογή στις πιέσεις του ανταγωνισμού είναι άμεση και επιτυχής.

Υπόθεση 7: Η ελληνική ναυτιλιακή αγορά ακολουθεί τις τάσεις και τις εξελίξεις και έχει την τάση να προσαρμόζεται γρήγορα και αποτελεσματικά.

Υπόθεση 8: Η χρηματοδότηση διακρίνεται ανάλογα με τον τύπο, το ύψος και το είδος του κάθε δανείου.

Υπόθεση 9: Οι κίνδυνοι προέρχονται από το εσωτερικό και από το εξωτερικό χωρίς ωστόσο η ελληνική ναυτιλιακή εταιρία να είναι σε θέση να αποφύγει τους κινδύνους αυτούς χωρίς αρνητικές επιπτώσεις στη λειτουργία της.

1.3 Επισκόπηση Βιβλιογραφίας

Η παρούσα οικονομική κρίση είναι πιο διαδεδομένη από τις προηγούμενες, καθώς τα χρηματοοικονομικά συστήματα των χωρών είναι βαθύτερα συνδεδεμένα κάθε άλλο τώρα από ό, τι ήταν πριν. Αξίζει να παρουσιάσουμε τις διαφορετικές απόψεις για την οικονομική κρίση όπως παρουσιάζονται στη διεθνή βιβλιογραφία.

Κατά τον Mishkin (1992, σ. 117), «η οικονομική κρίση αποτελεί αναστάτωση στις χρηματοπιστωτικές αγορές στις οποίες η δυσμενής επιλογή και ο ηθικός κίνδυνος κυριαρχούν, με αποτέλεσμα οι χρηματοπιστωτικές αγορές να μη μπορούν να διοχετεύσουν αποτελεσματικά τα κεφάλαια σε όσους έχουν τις πιο παραγωγικές επενδυτικές ευκαιρίες». Πιστεύει ότι οι παράγοντες που προκαλούν την οικονομική κρίση είναι οι αυξήσεις των επιτοκίων, η πτώση της χρηματιστηριακής αγοράς, οι αυξήσεις της αβεβαιότητας, οι μαζικές αναλήψεις πανικού από τράπεζες (Bank panics) και η απρόβλεπτη πτώση του συνολικού επιπέδου των τιμών.

Για να κατανοήσουμε την οικονομική κρίση πρέπει να λάβει κανείς υπόψη και την ψυχολογική πτυχή. Οι Akerlof και Shiller είναι δύο συγγραφείς που προσπαθούν να εξηγήσουν την οικονομική κρίση μέσα από μια ψυχολογική προοπτική την οποία αποκαλούν «πνεύματα των ζώων». Οι Akerlof και Shiller (2009, σ.3), απορρίπτουν τον «λογικό άνθρωπο» μέσω της «συμπεριφορικής οικονομικής», που είναι μια συμβατική οικονομική θεωρία η οποία είναι υπέρ των ανθρώπινων κινήτρων και ικανοτήτων. Υποστηρίζουν ότι, αν οι ιδιώτες ήταν λογικοί η κατάθλιψη δε θα υπήρχε, αλλά δεδομένου ότι υπάρχει κατάθλιψη το ορθολογικό μοντέλο δεν είναι έγκυρο. Έτσι, το κλειδί για την κατανόηση της κατάθλιψης βρίσκεται στα ανθρώπινα κίνητρα και τις παράλογες συμπεριφορές. Οι Akerlof και Shiller υποστηρίζουν ότι ο παραλογισμός προέρχεται από την αβεβαιότητα στην αγορά που εμφανίζεται κατά τη διάρκεια μιας ύφεσης. Πιστεύουν ότι όταν τα άτομα χαρακτηρίζονται από αβεβαιότητα, οι αποφάσεις λαμβάνονται μέσω μιας αυθόρμητης ανάγκης για δράση. Υποστήριξαν ότι «Ποτέ δεν θα καταλάβουμε τα πραγματικά σημαντικά οικονομικά γεγονότα, αν δεν αντιμετωπίσουμε το γεγονός ότι οι αιτίες τους προέρχονται σε μεγάλο βαθμό από τη ψυχική φύση τους».

Έτσι, χρησιμοποίησαν ένα μοντέλο συμπεριφοράς που ονομάζεται «πνεύματα των ζώων» το οποίο περιλαμβάνει μη ορθολογικά κίνητρα, όπως η «εμπιστοσύνη», «δικαιοσύνη», «ψευδαίσθηση χρήματος», «διαφορά», «αντικοινωνική συμπεριφορά» και η ευαισθησία σε "ιστορίες" για να εξηγήσουν την οικονομική κρίση. Σύμφωνα με τους Akerlof και Shiller, οι τιμές της αγοράς επηρεάζονται από προηγούμενες εμπειρίες των υψηλών αποδόσεων των περιουσιακών στοιχείων. Ο Paul Krugman (2009) εισήγαγε ένα πλαίσιο για το πώς οι οικονομικές κρίσεις εμφανίζονται και πώς να προσεγγίσουμε το πρόβλημα. Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται για να διερευνήσουν σε ποιο στάδιο του επιχειρηματικού κύκλου είναι η οικονομία είναι η απασχόληση, η παραγωγή της βιομηχανίας, η ιδιωτική κατανάλωση, το ΑΕΠ κ.λπ. Έτσι, σύμφωνα με τον Paul Krugman όταν οι δείκτες αυτοί επιδεινώνονται μία ύφεση της οικονομίας είναι βέβαιο ότι θα συμβεί. Η θεωρία του για τις οικονομικές κρίσεις περιλαμβάνει: Μια πιθανή έκρηξη στη φούσκα ακινήτων, μαζικές αναλήψεις πανικού από τράπεζες, μια παγίδα ρευστότητας, διαταραχές στις διεθνείς ροές κεφαλαίου και ένα κύμα από νομισματικές κρίσεις (Paul Krugman, 2009, p.165).

Οι Kindleberger και Minsky, (2000), συνέβαλαν σε μία ευρεία προοπτική για οικονομικές κρίσεις και τις περιγράφουν ως μια σειρά γεγονότων που λαμβάνουν χώρα σε μια συγκεκριμένη σειρά.

Κατά τον Leijonhufvud, (2007), η σημερινή εποχή της οικονομικής παγκοσμιοποίησης έχει τουλάχιστον δύο σημαντικά χαρακτηριστικά: «Κατ' αρχάς, τη μεγάλη μεταβλητότητα των χρηματοοικονομικών ροών για αναδυόμενες χώρες της αγοράς και τη συχνότητα των χρηματοπιστωτικών κρίσεων. Και, δεύτερον, το γεγονός ότι έχει σε μεγάλο βαθμό παρακαμφθεί το χαμηλό εισόδημα των αναπτυσσόμενων χωρών».

Οι χρηματοπιστωτικές κρίσεις αποτελούν μέρος του επιχειρηματικού κύκλου (Mitchel 1941, Gorton 1988, Allen, Gale 1998) και υπό ορισμένες περιστάσεις μια σχέση ισορροπίας ενός μοντέλου που χαρακτηρίζεται από αλληλεπίδραση. Οικονομική αλληλεπίδραση είναι μια διαδικασία με την οποία μια κρίση που ξεκινά σε μια χώρα ή περιοχή απλώνεται σε μια άλλη περιοχή ή χώρα που συνδέονται οικονομικά. Η ασύμμετρη πληροφόρηση μπορεί να επηρεάσει την αύξηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ των χωρών που πλήττονται από κοινά θεμέλια (Kodres και Pritsker 2002). Αυτό συνέβη από το 2007 μέχρι σήμερα με την παγκόσμια οικονομία, γνωρίζοντας ότι το σημείο εκκίνησης ήταν οι Ηνωμένες Πολιτείες.

Σύμφωνα με τον Mishkin (1992, σ. 117) κατά τη δεκαετία του 1990 ο κόσμος αντιμετώπισε οικονομικές κρίσεις και κάθε μία από αυτές, συμπεριλαμβανομένης της παρούσας, απλώνονται γύρω σαν μια μεταδοτική ασθένεια μερικές φορές χωρίς καμία ουσιαστική εξήγηση. Τι είναι η μετάδοση/αλληλεπίδραση; Είναι μια κατάσταση κατά την οποία μια κλονιζόμενη οικονομία σε μία χώρα προκαλεί σε άλλες υγιείς οικονομίες και σε άλλες χώρες να έχουν οικονομικά προβλήματα.

Η βιβλιογραφία αναφέρει διαφορετικούς τύπους μετάδοσης. Ο πρώτος τύπος είναι μετάδοση μέσω των διασυνδέσεων μεταξύ τραπεζών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, η δεύτερη είναι η μετάδοση των νομισματικών κρίσεων και η τρίτη είναι η μετάδοση μέσω των χρηματοπιστωτικών αγορών (De Franklin, Gale, 2007). Υπάρχουν κάποιες έρευνες που δείχνουν ότι οι οικονομικές κρίσεις είναι το αποτέλεσμα των θεμελιωδών μακροοικονομικών συνθηκών. Ένα δραματικό παράδειγμα αυτής της συζήτησης περιβάλλει την "οικονομική κρίση" στην Ανατολική Ασία κατά τα τέλη της δεκαετίας του 1990. Μια σειρά από έρευνες (Radelet, Sachs, Cooper & Bosworth, 1998) υπογραμμίζουν το ρόλο των διεθνών ροών κεφαλαίου προσδιορίζοντας την οικονομική αστάθεια και καταλήγοντας στην εξάπλωσή τους.

Η παρούσα οικονομική κρίση ξεκίνησε στις Ηνωμένες Πολιτείες κι έχει γίνει πλέον ένα παγκόσμιο φαινόμενο, όπως ο Nikolson (2008) αναγνώρισε. Σε ολόκληρη την Ευρώπη, την Ασία και, φυσικά, στις Ηνωμένες Πολιτείες διαδραματίστηκαν συγκρούσεις των χρηματιστηρίων. Αυτή η κρίση επηρέασε όχι μόνο τις καπιταλιστικές οικονομίες, αλλά και κάποιες σοσιαλιστικές οικονομίες, όπως τη ρωσική. Όσον αφορά την αιτία της σημερινής κρίσης ο Bartlett (2008) είπε ότι η κρίση αυτή ξεκίνησε με την πτώση της αμερικανικής sub-prime βιομηχανίας υποθηκών και είναι προφανές ότι η ένταση αυτής της κατάρρευσης ήταν σημαντική. Έτσι, ο κύριος λόγος της τρέχουσας παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης είναι η κατάρρευση της αγοράς των ενυπόθηκων δανείων των ΗΠΑ (Γιλμάζ, 2008). Ο Khatiwada και ο McKerr (2008) αναφέρουν ότι «πολλά από αυτά τα ενυπόθηκα δάνεια υψηλού κινδύνου, ποτέ δεν κατάφεραν να φτάσουν στους ισολογισμούς του δανειοδοτικού ιδρύματος από το οποίο προέρχονται αρχικά».

Στην περίπτωση των αναπτυσσόμενων χωρών η αγορά τους έχει πληρώσει συχνά υψηλό τίμημα γιατί στηρίζονται σε ξένα κεφάλαια. Ένας μακρύς κατάλογος από αναδυόμενες αγορές που βρίσκονται σε ύφεση πιστοποιούν την επίπτωση της παρούσας χρηματοπιστωτικής κρίσης στην οικονομική τους ανάπτυξη. Έτσι σύμφωνα με τον Rodrik, (1998) μπορούν να σκέφτονται τη ροή των κεφαλαίων ως φάρμακο κατά καιρούς με τρομερό παρενέργειες όμως σε περιόδους κρίσεων.

Η βιβλιογραφία τοποθετεί ένα μέρος της ευθύνης, είτε στις αναδυόμενες αγορές ή στις αποτυχίες της πολιτικής επίσημων και πολυμερών τομέων. Υπάρχουν μέχρι σήμερα κάποιες προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις στο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα που έχουν επικεντρωθεί σε μεγάλο βαθμό, είτε σε θεσμικές και πολιτικές αλλαγές που απαιτούνται από τις χώρες (Mishkin, 2006) ή σε διαδικασίες διεθνούς κρίσης-ψηφίσματος που θα ενεργοποιηθούν μόνο όταν η κρίση είναι ήδη σε εξέλιξη (Roubini και Setser, 2004).

Η σημασία που έχει δοθεί στο αντικείμενο της παγκοσμιοποίησης διαφαίνεται και μέσα από τη δομή της έρευνας και του ερωτηματολογίου. Μερικά από τα πιο σημαντικά ευρήματα παρατίθενται παρακάτω: Κατά ένα ορισμό «παγκοσμιοποίηση είναι το φαινόμενο κατά το οποίο οι εθνικές οικονομίες αλληλοεξαρτώνται σε βαθμό αποδυνάμωσης με αποτέλεσμα την ενιαία λειτουργία της οικονομίας σε παγκόσμιο επίπεδο, στο πλαίσιο της οποίας οι κανόνες της αγοράς επικρατούν της πολιτικής» (Νικολόπουλος, 2000, σελ.13).

Η παγκοσμιοποίηση δεν δίνει τέλος ούτε στον άνθρωπο ούτε στην ιστορία του. Δεν είναι παρά ένα υποπροϊόν της τεχνικής προόδου. Ασφαλώς δεν είναι τυχαίο ότι η παγκοσμιοποίηση πραγματοποιείται τη στιγμή που ο άνθρωπος βυθίζεται σε δύο άπειρα: «στο απείρω μικρό της ύλης και στο απείρω μεγάλο των άστρων» (Phillipe Moreau, 1998).

Η παγκοσμιοποίηση είναι ένα πολυσύνθετο φαινόμενο και επεκτείνεται σ' όλα τα επίπεδα της ανθρώπινης ζωής: στο οικονομικό το πολιτικό, το επιστημονικό, το κοινωνικό, το πολιτιστικό, το ηθικό, το θρησκευτικό, το πνευματικό. Πολλοί τη συνδέουν με την οικονομία, γιατί στον τομέα αυτό παρουσίασε ραγδαία εξέλιξη και τα σημεία της είναι περισσότερο εμφανή. Η οικονομία έχει «στρατηγική σπουδαιότητα για τους δυνατούς της γης, αφού σ' αυτήν στηρίζονται για να διατηρήσουν ή όχι την παγκόσμια κυριαρχία τους» (Μαντζαρίδης, 2001).

Κεφάλαιο 2: Παγκοσμιοποίηση

2.1 Ιστορική Αναδρομή

Η παγκοσμιοποίηση δεν είναι πρόσφατο φαινόμενο. Ο γνωστός στοχαστής I. Wallerstein εντοπίζει το πρώτο παγκόσμιο σύστημα στον 16ο-17ο αιώνα. Στον ευρωπαϊκό κυρίως χώρο αναδύεται μία διεθνής αγορά όπου τα συμμετέχοντα κράτη ανταγωνίζονται μεταξύ τους. Ωστόσο, ούτε το ίδιο το κράτος, πόσο μάλλον οι μηχανισμοί της παγκόσμιας αγοράς, δεν καταφέρνει να διεισδύσει στην περιφέρεια της χώρας και να μειώσει τη σχετική αυτονομία της.

Μία δεύτερη μορφή παγκοσμιοποίησης συναντάται την περίοδο 1860-1914. Οι διεθνείς αγορές ανοίγουν, τα κεφάλαια διακινούνται ελεύθερα, το κέντρο βάρους μετατίθεται από το τοπικό στο κρατικό επίπεδο ενώ το ρόλο του επόπτη διαδραματίζει η ηγεμονεύουσα τότε Μ. Βρετανία. Το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου φέρνει και την κατάρρευση των ανοιχτών αυτών αγορών αφού οι αντιμαχόμενες δυνάμεις υψώνουν τώρα τα εθνικά τους τείχη γεγονός που επηρέασε άμεσα και τις διεθνείς συναλλαγές.

Ερχόμαστε στο τέλος του 20^{ου} αιώνα. Αυτή τη φορά, με την εποπτεία των ΗΠΑ βλέπουμε ξανά ένα νέο και απότομο άνοιγμα των αγορών καθώς και μία πρωτοφανή κινητικότητα του κεφαλαίου. Σήμερα το κέντρο βάρους έχει μετατεθεί στο παγκόσμιο επίπεδο με τις πολυεθνικές εταιρείες και οργανισμούς να έχουν διεισδύσει τόσο στον κρατικό χώρο όσο και στον τοπικό.

Το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης όπως το βιώνουμε σήμερα, δεν έχει μόνο οικονομική αλλά και πολιτική, κοινωνική και πολιτισμική διάσταση. Η πολιτική του διάσταση διαφαίνεται στο γεγονός ότι αυτό που σταδιακά εκλείπει δεν είναι το κράτος αλλά ο κρατισμός: οι κρατικές ελίτ δεν είναι πια ικανές να ελέγξουν, εντός των εθνικών συνόρων, τις κινήσεις των κεφαλαίων, την εγκληματικότητα, τις αυξανόμενες ανισότητες κτλ. Σε κοινωνικό επίπεδο βλέπουμε τη σημαντική ανάπτυξη παγκόσμιων μη κυβερνητικών οργανώσεων ενώ στον πολιτισμικό χώρο παραδείγματος χάριν, παρατηρούμε μια πρωτοφανή συγκέντρωση των ΜΜΕ στα χέρια μία μικρής ομάδας ανθρώπων οι οποίοι με τη σειρά τους επιβάλουν μία άκρως καταναλωτική κουλτούρα.

Με την πάροδο των ετών, στην παγκοσμιοποίηση δόθηκαν διαφορετικές ερμηνείες, οι οποίες πέτυχαν την σημασία της εισαγωγής του ρήματος “παγκοσμιοποιώ”-πρώτη φορά εμφανίστηκε το 1944, στο λεξικό της Merriam Webster Dictionary. Οι αντιλήψεις «το παγκόσμιο σύμπαν» ή «η παγκόσμια γεωγραφία» εμφανίζονται και μηδενίζουν τις αποστάσεις μεταξύ των πόλεων άρα και τις δυσκολίες των ταξιδιών, της επικοινωνίας, των ανταλλαγών, της μετανάστευσης κλπ. Η εφαρμογή του παγκόσμιου στη γεωγραφία δημιούργησε την παγκοσμιοποίηση η οποία σήμανε την αύξηση της επιρροής των παγκόσμιων δυνάμεων στην τοπική ζωή.

Κατά τον Klaus Muller «η δυναμική της παγκοσμιοποίησης κατευθύνεται από οικονομικές δυνάμεις, αλλά οι πιο σημαντικές της συνέπειες είναι στο τομέα της πολιτικής». Το «παγκόσμιο κεφάλαιο» είναι μία από τις φόρμες με τις οποίες εμφανίζεται η παγκοσμιοποίηση και δεν είναι άλλο από μία εκδήλωση του οικονομικού κεφαλαίου. Δεν έχει αρχές. Έχει μόνο προϋποθέσεις ύπαρξης: το μέγιστο κέρδος σε οποιαδήποτε τιμή, οπουδήποτε, συνεχώς.

2.2 Η Έννοια της Παγκοσμιοποίησης

Η παγκοσμιοποίηση είναι η αυξανόμενη αλληλεξάρτηση, ενσωμάτωση και τριβή μεταξύ ανθρώπων και εταιρειών σε διάφορα μέρη του κόσμου. Είναι ένας γενικός όρος που αναφέρεται σε ένα σύμπλεγμα σχέσεων στα πεδία της οικονομίας, του εμπορίου, της κοινωνίας, της τεχνολογίας, της κουλτούρας και της πολιτικής.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η παγκοσμιοποίηση έγινε πρώτιστα σημαντικό θέμα από τις αρχές της δεκαετίας του 1980. Σε οποιαδήποτε συζήτηση αναφορικά με την παγκοσμιοποίηση πολύ λίγοι από τους συνομιλούντες αρνούνται την ύπαρξη του φαινομένου. Είναι ευρέως αποδεκτό ότι ζούμε όλοι σε ένα παγκοσμιοποιημένο κόσμο. Οι διαξιφισμοί και οι διαμαρτυρίες υπογραμμίζουν πόσο σημαντικό είναι η παγκοσμιοποίηση να επιβεβαιωθεί με μετρήσεις. Αν δεν συμβεί αυτό, είναι αδύνατο να εκτιμηθούν η σοβαρότητα ή τα οφέλη των επιπτώσεών της και πώς αυτή πρέπει να διαχειρίζεται - εάν, κατ' ουσία θα μπορούσε ποτέ η παγκοσμιοποίηση να είναι υπό διαχείριση.

Ένας τυπικός, αν και περιοριστικός, ορισμός είναι αυτός που δίνει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, που δίνει έμφαση στην αυξανόμενη οικονομική αλληλεξάρτηση των χωρών παγκόσμια μέσω του αυξανόμενου όγκου και της ποικιλίας των διεθνών συναλλαγών αγαθών και υπηρεσιών, της ελεύθερης ροής κεφαλαίου διεθνώς, και της γρήγορης και ευρείας διάχυσης της τεχνολογίας. Παρόλο που η παγκοσμιοποίηση είναι ένα ιδιαίτερα περίπλοκο σύμπλεγμα φαινομένων και σχέσεων, εντούτοις μπορεί κάποιος να διαχωρίσει διάφορες πτυχές της όπως τη βιομηχανική παγκοσμιοποίηση - η ενίσχυση και επέκταση των πολυεθνικών εταιρειών, τη χρηματοπιστωτική παγκοσμιοποίηση - η ανάπτυξη παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών αγορών και η πιο εύκολη πρόσβαση σε εξωτερικές χρηματοδοτήσεις για εταιρικούς και κρατικούς δανειζόμενους, την πολιτική παγκοσμιοποίηση - η επέκταση των πολιτικών συμφερόντων σε περιοχές και χώρες που δεν γειτνιάζουν με τα πολιτικά ισχυρά κράτη, την παγκοσμιοποίηση της πληροφόρησης - αύξηση της ροής πληροφόρησης μεταξύ γεωγραφικά μακρινών περιοχών, την πολιτισμική παγκοσμιοποίηση - ανάπτυξη διαπολιτισμικών επαφών και δημιουργία μιας παγκόσμιας κουλτούρας.

Σύμφωνα με τους Held et al. (1999), υπάρχουν τρεις κυρίαρχες απόψεις αναφορικά με την ιστορική ανάλυση της παγκοσμιοποίησης: η σκεπτικιστική άποψη, η άποψη περί υπερ-παγκοσμιοποίησης και η θέση περί μετασχηματισμού. Οι σκεπτικιστές, τοποθετώντας πολιτιστικές, οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές και τεχνολογικές εξελίξεις σε ένα εξελικτικό χρονοδιάγραμμα, υποστηρίζουν ότι η παγκοσμιοποίηση υφίσταται εδώ και αιώνες. Για αυτούς, το άθροισμα των πρόσφατων εξελίξεων αλλάζει μόνο την κλίμακα και το πεδίο δράσης της παγκοσμιοποίησης και όχι τα εν γένει χαρακτηριστικά του καθαυτού φαινομένου. Από την άλλη πλευρά, οι οπαδοί της άποψης περί υπερ-παγκοσμιοποίησης αναγνωρίζουν μια ιστορική καμπή μετά την οποία προέκυψε η σύγχρονη παγκοσμιοποίηση χωρίς να αρνούνται την σπουδαιότητα των προηγούμενων σταδίων της. Σύμφωνα με αυτούς, η σύγχρονη παγκοσμιοποίηση είναι θεμελιωδώς συνδεδεμένη με τη διάβρωση της ισχύς και εξουσίας των εθνικών κρατών. Η άποψη των οπαδών περί μετασχηματισμού έρχεται να συμβιβάσει αυτές των δύο προηγούμενων: η κινητήρια δύναμη των ταχέως και ευρέως διαδεδομένων κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών αλλαγών είναι η ίδια η παγκοσμιοποίηση. Αυτές οι εξελίξεις και αλλαγές ανασυγκροτούν τις σύγχρονες κοινωνίες και την παγκόσμια τάξη ενώ το κράτος-έθνος εξακολουθεί να διαδραματίζει ένα σημαντικό, αν και μετασχηματισμένο ρόλο.

Κάθε μία από τις οπτικές περί παγκοσμιοποίησης που αναφέρθηκαν παραπάνω υπογραμμίζει διαφορετικούς παράγοντες ως τα κύρια στοιχεία πίσω από την σύγχρονη επίδραση του φαινομένου αυτού. Επιπρόσθετα, οι οπαδοί της κάθε άποψης θέτουν ως προϋπόθεση διαφορετικούς ορισμούς για την παγκοσμιοποίηση. Αναμφίβολα, θα ήταν χρησιμότερο να υιοθετηθεί μια περισσότερο πολυδιάστατη και πλουραλιστική οπτική όπου

θα απλοποιούσε την πολυπλοκότητα που ενυπάρχει στην κατανόηση του φαινομένου της παγκοσμιοποίησης αλλά και θα επέτρεπε τη δημιουργία ενός πιο ευέλικτου ορισμού. Για το σκοπό αυτό οι Dreher A., Gaston N. και Martens P. (Springer, 2008), περιέγραψαν και καταμέτρησαν την παγκοσμιοποίηση μέσω της αναγνώρισης κάποιων καθοριστικών ορόσημων όπως τον καπιταλισμό, την πολιτική, την τεχνολογία, το περιβάλλον, την κοινωνική και πολιτιστική ζωή. Κατέληξαν λοιπόν σε ένα απλοποιημένο αλλά πολυδιάστατο ορισμό: Η σύγχρονη παγκοσμιοποίηση ορίζεται ως η έντονη διακρατική αλληλεπίδραση η οποία προάγει την ολοκλήρωση και τη σύσταση νέων δομών σχετικές με τις πολιτιστικές, οικονομικές, περιβαλλοντικές, πολιτικές, τεχνολογικές και κοινωνικές διαδικασίες σε παγκόσμιο, υπερεθνικό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Πέρα από τον αυστηρό ορισμό, για να έχουμε μία ολοκληρωμένη άποψη για την έννοια της παγκοσμιοποίησης, θα πρέπει να αναφερθούμε και στους παράγοντες που συντελούν στην ανάπτυξή της, ήτοι στο ρόλο της μετανάστευσης ανθρώπων, στο διεθνές εμπόριο, στις γρήγορες μετακινήσεις κεφαλαίων και την ολοκλήρωση των χρηματοπιστωτικών αγορών. Επίσης είναι απαραίτητο να μελετήσουμε και τον έντονο προβληματισμό και σύγχυση που δημιουργεί η κατάχρηση του όρου.

Πιο συγκεκριμένα, η πλήρης απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων, σε παγκόσμιο επίπεδο οδηγεί τον έλεγχο των δραστηριοτήτων αυτών στα κράτη προέλευσης των κεφαλαίων, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τα υπόλοιπα συμμετέχοντα κράτη. Επιπροσθέτως, το χρηματοπιστωτικό σύστημα καταλαμβάνει σήμερα τόσο κυρίαρχη θέση ώστε να του δίνεται το δικαίωμα να διακινεί τεράστια ποσά που αντιστοιχούν στον εθνικό προϋπολογισμό ενός ισχυρού οικονομικά κράτους, όπως π.χ. τη Γαλλία. Έτσι το κερδοσκοπικό κεφάλαιο αποκτά πλήρη αυτονομία και κυριαρχεί πάνω στο επενδυτικό κεφάλαιο.

Οι οικονομικές αυτές δραστηριότητες συνοδεύονται από την απελευθέρωση των αγορών, των προϊόντων και των υπηρεσιών που λειτουργούσαν σε εθνικό επίπεδο, όπως οι τηλεπικοινωνίες, οι μεταφορές, οι τουριστικές υπηρεσίες, οι ασφάλειες, ο αγροτικός τομέας, η ενέργεια, κ.λπ.

Επιπλέον, διαμορφώνονται παγκόσμια δίκτυα επικοινωνίας, πληροφόρησης και ενημέρωσης, τα οποία επιτρέπουν την άμεση πρόσβαση στη γνώση και την πληροφορία. Μηδενίζονται κατ' αυτό τον τρόπο οι γεωγραφικές και χρονικές αποστάσεις, όμως ταυτόχρονα δημιουργείται ένα τεράστιο πλήθος πληροφοριών που δυσκολεύεται να επεξεργασθεί ο σύγχρονος πολίτης. Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας αποτελούν νέες κυρίαρχες εξουσίες στη σύγχρονη κοινωνία.

Τέλος, η ελευθερία κίνησης των κεφαλαίων σε παγκόσμια κλίμακα, σε συνδυασμό με τον ανταγωνισμό στον τομέα της τεχνολογίας και της τεχνογνωσίας, οδήγησε σε μια τεράστια πίεση πάνω στους μισθούς και στα κοινωνικά δικαιώματα των εργαζομένων στις ανεπτυγμένες χώρες. Η παγκόσμια-πολυεθνική επιχείρηση επιδιώκει την αύξηση των κερδών της διαμοιράζοντας τις δραστηριότητές της σε διάφορες χώρες όπου η αμοιβή της εργασίας είναι χαμηλή και τα κοινωνικά δικαιώματα περιορισμένα, δημιουργώντας ζώνες φθηνής και ανειδίκευτης εργασίας.

2.3 Τα Αίτια της Παγκοσμιοποίησης

Ο καθηγητής του πανεπιστημίου του Princeton, Harold James, θυμίζει ότι οι περισσότεροι άνθρωποι τείνουν να συγχέουν την αιτία της παγκοσμιοποίησης με τα αποτελέσματά της. Το άνοιγμα των οικονομιών σε διεθνές επίπεδο δεν ήταν αυτό που οδήγησε στην εξάπλωση της τεχνολογίας. Μάλλον, ήταν «οι τεχνολογικές αλλαγές που είχαν καταστήσει τις καθαρά εθνικές αγορές σχετικά αποτελεσματικές», γεγονός που ανάγκασε τις επιχειρήσεις να εξαπλωθούν και εκτός συνόρων.

Ένα ακόμη παράδειγμα σύγχυσης αιτίου και αποτελέσματος είναι αυτό της 11ης Σεπτεμβρίου 2001. Μερικοί υπέθεσαν ότι ως έθνη έλαβαν μέτρα για αυστηρότερο έλεγχο των συνόρων τους για να προστατευθούν από τα διεθνή τρομοκρατικά δίκτυα, περιορίζοντας με τον

τρόπο αυτό την ροή των ανθρώπων, των αγαθών και των υπηρεσιών. Τα ανοιχτά σύνορα δεν είναι η αιτία της παγκοσμιοποίησης. Τα ανοιχτά σύνορα είναι το αποτέλεσμα της παγκοσμιοποίησης.

Συνοψίζοντας, αποτελεί κοινή πεποίθηση ότι η ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου και των επενδύσεων, οι τεχνολογικές εξελίξεις, η ηλεκτρονική επανάσταση, οι δεκάδες πολυεθνικές εταιρείες που ανέλαβαν την παγκόσμια παραγωγή και διακίνηση των αγαθών αποτελούν ακαταμάχητη δύναμη που καταλύει κάθε εθνικό σύνορο. Οι θεμελιώδεις κανόνες της οικονομικής πολιτικής έχουν μετατραπεί. Η αύξηση του εμπορίου έχει με τη σειρά της κυρίως πολιτικά αίτια, αποδίδοντας τη μεγάλη του ανάπτυξη μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, στην άρση των προστατευτικών μέτρων που είχαν περιορίσει την παγκόσμια αγορά από το 1913. Ενώ από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 η ανάπτυξη του εμπορίου αντιπροσωπεύει αληθινά ένα νέο βαθμό ολοκλήρωσης.

2.4 Οι Επιπτώσεις της Παγκοσμιοποίησης

Το βασικό ερώτημα στην παγκοσμιοποίηση είναι αν τελικά θα βοηθήσει την οικονομική ανάπτυξη. Αυτή εξαρτάται από την αυξανόμενη παραγωγικότητα, την καινοτομία και το εύρος της αγοράς. Οι χώρες που αναπτύχθηκαν ταχύτερα ήταν εκείνες που πέτυχαν μια ανάπτυξη βασισμένη στις εξαγωγές. Οι οικονομίες που προσπάθησαν να το πετύχουν, προστατεύοντας τις οικονομίες αναπτύχθηκαν σε μικρότερο βαθμό. Οι πρώτοι οικονομολόγοι δεν μπορούσαν να καταλάβουν ότι η παραγωγή είναι μια αλληλοσυνδεόμενη σχέση μεταξύ των ανεπτυγμένων και των αναπτυσσόμενων χωρών.

Ωστόσο, δυο είναι τα μεγάλα εμπόδια στην γρήγορη οικονομική ανάπτυξη που επέρχεται μέσα από την παγκοσμιοποίηση. Το πρώτο οφείλεται στη γεωγραφία. Τα κέρδη, δηλαδή, του εμπορίου επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από το κόστος μεταφοράς. Το δεύτερο είναι ο κίνδυνος να «παγιδευτούν» οι παραγωγοί φυσικών πόρων σε μια μη ικανοποιητική εμπορική εξειδίκευση και να μπλοκάρουν τις βελτιώσεις της βιομηχανίας που είναι απαραίτητες για την οικονομική ανάπτυξη.

Επίσης, τίθεται το ερώτημα εάν τελικά η παγκοσμιοποίηση θα προωθήσει ή θα υπονομεύσει τη μακροοικονομική σταθερότητα. Εδώ αρνητικό ρόλο διαδραματίζουν οι οικονομικές περιπλοκές από το εμπόριο και τις χρηματοοικονομικές ροές. Οι χωρίς έλεγχο κεφαλαιακές ροές από ανεπτυγμένες σε αναδυόμενες αγορές μπορούν να προκαλέσουν βαθιά αποσταθεροποίηση. Για παράδειγμα, όταν μια τράπεζα χωρίς την ύπαρξη επαρκών κανονισμών «παίζει» απρόσεκτα με τα κεφάλαια των καταθετών της ενώ τις ζημιές αυτών των λανθασμένων κινήσεων τις επωμίζεται η κυβέρνηση της εκάστοτε χώρας. Αυτή η διεθνής απελευθέρωση κεφαλαίων μπορεί να καταλήξει σε μια οικονομική κρίση.

Επιπλέον, πολλοί υποστηρίζουν ότι η παγκοσμιοποίηση θα προωθήσει την αυξανόμενη εισοδηματική ανισότητα. Το εμπόριο όπως και η τεχνολογικές αλλαγές μπορούν να επηρεάσουν αυτή την ανισότητα.

Τα τελευταία 25 χρόνια παρατηρούνται δυο είδη εμπορίου, το ενδο-βιομηχανικό και το δια-βιομηχανικό. Το ενδο-βιομηχανικό εμπόριο υφίσταται όταν μια χώρα εξάγει και εισάγει προϊόντα. Είναι μια κατάσταση κέρδους για όλους εφόσον οι καταναλωτές απολαμβάνουν μια εκτεταμένη ποικιλία προϊόντων και καμία δεν υποφέρει από απώλεια εισοδήματος. Το δια-βιομηχανικό εμπόριο αφορά τις εξαγωγές αγαθών υψηλής τεχνολογίας ενώ εισάγονται φτηνά αγαθά εντάσεως εργασίας. Σε αυτή την κατηγορία εμπορίου και οι δυο περιοχές μπορούν συνολικά να κερδίσουν από το εμπόριο αλλά στα πλαίσια της χώρας οι εργαζόμενοι μπορεί και να χάσουν. Δεδομένου ότι το ενδο-βιομηχανικό εμπόριο είναι γενικά ισχυρότερο σε χώρες παρόμοιου ύψους εισοδήματος ενώ το δια-βιομηχανικό εμπόριο είναι ισχυρότερο ανάμεσα σε διαφορετικές χώρες, οι συνέπειες στην κατανομή του εισοδήματος είναι προφανώς πιο απειλητικές για συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες.

Παρόλα αυτά, τα αίτια της διεύρυνσης της εισοδηματικής ανισότητας είναι πολύπλευρα. Ένα επιπλέον αίτιο, λόγου χάρι, θα μπορούσε να είναι οι αλλαγές στην

τεχνολογία, όπως η επανάσταση των υπολογιστών, πιθανόν να ευνοούν και τους ειδικευμένους εργαζομένους έναντι ανειδίκευτων και έτσι να συνεισφέρουν στην αυξανόμενη ανισότητα.

Το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης δεν αφήνει ανεπηρέαστους και τους κυβερνητικούς οργανισμούς σε τοπικό, εθνικό, διεθνές επίπεδο οι οποίοι πρέπει να προσαρμοστούν ανάλογα. Σε εθνικό επίπεδο, παρατηρούμε την εθνική αγορά να χάνει την ανεξαρτησία της συγκριτικά με τις διεθνείς αγορές. Αυτό προκαλεί μια μεταμόρφωση στο ρόλο του εθνικού-κράτους σε σύγκριση με τις τοπικές και περιφερειακές κυβερνήσεις από τη μια μεριά και στους πολυεθνικούς πολιτικούς θεσμούς από την άλλη.

Επιπλέον, η παγκοσμιοποίηση έχει αποδειχθεί καταλύτης για τους διεθνώς συμφωνημένους κανόνες συμπεριφοράς στο εμπόριο, τις χρηματοδοτήσεις, τη φορολογία κλπ και έτσι παροτρύνει την άνοδο του ΠΟΕ και άλλων διεθνών θεσμών. Ταυτόχρονα, κοινότητες, τοπικές κυβερνήσεις και περιφέρειες εντός των εθνών, διακηρύττουν όλο και περισσότερο τα δικαιώματά τους στην πολιτιστική και πολιτική αυτονομία. Επομένως, εξελίσσεται ένας αγώνας επικράτησης των φορέων και θεσμών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

2.5 Ο Δείκτης της Παγκοσμιοποίησης- Globalization Index

Ο δείκτης παγκοσμιοποίησης χρησιμοποιείται για να μετρήσει το βαθμό παγκοσμιοποίησης της κάθε οικονομίας σε σχέση με τέσσερις κύριες συνιστώσες: προσωπική, τεχνολογική, πολιτική, οικονομική.

Η προσωπική αναφέρεται στα διεθνή ταξίδια, στον τουρισμό, στον όγκο διεθνών τηλεφωνικών κλήσεων, σε εμβάσματα και διασυνοριακές μεταφορές. Η τεχνολογική περιλαμβάνει κυρίως τον αριθμό των χρηστών στο Ιντερνέτ, τον αριθμό των παροχών υπηρεσιών διαδικτύου (servers), των υποδοχέων υπηρεσιών διαδικτύου (internet hosts) και γενικώς οτιδήποτε έχει σχέση με τεχνολογικές υπηρεσίες και δεξιότητες. Η πολιτική στηρίζεται κυρίως μέσα από τον αριθμό των συμμετοχών σε διεθνείς οργανισμούς, αριθμό αποστολών του ΟΗΕ στις οποίες μετέχει η χώρα είτε με ανθρώπινο δυναμικό είτε με οικονομική ενίσχυση, αριθμό (επιλεγμένων) διεθνών συμβάσεων τις οποίες έχει κυρώσει η χώρα, ισοζύγιο κρατικών μεταβιβάσεων και τέλος η οικονομική, το εμπόριο (ισοζύγιο εξαγωγών εισαγωγών), άμεσες ξένες επενδύσεις (ισοζύγιο εισροών-εκροών).

Η μέτρηση του βαθμού παγκοσμιοποίησης μιας χώρας, γίνεται βάσει δεικτών. Ένας από τους πλέον διαδεδομένους δείκτες μέτρησης του βαθμού παγκοσμιοποίησης είναι ο A.T Kearney /Foreign Policy Magazine Globalization Index (the KFP index). Στον Πίνακα 2.1 παρουσιάζεται ο τρόπος σύνθεσης του δείκτη KFP.

Πίνακας 2.1

Τομείς	Μεταβλητές	Δείκτες	Συντελεστές στάθμισης των δεικτών	Συντελεστές στάθμισης των τομέων
Οικονομική Ολοκλήρωση	Διεθνές Εμπόριο	Εξαγωγές και Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών ως ποσοστό του ΑΕΠ	2	5
	Ξένες Άμεσες Επενδύσεις	Εισροές και εκροές ξένων άμεσων επενδύσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ	3	

Προσωπική Επαφή	Διεθνείς τηλεφωνικές κλήσεις	Λεπτά διεθνών τηλεφωνικών κλήσεων κατά κεφαλή πληθυσμού	1	3
	Διεθνή Ταξίδια	Αριθμός τουριστών από και προς το εξωτερικό κατά κεφαλή πληθυσμού	1	
	Διασυνοριακά εμβάσματα και προσωπικές μεταβιβάσεις	Διασυνοριακά εμβάσματα και προσωπικές μεταβιβάσεις ως ποσοστό του ΑΕΠ	1	
Τεχνολογική Συνδεσιμότητα	Χρήστες Διαδικτύου	Χρήστες Διαδικτύου ως ποσοστό του πληθυσμού	1/3	1
	Ξενιστές (internet hosts)	Ξενιστές (H/Y που προσφέρουν υπηρεσίες προς άλλους H/Y) κατά κεφαλή του πληθυσμού	1/3	
	Ασφαλείς εξυπηρετητές	Αριθμός ασφαλών εξυπηρετητών μέσω των οποίων πραγματοποιούνται κρυπτογραφημένες συναλλαγές κατά κεφαλή του πληθυσμού	1/3	
Πολιτική δέσμευση	Συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς	Αριθμός συμμετοχών σε διεθνείς οργανισμούς	1/4	1
	Συνεισφορές σε ειρηνευτικές αποστολές του ΟΗΕ	Οικονομικές, ως ποσοστό του ΑΕΠ, και σε προσωπικό, ως ποσοστό του πληθυσμού, συνεισφορές σε ειρηνευτικές αποστολές του ΟΗΕ	1/4	
	Επικύρωση πολυμερών συνθηκών	Αριθμός επικυρωμένων πολυμερών συνθηκών	1/4	
	Κυβερνητικές μεταβιβάσεις	Κυβερνητικές μεταβιβάσεις, δαπάνες και έσοδα, ως ποσοστό του ΑΕΠ	1/4	

Πηγή: Kearney/Foreign Policy (KFP) index of globalization

Ένας άλλος γνωστός δείκτης μέτρησης του βαθμού παγκοσμιοποίησης, είναι ο «KOF Index of Globalization (KOF Index του Ελβετικού Ινστιτούτου για την Έρευνα των Οικονομικών Κύκλων του Ομοσπονδιακού Ινστιτούτου Τεχνολογίας). Στον πίνακα 2.2, παρουσιάζεται ο τρόπος σύνθεσης του δείκτη KOF.

Πίνακας 2.2

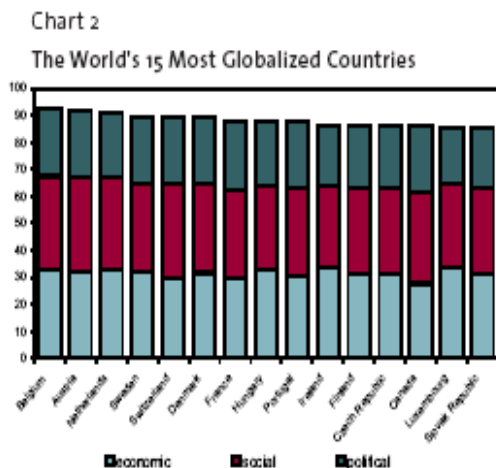
Διαστάσεις	Επιμέρους δείκτες και υποδείκτες	Συντελεστής στάθμισης δεικτών και υποδεικτών	Συντελεστής στάθμισης των διαστάσεων
Οικονομική Παγκοσμιοποίηση	1) Πραγματικές ροές	50%	36%
	Διεθνές Εμπόριο (ως ποσοστό του ΑΕΠ)	18%	
	Ξένες άμεσες επενδύσεις, ροές (ως ποσοστό του ΑΕΠ)	21%	
	Ξένες άμεσες επενδύσεις, αποθέματα (ως ποσοστό του ΑΕΠ)	22%	
	Επενδύσεις χαρτοφυλακίου (ως ποσοστό του ΑΕΠ)	19%	
	Εισοδηματικές πληρωμές στους αλλοδαπούς (ως ποσοστό του ΑΕΠ)	20%	
	2) Περιορισμοί	50%	
	Υποκruptόμενοι (δασμολογικοί και μη) περιορισμοί στις εισαγωγές	24%	
	Μέσος δασμολογικός συντελεστής	28%	
	Φόροι στο διεθνές εμπόριο	27%	
	Περιορισμοί στις συναλλαγές του λογαριασμού κεφαλαίου	20%	
Κοινωνική Παγκοσμιοποίηση	1) Προσωπικές επαφές	30%	38%
	Τηλέφωνα προς το εξωτερικό (σε λεπτά ανά 1000 άτομα)	13%	
	Μεταβιβάσεις προς το εξωτερικό (ως ποσοστό του ΑΕΠ)	6%	
	Αριθμός τουριστών από και προς το εξωτερικό (κατά κεφαλή του πληθυσμού)	28%	
	2) Ροές πληροφορίας	35%	
	χρήστες Διαδικτύου (ανά 1000 άτομα)	25%	
	Συνδρομητές καλωδιακής τηλεόρασης (ανά 1000 άτομα)	25%	
	Εισαγωγές και εξαγωγές εφημερίδων και περιοδικών (ως ποσοστό του ΑΕΠ)	21%	
	Ραδιόφωνα (ανά 1000 άτομα)	29%	
	3) Πολιτισμική εγγύτητα	35%	
	Αριθμός εστιατορίων McDonald's (κατά κεφαλή του πληθυσμού)	40%	
Αριθμός Ikea (κατά κεφαλή του πληθυσμού)	41%		
Εισαγωγές και εξαγωγές βιβλίων και φυλλαδίων (ως ποσοστό του ΑΕΠ)	19%		
Πολιτική παγκοσμιοποίηση	Αριθμός πρεσβειών στη χώρα	35%	25%
	Αριθμός συμμετοχών σε διεθνείς διακυβερνητικούς οργανισμούς	36%	
	Αριθμός συμμετοχών σε αποστολές του Συμβουλίου Ασφαλείας	29%	

Πηγή: KOF index of globalisation

Με βάση τον δείκτη KOF οι 15 περισσότερο και οι 15 λιγότερο παγκοσμιοποιημένες χώρες εμφανίζονται στα Διαγράμματα 2.1 και 2.2.

Διάγραμμα 2.1

Διάγραμμα 2.2

Στον Πίνακα 2.3 που ακολουθεί παρουσιάζεται ο δείκτης παγκοσμιοποίησης 30 χωρών, μεταξύ των οποίων και η χώρα μας για την περίοδο 2007-2011. Με βάση τον πίνακα οι χώρες που εμφανίζουν υψηλό δείκτη παγκοσμιοποίησης είναι διαχρονικά οι ίδιες. Μεταξύ αυτών είναι το Βέλγιο που κατέχει την πρώτη θέση σε όλα τα χρόνια με δεύτερη χώρα την Αυστρία. Το 2009 κατείχε την τρίτη θέση με δεύτερη την Ολλανδία. Σε ολόκληρη την περίοδο η Ουγγαρία εμφανίζεται μεταξύ των πρώτων χωρών με υψηλό δείκτη παγκοσμιοποίησης κάτι που αποτελεί στοιχείο για περαιτέρω διερεύνηση. Είναι φανερό ότι οι άμεσες ξένες επενδύσεις έχουν βελτιώσει σημαντικά την οικονομική ανάπτυξη της χώρας την τελευταία περίοδο. Η χώρα μας εμφανίζεται σε πολύ χαμηλή θέση και μάλιστα σε πορεία πτωτική από το 2007-2011. Στο διάστημα 2007-2008 εμφανίζει πτώση κατά 2,01% διατηρώντας όμως τη θέση της, 25^η σε 30 χώρες, στο διάστημα 2008-2009 βελτιώνεται κατά 4,86% αλλά υποβιβάζεται στην 26^η θέση, στο διάστημα 2009-2010 εμφανίζει πτώση κατά 1,52% και υποβιβάζεται στην 28^η θέση και στο διάστημα 2010-2011 βελτιώνεται κατά 1,50% καταλαμβάνοντας την 26^η θέση.

Πίνακας 2.3

COUNTRY	GLOBALIZATION INDEX				
	2007	2008	2009	2010	2011
Belgium	91.96	92.09	91.51	92.95	92.60
Austria	91.60	91.38	89.14	92.51	91.67
Netherlands	89.15	88.40	89.92	91.90	91.16
Sweden	89.89	90.02	88.68	89.75	89.26
Switzerland	85.53	88.60	89.87	90.55	88.97
Denmark	84.27	88.42	87.37	89.68	88.96
France	87.71	85.38	83.68	86.18	87.65
Hungary	81.15	82.52	85.15	87.00	87.62
Portugal	83.06	81.57	83.92	87.54	87.28
Ireland	83.09	79.82	91.02	86.92	86.45

 Finland	84.84	84.65	84.19	87.31	86.43
 Czech Republic	84.46	85.51	84.65	86.87	86.33
 Canada	87.49	81.21	86.32	88.24	85.80
 Luxemburg	74.18	72.88	86.28	85.84	85.62
 Slovak Republic	72.58	75.82	81.24	85.07	85.30
 Germany	82.48	83.01	81.75	84.16	85.10
 Spain	82.52	82.73	82.94	85.71	84.71
 Singapore	82.14	78.37	84.07	84.58	84.39
 Norway	77.75	79.75	82.27	83.53	83.23
 Cyprus	62.48	65.93	82.70	82.45	82.81
 United Kingdom	89.29	86.67	79.31	80.18	81.68
 Australia	80.91	77.35	80.49	83.82	81.40
 United States	80.83	76.76	74.93	78.80	79.83
 Italy	80.61	79.44	78.80	82.26	81.12
 Greece	74.94	73.43	77.00	75.83	76.97
 Malta	63.78	66.96	81.24	76.42	76.64
 Croatia	69.30	70.17	80.61	76.85	75.95
 Japan	64.22	60.91	63.54	68.16	69.13
 Turkey	63.45	69.96	66.42	64.91	64.04
 Korea, Rep.	64.82	63.56	65.87	64.73	65.57

Πηγή: KOF index of globalisation

2.6 Ασύμπτωτες Αντιλήψεις για την Παγκοσμιοποίηση¹

Η παγκοσμιοποίηση θα λέγαμε ότι συνιστά την ολοκλήρωση των αγορών, της οικονομίας και της τεχνολογίας με ένα τρόπο, που συρρικνώνει τον κόσμο από ένα μεσαίο μέγεθος σε ένα μικρό μέγεθος. Μας δίνεται λοιπόν η δυνατότητα, οπουδήποτε κι αν ζούμε, να φθάσουμε σε οποιοδήποτε σημείο του κόσμου γρηγορότερα και φθηνότερα από ποτέ άλλοτε και ταυτοχρόνως να μας προσεγγίσουν γρηγορότερα και φθηνότερα από ποτέ. Εάν έχουμε πρόσβαση στο Διαδίκτυο και μπορούμε να διεξάγουμε τις επιχειρηματικές μας συναλλαγές ηλεκτρονικά με προμηθευτές, πελάτες και ανταγωνιστές που είναι παγκόσμιοι, τότε γινόμαστε παγκόσμιοι και εμείς. Η κατευθυντήρια δύναμη πίσω από αυτή τη διαδικασία είναι η τεχνολογία. Υπάρχει μια έννοια στη στρατηγική θεωρία – θέματα για τα οποία έχει γράψει ο Robert Kaplan – η οποία υποστηρίζει ότι οι δεξιότητες δημιουργούν προθέσεις.

Ο ίδιος παρομοιάζει τον ορισμό της παγκοσμιοποίησης με την περίπτωση της Κίνας κατά τον 3^ο αιώνα. Η δυναστεία των Χαν με τη θέση ότι η ανώτατη ηθική είναι η ηθική της τάξης, κατάφερε να συνενώσει τα έξι εμπόλεμα κράτη και αυτά να εκχωρήσουν μερίδιο της ανεξαρτησίας τους για χάρη της μεγαλύτερης τάξης. Μιλάμε για μία χαλαρή μορφή διακυβέρνησης όπου οτιδήποτε επηρέαζε ή περιόριζε οτιδήποτε άλλο. Το ίδιο συμβαίνει και σήμερα σε παγκόσμιο επίπεδο. Επηρεαζόμαστε για παράδειγμα από πανδημίες στην Αφρική και madrassas στο Πακιστάν.

Ο κόσμος λοιπόν έρχεται πιο κοντά. Από την άλλη η διεθνής γραφειοκρατία βρίσκεται σε τόσο υπανάπτυκτο στάδιο που δε μπορεί να αντιμετωπίσει την αυξανόμενη αστάθεια. Και η περισσότερη πολυπλοκότητα δυσκολεύει την επίλυση των διάφορων θεμάτων όπως πχ η μείωση του πόσιμου νερού στη Μέση Ανατολή και αυτό οδηγεί σε μεγαλύτερη αστάθεια.

¹ Πηγή: Foreign Policy, May-June 2002, Greek Edition, τεύχος 2^ο, «Εξαρτημένη Υπερδύναμη»

Το ίδιο υποστηρίζει και ο Tom Friedman στο βιβλίο “The Lexus and the Oliver Tree”: η παγκοσμιοποίηση δεν συνεπάγεται το τέλος της γεωπολιτικής, το τέλος των συνόρων. Η παγκοσμιοποίηση είναι απλά μία είδηση, όχι απαραίτητα καλή. Και η είδηση μπορεί να γίνεται όλο και πιο τρομακτική, επειδή περισσότερες αλληλεπιδράσεις μεταξύ κρατών-εθνών θα οδηγήσουν στην πολυπλοκότητα πριν οδηγήσουν στη σταθερότητα.

2.7 Διεθνοποίηση

Ως διεθνοποίηση μιας επιχείρησης νοείται η διαδικασία της επέκτασης των δραστηριοτήτων της σε αγορές πέραν της εγχώριας. Οι ορίζοντες της επιχείρησης διευρύνονται σε διεθνές πια επίπεδο, με φυσικό επακόλουθο την εμφάνιση πολλαπλού ανταγωνισμού τόσο στο εσωτερικό, όσο και το εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης.

Η διεθνοποίηση αποτελούσε μέχρι το πρόσφατο παρελθόν μια δραστηριότητα που αφορούσε ελάχιστες επιχειρήσεις, τις λεγόμενες και πολυεθνικές. Αυτό άρχισε να αλλάζει ραγδαία τα τελευταία χρόνια, ώστε σήμερα οι περισσότερες μεγάλες επιχειρήσεις πραγματοποιούν διεθνή ανοίγματα, κάτι που προωθείται από την γενικότερη παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και το παγκόσμιο δίκτυο διακίνησης προϊόντων και ιδεών.

Προκειμένου να ανταποκριθεί στις νέες αυτές προκλήσεις της διεθνοποίησης, η επιχείρηση επιβάλλεται να αναπτύσσει αποτελεσματικές στρατηγικές ώστε να επιτύχει γρήγορους ρυθμούς ανάπτυξης, να αποκτά συγκριτικά πλεονεκτήματα, αλλά και να αντιμετωπίζει τα πολύπλοκα προβλήματα που της παρουσιάζονται.

2.7.1 Κίνητρα Διεθνοποίησης

Ένας από τα πρωταρχικούς παράγοντες που αποτελούν τροχοπέδη για τις δυνατότητες ανάπτυξης της επιχείρησης, είναι ο βαθμός κορεσμού της εγχώριας αγοράς στην οποία αυτή δραστηριοποιείται. Ο κορεσμός αυτός είναι εντονότερος όταν η επιχείρηση βρίσκεται σε κάποια οικονομικά ανεπτυγμένη χώρα, της οποίας η αγορά είναι ήδη κορεσμένη. Στην περίπτωση αυτή, μια στρατηγική που θα στόχευε στην εγχώρια και μόνο αγορά θα ήταν άωφελη και πιθανόν επιζήμια για την επιχείρηση και την ανταγωνιστικότητά της. Αντίθετα, μια επεκτατική στρατηγική που θα στόχευε στις αγορές των αναπτυσσόμενων κρατών με μεγάλο αριθμό καταναλωτών και δυναμικά αναδυόμενη οικονομία, θα είχε περισσότερες και μεγαλύτερες ευκαιρίες ανάπτυξης. Σημαντικό ρόλο εδώ όμως, θα παίζει και η χρονική συγκυρία στην οποία η επιχείρηση θα πραγματοποιήσει την επέκτασή της στη διεθνή αγορά: οι επιχειρήσεις που εμφανίζονται πρώτες σε μια διεθνή αγορά είναι αυτές που κερδίζουν τα μεγάλα μερίδια και επιπλέον, μέσω των συνθηκών που δημιουργούν (οικονομίες κλίμακας), καθιστούν εξαιρετικά δύσκολη την είσοδο νέων ανταγωνιστριών επιχειρήσεων (αυτό εκτός από κίνητρο αποτελεί και μελλοντικό πλεονέκτημα της στρατηγικής διεθνοποίησης της επιχείρησης). Επομένως, δεν αρκεί μόνο η είσοδος στην νέα αγορά, αλλά κυρίως να προηγείται αυτή χρονικά όλων των υπολοίπων.

Εκτός όμως από την ανάγκη εξεύρεσης νέων πόρων για την επιχείρηση, σημαντικό κίνητρο για διεθνοποίηση αποτελεί και η γενικότερη έμμεση θεσμική προώθηση της παγκοσμιοποίησης του σύγχρονου εμπορίου, με την κατάργηση ή άμβλυνση των προστατευτικών μέτρων των εθνικών οικονομιών στον εμπορικό και επενδυτικό τομέα. Έτσι η μείωση των θεσμικών εμποδίων οδηγεί στο άνοιγμα προς τις νέες, ελκυστικές για επενδύσεις αγορές.

Ως προς τα προσωπικά κίνητρα των στελεχών της επιχείρησης, σε περίπτωση ενός στρατηγικά επιτυχημένου ανοίγματος στις αναδυόμενες αγορές, τα στελέχη αυτά μπορούν να εξελιχθούν σε επιχειρηματίες με διεθνή προσανατολισμό, εφόσον ανήκαν σε μεγάλες επιχειρήσεις.

Τέλος, οι επιχειρήσεις που διεθνοποιούνται ενθαρρύνουν και τους προμηθευτές τους να πράξουν το ίδιο, με την επέκτασή τους στις ίδιες εξωτερικές αγορές, προκειμένου οι πρώτες να διασφαλίσουν ότι τα υλικά και οι πρώτες ύλες που αγοράζουν από τους δεύτερους είναι από σίγουρη πηγή με δεδομένο επίπεδο ποιότητας και ταυτόχρονα με το χαμηλότερο δυνατό κόστος (εφόσον η παραγωγή μεταφέρεται στην αναπτυσσόμενη χώρα, με φθηνότερο εργατικό δυναμικό).

2.7.2 Οφέλη Διεθνοποίησης

Από τα κυριότερα οφέλη που αναφέρθηκε και παραπάνω είναι η δυνατότητα δημιουργίας οικονομικών κλίμακας. Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε χώρες όπου η εγχώρια αγορά είναι μικρή ή κορεσμένη, μπορούν να επιτύχουν οικονομίες κλίμακας στην παραγωγή διευρύνοντας το πεδίο των δραστηριοτήτων τους συμπεριλαμβάνοντας διεθνείς αγορές. Αυτό, σε συνδυασμό με την χρονικά έγκαιρη είσοδό τους στη νέα αγορά, θα τις καταστήσει έντονα ανταγωνιστικές κάνοντας δύσκολη την είσοδο άλλων επιχειρήσεων.

Η επέκταση της επιχείρησης και η παραγωγή αυξημένων ποσοτήτων προϊόντος, συνεπάγεται βελτίωση της εμπειρίας της σε αυτό. Όσο μεγαλύτερη είναι η παραγωγή, τόσο μεγαλύτερες είναι οι πιθανότητες να εντοπίσει η επιχείρηση ατέλειες στο προϊόν της. Σε αυτό συνδράμει και ο μεγάλος όγκος των καταναλωτών που δοκιμάζουν το προϊόν κι επομένως μεταφέρουν τις παρατηρήσεις τους στην επιχείρηση, αυξάνοντας τις ευκαιρίες για βελτίωση και εξέλιξη του προϊόντος.

Σημαντικό πλεονέκτημα στη διεθνοποίηση είναι μεταξύ άλλων και η πρόσβαση σε πολύ χαμηλό εργατικό κόστος και κόστος πρώτων υλών για την παραγωγή του προϊόντος (κόστος των παραγωγικών συντελεστών της επιχείρησης). Μεταφέροντας την παραγωγή της από την ανεπτυγμένη χώρα στην αναπτυσσόμενη, το κόστος εργασίας είναι συγκριτικά χαμηλότερο και επιπλέον η επιχείρηση είναι κοντά στην αγορά στην οποία στοχεύουν, εξασφαλίζοντας τη μείωση και του μεταφορικού κόστους από το σημείο της παραγωγής στο σημείο της κατανάλωσης και εντούτοις το μέγιστο ανά μονάδα κέρδος. Μειώνοντας επομένως το κόστος δημιουργίας μειώνεται το λειτουργικό κόστος της επιχείρησης και η τελική τιμή στην οποία χρεώνεται το προϊόν είναι ανταγωνιστικότερη.

Οι μεγάλες αγορές είναι πλέον απαραίτητες για τις επιχειρήσεις, για την απόδοση επενδύσεων κλίμακας και αυτό αφορά όχι μόνο τις παραγωγικές μονάδες υψηλής παραγωγικότητας, αλλά και επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη. Η ανάγκη αυτή γίνεται ολοένα επιτακτικότερη, καθώς ο κύκλος ωρίμανσης του προϊόντος ολοκληρώνεται πολύ γρήγορα χάρη στην αλματώδη εξέλιξη της τεχνολογίας. Έτσι γίνεται αναγκαία η γρήγορη αντικατάσταση του προϊόντος που πλησιάζει στην ωρίμανση με κάποιο νέο. Σε αυτό σημαντικό ρόλο διαδραματίζει και η αυξημένη πλέον πρόσβαση σε προηγμένη τεχνογνωσία, είτε με την αντιγραφή από τους ανταγωνιστές είτε με την καινοτομία. Παράλληλα, αυξάνεται η διαθεσιμότητα ικανών διοικητικών στελεχών στις διεθνοποιημένες επιχειρήσεις, με εκτεταμένη εμπειρία στις διεθνείς αγορές.

Όλα τα πλεονεκτήματα της διεθνοποίησης οδηγούν σε ένα κοινό αποτέλεσμα, που είναι και ο στόχος της επιχείρησης: την αύξηση της κερδοφορίας, η οποία θα φάνταζε ανέφικτη για την επιχείρηση που θα περιοριζόταν μόνο στην εγχώρια αγορά.

2.7.3 Κίνδυνοι Διεθνοποίησης

Η διεθνοποίηση μιας επιχείρησης δεν αποτελεί πανάκεια ή απόλυτη συνταγή επιτυχίας, με σίγουρα θετικά αποτελέσματα. Θα πρέπει επομένως να ληφθούν υπόψη τα μειονεκτήματα και οι κίνδυνοι που μπορεί να παρουσιαστούν στη διαδικασία της στρατηγικής επέκτασης στην εξωτερική αγορά.

Αρχικά, η οικονομική και πολιτική ρευστότητα του περιβάλλοντος της κάθε επιχείρησης είναι ο πλέον σημαντικός κίνδυνος που αντιμετωπίζει σε μια διεθνή αγορά. Οι οικονομικές και πολιτικές συνθήκες σε τοπικές ή διεθνείς αγορές χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό αβεβαιότητας και αυτό υποχρεώνει τα στελέχη της επιχείρησης να βρίσκονται σε συνεχή εγρήγορση, ώστε να αντιδρούν εγκαίρως στις εξελίξεις ή ακόμη και να τις προβλέπουν. Ειδικότερα η πολιτική ρευστότητα μπορεί να έχει τη μορφή κυβερνητικής αστάθειας ή έντασης σε διακρατικές σχέσεις.

Ακόμη μεγαλύτερος κίνδυνος, που συχνά είναι απόρροια και των παραπάνω, είναι αυτός των συναλλαγματικών ισοτιμιών, αφού οι διακυμάνσεις τους είναι ικανές να ισχυροποιήσουν τη θέση της επιχείρησης κάνοντάς την κυρίαρχη δύναμη, ή ακόμη και να την θέσουν εκτός ανταγωνισμού.

Η διοίκηση ανθρώπινων πόρων είναι ένας ακόμη παράγοντας που μπορεί να δημιουργήσει σημαντικά προβλήματα, εάν δεν ληφθούν υπ' όψιν κάποια στοιχεία που σχετίζονται με το εργασιακό καθεστώς, τους εργασιακούς νόμους και την αναγνώριση του ρόλου των εργατικών συνδικάτων στην πολιτική που ακολουθεί η επιχείρηση ως προς τις συνθήκες εργασίας, τις παροχές, τα ωράρια ή τις απολύσεις εργαζομένων. Οι μεταβλητές αυτές παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές από χώρα σε χώρα και η επιχείρηση οφείλει να προσαρμοστεί σε αυτές.

Εκτός όμως από την ανάγκη προσαρμοστικότητας στις εργασιακές μεταβλητές, η επιχείρηση υποχρεώνεται να προσαρμόζεται και στις διαφορές μεταξύ των αγορών. Παρόλο που επικρατεί η άποψη ότι σήμερα με την παγκοσμιοποίηση του εμπορίου οι αγορές τείνουν να ομογενοποιηθούν, οι διαφορές που παρουσιάζουν εξακολουθούν να είναι σημαντικά μεγάλες, οπότε και η επιχείρηση αναγκάζεται να διαφοροποιεί το προϊόν από χώρα σε χώρα, όταν αυτό χρειάζεται, προσαρμοζόμενη στις πολιτισμικές και κοινωνικές ανάγκες της εκάστοτε περιοχής. Απαιτείται επομένως από την πλευρά της επιχείρησης αυξημένος βαθμός οργανωτικής ευελιξίας ώστε να ανταποκριθεί στα χαρακτηριστικά των διεθνών αγορών, διαφορετικά υπάρχει ο κίνδυνος να ζημιωθεί η διεθνής δραστηριότητα της επιχείρησης, αν το προϊόν της παραμείνει απaráλλακτο σε όλες τις αγορές.

2.7.4 Θεωρητικά Υποδείγματα Διεθνοποίησης

Τα θεωρητικά μοντέλα αναλύουν το σκεπτικό και τον τρόπο επιλογής των γεωγραφικών περιοχών στις οποίες οι επιχειρήσεις σχεδιάζουν να επεκτείνουν τις εμπορικές τους δραστηριότητες. Το πιο διαδεδομένο ίσως θεωρητικό υπόδειγμα διεθνοποίησης των επιχειρήσεων είναι αυτό της Θεωρίας των Σταδίων (Stages Strategy): όσο περισσότερες γνώσεις αποκτά η επιχείρηση για τις συνθήκες και τα χαρακτηριστικά μιας ξένης αγοράς, τόσο περισσότερους πόρους δεσμεύει για τη δραστηριότητά της σε αυτή. Η επεκτατική δραστηριότητα της επιχείρησης δηλαδή χωρίζεται σε στάδια, ανάλογα με το βαθμό δέσμευσης των πόρων της στην αγορά που την ενδιαφέρει.

Σε πρώτο στάδιο, η επιχείρηση διαθέτοντας ελάχιστες γνώσεις για την αγορά – στόχο, διατηρεί μηδαμινό βαθμό δέσμευσης και παθητικής στάσης στην αγορά αυτή και πραγματοποιεί μόνο εξαγωγές. Με τον καιρό όμως αποκτά περισσότερες γνώσεις από τους μηχανισμούς λειτουργίας της διεθνούς αγοράς και έχοντας αυξημένο βαθμό εμπειριών, προχωρά σε ένα δεύτερο στάδιο που είναι η αύξηση του βαθμού δέσμευσης των πόρων της για επενδύσεις στην αγορά – στόχο.

Στο δεύτερο στάδιο, αρχίζει και συνάπτει σχέσεις μίσθωσης με τοπικούς αντιπροσώπους ή απλής συνεργασίας με ντόπιους παραγωγούς χωρίς ακόμη να έχει νομική ή φυσική παρουσία έξω από την εγχώρια αγορά όπου είναι η έδρα των δραστηριοτήτων της.

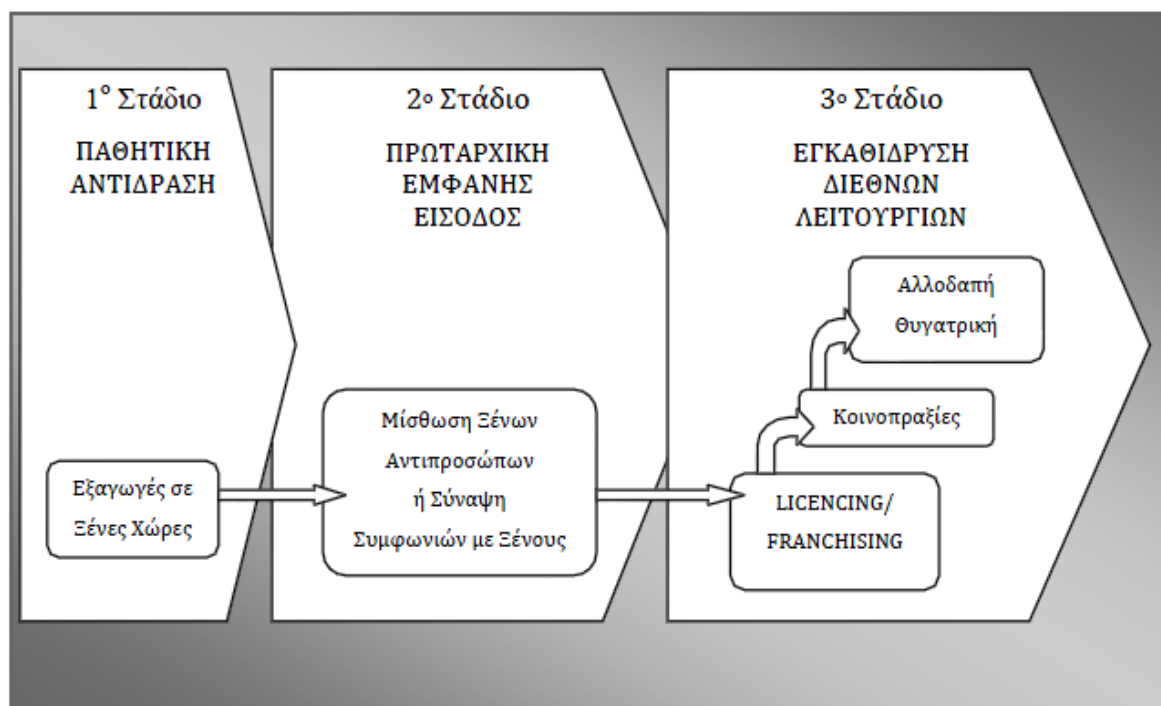
Στο τρίτο στάδιο, η επιχείρηση πλέον μετέχει ενεργά στα δρώμενα και επεκτείνει κι άλλο τις δραστηριότητές της αναλαμβάνοντας επενδύσεις με υψηλότερες απαιτήσεις σε πόρους. Μπορεί αυτές οι απαιτήσεις να έχουν τη μορφή licensing, κοινοπραξιών, franchising, στρατηγικών συμμαχιών ή ίδρυσης θυγατρικών εταιριών. Ο βαθμός δέσμευσης, όπως και στο

δεύτερο στάδιο, διαφέρει από επιχείρηση σε επιχείρηση, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε αγοράς, τα πλεονεκτήματα και αδυναμίες και τη γενικότερη στρατηγική της κάθε επιχείρησης.

Πίνακας 2.4

Τα στάδια της διεθνοποίησης σχηματικά

ΠΗΓΗ: S.P. Robins & M. Coulter, "Management", London Prentice Hall 1999, 6th edition (Παπαδάκης 2002, σελ. 346)

2.7.5 Η Διεθνοποίηση στις Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις

Η διεθνοποίηση των ναυτιλιακών επιχειρήσεων αφορά στον αυξημένο ρόλο των παραγωγικών συντελεστών που διαμορφώνονται και δρουν όχι σε εγχώριο, αλλά σε διεθνή πια χώρο. Σύμφωνα με τον Μεταξά (1985, σελ. 13-28), διεθνοποίηση στη ναυτιλιακή επιχείρηση υπάρχει, όταν η εθνικότητα των παραγωγικών συντελεστών είναι άλλη από αυτή του πλοιοκτήτη. Σχετίζεται δηλαδή με το βαθμό μείωσης ή ελαχιστοποίησης της εθνικότητας των συντελεστών παραγωγής και των συντελεστών δράσης των «εθνικών» ναυτιλιακών επιχειρήσεων. Ο ορισμός της διεθνοποίησης δεν περιορίζεται μόνο στην εθνικότητα του κεφαλαίου, του εργατικού δυναμικού γραφείου και πλοίου ή τη χώρα εγκατάστασης του γραφείου της ναυτιλιακής εταιρίας, αλλά επεκτείνεται και στους λοιπούς παράγοντες μιας ολοκληρωμένης δράσης της επιχείρησης, όπως η εθνικότητα των φορτίων, η χρησιμοποίηση μιας δεύτερης ή τρίτης Σημαίας, η χρήση ξένων λιμένων και η εξυπηρέτηση των αναγκών των καταναλωτών τρίτων χωρών (cross-trading). Ειδικότερα τα φορτία από εθνικά μετατράπηκαν σε διεθνή και σταδιακά εγκαταλείφθηκε από τα εθνικά πλοία (αυτά δηλαδή που φέρουν την εθνική σημαία) η τακτική της αποκλειστικής εξυπηρέτησης μόνο εθνικών φορτίων. Σε αυτό συνετέλεσε η απελευθέρωση του εμπορίου σε παγκόσμιο επίπεδο, με τη χαλάρωση ή κατάργηση των προστατευτικών μέτρων και τη μείωση των δασμών. Ειδικά για την περιοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αυτό υπήρξε ακόμη πιο έντονο εξαιτίας της εγγύτητας της Ελλάδας με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες και την εξάλειψη φραγμών στο εμπόριο μεταξύ των χωρών - μελών. Έτσι, μέσω της διεθνοποίησης οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις

οδηγήθηκαν σε επιτυχή δράση ώστε να θεωρούνται πιο επιτυχημένοι οι πλοιοκτήτες που εξασφαλίζουν κεφάλαια, πλοία, ναυτεργατικό δυναμικό και σύναψη ναυλώσεων σε διεθνή πλέον βάση. Παρ' όλα αυτά, η διεθνοποίηση στη Ναυτιλία είναι ιδιότητα που μπορεί να υπάρχει σε μικρό, μέτριο ή μεγάλο βαθμό. Στην ελληνική ναυτιλία, ο βαθμός διεθνοποίησης τείνει, όπως και σε παγκόσμιο επίπεδο, να αυξάνεται. Ενδεικτικά, η απασχόληση ελληνικών πληρωμάτων στις ελληνικές ναυτιλιακές επιχειρήσεις πριν το 1980 ήταν στο 75%, το οποίο μειώθηκε σταδιακά στο 70% το 1983 και στο 60% το 1986, ακολουθώντας έκτοτε φθίνουσα πορεία.

Καθοριστικό ρόλο στη στρατηγική διεθνοποίησης των ναυτιλιακών επιχειρήσεων έπαιξε τόσο ο θεσμός των Σημαιών Ευκαιρίας, όσο και η πρακτική αλλαγής της εθνικής σημαίας (flagging out). Με το θεσμό των Σημαιών Ευκαιρίας, κατέστη δυνατός ο συνδυασμός της εξασφάλισης χρηματικών κεφαλαίων από τις ανεπτυγμένες χώρες και της απασχόλησης πληρωμάτων από τις αναπτυσσόμενες χώρες. Βέβαια, σταδιακά αποκτήθηκε και η τεχνογνωσία του πλοιοκτήτη από τις αναπτυσσόμενες χώρες. Ενδεικτικά από τον παρακάτω πίνακα, η συμμετοχή των αναπτυσσόμενων χωρών στο παγκόσμιο tonnage/dwt αυξήθηκε από 10% το 1980 στο 19,3% το 1997 με πρωταγωνιστική περιοχή αυτήν της Ασίας:

Πίνακας 2.5

Country grouping	Year	Total of goods loaded and unloaded (millions of tons)	Percentage of world total	Merchant fleet (millions of dwt)	Percentage of world total
Developed market-economy countries	1980	3 965	53.7	350.1	51.3
	1997	5 487	54.9	202.5	26.1
	1998	5 601	54.8	202.6	25.7
Major open-registry countries	1980	b	b	212.6	31.1
	1997	b	b	361.0	46.5
	1998	b	b	376.8	47.8
Developing countries	1980	2 926	39.6	68.4	10.0
	1997	3 934	39.4	149.9	19.3
	1998	4 007	39.2	150.8	19.1
Countries of Central and Eastern Europe (including the former USSR)	1980	346	4.7	37.8	5.5
	1997	341	3.4	24.3	3.1
	1998	351	3.4	20.7	2.6
Socialist countries of Asia	1980	146	2.0	10.9	1.6
	1997	248	2.5	26.0	3.4
	1998	254	2.5	26.0	3.3
World total ^a	1980	7 383	100.0	682.8	100.0
	1997	9 990	100.0	775.9	100.0
	1998	10 213	100.0	788.7	100.0

ΠΗΓΗ: UNCTAD, Review of Maritime Transport 1999, Chapter III, p.46 Table 29

Η παρατηρούμενη άνοδος του ποσοστού συμμετοχής των αναπτυσσόμενων χωρών οφείλεται στην σταδιακή απόκτηση της τεχνογνωσίας που χρησιμοποιούν τα στελέχη των επιχειρήσεων των ανεπτυγμένων χωρών και την υιοθέτησή τους από τα αντίστοιχα των αναπτυσσόμενων χωρών. Θα λέγαμε δηλαδή ότι πρόκειται για μια παραλλαγή του θεωρητικού Υποδείγματος της Ολιγοπωλιακής Αντίδρασης, με κάποιες όμως διαφοροποιήσεις: αύξηση γνώσεων/ τεχνογνωσίας των ανεπτυγμένων περιοχών, που διαθέτουν 'ηγετικές' ναυτιλιακές επιχειρήσεις και αντιγραφή τους από τις αναπτυσσόμενες

προκειμένου να δεσμεύσουν πόρους ώστε να αναπτύξουν διεθνοποιημένες επιχειρηματικές δραστηριότητες χωρίς ανάληψη σημαντικού ρίσκου καθώς η τεχνογνωσία έχει ήδη εφαρμοστεί από τις πρώτες.

2.7.6 Η Στρατηγική Διεθνοποίησης των Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων

Ενώ το πιο γνωστό υπόδειγμα της Θεωρίας των Σταδίων και της «ψυχικής απόστασης» προτιμάται από τις περισσότερες ελληνικές επιχειρήσεις που διεθνοποιούνται για πρώτη φορά, στην περίπτωση των ναυτιλιακών επιχειρήσεων το μοντέλο αυτό δεν ακολουθείται με όλα του τα στάδια και με τον τρόπο που ξέρουμε, λόγω της διαφορετικής επιχειρηματικής κατηγορίας των ναυτιλιακών εταιριών. Δεν παράγονται προϊόντα, αλλά υπηρεσίες μεταφορικής φύσης και οι εγκαταστάσεις της ναυτιλιακής εταιρίας διαχωρίζονται σε δύο μεγάλα κέντρα, εξίσου σημαντικής βαρύτητας (σε αντίθεση με τις χερσαίες εμπορικές επιχειρήσεις) και, εκ των πραγμάτων, μεγάλης απόστασης μεταξύ τους: το γραφείο και το πλοίο. Οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις συνδυάζουν διαφορετικά στοιχεία και πρακτικές, ανάλογα με το μέγεθός τους, τη γεωγραφική περιοχή όπου δραστηριοποιούνται, τις ανάγκες τους και τους στόχους που θέτουν για την μελλοντική τους επέκταση.

Η πιο διαδεδομένη στρατηγική που ακολουθείται από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις είναι οι ναυτιλιακοί συνασπισμοί, που ορίζονται σύμφωνα με σχετικό νόμο της Ε.Ε. (R. Murray, 1994) ως «επιχειρήσεις κοινού κινδύνου (joint ventures) μεταξύ πλοιοκτητών, που θέτουν σε κοινή διάθεση (pool) πλοία ομοίου τύπου κάτω από μια κεντρική διοίκηση, με marketing μιας ενιαίας επιχείρησης, με διαπραγματευτική δράση σε ναυλώσεις (κατά ταξίδι ή χρονοναυλώσεις) και σε συμβόλαια εργολαβικών μεταφορών, με κοινή είσπραξη των εσόδων και μετέπειτα διανομή στους πλοιοκτήτες». Ανήκει δηλαδή στην κατηγορία των Προχωρημένων – Μη Εξαγωγικών μορφών διεθνοποίησης, που έχει αναφερθεί στα θεωρητικά υποδείγματα.

Η δημιουργία των ναυτιλιακών συνασπισμών έχει ως αντικειμενικό σκοπό την κοινή ανάληψη μεγάλων εργολαβικών συμβολαίων μεταφοράς προσφερόμενων φορτίων. Η συγκεκριμένη στρατηγική μορφή διεθνοποίησης στοχεύει στη συγκρότηση στόλου πολλών και διαφορετικών πλοιοκτητών, κατά τεκμήριο πολλών εθνικοτήτων, σε μορφή κοινοπραξίας, η οποία κάτω από αποδοτική διοίκηση, θα αποκτήσει την αναγκαία «κρίσιμη μάζα». Αυτό θα καταστήσει το συνασπισμό ικανό να δίνει προσφορές, να απολαμβάνει οικονομίες κλίμακας και να εξασφαλίσει ικανοποιητική απόδοση πάνω στο επενδυμένο κεφάλαιο. Η πρακτική των κοινοπραξιών (συνασπισμών) γίνεται ολοένα και πιο δημοφιλής. Σύμφωνα με σχετικό άρθρο του «Βήματος», στην ελληνική ναυλαγορά οι Έλληνες πλοιοκτήτες/εφοπλιστές προτιμούν να συμπράξουν με ξένους εταίρους τους παρά με άλλους Έλληνες (π.χ. η Ceres του Π. Λιβανού και η ιταλική ναυτιλιακή εταιρεία Ceoclerisi Armatore). Οι κινήσεις αυτές δείχνουν σαφώς την κατεύθυνση που ακολουθούν και θα συνεχίσουν να ακολουθούν μερικές από τις μεγαλύτερες ναυτιλιακές εταιρείες αμιγώς ελληνικών συμφερόντων, καθώς υποστηρίζουν μια εκτεταμένη στρατηγική διεθνοποίησής τους.

Κεφάλαιο 3: Διεθνές εμπόριο

3.1 Ιστορική Αναδρομή

Η κύρια μεταβολή στην παγκόσμια οικονομία εστιάζεται στην αυξανόμενη αλληλεξάρτηση των οικονομιών των ανεπτυγμένων χωρών που προκλήθηκε από την ταχύτατη αύξηση του παγκοσμίου εμπορίου από το 1950 με κύριο χαρακτηριστικό ο ρυθμός αύξησης του παγκοσμίου εμπορίου να είναι διπλάσιος από τον ρυθμό αύξησης της παγκόσμιας παραγωγής.

Στην αυξανόμενη αλληλεξάρτηση των οικονομιών συνέβαλλαν οι δυνάμεις της αγοράς που συνέτειναν στην οικονομία των αγορών. Ιδιαίτερα, η ευρωπαϊκή συναλλάγματος βοήθησε στην κυκλοφορία του χρήματος και την ενοποίηση των αγορών προϊόντων. Επίσης οι επικοινωνίες εκσυγχρονίστηκαν, τα containers μείωσαν το κόστος μεταφοράς των προϊόντων και η τηλεόραση έφεραν τον κόσμο πιο κοντά.

Μεγάλο βαθμό στην αύξηση του παγκοσμίου εμπορίου συνέβαλλε η μείωση της υπέρμετρης φορολόγησης, όπως στην Μ. Βρετανία που το 1932 οι δασμοί ξεπερνούσαν το 60% και μειώθηκαν σε λιγότερο του 10% το 1970 δίνοντας έτσι ώθηση στην οικονομική ανόρθωση και ανάπτυξη του εμπορίου. Στην φιλελευθεροποίηση του εμπορίου ουσιαστική εξέλιξη είχε η δημιουργία της GATT (General Agreement on Trade and Tariffs-Γενική Συμφωνία για το Εμπόριο και τους Δασμούς) το 1944 όπως επίσης μεγάλο αποτέλεσμα είχαν και οι συζητήσεις μεταξύ των χωρών, όπως ο γύρος του Κένεντι, από το 1962-1967.

Οι πολιτικές εξελίξεις έπαιξαν το ρόλο τους στον χάρτη του παγκόσμιου εμπορίου. Η βρετανική αυτοκρατορία το 1946 αντιπροσώπευε μια μεγάλη οικονομική δύναμη μαζί με τις στενές χώρες της κοινοπολιτείας. Αντίθετα το εξωτερικό εμπόριο της Κίνας το 1949 μειώθηκε σημαντικά με την επικράτηση των κομμουνιστών. Σίγουρα η ανάπτυξη του εμπορίου μεταξύ των ανεπτυγμένων χωρών ήταν πιο γρήγορη από ότι ανάμεσα στις ανεπτυγμένες και υποανάπτυκτες χώρες. Ενώ το 1950 συνηθισμένη μορφή του διεθνούς εμπορίου ήταν μια υποανάπτυκτη χώρα να ανταλλάσσει πρώτες ύλες με βιομηχανικά προϊόντα ανεπτυγμένων χωρών, το 1970 οι ανεπτυγμένες χώρες αντάλλαξαν βιομηχανικά προϊόντα μεταξύ τους. Μεγάλη ανάπτυξη σημείωσε η Δ. Γερμανία που αύξησε το μερίδιό της από 10 σε 20% στο παγκόσμιο εμπόριο και η ανάπτυξη της Ιαπωνίας που σημείωσε κατακόρυφη αύξηση το 1950-1970 προκαλώντας αντίστοιχα μείωση των μεριδίων των ΗΠΑ και της Μ. Βρετανίας κυρίως λόγω της αδυναμίας τους να παράγουν αξιόπιστα και φτηνά προϊόντα όπως η Ιαπωνία.

Η τάση για ανταλλαγή των βιομηχανικών προϊόντων ανάμεσα στις ανεπτυγμένες χώρες ενισχύθηκε και από την λειτουργία της ΕΟΚ που σύμφωνα με ορισμένους η αιτία δημιουργίας της ήταν για να υπάρχει ένα ισχυρό αντικομμουνιστικό μπλοκ ανάμεσα στους χριστιανοδημοκράτες της Γαλλίας, Γερμανίας, Ιταλίας και τις χώρες της Benelux. Η δημιουργία της ΕΟΚ θεσμοθετήθηκε με την υπογραφή της συνθήκης της Ρώμης το 1957. Στην αρχή ήταν μια τελωνειακή ένωση με σκοπό την αύξηση του εμπορίου μεταξύ των χωρών μελών με κατάργηση των μεταξύ τους δασμών. Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην αγροτική πολιτική για να αυξηθεί το αγροτικό εισόδημα και να μειωθούν οι εισαγωγές τροφίμων από τρίτες χώρες. Οι υψηλές όμως τιμές για ορισμένα προϊόντα δημιούργησαν πλεονάσματα, δημιουργώντας προβλήματα με τις ΗΠΑ και άλλες τρίτες χώρες που ήταν σε θέση να προσφέρουν φθηνότερα αγροτικά προϊόντα. Η ΕΟΚ διευρύνθηκε με τη συμμετοχή της Μ. Βρετανίας, της Δανίας και του Έιρε το 1973, της Ελλάδας το 1981, και της Ισπανίας, Πορτογαλίας το 1986.

Σημαντικές αλλαγές σημειώθηκαν επίσης στην αγορά πετρελαίου. Το 1965 οι τιμές καθορίζονταν από μια ομάδα δυτικών εταιρειών πετρελαίου, Shell, BP, και 5 εταιρείες των ΗΠΑ οι οποίες διατηρούσαν τις τιμές χαμηλά. Στα τέλη της δεκαετίας του 1960 οι χώρες της Μ. Ανατολής κατάφεραν να αποκτήσουν τον έλεγχο των πετρελαϊκών πηγών και με άξονα τον ΟΠΕΚ (Οργανισμός των χωρών που εξάγουν πετρέλαιο) κατάφεραν το 1973 να

τετραπλασιάσουν την τιμή του πετρελαίου έτσι ώστε η τιμή από 1,8\$ το βαρέλι το 1970 να εκτιναχθεί σε 34\$ το βαρέλι το 1980. Οι χώρες του ΟΠΕΚ αύξησαν έτσι τον πλούτο τους δίνοντας ώθηση στο παγκόσμιο χρηματοδοτικό σύστημα.

3.2 Το Διεθνές Εμπόριο στο Επίκεντρο της Παγκόσμιας Οικονομίας

Μετά το Β' Παγκόσμιο πόλεμο οι διεθνείς ανταλλαγές αποτέλεσαν σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας με ένα ρυθμό αύξησης πολύ μεγαλύτερο από αυτόν της παγκόσμιας παραγωγής. Τα οφέλη από αυτή την έκρηξη ανταλλαγών, η οποία συνοδεύτηκε από αλλαγές σε βάθος στα χαρακτηριστικά των εμπορευομένων αγαθών, εκμεταλλεύθηκαν οι διάφορες χώρες με άνισο τρόπο. Επίσης, η πρόοδος στην εμπορική και νομισματική συνεργασία των χωρών που παρατηρείται τις τελευταίες δεκαετίες δεν εμπόδισε την άνοδο του προστατευτισμού. Αντίθετα με τη δεκαετία του '30, που υιοθετήθηκε ο προστατευτισμός σαν καθεστώς – πλαίσιο των διεθνών ανταλλαγών (προφανώς σαν αντίδραση στη μεγάλη κρίση του 1929 και 1931-1933 στις ΗΠΑ και τη Δ. Ευρώπη, αντίστοιχα), το τέλος του Β' Παγκοσμίου πολέμου σηματοδότησε την έναρξη μιας περιόδου έντονης ανάπτυξης των διεθνών ανταλλαγών με καθεστώς το ελεύθερο διεθνές εμπόριο. Αυτή μάλιστα η περίοδος συνοδεύτηκε από σημαντική βελτίωση της παγκόσμιας κοινωνικής ευημερίας. Το ελεύθερο διεθνές εμπόριο λοιπόν, το οποίο επιβλήθηκε κάτω από την έντονη πίεση (μάλλον ηγεμονική) των ΗΠΑ, φαίνεται να απέδωσε τους αναμενόμενους από τη θεωρία καρπούς της βελτίωσης της κοινωνικής ευημερίας, συνολικά τουλάχιστον, για όλες τις εμπορευόμενες χώρες.

Η εντατικοποίηση αυτή των διεθνών εμπορικών ανταλλαγών δεν κατάφερε να ανατρέψει την οικονομική υστέρηση των λιγότερο ανεπτυγμένων ή αναπτυσσομένων βιομηχανικά χωρών (Λ.Α.Β.Χ.). Επιπλέον, έγινε αιτία μιας πολύ μεγάλης αναδιανομής του πλούτου ανάμεσα στις ήδη ανεπτυγμένες βιομηχανικά χώρες (Α.Β.Χ.). Αυτή η αναδιανομή εκφράζεται από τη βελτίωση της σχετικής θέσης των εμπορικών δυνάμεων της Ευρώπης και της Ιαπωνίας σε βάρος της οικονομίας των ΗΠΑ, τουλάχιστον ως τα τέλη της δεκαετίας του '80. Οι ασύμμετρες αυτές επιδράσεις του ελεύθερου διεθνούς εμπορίου έφθασαν στις μέρες μας με την τροφοδότηση νέων προστατευτικών τάσεων. Έτσι η παγκόσμια οικονομία βρίσκεται πάλι μπροστά στον «κίνδυνο» να χάσει αυτόν το σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης, δηλαδή το ελεύθερο διεθνές εμπόριο με ότι αυτό συνεπάγεται στην ευημερία της παγκόσμιας οικονομίας.

3.3 Η Ανάπτυξη των Διεθνών Ανταλλαγών ως Καθοριστικός Παράγοντας στη Βελτίωση της Συνολικής Ευημερίας των Λαών

3.3.1 Οι Παράγοντες που Προσδιόρισαν την Ανάπτυξη του Διεθνούς Εμπορίου

Μεγάλη ώθηση στη διεθνή ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών δόθηκε μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι ΗΠΑ συνέβαλλαν στη δημιουργία θεσμών προκειμένου να απελευθερωθεί το διεθνές εμπόριο και να συμβάλλουν στην κυκλοφορία των αμερικάνικων προϊόντων στις ξένες αγορές.

Η GATT (General Agreement on Tariffs and Trade-Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου) λαμβάνει αποφάσεις με συναίνεση συμβάλλοντας στη διακίνηση αγαθών μέσα από διαπραγματεύσεις μειώνοντας τελωνειακούς φραγμούς κατά το 1/3 για τα βιομηχανικά προϊόντα. Επίσης το διεθνές νομισματικό σύστημα του Bretton Woods το οποίο προσάρμοσε τις ισοτιμίες, ευνόησε την ανάπτυξη του ελεύθερου εμπορίου περιορίζοντας τα έξοδα κάλυψης απέναντι στους συναλλαγματικούς κινδύνους.

Σε μεγάλο βαθμό η ανάπτυξη των διεθνών ανταλλαγών ευνοήθηκε από την τεχνολογική πρόοδο με την μείωση των αποστάσεων θαλασσίως και αεροπορικώς, τη βελτίωση της επικοινωνίας και με διάφορες καινοτομίες στη βιομηχανική παραγωγή μειώνοντας το κόστος των αγαθών.

3.3.2 Η Έκρηξη του Διεθνούς Εμπορίου την Περίοδο 1950-2010

Υπό αυτές τις συνθήκες το διεθνές εμπόριο υπερτετραπλασιάστηκε μεταξύ 1960-1986. Το διεθνές εμπόριο αναπτύσσεται με ένα ρυθμό πολύ μεγαλύτερο από αυτό της παγκόσμιας παραγωγής. Έτσι συνάγεται το συμπέρασμα ότι η ανάπτυξη του ελεύθερου διεθνούς εμπορίου συνέβαλε στην παγκόσμια ανάπτυξη μέσα από την αύξηση του ανταγωνισμού.

3.4 Το Σύστημα του Bretton Woods και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Η καταστατική συμφωνία για την ίδρυση του ΔΝΤ υπεγράφη στο Bretton Woods του New Hampshire από εκπροσώπους 44 χωρών τον Ιούλιο 1944. Σκοπός ήταν ένα νομισματικό νόμισμα που θα διαφύλαττε τη σταθερότητα των τιμών και τη σταθερότητα της οικονομίας κάθε χώρας χωρίς να επηρεάζει το διεθνές εμπόριο.

Το σύστημα προέβλεπε σταθερές ισοτιμίες έναντι του αμερικάνικου δολαρίου και αμετάβλητη τιμή του χρυσού σε δολάρια, στα 35 δολάρια η ουγκιά. Επειδή τα περισσότερα συναλλαγματικά διαθέσιμα των χωρών ήταν σε χρυσό, οι χώρες-μέλη είχαν δικαίωμα να πωλούν δολάρια στην Κεντρική Τράπεζα των ΗΠΑ έναντι χρυσού με το δολάριο να έχει οριστεί ως το βασικό αποθεματικό νόμισμα.

3.4.1 Στόχοι και Δομή του ΔΝΤ

Σκοπός του ΔΝΤ είναι να υπάρχει σταθερότητα στις οικονομίες των χωρών και να αποφευχθούν οι καταστροφικές συνέπειες του μεσοπολέμου στην οικονομία.

Αυτό θα γινόταν εφικτό μέσω του αναγκαστικού καθορισμού σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών έναντι του δολαρίου το οποίο είχε αντίστοιχα σταθερή τιμή έναντι του χρυσού. Αν μία κεντρική τράπεζα επιδίωκε μια επεκτατική νομισματική πολιτική θα αδυνατούσε να διατηρήσει σταθερή την ισοτιμία του νομίσματός της έναντι του δολαρίου. Οι σταθερές ισοτιμίες σκόπο είχαν να επιβάλλουν μια ισορροπία στο εμπόριο γιατί στη διάρκεια του μεσοπολέμου φάνηκε ότι οι κυμαινόμενες ισοτιμίες ήταν η αιτία της κερδοσκοπικής αστάθειας.

Δύο κύρια χαρακτηριστικά των άρθρων από την καταστατική συμφωνία του ΔΝΤ είναι πρώτον ότι τα μέλη –χώρες συνεισέφεραν χρυσό για να δημιουργήσουν ένα κοινό ταμείο το οποίο θα στηρίζει χώρες σε αδυναμία και δεύτερον οι σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες μπορούσαν να προσαρμοστούν (ανατιμηθούν ή υποτιμηθούν) σε συμφωνία με το ΔΝΤ σε περιπτώσεις θεμελιώδους αστάθειας μιας οικονομίας, σε περίπτωση δηλαδή δυσμενούς μεταβολής της διεθνούς ζήτησης των προϊόντων μιας χώρας γιατί χωρίς την υποτίμηση θα αυξάνονταν η ανεργία και τα εξωτερικά ελλείμματα της χώρας αυτής.

3.5 Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ONE)

Το ευρώ ως κοινό νόμισμα αποτελεί την προσπάθεια οικονομικής ολοκλήρωσης της Ευρώπης ενισχύοντας την ευημερία σε όλη την ευρύτερη περιοχή. Οι ασυμμετρίες όμως στις

εθνικές οικονομίες όπου αυτές δεν αναπτύσσονται με τους ίδιους ρυθμούς είναι πιθανό να ασκήσουν πιέσεις στην απρόσκοπτη λειτουργία της ΕΚΤ.

Η ευρωπαϊκή οικονομική ενοποίηση έχει κινητήρια δύναμη την ΕΚΤ που εκφράζεται μέσα από το ευρώ. Δίστανται βέβαια οι απόψεις αν η οικονομική ένωση θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη πολιτική ενοποίηση. Στις περισσότερες μεγάλες χώρες της Ε.Ε στην αγορά εργασίας κυριαρχούν τα συνδικάτα, υπάρχει υψηλή φορολόγηση με αποτέλεσμα να υπάρχει και υψηλή ανεργία. Πολλοί υποστηρικτές του ευρώ ευελπιστούν ότι με το κοινό νόμισμα θα επιβάλει μια πειθαρχία στις μισθολογικές απαιτήσεις των εργατών και θα γίνει ανακατανομή της εργασίας μέσα στις εθνικές οικονομίες.

Οι περιορισμοί από το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια από τα κράτη μέλη για να εφαρμοστούν. Μέχρι να εισέλθουν στη ζώνη του ευρώ (1998) οι χώρες της Ε.Ε προσπάθησαν να περιορίσουν τα ελλείμματα τους στο όριο του 3% του ΑΕΠ που όριζε η συνθήκη του Μάαστριχτ. Και όσες χώρες έλαβαν προσωρινά μέτρα για την επίτευξη αυτού του σκοπού πρέπει να λάβουν δραστικά μέτρα για να αποφύγουν την υπερβολική αύξηση των δημοσιονομικών τους ελλειμμάτων.

Με τη διεύρυνση της Ε.Ε και την είσοδο νέων χωρών από την Ανατολική Ευρώπη και Μεσόγειο το 2004 και 2007 αυξάνονται οι πιθανότητες ασύμμετρων οικονομικών διαταραχών κάνοντας πιο δύσκολη τη λειτουργία της ζώνης γιατί διπλασιάζονται οι αντιπρόσωποι των χωρών που πρέπει να παρίστανται στα θεσμικά όργανα της Ευρωζώνης με ότι αυτό συνεπάγεται στη λήψη ομόφωνων αποφάσεων στα διάφορα όργανα της Ε.Ε.

Η ΟΝΕ για να μπορέσει να ακολουθήσει την επιτυχία των ΗΠΑ όπου έγινε νομισματική ένωση διαφόρων οικονομικών περιφερειών θα πρέπει να δημιουργήσει ευέλικτη αγορά εργασίας και να βελτιώσει τη δημοσιονομική της πολιτική. Η ΟΝΕ και η ΕΚΤ θα πρέπει να διασφαλίσουν τη σταθερότητα των τιμών με απώτερο στόχο την ευημερία και την πλήρη ευρωπαϊκή ενοποίηση.

3.6 Θεωρίες Διεθνούς Εμπορίου

3.6.1 Η Παραδοσιακή Θεωρία του Διεθνούς Εμπορίου

Ο σκοπός της παραδοσιακής θεωρίας του διεθνούς εμπορίου είναι να δείξει γιατί υπάρχει διεθνές εμπόριο και γιατί αυτό είναι επικερδές. Αυτό θα μπορούσε να θεωρηθεί περιττό, καθώς τα συνήθη επιχειρήματα που χρησιμοποιούνται στην εισαγωγή της οικονομικής επιστήμης για την ύπαρξη εμπορίου (εσωτερικού ή εξωτερικού) μπορούν να εφαρμοστούν και στο διεθνές επίπεδο. Το επιχείρημα στη βασική οικονομική θεωρία στηρίζεται στο ότι θα υπάρχει εμπόριο, όταν είναι επικερδές για δύο ή περισσότερα άτομα που εμπορεύονται. Αν η τιμή ενός αγαθού είναι διαφορετική σε δύο περιοχές, τότε θα συμφέρει σε κάποιον να το αγοράσει στη φθηνότερη περιοχή και να το πουλήσει στην ακριβότερη. Πέρα από παρόμοιες κερδοσκοπικές συναλλαγές, οι πωλητές θα προσελκύονται από αγορές όπου η τιμή είναι υψηλή και οι αγοραστές από αγορές όπου η τιμή είναι χαμηλή, μέχρις ότου οι τιμές εξισωθούν. Αυτοί είναι γενικά μια επαρκής προϋπόθεση για την ύπαρξη του διεθνούς εμπορίου και βασίζεται στο ότι θα υπάρχει διεθνές εμπόριο (με δεδομένο ότι δεν υπάρχουν νομικά εμπόδια και απαγορεύσεις για κάτι τέτοιο), αν η τιμή ενός αγαθού είναι διαφορετική για δύο διαφορετικές χώρες. Το κέρδος για τους συμμετέχοντες στο διεθνές εμπόριο μπορεί να θεωρηθεί ανταπόδεικτο ή και να αποδειχθεί με τη χρήση των γνωστών αναλυτικών εργαλείων των οικονομικών της ευημερίας.

Το διεθνές εμπόριο όμως έχει από τη φύση του δύο σχετικά διαφορετικούς και πιο επικερδείς στόχους. Πρώτον να δείξει ότι το εμπόριο είναι επικερδές για ένα έθνος συνολικά και όχι απλά για τους εισαγωγείς και τους εξαγωγείς. Αυτό μπορεί να αναλυθεί με τη βοήθεια της έννοιας της «αποτυχίας της αγοράς», ώστε να διαφανεί το κατά πόσο το διεθνές εμπόριο

δημιουργεί αρνητικές εξωτερικές επιδράσεις, αλλά συνήθως αναλύεται σαν ξεχωριστό θέμα. Δεύτερον να δείξει τις ελάχιστες προϋποθέσεις για τη ύπαρξη του εμπορίου.

Είναι εύκολο να σκεφτεί κανείς διάφορους λόγους για την ύπαρξη του εμπορίου, όπως για παράδειγμα οι διαφορετικές τιμές. Οι θεωρητικοί προσπαθούν να δείξουν γιατί διαφέρουν οι τιμές μεταξύ τους και να ανακαλύψουν όσο το δυνατόν περισσότερους λόγους για τους οποίους οι τιμές θα μπορούσαν να διαφέρουν.

3.6.2 Η Εμποροκρατική Άποψη για το Διεθνές Εμπόριο

Η εμποροκρατική άποψη για το διεθνές εμπόριο είναι θεμελιωμένη επάνω στην έννοια του έθνους – επιχείρηση και δεν συνιστά θεωρία με την απόλυτη έννοια του όρου, αφού δεν πραγματεύεται καθόλου τα βασικά ερωτήματα στα οποία πρέπει να απαντήσει μια αντίστοιχη θεωρία.

Οι εμποροκράτες καθώς και οι νέο-εμποροκράτες Κεϋνσιανής έμπνευσης θεωρούν ως κυρίαρχο στόχο της οικονομικής πολιτικής την επίτευξη εισοδήματος πλήρους απασχόλησης που οδηγεί στη βελτίωση της ευημερίας του έθνους - επιχείρησης, η οποία θα προέλθει από τη συσσώρευση χρηματικού πλούτου. Οι στόχοι αυτοί της οικονομικής πολιτικής τους οδηγούν να βλέπουν το διεθνές εμπόριο μόνο σαν συμπληρωματικό μέσο οικονομικής πολιτικής. Έτσι σε περιόδους ύφεσης δίπλα στις άλλες «συνταγές» Κεϋνσιανής έμπνευσης για τόνωση της ενεργούς ζήτησης η πολιτική του πλεονασματικού Εμπορικού Ισοζυγίου προτείνεται για τον εξωτερικό τομέα της οικονομίας.²³⁴ Αυτή συνίσταται στο σύνολο των μέτρων που οφείλει να λάβει η κυβέρνηση του έθνους – επιχείρησης, έτσι ώστε να αυξάνει διαχρονικά τις καθαρές εξαγωγές του (δηλαδή αύξηση $[(X-M)>0]$), με την έννοια ότι η αξία της προσφοράς και της διάθεσης των εγχώριων αγαθών και υπηρεσιών σε ξένες αγορές να είναι μεγαλύτερη από αυτή των εισαγωγών.

Η πολιτική λοιπόν του πλεονασματικού εμπορικού ισοζυγίου, είναι ότι οι προηγούμενες άνεργοι εργάτες (λόγω της ύφεσης που υποθέσαμε) ή άλλοι υποαπασχολούμενοι συντελεστές θα χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή προϊόντων ή υπηρεσιών, η οποία θα διοχετευτεί μέσω των εξαγωγών για την κάλυψη της αλλοδαπής ζήτησης. Αντίθετα η πολιτική αύξησης της συσσώρευσης πολύτιμων μετάλλων (τα οποία είναι αντίκρισμα της αξίας των εξαγωγών) που αποτελούν τον πλούτο αυτού του έθνους-επιχείρησης βελτιώνει την ευημερία του. Αυτή η πολιτική προϋποθέτει την ανάληψη εκ μέρους της κυβέρνησης, προστατευτικών μέτρων για τη μείωση της αξίας των εισαγωγών, έτσι ώστε, δεδομένης της διαχρονικής αύξησης της αξίας των εξαγωγών, να επιτυγχάνεται ο στόχος του πλεονασματικού εμπορικού ισοζυγίου.

Είναι προφανές, ότι οι εμποροκράτες ευνόησαν τον προστατευτισμό αντί του ελευθέρου εμπορίου αφού τον θεωρούν απαραίτητο για να επιτύχει η εξωτερική οικονομική πολιτική που προτείνουν.

Ο συνδυασμός της πολιτικής του πλεονασματικού εμπορικού ισοζυγίου με άλλες, όπως για παράδειγμα η υπογραφή συμφωνιών για μελλοντικές εμπορικές ανταλλαγές με τις χώρες σε βάρος των οποίων ασκείται αυτή ή η εξασφάλιση χρηματοδότησης των ενδεχομένων ελλειμμάτων τους, πρέπει να είναι «τόσο επιδέξιος» ώστε να μην προκαλέσει αλυσωτά αντίποινα από τις άλλες χώρες. Στην περίπτωση αυτή το τελικό αποτέλεσμα θα ήταν η

² Δηλαδή σε περιόδους μη πλήρους απασχόλησης των συντελεστών (ανεργία, υποαπασχόληση του κεφαλαίου κλπ) με αποτέλεσμα τη μηδενική ή πολύ μικρή αύξηση/μείωση του προϊόντος.

³ Σαν ενεργός ζήτηση (Aggregate Demand = AgD) ορίζεται το άθροισμα της κατανάλωσης (C), επένδυσης (I), δημοσίων δαπανών (G) και καθαρών εξαγωγών (X-M). Έτσι, $AgD = C+I+G+(X-M)$.

⁴ Για την τόνωση της ενεργούς ζήτησης στην περίπτωση ελλειμματικού προϋπολογισμού (δημόσιες δαπάνες μεγαλύτερες των δημοσίων εσόδων $[(G-T)>0]$) επεκτατική πιστωτική πολιτική με αύξηση της προσφοράς χρήματος μεγαλύτερη από τη ζήτηση για να μειωθούν τα επιτόκια και να ενθαρρυνθούν οι επενδύσεις, μέτρο Κεϋνσιανής πολιτικής.

εκμηδένιση των πλεονεκτημάτων της πολιτικής του πλεονασματικού εμπορικού ισοζυγίου για την εγχώρια οικονομία.

Αξίζει να επισημανθεί ότι η προτεινόμενη από τους Εμποροκράτες, πολιτική του πλεονασματικού εμπορικού ισοζυγίου μοιάζει με «τεχνική εξαγωγής της εγχώριας ανεργίας» αφού η εγχώρια παραγωγή ανταγωνίζεται την αλλοδαπή στις αγορές της οποίας εισάγεται και διατίθεται.

Στην περίπτωση των εκουσίων διεθνών ανταλλαγών καμία ανισορροπία δεν είναι μόνιμη. Έτσι ούτε αυτή του πλεονασματικού εμπορικού ισοζυγίου μπορεί να διατηρηθεί για πάντα.

3.7 Η Θεωρία Διεθνών Ανταλλαγών των Κλασικών και Νεοκλασικών

3.7.1 Η Θεωρία του Απόλυτου Πλεονεκτήματος

Ο Adam Smith αντικρούει τις εμποροκρατικές αντιλήψεις περί προστατευτισμού και κρατικής παρέμβασης αποδεικνύοντας ότι το ελεύθερο εμπόριο είναι απαραίτητο για τη μείωση της εγχώριας ανεργίας και την άμβλυνση του οικονομικού προβλήματος κάθε χώρας.

Υποστηρίζει ότι τη θεωρία του απόλυτου πλεονεκτήματος ως τη θεωρία που θα πρέπει να διέπει το διεθνές εμπόριο. Σύμφωνα με αυτή, η κάθε χώρα καθορίζει το μέγεθος της εξειδίκευσης και του καταμερισμού των έργων στην παραγωγή της. Η βασική προϋπόθεση, δηλαδή, της εργασίας σε μια χώρα είναι η ειδίκευση στην παραγωγή των προϊόντων εκείνων τα οποία μπορεί να παράγει φθηνότερα σε σύγκριση με άλλες χώρες. Είναι απαραίτητο αφού ισοδυναμεί με αύξηση του μεγέθους της εγχώριας αγοράς που οδηγεί σε αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας και του κεφαλαίου. Έτσι, αφού κορεστεί η εγχώρια ζήτηση, η πλεονάζουσα παραγωγή σαν αποτέλεσμα της βελτίωσης της παραγωγικότητας θα βρει διέξοδο στις ξένες αγορές ικανοποιώντας τη ζήτησή τους.

3.7.2 Η Θεωρία του Συγκριτικού Πλεονεκτήματος (D. Ricardo)

Ο D. Ricardo στο βιβλίο του «Political Economy and Taxation» θεμελιώνει τη Θεωρία των Διεθνών Ανταλλαγών με την ανάλυση αφενός της αρχής του συγκριτικού πλεονεκτήματος και αφετέρου της κατανομής των πολύτιμων μετάλλων σαν μέσο διεθνών πληρωμών μεταξύ των εμπορευομένων χωρών.

Ο D. Ricardo, χωρίς να διαφωνεί με τη θέση του A. Smith για το απόλυτο πλεονέκτημα, εμβαθύνει περισσότερο και καταλήγει στη διατύπωση της αρχής του συγκριτικού πλεονεκτήματος στην παραγωγή αγαθών. Έτσι, όταν το Διεθνές Εμπόριο διεξάγεται με βάση την τελευταία αυτή αρχή, ο D. Ricardo αποδεικνύει ότι ωφελούνται και οι δύο χώρες οι οποίες συμμετέχουν, ακόμα και στην περίπτωση κατά την οποία η μία από τις δύο είναι παραγωγικότερη σε όλους τους τομείς και επομένως μπορεί να προσφέρει όλα της τα προϊόντα φθηνότερα.

Η αρχή του συγκριτικού πλεονεκτήματος όπως αυτή απορρέει από το υπόδειγμα του D. Ricardo συνοψίζεται ως εξής: «Αναγκαία και ικανή συνθήκη για τη διεξαγωγή εμπορίου μεταξύ δύο χωρών είναι η ύπαρξη διαφοράς στο συγκριτικό κόστος εργασίας των (ιδίων) προϊόντων που παράγονται από τις χώρες αυτές».⁵

Οι υποθέσεις που χρησιμοποιεί ο D. Ricardo στο υπόδειγμά του για να υποδείξει την παραπάνω αρχή του συγκριτικού πλεονεκτήματος είναι: Διενεργείται Διεθνές Εμπόριο ανάμεσα σε δύο χώρες που ανταλλάσσουν δύο αγαθά και χρησιμοποιούν δύο παραγωγικούς συντελεστές για την παραγωγή τους, εργασία και κεφάλαιο. Η εργασία και το κεφάλαιο έχουν τέλεια κινητικότητα μόνο μέσα στα γεωγραφικά όρια της χώρας, ενώ το κόστος μεταφοράς

⁵ Πουρναράκης (1981)

θεωρείται μηδέν. Η αξία των αγαθών καθορίζεται με βάση την ποσότητα εργασίας που αυτά ενσωματώνουν (εργασιακή θεωρία της αξίας). Το κόστος παραγωγής (κόστος εργασίας) ανά μονάδα προϊόντος παραμένει σταθερό με την αύξηση της παραγωγής (μέσο κόστος παραγωγής σταθερό). Οι τιμές των αγαθών καθορίζονται με βάση το κόστος παραγωγής τους αφού επικρατεί ο πλήρης ανταγωνισμός στις αγορές αγαθών και συντελεστών στο εσωτερικό κάθε χώρας και το ελεύθερο διεθνές εμπόριο.

Το θεωρητικό υπόβαθρο για τη θεμελίωση της Αρχής του Συγκριτικού Πλεονεκτήματος βρίσκεται στις θεωρίες που χρησιμοποίησε ο D. Ricardo για τον προσδιορισμό αφενός των πραγματικών ή σχετικών τιμών και αφετέρου των απολύτων ή χρηματικών τιμών. Έτσι, ο D. Ricardo δέχεται ότι οι πραγματικές τιμές των αγαθών προσδιορίζονται με βάση την εργασιακή θεωρία της αξίας του. Με άλλα λόγια δέχεται ότι το κόστος παραγωγής και ειδικότερα το εργασιακό κόστος είναι αυτό που πρωταρχικά καθορίζει το ύψος των πραγματικών τιμών των αγαθών και κατά δεύτερο λόγο η αλληλεπίδραση της ζήτησης και της προσφοράς τους.

Ο ίδιος ο D. Ricardo γράφει: «...Η αξία ενός εμπορεύματος ή η ποσότητα οποιουδήποτε άλλου με το οποίο ανταλλάσσεται εξαρτάται από τη σχετική ποσότητα εργασίας που είναι απαραίτητη για την παραγωγή του και όχι από το μισθό που καταβάλλεται για την εργασία αυτή»⁶.

3.7.3 Η Θεωρία περί Εφοδιασμού των Χωρών σε Παραγωγικούς Συντελεστές (E. Heckscher – P. Samuelson)

Η Θεωρία των Heckscher – Ohlin εμβαθύνει πάνω στη θεωρία του Συγκριτικού Πλεονεκτήματος όπως αυτή διατυπώθηκε από το D. Ricardo. Κατά τους Heckscher – Ohlin η συνθήκη που πρέπει να συντρέχει στο Διεθνές Εμπόριο⁷ ώστε να είναι αμοιβαία επωφελές για τις δύο χώρες είναι η διαφορά στην επάρκεια των χωρών αυτών σε παραγωγικούς συντελεστές.

Ο ίδιος ο E. Heckscher έγραφε: «... οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την έναρξη του εμπορίου μπορούν να συνομιστούν στη διαφορετική σχετική σπανιότητα, δηλαδή στις διαφορετικές σχετικές τιμές των συντελεστών παραγωγής στις συναλλασσόμενες χώρες καθώς επίσης και στις διαφορετικές αναλογίες των συντελεστών παραγωγής για τα διάφορα εμπορεύματα...»⁸.⁹ Ενώ ο B. Ohlin σημειώνει: «...η άμεση αιτία του εμπορίου είναι πάντα ότι τα αγαθά μπορούν να αγοραστούν φθηνότερα από το εξωτερικό, σε όρους χρήματος, από ότι μπορούν να παραχθούν στη ίδια τη χώρα και αντίστροφα». Έτσι με δεδομένη διάρθρωση τιμών που καθορίζεται από τη σχετική αφθονία των παραγωγικών συντελεστών στη χώρα, η τιμή του ξένου συναλλάγματος, θα προσδιορίσει ποια εμπορεύματα στην πραγματικότητα θα εξαχθούν.

Οι υποστηρικτικές της θεωρίας των Heckscher – Ohlin συμπεραίνουν ότι μια χώρα πρέπει να εξειδικεύεται και να εξάγει τα προϊόντα για την παραγωγή των οποίων χρησιμοποιεί παραγωγικούς συντελεστές που διαθέτει σε σχετική αφθονία και να εισάγει τα προϊόντα που ενσωματώνουν τους συντελεστές που είναι σχετικά σπάνιοι (Θεώρημα H-O).

Ο Leontief μελετώντας τον πίνακα εισροών-εκροών των ΗΠΑ, παρατήρησε ότι οι εξαγωγές ήταν μεγαλύτερες σε προϊόντα εντάσεως κεφαλαίου και όχι εργασίας δεδομένου ότι είναι σχετικά επαρκείς σε κεφάλαιο. Δεδομένου ότι ο Leontief κατέληξε στο γνωστό

⁶ Στο “Political Economy and Taxation”

⁷ Σημειώστε τη μετακίνηση στη σκέψη των Νεοκλασικών Heckscher – Ohlin, από την εργασιακή θεωρία του D. Ricardo στη θεωρία του κόστους παραγωγής (περισσότεροι από ένας παραγωγικοί συντελεστές).

⁸ William R. Allen (1967), “International Trade Theory: Hume to Ohlin”, NY.

⁹ Η έννοια της σχετικής αφθονίας (επάρκειας ή ανεπάρκειας) παραγωγικών συντελεστών ορίζεται είτε σαν «φυσική» είτε σε όρους τιμών. Στην περίπτωση που χρησιμοποιούμε τον ορισμό της σχετικής αφθονίας σε παραγωγικούς συντελεστές λέμε ότι η χώρα Α έχει άφθονο το συντελεστή κεφάλαιο (K) έναντι του συντελεστή εργασίας (L) και η Β άφθονο το συντελεστή εργασία (L) έναντι του συντελεστή κεφαλαίου (K), εάν $(K/L)_A > (K/L)_B$.

«Παράδοξο του Leontief» (οι ΗΠΑ πρέπει να ειδικεύονται σε προϊόντα εντάσεως εργασίας και να εισάγουν προϊόντα εντάσεως κεφαλαίου) πρέπει να επισημανθεί ότι δεν υπάρχει πείραμα που να αποδεικνύει τη θεωρία των Heckscher – Ohlin.

Οι E. Heckscher, B. Ohlin και P. Samuelson απάντησαν σε δύο βασικές ερωτήσεις: Δηλαδή, ποια είναι η αναγκαία και ικανή συνθήκη για να είναι ωφέλιμο το Διεθνές Εμπόριο ανάμεσα στις δύο χώρες;

Η απάντηση στην ερώτηση αυτή δίνεται από το θεώρημα Heckscher – Ohlin: Από τη στιγμή που δύο χώρες έχουν διαφορά στη σχετική επάρκεια ή ανεπάρκεια παραγωγικών συντελεστών με τους οποίους είναι προικισμένες και χρησιμοποιούν με διαφορετική ένταση τους δύο συντελεστές (K, L) για την παραγωγή των δύο αγαθών, τότε κάθε μία έχει όφελος από το Διεθνές Εμπόριο να ειδικευτεί και να εξάγει το προϊόν για την παραγωγή του οποίου χρησιμοποιεί πιο εντατικά το συντελεστή που έχει σε σχετική αφθονία και να εισάγει το προϊόν για την παραγωγή του οποίου απαιτείται μεγαλύτερη ποσότητα από το συντελεστή που έχει σε σχετική ανεπάρκεια.

Επίσης, ποια σχέση καθορίζεται ανάμεσα σε κατανάλωση, παραγωγή και διανομή εισοδημάτων στις δύο χώρες για να καταλήξουμε στην εξίσωση των τιμών των συντελεστών παραγωγής;

Η απάντηση δόθηκε από το θεώρημα του P. Samuelson (1948): «Εάν οι συναρτήσεις παραγωγής (=συνθήκες παραγωγής) κάθε αγαθού είναι ίδιες στις δύο χώρες τότε οι τιμές των συντελεστών τους θα εξισωθούν, όταν οι δύο αυτές χώρες αρχίσουν μεταξύ τους εμπορικές ανταλλαγές».

3.7.4 Η Θεωρία των Διεθνών Ανταλλαγών και οι Διεθνείς Κινήσεις Χρηματικών Κεφαλαίων

Βασιζόμενοι στην παρουσίαση των βασικών θέσεων των A. Smith και D. Ricardo καταλήγουμε στα παρακάτω συμπεράσματα:

- Οι A. Smith και D. Ricardo δεν διαφωνούν ως προς το κριτήριο της διεθνούς ανταλλαγής. Η ουσιαστική τους διαφορά είναι στην υπόθεση για σταθερές αποδόσεις που χρησιμοποιεί ο Ricardo έναντι των αυξανόμενων αποδόσεων που θεωρεί ο Smith.

- Ο D. Ricardo θεμελιώνει το λόγο για ανταλλαγή και διεθνή εξειδίκευση με τη διαφορά της παραγωγικότητας της εργασίας των δύο χωρών ενώ ο A. Smith ακολουθεί αντίστροφη συλλογιστική. Για τον Smith ακόμα και οι δύο χώρες που παράγουν παρόμοια αγαθά έχουν όφελος από την εξειδίκευση καθώς θα βελτιωθεί η παραγωγικότητα της εργασίας στους συγκεκριμένους κλάδους. Κατά συνέπεια τονίζονται οι διαφορές στην παραγωγικότητα οι οποίες για τον Ricardo αποτελούν την αφετηρία προς την εξειδίκευση και τα αμοιβαία οφέλη της διεθνούς ανταλλαγής.

Από τα παραπάνω φαίνεται ξεκάθαρα ότι ο Ricardo ξεκινά από την έννοια της διαφοράς στην παραγωγικότητα της εργασίας ενώ αντίστροφα ο Smith από αυτήν της ανταγωνιστικότητας – τιμής. Έτσι και οι δύο στηρίζουν τις αναλύσεις τους στην εργασιακή θεωρία της αξίας των αγαθών αλλά ο μεν Ricardo μετρά το κόστος των αγαθών σε όρους πραγματικών/ σχετικών τιμών και χρησιμοποιεί την έννοια της παραγωγικότητας της εργασίας ενώ ο Smith χρησιμοποιεί την έννοια της ανταγωνιστικότητας – τιμής τους για την τελική αξιολόγηση αυτών

Οι απόψεις των δύο συμπίπτουν όταν το Συγκριτικό Πλεονέκτημα εκφραστεί σε χρηματικές τιμές. Το «θαύμα» με το οποίο μια χώρα που είναι λιγότερο παραγωγική σε όλους τους τομείς σε σχέση με μια άλλη, γίνεται ανταγωνιστική, οφείλεται στη διαμόρφωση των χρηματικών τιμών στις αγορές αγαθών και συντελεστών. Έτσι στη λιγότερο παραγωγική χώρα η χρηματική αμοιβή της εργασίας σε διεθνές νόμισμα θα προσδιορισθεί σε χαμηλότερο επίπεδο από ότι στην άλλη.

Το γενικό συμπέρασμα από τα παραπάνω είναι ότι οι εμφανιζόμενες διαφορές στην παραγωγικότητα των συντελεστών σε δύο εμπορευόμενες χώρες αντισταθμίζονται από τις ανάλογες διαφορές στις αμοιβές τους (εδώ των μισθών) και όχι από τις ανισορροπίες των Ισοζυγίων Εξωτερικών Πληρωμών τους. Αυτό βέβαια το συμπέρασμα της θεωρίας των Διεθνών Ανταλλαγών των Κλασσικών στηρίζεται στη διπλή και «εξωπραγματική» σήμερα πλέον υπόθεση του πλήρους ανταγωνισμού σε όλες τις αγορές και κυρίως της μη-κινητικότητας των χρηματικών κεφαλαίων διεθνώς.

Για να κατανοήσουμε καλύτερα τις επιδράσεις των διεθνών κινήσεων χρηματικών κεφαλαίων επάνω στη σταθερότητα των συγκριτικών πλεονεκτημάτων ας υποθέσουμε, ότι μια χώρα είναι καθαρός εξαγωγέας κεφαλαίων για μεγάλο χρονικό διάστημα. Η ισορροπία του Ισοζυγίου Πληρωμών της απαιτεί επίσης τη δημιουργία ενός πλεονασματικού Εμπορικού Ισοζυγίου το οποίο να συμψηφίζει το έλλειμμα του Ισοζυγίου των κεφαλαίων της. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με μια οποιαδήποτε οικονομική πολιτική που θα επικεντρώνει τους στόχους της στις παρακάτω δύο κατευθυντήριες γραμμές:

Σε καθεστώς σταθερών ισοτιμιών, όπου η ανταγωνιστικότητα – τιμές των διεθνών εμπορευόμενων αγαθών δικαιολογεί τη συμπίεση του κόστους παραγωγής του με άμεση συνέπεια οι μισθοί να μειωθούν κάτω από την πραγματοποιούμενη παραγωγικότητα της εργασίας.

Σε καθεστώς εύκαμπτων συναλλαγματικών ισοτιμιών, ο στόχος της ανταγωνιστικότητας – τιμής επιτυγχάνεται με την υποτίμηση του εγχώριου νομίσματος με αποτέλεσμα και τη διατήρηση αλλά και τη δημιουργία νέων συγκριτικών πλεονεκτημάτων και σε άλλους παραγωγικούς τομείς.

3.8 Σύγχρονες Θεωρίες Διεθνούς Εμπορίου

3.8.1 Η «Αντιπροσωπευτική Ζήτηση» Καθοριστικός Παράγοντας για τη Διενέργεια Διεθνούς Εμπορίου

Οι σύγχρονοι Κλασσικοί και Νεοκλασικοί οικονομολόγοι προσπαθούν να φέρουν τη Θεωρία των Διεθνών Ανταλλαγών πιο κοντά στην πραγματικότητα¹⁰

Σε αυτή την προσπάθεια καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει η ζήτηση ή αλλιώς την «Αντιπροσωπευτική Ζήτηση», σαν καθοριστικό παράγοντα στη διενέργεια Διεθνούς Εμπορίου. Η ιδέα αυτή είναι του S. B. Linder ο οποίος έγραφε ότι «ένα προϊόν για να είναι δυναμικά εξαγωγίμο θα πρέπει να καταναλώνεται στην εγχώρια οικονομία». Το απαραίτητο, δηλαδή, κριτήριο ώστε ένα προϊόν να γίνει δυναμικά εξαγωγίμο είναι να υπάρχει μεγάλη εγχώρια ζήτηση. Η κατανάλωση, δηλαδή, ενός προϊόντος εγχώρια οδηγεί στην αναζήτηση νέων διεξόδων του προς τις αγορές άλλων χωρών.¹¹ Σε αυτό το δεύτερο στάδιο, οι χώρες στις οποίες θα εξαχθεί η πλεονάζουσα παραγωγή θα πρέπει να έχουν το ίδιο περίπου επίπεδο ζωής και τα ίδια περίπου καταναλωτικά πρότυπα με αυτά της χώρας που παράγεται το εμπόρευμα.

Σε αυτό ακριβώς το σημείο βρίσκεται η διαμετρικά αντίθετη τοποθέτηση του S. B. Linder με τους Νεοκλασικούς. Ο S. B. Linder, δηλαδή, υποστηρίζει ότι το Διεθνές Εμπόριο θα είναι εντονότερο ανάμεσα σε χώρες με ομοιότητες στη διάρθρωση της ζήτησης ενώ οι Νεοκλασικοί διαφωνούν έντονα με αυτή την άποψη. Από αυτό πηγάζει και η μεγάλη αξία την

¹⁰ Κ. Βαϊτσος (1982)

¹¹ Ο παράγοντας της απόστασης μαζί με τα μεταφορικά έξοδα και τους εμπορικούς φραγμούς αποτελούν για τον S.B.Linder τα κυριότερα “φρένα” του Διεθνούς Εμπορίου. Ο S.B. Linder τονίζει εδώ τον παράγοντα της απόστασης με τον οποίο κυρίως εννοεί το πρόβλημα της πληροφόρησης ή ακριβέστερα της πλήρους γνώσης των συνθηκών και των αναγκών των ξένων αγορών ώστε ο ημεδαπός βιομήχανος να παράγει προϊόν που να ικανοποιήσει τη ζήτησή τους.

οποία έχει η θεωρία του S. B. Linder για το σύγχρονο διεθνές εμπόριο, αφού είναι συνηθέστατο φαινόμενο στις ημέρες μας, η μία χώρα να εξάγει και συγχρόνως να εισάγει τα ίδια αλλά διαφοροποιημένα αγαθά π.χ. αυτοκίνητα, ηλεκτρονικά είδη, κλπ. Η πολιτική διαφοροποίησης των προϊόντων μπορεί να υποκαθιστά την εξειδίκευση, που υποστήριζαν οι Κλασικοί και Νεοκλασικοί.

Όσον αφορά στο Διεθνές Εμπόριο των αγροτικών προϊόντων, και γενικότερα των προϊόντων πρωτογενούς τομέα, ο S. B. Linder δέχεται τη θεωρία των Heckscher – Ohlin ως προς την επάρκεια των παραγωγικών συντελεστών.

Η θεμελιώδης πάντως πρόταση στη θεωρία του S. B. Linder είναι ότι αφού οι ανεπτυγμένες χώρες εξάγουν βιομηχανικά προϊόντα με βάση την εγχώρια ζήτηση, η αύξηση των εξαγωγών τους συνδέεται με το μέγεθος της εγχώριας αγοράς τους. Είναι προφανές ότι ο S. B. Linder καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το χάσμα ανάμεσα στις ανεπτυγμένες και στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες διευρύνεται διαχρονικά.

Παρόλα αυτά η θεωρία του S. B. Linder θα μπορούσε να επεκταθεί αρκετά στο σύνολο των διεθνών ανταλλαγών με την εισαγωγή του εξής παραδόξου περιορισμού: αυτό που συμβαίνει συνήθως στην πράξη με τις εξαγωγές των αναπτυσσομένων χωρών είναι ότι πραγματοποιούνται από τις θυγατρικές πολυεθνικών, οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε αυτές. Οι τελευταίες, παρά το γεγονός ότι στόχευαν να ικανοποιήσουν καταρχήν τη ζήτηση της χώρας υποδοχής τους, σύμφωνα με τη θεωρία του S. B. Linder, εξάγουν στη χώρα προέλευσής τους. Σε ένα δεύτερο στάδιο, αφού κορεστεί η αγορά της χώρας προέλευσής τους, «εξάγουν» σε άλλες χώρες και πιθανόν στη χώρα που έχουν θυγατρική.

3.8.2 Το «Τεχνολογικό Πλεονέκτημα» ως Καθοριστικός Παράγοντας στο Σύγχρονο Διεθνές Εμπόριο (R. Vernon)

Μια άλλη θεωρία του Διεθνούς Εμπορίου που παίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του προτύπου του εμπορίου των εμπορευομένων χωρών είναι η τεχνολογία.

Σε αυτή την κατηγορία, το υπόδειγμα του R. Vernon θεωρείται ως ένα από τα πιο σπουδαία στην εξήγηση των Σύγχρονων Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων, αφού επιχειρεί την ερμηνεία της διακίνησης αφενός των αγαθών (Διεθνές Εμπόριο) και αφετέρου των κεφαλαίων (Άμεσες Ξένες Επενδύσεις).

Το τεχνολογικό πλεονέκτημα που κατέχει μία επιχείρηση και το οποίο εμφανίζεται είτε μέσα από τη μείωση του κόστους παραγωγής του προϊόντος, είτε μέσα από τη δημιουργία νέων προϊόντων παρέχει ένα νέο συγκριτικό πλεονέκτημα στην εγχώρια οικονομία μέσω του οποίου αλλάζει προφανώς η διάρθρωση του εξωτερικού της εμπορίου.

Είναι προφανές ότι η άποψη των σύγχρονων θεωριών του Διεθνούς Εμπορίου εξηγεί τις διαφορές στα οφέλη από το διεθνές εμπόριο ανάλογα με το επίπεδο τεχνολογικής ανάπτυξης των χωρών¹². Αναλυτικότερα, ο R. Vernon εξετάζει τη λειτουργία αμερικανικών εταιρειών, οι οποίες παράγουν βιομηχανικά αγαθά και τα διαθέτουν αρχικά στην εγχώρια αγορά είτε σε καταναλωτές υψηλής εισοδηματικής τάξης είτε γενικά καλύπτοντας ανάγκες που εξοικονομούν εργασία.

Η τυπική περίπτωση της εξέλιξης στην παραγωγή και εμπορία ενός νέου αγαθού διέρχεται τρεις φάσεις ή στάδια: α) της καθιέρωσης του νέου αγαθού, β) του ώριμου προϊόντος και γ) του τυποποιημένου προϊόντος.

¹² G.C.Hufbauer (1968) “Factor Endowments, National Size and Changing Technology: Their impact of the Commodity Composition of Trade in Manufactured Goods in R. Vernon (1970).

3.9 Άλλες Θεωρίες

Υπάρχουν πολλές θεωρίες για το διεθνές εμπόριο. Μερικές είναι γενικά στα πλαίσια των δυο κύριων θεωριών και άλλες είναι επεκτάσεις τους. Κάποιες είναι άρτιες και χρήσιμες και άλλες όχι.

Μια θεωρία που γίνεται ιδιαίτερα δεκτή από τους υπεرمάχους της ορθόδοξης θεωρίας βασίζεται στο επιχείρημα ότι το εμπόριο προκαλείται λόγω των διαφορετικών προτιμήσεων στις διάφορες χώρες. Οι προτιμήσεις συμβάλλουν στη διαμόρφωση της μορφής του εμπορίου αλλά δεν μπορούν να τη διαμορφώσουν μόνες, χωρίς τη λειτουργία και άλλων παραγόντων.

Υπάρχουν, θεωρίες που υποστηρίζουν ότι το διεθνές εμπόριο οφείλεται στις διαφορές στην τεχνολογία. Οι τεχνολογικές διαφορές αναμφίβολα εξηγούν συχνά τις διαφορές στο οριακό κόστος μεταξύ διαφόρων χωρών. Παρόλα αυτά, οι πιο πλήρεις παραλλαγές διεκδικούν την παρουσίαση μιας δυναμικής θεωρίας του εμπορίου και της ανάπτυξης. Τέτοια είναι η θεωρία του κύκλου του προϊόντος (ή θεωρία της υστέρησης της μίμησης) που συνδέεται με τους Kravis, Posner και Kindleberger. Η θεωρία αυτή είναι ιδιαίτερα χρήσιμη σαν υπενθύμιση του ότι το συγκριτικό πλεονέκτημα μπορεί να απολεσθεί και του ότι μια χώρα δεν πρέπει να προσπαθεί να διατηρεί τις παλιές εξαγωγικές βιομηχανίες της, αφού αυτές μπορούν να χάσουν το πλεονέκτημα του χαμηλού κόστους που είχαν.

Ο Kravis πρωτοτύπησε και με μια άλλη θεωρία, αυτή της διαθεσιμότητας, που είναι τουλάχιστον λανθασμένη. Υποστηρίζει, δηλαδή, ότι το διεθνές εμπόριο αφορά προϊόντα που δεν υπάρχουν διαθέσιμα στις άλλες χώρες. Όμως, σε αυτές τις περιπτώσεις, ο ανταγωνισμός γίνεται από στενά υποκατάστατα και οι αγορές καθορίζονται από το συγκριτικό κόστος και όχι απλά από τη διαθεσιμότητα. Για παράδειγμα, το Κουβέιτ και η Σαουδική Αραβία εξάγουν πετρέλαιο επειδή είναι διαθέσιμο σε αυτές τις χώρες. Είναι όμως διαθέσιμο και σε άλλες χώρες αλλά η διαφορά έγκειται στο κόστος άντλησης. Ακόμα όμως κι αν το πετρέλαιο δεν ήταν διαθέσιμο σε άλλες χώρες, θα μπορούσε να υποκατασταθεί από άλλα προϊόντα όπως ο άνθρακας.

Η μονοπωλιακή θεωρία του διεθνούς εμπορίου είναι ενδιαφέρουσα και εξηγεί ένα μικρό τμήμα του εμπορίου. Βασίζεται στο ότι ο κάθε παραγωγός επιθυμεί να γίνει μονοπωλητής με δυνατότητα να επιβάλλει διαφορισμό των τιμών και ο ευκολότερος τρόπος για να επιτύχει κάτι τέτοιο είναι να εξάγει. Παρόλα αυτά, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι δυνατότητες διαφορισμού των τιμών αποτελούν κίνητρο για τις εξαγωγές.

Η απλούστερη από τις πολιτικές θεωρίες συνοψίζεται στην άποψη ότι τα έθνη εμπορεύονται προκειμένου να ενθαρρύνουν τη βελτίωση των σχέσεών τους. Συχνά οι εμπορικοί δεσμοί τίθενται από τον ισχυρότερο σαν μέσο εξάρτησης του πιο αδυνάτου. Αυτή η θεωρία αντιστρέφει την οικονομική θεωρία του ιμπεριαλισμού, όπου η δύναμη χρησιμοποιείται για να προωθήσει το εμπόριο. Αντίθετα, το εμπόριο θεωρείται παράγων ισχύος.

Η μαρξιστική θεωρία τονίζει ότι το εμπόριο εξελίσσεται σαν αναπόσπαστο στάδιο της αυτοκαταστροφικής διαδικασίας του καπιταλισμού προς την αναπόφευκτη κρίση. Οι επιχειρήσεις επιδιώκουν κέρδη στο εξωτερικό, καθώς αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο εσωτερικό, πράγμα που εντατικοποιεί τον ανταγωνισμό σε κάποιο βαθμό, αφού αυτό συμβαίνει σε όλες τις χώρες. Οποσδήποτε πρέπει να αναγνωριστεί η ικανότητά αυτών των θεωριών να συμβάλλουν στη βαθύτερη κατανόηση της πραγματικότητας και των προοπτικών που διανοίγονται.

3.10 Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ) είναι ένας διεθνής οργανισμός με αντικείμενο τους κανόνες που διέπουν το διεθνές εμπόριο. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ) ιδρύθηκε το 1995, αντικαθιστώντας τη “Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου” (GATT) του 1947 στα πλαίσια του ΟΗΕ.

Το 1947 πραγματοποιήθηκε μια σημαντική διαπραγματευτική διαδικασία. Ήταν αυτή που έγινε στην Αβάνα της Κούβας, στο πλαίσιο της διεθνούς συνάντησης για το εμπόριο και την ανάπτυξη του Ο.Η.Ε. Στη συνάντηση αυτή αποφασίστηκε η δημιουργία του λεγόμενου Διεθνούς Οργανισμού Εμπορίου, στόχος του οποίου θα ήταν η απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου. Για διάφορους λόγους, ο οργανισμός αυτός δεν υλοποιήθηκε ποτέ. Αυτό όμως που έγινε ήταν η υπογραφή από μία ομάδα 23 χωρών μιας συμφωνίας, της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (GATT). Η Συμφωνία αυτή άρχισε να ισχύει την 1/1/1948, χρονιά κατά την οποία την υπέγραψε και η Ελλάδα. Ως εκ τούτου, η χώρα μας θεωρείται ότι είναι ένα από τα ιδρυτικά «μέλη» της GATT.

Μέχρι το 1995, τότε που η GATT αντικαταστάθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ), γίνονταν συνεχώς διαπραγματεύσεις για την επέκταση της συμφωνίας σε ολόένα και περισσότερους τομείς, ενώ παράλληλα τα μέλη της αυξήθηκαν κατά πολύ. Είναι χαρακτηριστικό ότι σήμερα τα μέλη του ΠΟΕ αριθμούνται σε 153 και γίνονται διαπραγματεύσεις ένταξης ακόμα και σήμερα με μία σειρά ακόμα κρατών. Σκοπός του Οργανισμού είναι η διευκόλυνση τόσο των παραγωγών αγαθών και υπηρεσιών, όσο και εξαγωγέων και εισαγωγέων.

Κεφάλαιο 4: Παγκόσμια Οικονομική Κρίση

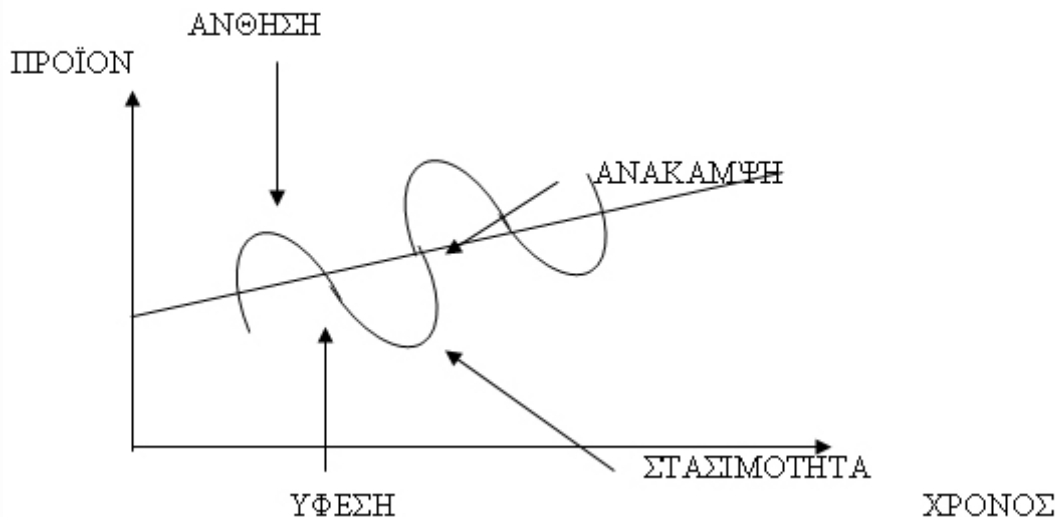
4.1 Η Έννοια της Οικονομικής Κρίσης

Οικονομική κρίση είναι το φαινόμενο κατά το οποίο μια οικονομία χαρακτηρίζεται από μια διαρκή και αισθητή μείωση της οικονομικής της δραστηριότητας. Όταν λέμε οικονομική δραστηριότητα αναφερόμαστε σε όλα τα μακροοικονομικά μεγέθη της οικονομίας, όπως την απασχόληση, το εθνικό προϊόν, τις τιμές, τις επενδύσεις, τα επιτόκια κ.λπ. Ο βασικότερος δείκτης οικονομικής δραστηριότητας είναι οι επενδύσεις, οι οποίες, όταν αυξομειώνονται, συμπαρασύρουν μαζί τους και όλα τα υπόλοιπα οικονομικά μεγέθη.

Η οικονομική κρίση αποτελεί τη μία από τις δύο φάσεις των οικονομικών διακυμάνσεων και συγκεκριμένα τη φάση της καθόδου, όταν δηλαδή η οικονομική δραστηριότητα βρίσκεται σε μια συνεχή συρρίκνωση. Οι οικονομικές διακυμάνσεις ορίζονται ως οι διαδοχικές αυξομειώσεις της οικονομικής δραστηριότητας μέσα σε μια οικονομία. Λέγονται αλλιώς και κυκλικές διακυμάνσεις ή οικονομικοί κύκλοι. Οι Άγγλοι αποδίδουν το φαινόμενο με τον όρο (business cycles), ακριβώς για να τονίσουν την ιδιαίτερη βαρύτητα των επενδύσεων στην εξέλιξη του οικονομικού κύκλου. Από πολύχρονες στατιστικές παρατηρήσεις διαπιστώθηκε ότι οι οικονομικοί κύκλοι διαρκούν περίπου από 7 έως 11 χρόνια.

Κάθε οικονομικός κύκλος έχει 4 φάσεις. Την ανάκαμψη μέσω της αύξησης των επενδύσεων, της μείωσης της ανεργίας και του φυσιολογικού πληθωρισμού, την άνθηση με την υπερβολική αύξηση των επενδύσεων (υπερεπενδύσεις), τη φυσιολογική ανεργία και τον έντονο πληθωρισμό. Η τρίτη φάση του οικονομικού κύκλου είναι η κάμψη (κρίση) κατά την οποία παρατηρείται μείωση των επενδύσεων, εμφάνιση της κυκλικής ανεργίας, πτώση των τιμών των προϊόντων και τέλος η ύφεση (στασιμότητα) που χαρακτηρίζεται από περαιτέρω μείωση των επενδύσεων, εκτεταμένη ανεργία και περαιτέρω πτώση των τιμών.

Διάγραμμα 4.1

Οι χρηματοοικονομικές κρίσεις διακρίνονται σε τραπεζικές, συναλλαγματικές, οικονομικές ή συνδυασμός των παραπάνω. Σύμφωνα με τις τραπεζικές κρίσεις: το τραπεζικό σύστημα δεν μπορεί να παίξει τον διαμεσολαβητικό του ρόλο μεταξύ αποταμίευσης και επένδυσης ή την κύρια χρηματοδοτική του λειτουργία. Οι συναλλαγματικές κρίσεις αφορούν απότομες και απρόβλεπτες καταρρεύσεις της αξίας των εθνικών νομισμάτων. Οι οικονομικές κρίσεις έχουν να κάνουν με κρίσεις χρέους των οικονομιών.

Σε ένα σύστημα σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών (ΣΣΙ), η κρίση επιφέρει απώλεια των διεθνών συναλλαγματικών διαθεσίμων και υποτίμηση του εθνικού νομίσματος (αφού συστηματικά $D^{FX} > S^{FX}$). Σε ένα σύστημα ελεύθερα μεταβλητών συναλλαγματικών ισοτιμιών (ΣεΜΙ), η κρίση οδηγεί στην κατάρρευση-υποτίμηση του νομίσματος. Οι χώρες που έχουν συνδέσει το νόμισμά τους σε σταθερή σχέση με κάποιο άλλο (pegged exchange rate) είναι κατά κανόνα περισσότερο ευάλωτες στις κρίσεις.

4.2 Η Πρόσφατη Χρηματοπιστωτική Κρίση

Από τα μέσα του έτους 2006 εμφανίσθηκαν τα πρώτα σημάδια - ενδείξεις της κρίσης που θα επακολουθούσε. Οι πωλήσεις των νέων κατοικιών όπως και οι τιμές τους σταμάτησαν να αυξάνονται. Τα επιτόκια άρχισαν να αυξάνονται και αναμενόταν να αυξηθούν περαιτέρω λόγω των πληθωριστικών ανησυχιών¹³. Οι ευνοϊκότερες ευκαιρίες χρηματοδότησης ή αναχρηματοδότησης των αγοραστών κατοικιών είχαν ήδη χρησιμοποιηθεί. Το πρώτο μέρος των επισφαλών δανείων που είχαν επισυναφθεί 12 με 24 μήνες νωρίτερα είχαν αρχίσει να γίνονται δυσβάσταχτα για τους δανειολήπτες, λόγω της απότομης αύξησης των δόσεων (γιατί είχε παρέλθει η αρχική περίοδος των χαμηλών σταθερών επιτοκίων και είχαν περάσει στην περίοδο των κυμαινόμενων επιτοκίων). Μέχρι το τέλος του 2006 το ποσοστό των καθυστερούμενων δανείων πάνω από 60 μέρες έφτασε το 13%, μια αύξηση της τάξης του 60% σε σχέση με έναν χρόνο πριν (8% των συνολικών subprime).

Το ποσοστό των επισφαλών δανείων πέντε μήνες μετά την έκδοσή τους, δηλαδή το μέρος αυτών που ήταν είτε σε καθυστέρηση για πάνω από 60 μέρες, κατέληξαν σε κατάσχεση του παγίου ή πτώχευση του δανειολήπτη, από 2,2 % το 2004 σε 4 % το 2006¹⁴.

Αναλυτικά η πορεία της κρίσης όπως καταγράφεται επίσημα από το τις νομισματικές αρχές των ΗΠΑ παρουσιάζεται παρακάτω ως το χρονικό της χρηματοπιστωτικής κρίσης.

4.3 Οι Αιτίες και η Αντιμετώπιση της Κρίσης

Η οικονομική δραστηριότητα μιας χώρας μπορεί να ακολουθεί άλλοτε καθοδική και άλλοτε ανοδική πορεία. Έτσι αποτυπώνονται οι διάφοροι κύκλοι που εξελίσσονται στις οικονομίες με ότι συνεπάγεται στις μακροοικονομικές μεταβλητές τους. Στην πρόσφατη χρηματοπιστωτική κρίση αν και οι μεγαλύτερες οικονομίες γνώρισαν μεγάλη πτώση ορισμένες αναδυόμενες οικονομίες όπως η Βραζιλία, η Ρωσία, η Ινδία και η Κίνα, οι επονομαζόμενες BRIC, συνέχιζαν να αναπτύσσονται. Αντίθετα χώρες όπως η Πορτογαλία, η Ιρλανδία, η Ελλάδα και η Ισπανία, οι επονομαζόμενες PIGS, παρουσίασαν έντονα προβλήματα τόσο δημοσιονομικά όσο και προβλήματα ρευστότητας. Η ταχεία ανάπτυξη των ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος 2002-2007 σε παγκόσμιο επίπεδο ήταν προφανές ότι κάποια στιγμή θα επιβραδυνόταν όπως προβλεπόταν από τον ΟΟΣΑ και το ΔΝΤ. Πολλοί υποστήριζαν ότι η πτώση θα ήταν ελεγχόμενη και θα αντισταθμιζόταν από την ανάπτυξη των αναδυόμενων οικονομιών BRIC κάτι τέτοιο όμως δεν φαίνεται να επιβεβαιώνεται απόλυτα.

Τα μεγάλα ελλείμματα του κρατικού προϋπολογισμού μπορούν να οδηγήσουν σε μεγάλες κρίσεις όπως στην Αργεντινή (1978-1981), την Τουρκία (1998-2000), την Ουγγαρία, τη Λετονία και την Ελλάδα. Αιτία είναι η πρόσδεση στην εξουσία και η υπερίσχυση του ατομικού οφέλους σε βάρος του κοινωνικού με αποτέλεσμα να προκαλείται χρηματοοικονομική ευθραυστότητα και ευμετάβλητες ροές κεφαλαίων.

¹³ Ο Mishkin (2007) (Governor της FED), αναφέρει ότι οι Κεντρικές Τράπεζες πρέπει να λάβουν υπόψη τους και τις τιμές των κατοικιών και όχι μόνο την οικονομία και τον πληθωρισμό.

¹⁴ Σύμφωνα με τον οίκο Moody's (<http://www.moody's.com>)

Η έλλειψη αυστηρού πλαισίου από την Κεντρική Τράπεζα των ΗΠΑ, FED, θεωρείται υπεύθυνη για την εμφάνιση υπερβολικής ρευστότητας με αποτέλεσμα τη δημιουργία φούσκας στην αγορά κατοικίας. Επίσης, η επένδυση σε διάφορα καινοτομικά χρηματοπιστωτικά μέσα αύξησε την έκθεση σε κινδύνους. Για τη μεγιστοποίηση των κερδών ευρεία ήταν η έκθεση σε δομημένα προϊόντα που χρησιμοποιούνταν εκτός των ισολογισμών των τραπεζών.

Το καλοκαίρι του 2007 σηματοδοτεί την έναρξη της κρίσης με την κρίση στην αγορά των ενυπόθηκων δανείων υψηλού κινδύνου (subprime mortgage loans). Πολλές Τράπεζες ήταν εκτεθειμένες σε πολύπλοκα δομημένα προϊόντα τα οποία βασίζονταν σε επισφαλείς δανειακές συμβάσεις. Η κρίση από τις ΗΠΑ εξαπλώθηκε και στο Ηνωμένο Βασίλειο και έθιξε την επενδυτική τράπεζα Northern Rock αλλά και τις γαλλικές, τις ελβετικές και τις γερμανικές τράπεζες. Η περίπτωση της Bear Sterns στην Αμερική, της 5ης μεγαλύτερης επενδυτικής τράπεζας στην Αμερική η οποία για να αποφύγει την πτώχευση, εξαγοράσθηκε από την J.P Morgan δημιούργησε καλύτερο κλίμα για αναστροφή της κατάστασης αλλά δεν είχαν ληφθεί υπόψη η άνοδος στις τιμές των εμπορευμάτων και του πετρελαίου αλλά και η ανισορροπία στην αγορά κατοικίας στις ΗΠΑ και σε χώρες της Ευρωζώνης. Επίσης η αναζήτηση για επικίνδυνες επενδυτικές ευκαιρίες αντιστράφηκε από την τάση για ασφαλείς επενδύσεις ενώ η κατάρρευση της Lehman Brothers προκάλεσε πανικό στο τραπεζικό σύστημα ενεργοποιώντας το νόμιμο αποτέλεσμα που παραμονεύει σε αντίστοιχες περιπτώσεις.

Υπό το φάσμα της επανάληψης της τραγωδίας του 1929 οι κυβερνήσεις έδρασαν συντονισμένα με πρώτη την κυβέρνηση των ΗΠΑ με την παροχή ρευστότητας στις τράπεζες και μείωση επιτοκίων για την αναθέρμανση της οικονομίας. Η κυβέρνηση Ομπάμα ακολούθησε επιθετική νομισματική πολιτική με την έκδοση νέου χρήματος, μείωση φόρων και άλλα άμεσα μέτρα για την αναθέρμανση της οικονομίας και για μείωση της ανεργίας. Αντίστοιχες πολιτικές ακολούθησαν και οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες.

Η αντιμετώπιση της κρίσης είναι δύσκολη υπόθεση και τα μέτρα που θα ληφθούν θα κριθούν για την αποτελεσματικότητά τους μετά το ξεπέραςμα της κρίσης. Χρειάζεται η κατάλληλη νομισματική και δημοσιονομική πολιτική και συντονισμός σε διεθνές επίπεδο. Η FED, στο διάστημα της κρίσης έχει μειώσει τα επιτόκια από 5,5% σε 0,25% και η ΕΚΤ από 4,25% σε 2,5% για τόνωση της διατραπεζικής αγοράς με παροχή επιπλέον ρευστότητας στις οικονομίες. Είναι ενδεικτικό ότι ακόμα και οι εμπορικές τράπεζες ήταν απρόθυμες να δανείσουν η μία στην άλλη για αυτό και τα περιθώρια επιτοκίων στους δείκτες Euribor και Libor παρέμειναν σε υψηλά επίπεδα.

Ο ΟΟΣΑ και το ΔΝΤ συνέστησαν την στήριξη της οικονομίας μέσω δημοσιονομικών πακέτων ώστε να τονωθεί η οικονομική δραστηριότητα. Τέτοια πακέτα υιοθέτησαν οι ΗΠΑ, η Ιαπωνία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Κίνα τα οποία περιλαμβάνουν παροχή εγγύησης του δημοσίου σε τράπεζες, μείωση φορολογίας, ενίσχυση δημοσίων δαπανών για επιδότηση θέσεων εργασίας και γενικώς μέτρα επεκτατικής πολιτικής.

Η προσέγγιση όμως των δημοσιονομικών παρεμβάσεων έχει δύο πλευρές. Από την μια πλευρά (ΔΝΤ, Ηνωμένο Βασίλειο) υποστηρίζουν ότι γενικές και εκτεταμένες δημοσιονομικές παρεμβάσεις είναι η μόνη λύση για να αποφύγουμε την ύφεση. Από την άλλη πλευρά (ΟΟΣΑ, Γερμανία) τονίζουν ότι δεν υπάρχει συνταγή για όλα τα κράτη και τονίζουν ότι οι δημοσιονομικές παρεμβάσεις πρέπει να είναι «έγκαιρες, προσωρινές και στοχευμένες». Εκτεταμένες δημοσιονομικές παρεμβάσεις στην Ελλάδα που έχει δημόσιο χρέος άνω του 150% του ΑΕΠ θα είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος. Οι πολίτες όμως μικρού-μεσαίου εισοδήματος θα πληρώσουν τον λογαριασμό λόγω της εκτεταμένης φοροαποφυγής και φοροδιαφυγής που συνηθίζεται σε χώρες με ανεπαρκή και αναποτελεσματικό μηχανισμό είσπραξης φορολογικών εσόδων.

Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να αυξήσουν τις δαπάνες για υποδομές για να τονώσουν την οικονομία με την ύπαρξη ώριμων επενδυτικών σχεδίων. Δεν θα πρέπει όμως να επιλεγούν βιαστικά δημόσιες επενδύσεις με κριτήριο τις προτιμήσεις ισχυρών πολιτικών παραγόντων. Στην Ελλάδα οι ήδη εγκεκριμένες επενδύσεις που συνδέονται με την υλοποίηση του

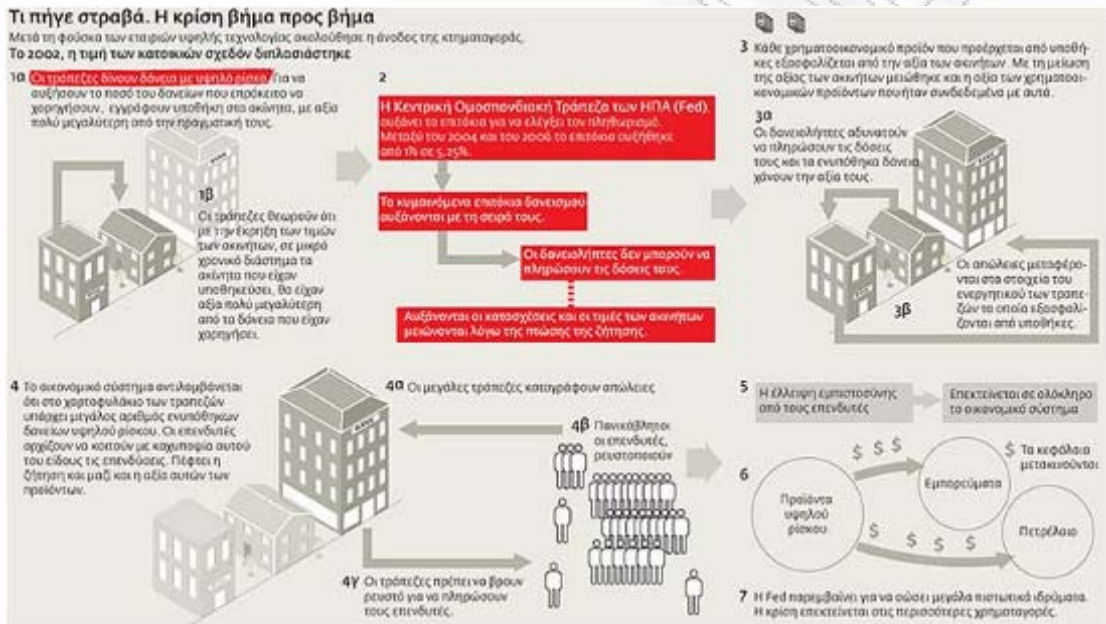

Κοινοτικού πλαισίου στήριξης και των συμπράξεων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα αποτελούν ασφαλιστική δικλείδα και συστήνεται η επιτάχυνση για την υλοποίησής τους.

Οι χώρες με μικρότερα περιθώρια δημοσιονομικής ευελιξίας, όπως και η Ελλάδα, η κρίση ίσως αποτελέσει αφορμή για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Σε περίοδο κρίσης όμως κάποιες μεταρρυθμίσεις δεν προχωρούν γιατί δεν υπάρχουν περιθώρια για να αποζημιωθούν εκείνοι που θίγονται από αυτές και κάποιες άλλες προχωρούν μπροστά στο «κοινό καλό».

Σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο έχουν συσταθεί ομάδες που θα καταθέσουν τις προτάσεις τους για τις μεταρρυθμίσεις για να καλύψουν τα κενά μεταξύ εποπτείας και επενδυτικών τραπεζών και να τονώσουν την σταθερότητα του συστήματος.

Για την έξοδο από την κρίση απαιτείται συνδυασμός νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής. Για να επιτευχθεί όμως, οι οικονομίες θα γνωρίσουν σημαντική ύφεση. Στην Ελλάδα βασική προτεραιότητα παραμένει η μείωση του «κρατισμού» σε πολλούς τομείς (τηλεπικοινωνίες, μεταφορές, ενέργεια, υγεία, παιδεία) με βασικό άξονα βέβαια την δέουσα ισορροπία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

4.4 Η Διεθνής Κρίση στην Ελληνική Οικονομία

Οι επιπτώσεις της χρηματοπιστωτικής κρίσης είναι εμφανείς και στην ελληνική οικονομία. Με την ενοποίηση όλων των αγορών η ελληνική οικονομία είναι μέρος της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας οικονομίας. Για να αντιμετωπίσει όμως τις ανάγκες της δανειάζεται δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ για να αντιμετωπίσει τα χρέη της και να καλύψει τις ανάγκες του Δημοσίου. Σε μια περίοδο όμως που οι πιστώσεις έχουν σταματήσει και ο δανεισμός είναι δύσκολος οι επιχειρήσεις χάνουν ρευστότητα, η ανεργία αυξάνεται και οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες υποφέρουν.

Αντίστοιχα η οικονομική κρίση οδήγησε σε βύθιση την οικονομία των ΗΠΑ όπου ο ρυθμός ανάπτυξης υποχώρησε στο -2,6% το 2009 με αύξηση της ανεργίας ή όπως στην Γερμανία όπου μειώθηκε κατά 4,7% το 2009.

4.5 Ο Κλάδος της Ναυτιλίας

Η ποντοπόρος εμπορική ναυτιλία αποτελεί έναν σημαντικό πυλώνα ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία και συνιστά μαζί με τον τουρισμό τους δύο βασικότερους εξαγωγικούς κλάδους της. Οι προοπτικές αυτού του έντονα διεθνοποιημένου κλάδου είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τις διεθνείς μακροοικονομικές εξελίξεις με συνέπεια η σημαντική επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών διεθνώς από τα μέσα του 2007, σε συνδυασμό με την προσδοκώμενη αύξηση της μεταφορικής χωρητικότητας του παγκόσμιου στόλου λόγω υψηλών παραγγελιών πλοίων, να αυξήσει τον βαθμό αβεβαιότητας σχετικά με τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές του κλάδου.

Αν και η διεθνής οικονομική αβεβαιότητα έχει αυξηθεί, η ισχυρή ζήτηση για ναυτιλιακές υπηρεσίες ωθεί υψηλότερα τις τιμές των ναύλων. Η αγορά ναυτιλιακών υπηρεσιών διανύει την τελευταία τετραετία μία από τις ιστορικά καλύτερες περιόδους της. Η ισχυρή διεθνής ζήτηση για βασικά εμπορεύματα (κυρίως για μεταλλεύματα, άνθρακα, τρόφιμα αλλά και για πετρέλαιο), πρωτίστως από τις οικονομίες των BRICs (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία και Κίνα), το αυξανόμενο διεθνές εμπόριο ενδιάμεσων και τελικών αγαθών και ο υψηλός βαθμός μακροοικονομικής σταθερότητας διεθνώς, οδήγησαν σε άνθηση του παγκόσμιου εμπορίου δια θαλάσσης (με μέσο ρυθμό που υπερέβη το 8,3% ετησίως σε όγκο, συγκριτικά με μέσο ρυθμό πραγματικής οικονομικής ανάπτυξης παγκοσμίως της τάξης του 4,4%).

Παράλληλα, στο σκέλος της προσφοράς, η αργή προσαρμογή της διαθέσιμης χωρητικότητας του παγκόσμιου στόλου, η οποία υστέρησε σημαντικά της ζήτησης, σε συνδυασμό με φαινόμενα συνωστισμού και καθυστέρησης των παραδόσεων στα λιμάνια, ώθησε υψηλότερα τους ναύλους. Ως εκ τούτου, το επίπεδο αυτών αυξήθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό 45% τα τελευταία 4 χρόνια και διαμορφώθηκε το 2007 σε όριο κατά 180% μεγαλύτερο σε σχέση με τις αρχές του 2004 και κατά 260% μεγαλύτερο από τον μέσο όρο της δεκαετίας.

Συγκεκριμένα, η αγορά ξηρού φορτίου όπως και αυτή των εμπορευματοκιβωτίων επιδεικνύουν αξιοσημείωτο δυναμισμό, με τους ναύλους να κινούνται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, καθώς είναι πολύ περισσότερο εξαρτώμενες από την πορεία των οικονομιών των BRICs, οι οποίες σχετίζονται με το 52% περίπου των εμπορευμάτων που διακινούνται παγκοσμίως (συγκριτικά με το 35% στις αρχές της δεκαετίας). Ο υψηλός ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης αυτών των χωρών (ο οποίος ήταν υπερτριπλάσιος του αντίστοιχου των ανεπτυγμένων οικονομιών κατά την τελευταία τετραετία) αποτέλεσε τη βασική κινητήρια δύναμη πίσω από την ισχυρή αύξηση του θαλάσσιου εμπορίου ξηρού φορτίου τα τελευταία χρόνια.

Οι ναύλοι των δεξαμενόπλοιοι, που ήταν σε καθοδική τροχιά από τις αρχές του 2005 έως τα μέσα του 2007, έχουν αυξηθεί σημαντικά φτάνοντας στο δεύτερο τρίμηνο του 2008 σε νέα ιστορικά υψηλά επίπεδα. Βασικοί λόγοι γι' αυτή την ανάκαμψη είναι η ισχυρή αύξηση των τιμών του πετρελαίου (με τις οποίες οι ναύλοι εμφανίζουν εμπειρικά μεγάλη συσχέτιση λόγω της θετικής τους σχέσης με την αξία του μεταφερόμενου φορτίου και εξαιτίας του αυξημένου μεταφορικού κόστους) και η μειωμένη διαθεσιμότητα πλοίων βραχυπρόθεσμα (εξαιτίας της συμφόρησης των λιμανιών, της αυξημένης ζήτησης χωρητικότητας σε δρομολόγια μεγάλων αποστάσεων και λόγω των πολυάριθμων αποσύρσεων δεξαμενόπλοιοι μονού τοιχώματος για μετατροπή τους σε πλοία ξηρού φορτίου το 2007).

Η σημαντικότερη μεσοπρόθεσμη πρόκληση των τελευταίων ετών για τη ναυτιλιακή αγορά είναι η μεγαλύτερη ταυτόχρονη μεταπολεμική εισροή καινούργιου αποθέματος πλοίων, η οποία αντιστοιχεί στο 28% της τρέχουσας μεταφορικής χωρητικότητας του παγκόσμιου στόλου- κατά τη διετία 2009 - 2010, παράλληλα με την αυξανόμενη αβεβαιότητα ως προς το χρονικό σημείο ανάκαμψης της παγκόσμιας οικονομίας (εν μέσω χρηματοπιστωτικής αστάθειας, επιβράδυνσης της οικονομικής ανάπτυξης και πληθωριστικών πιέσεων).

Οι βασικές συνιστώσες της ζήτησης στην αγορά ξηρού φορτίου εμφανίζονται ανθεκτικές και σε σημαντικό βαθμό αποσυνδεδεμένες από την έντονη επιβράδυνση των

ανεπτυγμένων οικονομιών. Η ζήτηση για βασικά εμπορεύματα αναμένεται να συνεχίσει να αυξάνεται με υγιή ρυθμό, καθώς η βιομηχανική παραγωγή και οι καταναλωτικές ανάγκες των αναδυόμενων αστικών κοινωνικών στρωμάτων στις αναπτυσσόμενες χώρες διευρύνονται συνεχώς.

Συνεπώς, η τάση των ναύλων ξηρού φορτίου αναμένεται να παραμείνει ανοδική, αν και με σημαντικά ηπιότερους ρυθμούς συγκριτικά με την τελευταία διετία, τουλάχιστον μέχρι την ισχυρή εισροή νέας χωρητικότητας κατά το 2010. Η μαζική εισροή των νέων πλοίων αναμένεται να οδηγήσει σε διόρθωση των ναύλων κατά τη διετία 2010 - 2011, η οποία δεν αναμένεται να υπερβεί σωρευτικά το 20% εφόσον η διεθνής οικονομία έχει ήδη ανακάμψει κατά την ίδια περίοδο.

Οι προκλήσεις είναι εντονότερες και στο σκέλος της προσφοράς, καθώς την περίοδο 2009 - 2010 αναμένεται σημαντική εισροή νέων δεξαμενόπλοιων, η οποία θα αντισταθμιστεί μόνο μερικώς από την ολοκλήρωση της πρώτης φάσης απόσυρσης πλοίων μονού τοιχώματος (μέσω συνέχισης της μετατροπής τους σε πλοία ξηρού φορτίου). Ως εκ τούτου, αναμένεται διόρθωση των τιμών των ναύλων υγρού φορτίου -η μείωση των τιμών των ναύλων εκτιμάται σωρευτικά στο 40% για τη διετία 2009 - 2010- προκειμένου να αποκατασταθεί η ισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης. Ακόμη και έπειτα από μια τέτοια διόρθωση, όμως, οι τιμές θα παραμείνουν περίπου 160% υψηλότερα από τον μέσο όρο της τελευταίας δεκαετίας.

Οι Έλληνες εφοπλιστές, διαβλέποντας την ευνοϊκή διεθνή συγκυρία, ενίσχυσαν την ηγετική θέση τους στην αγορά προβαίνοντας σε ένα εντυπωσιακό επενδυτικό πρόγραμμα (η συνολική αξία του οποίου υπερέβη τα 90 δισ. ευρώ και κορυφώθηκε την τελευταία διετία), το οποίο προωθεί τη σημαντική ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση του ελληνικού στόλου, δημιουργώντας ευνοϊκές προοπτικές για το μέλλον του κλάδου μακροπρόθεσμα. Μέσω αυτού του προγράμματος η μέση ηλικία του ελληνικού στόλου μειώθηκε το 2007 κάτω από τον διεθνή μέσο όρο (στα 14 έτη συγκριτικά με 14,6 έτη που είναι η μέση ηλικία του παγκόσμιου στόλου) για πρώτη φορά την τελευταία επταετία.

Οι Έλληνες πλοιοκτήτες εμφανίζονται εξαιρετικά ευπροσάρμοστοι στη συγκυρία διαφοροποιώντας σημαντικά, κατά την τελευταία διετία, τη διάρθρωση των παραγγελιών τους με σημαντική αύξηση του μεριδίου των πλοίων μεταφοράς ξηρού φορτίου και μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων (container), την αύξηση της μέσης χωρητικότητας των παραγγελθέντων πλοίων και τον σταδιακό περιορισμό των παραγγελιών δεξαμενόπλοιων που είναι για εκείνους η πιο παραδοσιακή αγορά (το μερίδιο των πετρελαιοφόρων περιορίστηκε στο 36% του ελληνόκτητου στόλου το 2007, από 39% το 1997).

Η ανάπτυξη και η ανανέωση του ελληνόκτητου στόλου αναμένεται να συνεχιστεί κατά τα επόμενα χρόνια καθώς το απόθεμα παραγγελιών πλοίων της τελευταίας διετίας ανέρχεται σε 66 εκατ. dwt (σε όρους χωρητικότητας) αντιστοιχώντας στο 32% της τρέχουσας συνολικής χωρητικότητας του ελληνόκτητου στόλου ή στο 17,5% των συνολικών διεθνών παραγγελιών. Συγκεκριμένα, η χωρητικότητα του ελληνικού στόλου αναμένεται να έχει αυξηθεί κατά 28% έως τα τέλη του 2010, ενώ η μέση ηλικία του στόλου αναμένεται να μειωθεί κάτω από τα 11 έτη το 2011. Παράλληλα, η ποιοτική του αναβάθμιση σε όρους μέσης ηλικίας πλοίων καθώς και η διάρθρωση του στόλου θα του επιτρέπουν να είναι πιο ανταγωνιστικός και να δραστηριοποιείται όλο και περισσότερο στους υποκλάδους με την ισχυρότερη αναμενόμενη ζήτηση.

Τα καθαρά έσοδα από τη ναυτιλία έφτασαν το 2007 τα 17 δισ. ευρώ, ήτοι 7% του ΑΕΠ, καλύπτοντας το 28% του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου. Λαμβάνοντας υπόψη τις επιδράσεις σε κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας που συνδέονται έμμεσα με την ποντοπόρο ναυτιλία, η συνολική συνεισφορά στο ΑΕΠ ανέρχεται στο 6% και η απασχόληση στο 4% περίπου της συνολικής απασχόλησης της οικονομίας κατά την περίοδο 2006 - 2007. Η συνεισφορά γίνεται ακόμα μεγαλύτερη αν συνεκτιμηθούν και οι επιδράσεις στην οικονομία από την επανεπένδυση μέρους των συσσωρευμένων κερδών (εκτός Ελλάδος) των ναυτιλιακών επιχειρήσεων ελληνικής ιδιοκτησίας και σε άλλους κλάδους της ελληνικής οικονομίας (μη συνδεδεμένους με τη ναυτιλία), όπως οι επιχειρηματικές επενδύσεις παγίων (εκτός πλοίων) και

η αγορά ακινήτων. Η αξία αυτών των επενδύσεων κατά την πλέον συντηρητική εκτίμηση υπερέβη τα 2,5 δισ. ευρώ το 2007, ήτοι το 1% του ΑΕΠ, ανεβάζοντας τη συνολική συνεισφορά της ποντοπόρου ναυτιλίας στο 7% του ελληνικού ΑΕΠ περίπου.

Με βάση το προαναφερθέν βασικό σενάριο για τη διεθνή πορεία των ναύλων και τις ποσοτικές εκτιμήσεις μας για το μέγεθος του στόλου, με υιοθέτηση ενός συντηρητικού σεναρίου για την επίδραση της ποιοτικής αναβάθμισης στα έσοδα αναμένουμε μέση αύξηση των εσόδων (στο ισοζύγιο υπηρεσιών) από τη ναυτιλία της τάξης του 8% για το 2008, οριακή μέση ετήσια μείωση της τάξης του 4% για τη διετία 2009 και 2010 και εν συνεχεία (περίοδος 2011 - 2014) ανάκαμψη με μέσο ετήσιο ρυθμό 6% ετησίως. Οι εκτιμήσεις αυτές συνάδουν προς μια σταθεροποίηση της συνολικής συνεισφοράς της ναυτιλίας στον ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στο επίπεδο του 0,2% κατά μ.ό. την επόμενη τριετία.

4.6 Το Χρονικό της Πρόσφατης Χρηματοπιστωτικής Κρίσης¹⁵

5 Φεβ, 2007: Οι *Mortgage Lenders Network* των ΗΠΑ, η 15η μεγαλύτερη τράπεζα ενυπόθηκων δανείων υψηλού κινδύνου στις ΗΠΑ, υπέβαλλε αίτηση για χρεοκοπία.

13 Φεβ., 2007: Η *ResMae Mortgage Corporation* υπέβαλλε αίτηση για χρεοκοπία.

20 Μαρ., 2007: *People's Choice Home Loans, Inc.*, υπέβαλλε αίτηση για χρεοκοπία.

3 Απρ., 2007: *New Century Financial*, ο μεγαλύτερος δανειστής ενυπόθηκων δανείων υψηλού κινδύνου στις ΗΠΑ, υπέβαλλε αίτηση για πτώχευση και αθέτηση υποχρεώσεων σχετικά με \$ 8,4 δισεκατομμύρια σε αποπληρωμές δανείων.

4 Απρ., 2007: *CNN Money* αποκαλύπτει ότι τα *subprime*¹⁶ δάνεια έχουν πέντε φορές το ποσοστό παραβατικότητας ενυπόθηκων δανείων. Συνολικά περίπου 1.3 τρισεκατομμύρια δολαρίων έχει δανειστεί σε *subprime* δανειολήπτες, σε μια στεγαστική αγορά 6 τρισεκατομμυρίων δολαρίων.

6 Ιουλ., 2007: Σε μια αιφνιδιαστική κίνηση, ο *Peter Wuffi* ο διευθύνων σύμβουλος της ελβετικής Τράπεζας *UBS*, παραιτήθηκε λόγω μείωσης των κερδών που οφείλεται στην δραστηριότητα της τράπεζας στην αγορά *subprime* των ΗΠΑ.

17 Ιουλ., 2007: Δύο *Bear Stearns hedge funds* που ειδικεύονται σε *subprime* χρέος, γνωστοποιεί στους επενδυτές ότι κάθε *fund* έχει χάσει τουλάχιστον το 90% της αξίας του. Αυτά τα *funds* επενδύονται μόνο σε τίτλους που οργανισμοί αξιολόγησης βαθμολογούνται ως τριπλό-Α, οι επενδύσεις υψηλής ποιότητας.

19 Ιουλ., 2007: Ο *DJIA* κλείνει πάνω από 14.000, για πρώτη φορά στην ιστορία της.

¹⁵ Museum of Federal Reserve Bank in NY, February 2010.

¹⁶ *subprime*= Τα *subprime loans* (ενυπόθηκα δάνεια υψηλού κινδύνου) αποτελούν τύπο στεγαστικών δανείων στις ΗΠΑ, που δίδονται σε δανειζόμενους με χαμηλό εισόδημα, και σε όσους δεν πληρούν δευτερεύοντα κριτήρια όπως τριετή παραμονή στη χώρα. Οι τράπεζες δάνειζαν διότι η αξία της υποθήκης (το σπίτι) αυξάνονταν και σε περίπτωση πτώχευσης η ρευστοποίηση της υποθήκης θα κάλυπτε το κεφάλαιο.

31 Ιουλ., 2007: Οι δύο προβληματικές *Bear Stearns* αμοιβαία κεφάλαια υπέβαλλε αίτηση για χρεοκοπία. Λίγο αργότερα, η SEC θα ξεκινά μια έρευνα στη διαδικασία διαχείρισης κινδύνων του *Bear Stearns*.

7 Αυγ., 2007: *American Home Mortgage*, ένας από τους μεγαλύτερους λιανικής δανειστές ενυπόθηκων δανείων, υπέβαλλε αίτηση για χρεοκοπία.

9 Αυγ., 2007: *BNP Paribas SA*, η μεγαλύτερη τράπεζα της Γαλλίας, πάγωμα των περιουσιακών στοιχείων σε τρία επενδυτικά κεφάλαια που είχε κεφάλαιο ύψους 1,6 δισ. €. Τα κεφάλαια είχαν μειωθεί σχεδόν κατά 20% σε δύο εβδομάδες, και η τράπεζα πάγωσε τις αναλήψεις, επειδή δεν μπορούσε δίκαια να αξιολογήσει το ενεργητικό τους, λόγω της εντεινόμενης κρίσης στην αγορά *subprime*.

9 Αυγ., 2007: Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα χορηγεί € 95 δισεκατομμύρια στο τραπεζικό σύστημα της ευρωζώνης για τη διατήρηση της ρευστότητας, η μεγαλύτερη τέτοια παρέμβαση μετά την 11η Σεπτεμβρίου 2001.

10 Αυγ., 2007: Κεντρικές τράπεζες σε όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένης της *Federal Reserve*, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η Τράπεζα της Ιαπωνίας, η Ελβετική Κεντρική Τράπεζα και η Τράπεζα της Αυστραλίας ένεση 300 δισεκατομμυρίων δολάρια για να αποτρέψει μια κρίση ρευστότητας από το πάγωμα των αγορών πίστωσης.

16 Αυγ., 2007: *Countrywide* Τράπεζα δανείζεται 11.5 δισεκατομμύρια δολάρια από άλλες τράπεζες για να εξορκίσει την πτώχευση. Αργότερα, θα ήταν να εναχθεί για επιθετικές πρακτικές δανεισμού και για δανεισμό χωρίς την κατάλληλη ανάλυση κινδύνου.

24 Αυγ., 2007: *Bank of America* εξαγοράζει 2 δισ. δολ. σε προνομιούχες μετοχές της *Countrywide Bank*, σε μια προσπάθεια να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των επενδυτών μετά τις ανησυχίες για πιθανή πτώχευση της *Countrywide*.

28 Αυγ., 2007: Η *National Association of Realtors* δήλωσε ότι ο αριθμός των απούλητων κατοικιών στις ΗΠΑ έφθασε στο υψηλότερο επίπεδο μετά από 16 χρόνια τον Ιούλιο.

14 Σεπτ., 2007: Μία από τις μεγαλύτερες δανείστριες λιανικής δανείου της Αγγλίας, η *Northern Rock*, επιδιώκει ρευστότητα έκτακτης ανάγκης από την Τράπεζα της Αγγλίας. Αυτό είναι το πρώτο μεγάλο γεγονός της οικονομικής κρίσης στο Ηνωμένο Βασίλειο.

21 Σεπτ., 2007: Η *Bear Stearns* ανακοινώνει ένα 61% μείωση των κερδών από το αντίστοιχο τρίμηνο του 2006. Η *Goldman Sachs* αναφέρει μια αύξηση 79% σε τρίτες κέρδη τριμήνου, υπερβαίνοντας τις προσδοκίες των αναλυτών.

5 Νοεμ., του 2007: η *Citigroup* CEO *Chuck Prince* παραιτείται μετά από μια ανακοίνωση ότι η *Citigroup* ενδέχεται να χρειαστεί να προβεί σε απαξίωση μέχρι και \$ 11 δισ. κακό χρέος κατά κύριο λόγο από *subprime* απώλειες.

13 Νοέμ., 2007: *Bank of America* λέει ότι θα πρέπει να διαγράψουν 3 δισεκατομμυρίων δολάρια των *subprime* χρέος.

15 Νοέμ., 2007: *Barclays Bank* στο Ηνωμένο Βασίλειο επιβεβαιώνει μια 1.6 δισ. δολαρίου απαξίωση λόγω *subprime* ζημιές.

16 Νοέμ., 2007: Η αμερικανική Βουλή των Αντιπροσώπων περνά το νομοσχέδιο για δανεισμού

ληστική για την αναγνώριση της ευθύνης για τις εταιρείες που τιτλοποιούν στεγαστικά δάνεια.

21, Νοέμ., 2007: Freddie Mac ανακοινώνει 2 δισεκατομμύρια δολάρια απώλειες που οφείλονται στην αθέτηση των ενυπόθηκων δανείων και πιστωτικών ζημιών. Οι μετοχές της Freddie Mac καταγράφουν πτώση 29% και η Fannie Mae μετοχές πτώση έως 25% αμέσως μετά την ανακοίνωση.

27 Νοέμ., 2007: Freddie Mac ανακοινώνει 6 δισ. δολ. έκδοση μετοχών για να καλύψει περισσότερες απώλειες από τα ενυπόθηκα δάνεια. Επιπλέον, Freddie Mac λέει ότι θα μειώσει το μέρισμά της κατά 50% το τέταρτο τρίμηνο, σε μια προσπάθεια να καλύψουμε το κεφάλαιό του.

27 Νοέμ., 2007: Η Citigroup συγκεντρώνει 7 δισεκατομμύρια δολάρια από την κυβέρνηση του Abu Dhabi.

3 Δεκ., 2007: Η Moody's ανακοινώνει ότι θα μειώσει την τριπλή Α ικανότητες, για την υποθήκη που συνδέονται με κινητές αξίες. Αυτές οι υψηλές βαθμολογίες που επιτρέπονται για την επιτυχή τιτλοποίηση κερδοσκοπικούς συνασπισμούς των στοιχείων χαμηλής ποιότητας ομόλογα "συσκευάστηκαν" και εξάγονται σε όλο τον κόσμο. Λόγω των υψηλών αξιολογήσεων, εκατοντάδες δισεκατομμύρια δολάρια σε ομόλογα δεν υπόκεινται σε κατάλληλη δέουσα επιμέλεια από τους αγοραστές.

6 Δεκ. 2006: Ο πρόεδρος Τζορτζ Μπούς ανακοίνωσε ένα σχέδιο, το οποίο ποτέ δεν υλοποιήθηκε, για να βοηθήσει ιδιοκτήτες κατοικιών που αντιμετωπίζουν προβλήματα αποκλεισμού, παγώνοντας τα επιτόκια των subprime δανείων για πέντε χρόνια.

14 Δεκ., 2007: Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Northern Rock παραιτείται μετά από ομιλίες για την εθνικοποίηση της προβληματικής βρετανικής τράπεζας.

20 Δεκ., 2007: Bear Stearns καταγράφει την πρώτη τριμηνιαία ζημία σε 84 χρόνια της ιστορίας του: 854 εκατομμύρια δολάρια.

8 Ιαν., 2008: Ο Jimmy Cayne, ο διευθύνων σύμβουλος της Bear Stearns, παραιτείται. Ο Cayne έχει χάσει προσωπικά πάνω από 900 εκατομμύρια δολάρια, από τότε που έχει επενδύσει σε μετοχές της Bear Stearns.

17 Ιαν., 2008: Η Lehman Brothers ανακοινώνει σχέδια για την εξάλειψη των 1.300 θέσεων εργασίας στο εγχώριο τμήμα στεγαστικών δανείων της, στην κορυφή των 2.500 που έχουν ήδη κοπεί στον απόηχο της subprime κρίσης.

22 Ιαν., 2008: Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ, κόβει το προεξοφλητικό επιτόκιο 0,75% - τη μεγαλύτερη μείωση σε δύο δεκαετίες.

26 Ιαν., 2008: Bank of America και Countrywide βρίσκονται σε συνομιλίες για συγχώνευση, η οποία θα δημιουργούσε το μεγαλύτερο όμιλο στεγαστικών δανείων δανεισμού στις ΗΠΑ.

8 Φεβ., 2008: Deutsche Bank καταγράφει κέρδη 9,4 δισ. δολαρίων για το 2007 και φαίνεται να απέφυγε τα χειρότερα της subprime κρίσης.

13 Φεβ., 2008: Στοιχεία από την Αρχή Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας, η ιαπωνική χρηματοοικονομική επιτροπή, δείχνει ότι οι απώλειες από την ιαπωνική έκθεση στην subprime κρίση έφτασε 5.6 δισ. δολάρια το 2007.

17 Φεβ., 2008: η Βρετανία ανακοινώνει την εθνικοποίηση της Northern Rock, η οποία οφείλει στην Τράπεζα της Αγγλίας £ 25 δισεκατομμύρια για δάνεια που χορηγήθηκαν μετά από μαζικές αναλήψεις πανικού στην τράπεζα το Σεπτέμβριο του 2007.

28 Φεβ., 2008: Ο πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ Μπεν Μπερνάνκι προειδοποιεί για την αύξηση χρεοκοπιών των τραπεζών σε ομιλία του στη Γερουσία Επιτροπή Τραπεζών.

29 Φεβ., 2008: Ο πρόεδρος Μπους επιτίθεται στο στεγαστικό νομοσχέδιο των δημοκρατικών που ήθελε να χρηματοδοτήσει για να διευκολύνει την πιστωτική κρίση και απειλεί να ασκήσει βέτο το νομοσχέδιο στην τρέχουσα μορφή του.

10 Μαρτ., 2008: Φήμες διαδίδονται στην Wall Street ότι η Bear Stearns αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα ρευστότητας. Ανησυχίες των επενδυτών έχουν γίνει μια αυτό-εκπληρωμένη προφητεία όσο η τιμή της μετοχής της Bear's κάνει βουτιά κατά τη διάρκεια των προσεχών ημερών.

16 Μαρτ., 2008: Η JP Morgan Chase ανακοινώνει ότι θα αποκτήσει την Bear Stearns στα 2 δολάρια ανά μετοχή σε μία συμφωνία με τη μεσολάβηση της Federal Reserve των ΗΠΑ. Η Fed χρηματοδοτεί τη συναλλαγή και γίνεται εγγυητής των εκκρεμών υποχρεώσεων της Bear's μέχρι και 30 δισεκατομμύρια δολάρια.

1 Απρ. 2008: Η Deutsche Bank αποκαλύπτει ότι θα προβεί σε απαξίωση 3,9 δισ. δολάρια το πρώτο τρίμηνο.

7 Απρ., 2008: Η «Συνοπτική» αγγλικό λεξικό της Οξφόρδης ανακοινώνει ότι θα περιλαμβάνει «subprime*» και «πιστωτική κρίση» στην επόμενη έκδοσή του.

17, Απρ. 2008: Η Merrill Lynch αποκαλύπτει το πρώτο τρίμηνο ζημίες των 1,96 δισ. δολαρίων σε μεγάλο βαθμό λόγω subprime δανείων, σε σύγκριση με κέρδη ύψους 2,1 δισ. δολαρίων το προηγούμενο έτος.

13, Μάη 2008: Οι Financial Times ανακοινώνουν ένα πίνακα που δείχνει όλες τις τραπεζικές διαγραφές του κόσμου σε σύνολο συνολικού ύψους σχεδόν 450 δισεκατομμύρια δολάρια από τον Ιανουάριο του 2007.

21 Μάη 2008: Γίνεται σαφές ότι οι βαθμολογίες της Moody's στο τριπλό-A, οι οποίες έπαιζαν καθοριστικό ρόλο στην εξαγωγή των εκατοντάδων δισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ, των τοξικών τίτλων ενυπόθηκων δανείων υψηλού κινδύνου, είχαν δοθεί ακατάλληλα.

25 Ιούν., 2008: Bank of America αναλαμβάνει την Countrywide Bank.

26 Ιουν., 2008: Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ (SEC) ανακοινώνει ότι θα αναθεωρήσει τους κανόνες της ως προς τη μείωση της εξάρτησής της από τους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας. Οι ισχύοντες κανόνες εμμέσως υποθέτουν ότι τα εξαιρετικά-υψηλά ποσοστά τίτλων είναι ρευστά και έχουν χαμηλότερη αστάθεια των τιμών, μια υπόθεση που έχει αποδειχθεί λανθασμένη από την πιστωτική κρίση.

25 Ιούν, 2008: Ο Γενικός Εισαγγελέας Illinois κάνει μήνυση κατά της Countrywide Financial για ανήθικες επιχειρηματικές πρακτικές οι οποίες περιλαμβάνουν «παραπλανητική συμπεριφορά», «παραπλανητική εμπορία», «κρυμμένες αμοιβές και επικίνδυνη όρους» καθώς και «κατάφρα αάδικη και παραπλανητική δανεισμού για να κατευθύνουν τους δανειολήπτες με δάνεια που ήταν

καταδικασμένα να αποτύχουν». Ο διευθύνων σύμβουλος της Countrywide, Angelo Mazilo, έχει καταβάλλει 132 εκατομμύρια δολάρια το 2007.

8 Ιουλ., 2008: Η SEC αναφέρει ότι οι οργανισμοί αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας απέτυχαν να διαχειριστούν συγκρούσεις.

17 Ιουλ., 2008: Η Merrill Lynch ανακοινώνει αποσβέσεις κατά 9,4 δισ.

20 Ιουλ., 2008: Merrill Lynch πωλεί 31 δισ. δολάρια αξίας ενυπόθηκους τίτλους για 7 δισ. δολάρια, περίπου 22 το δολάριο, που σοκάρει την Wall Street.

22 Ιουλ. 2008: Η IndyMac Bank κλείνει λόγω των μεγάλων απωλειών που σχετίζονται με στεγαστικά δάνεια. Με 32 δισ. δολ. σε περιουσιακά στοιχεία, αυτή είναι η δεύτερη μεγαλύτερη χρεοκοπία της τράπεζας στην ιστορία των ΗΠΑ. Η FDIC, η οποία ασφαρίζει τις καταθέσεις στις τράπεζες-μέλη, εκτιμά ότι η εξαγορά θα μπορούσε να είναι περίπου 8 δισεκατομμύρια δολάρια.

22 Ιουλ., 2008: Η Wachovia μετρά 9.δισ. δολάρια απώλειες κατά το δεύτερο τρίμηνο, κυρίως λόγω των subprime δανείων.

23 Ιουλ. 2008: Ο πρόεδρος Μπους υπογράφει το στεγαστικό νομοσχέδιο, το περίβλημα του οποίου περιέχει ένα σχέδιο διάσωσης για τη Freddie Mac και Fannie Mae και δίνει στην κυβέρνηση την εξουσία να εγγυηθεί μέχρι και 300 δισ. δολάρια στις υποθήκες αναχρηματοδότησης μέσω της Ομοσπονδιακής Διοίκησης Στέγασης.

31 Ιουλ. 2008: Η Deutsche Bank αποκαλύπτει περισσότερες αποσβέσεις, ανεβάζοντας το σύνολο σε \$ 7.8 δισεκατομμύρια το έτος.

7 έως 9 Αυγ., 2008: Η Citigroup πληρώνει 100 εκατομμύρια αμερικανικά δολάρια πρόστιμο και η UBS πληρώνει 150 εκατομμύρια δολάρια πρόστιμο για την διευθέτηση καταγγελιών ότι ασχολούνται με παραπλανητικές πρακτικές πωλήσεων και παρερμηνεύουν δημοπρασίες επιτοκίου που πωλούνται σε πελάτες σε ρευστή μορφή σαν μετρητά. Η Citigroup αποδίδει 7 δολάρια ανά μετοχή για τους επενδυτές και η UBS 19 δισεκατομμύρια δολάρια, μετά την επίτευξη συμφωνίας με τις ρυθμιστικές αρχές.

13 Αυγούστου του 2008: η Βρετανία αποκαλύπτει ένα αρνητικό πραγματικό επιτόκιο, μετά τη μείωση των ποσοστών της Τράπεζας της Αγγλίας για την αντιμετώπιση της πιστωτικής κρίσης. Η κρίση στο Ηνωμένο Βασίλειο θεωρείται πιο σοβαρή από αυτή των ΗΠΑ.

20, Αυγ. 2008: Η Lehman Brothers διατηρεί μυστικές συνομιλίες για την πώληση έως και το 50% των μετοχών της στη Νότια Κορέα ή Κινέζους επενδυτές. Οι συνομιλίες φημολογούνται ότι έχουν καταρρεύσει επειδή η Lehman ζητάει πάρα πολύ υψηλό τίμημα για τις μετοχές της.

7 Σεπ 2008: Η κυβέρνηση των ΗΠΑ έχει ουσιαστικά τον έλεγχο των Fannie Mae και Freddie Mac, τοποθετώντας τις εταιρείες υπό τον έλεγχο του Ομοσπονδιακού Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης των ΗΠΑ.

11, Σεπτεμβρίου 2008: Η Lehman Brothers ανακοινώνει σχέδια για τον περιορισμό δραστηριοτήτων της, εν όψει των ανησυχιών των επενδυτών για τη βιωσιμότητα της επιχείρησης.

13 Σεπτ., 2008: Σημαντικές Τράπεζες συναντήθηκαν για να επινοήσουν ένα σχέδιο αγοράς της Lehman Brothers. Η Bank of America είναι η κορυφαία υποψήφιος για την εξαγορά.

13 Σεπτ., 2008: Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ και Υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ απέρριψαν να διασώσουν την Lehman Brothers, επικαλούμενη την έλλειψη «πολιτικής βούλησης» για την διάσωση και το "ηθικό κίνδυνο" για τη μη προστασία εταιρειών που απέτυχαν να επωμιστούν τις συνέπειες των πράξεών τους. Ως αποτέλεσμα αυτής της απόφασης, οι αγορές πηγαίνουν σε μια δίνη.

14 Σεπτ. 2008: Η Bank of America βγαίνει έξω από την υποβολή προσφορών για την Lehman, λόγω της έλλειψης της κυβερνητικής στήριξης και την έναρξη συζητήσεων για την αγορά Merrill Lynch αντ' αυτού.

15 Σεπτεμβρίου 2008: Η Lehman Brothers ανακοινώνει ότι θα κηρύξει πτώχευση..

22 του Σεπ 2008: Goldman Sachs και Morgan Stanley ζητούν να γίνουν τράπεζες εταιρειών χαρτοφυλακίου, που θα τους επιτρέψει να δέχονται καταθέσεις, αλλά και να είναι πιο αυστηρά από κανονισμούς. Μετά την εξαφάνιση της Merrill Lynch, Bear Stearns και την Lehman Brothers, κανένας από τους μεγάλους οίκους επενδύσεων δεν υπάρχουν στην Wall Street.

24, Σεπτ., 2008: Εν μέσω της επιδείνωσης της κρίσης, προεδρικός υποψήφιος John McCain ανακοινώνει ότι θα αναστείλει την εκστρατεία για να επιστρέψει στην Ουάσιγκτον για να επικεντρωθεί στην οικονομική κρίση.

24, Σεπτ., 2008: Η Goldman Sachs λαμβάνει 5 δις. δολάρια έγχυση κεφαλαίου από την εταιρεία του Warren Buffett, Berkshire Hathaway, σε ένδειξη εμπιστοσύνης.

26ης Σεπτ., 2008: Οι αμερικανικές ρυθμιστικές αρχές κατάσχουν τα περιουσιακά στοιχεία της Washington Mutual, η έκτη μεγαλύτερη τράπεζα των ΗΠΑ. Η Washington Mutual είχε 310 δισεκατομμύρια δολάρια σε περιουσιακά στοιχεία, γεγονός που αποτελεί την μεγαλύτερη χρεοκοπία της τράπεζας στην ιστορία των ΗΠΑ.

26ης Σεπτ. 2008: JP Morgan εξαγοράζει τις τραπεζικές καταθέσεις, τα περιουσιακά στοιχεία της WaMu, και το χαρτοφυλάκιο στεγαστικών δανείων από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, καθιστώντας την τον μεγαλύτερο θεσμικό θεματοφύλακα στις ΗΠΑ.

29 Σεπ 2008: Η αμερικανική κυβέρνηση ψηφίζει κατά του νομοσχεδίου των 700 δισεκατομμυρίων δολαρίων, πακέτο διάσωσης έκτακτης ανάγκης που προτείνεται από το Υπουργείο Οικονομικών, πρωτοβουλία που δημιουργήθηκε με βάση την ανησυχία τους για μια επικείμενη κατάρρευση του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Το σχέδιο επικρίθηκε λόγω της μη κάλυψης λεπτομερειών και γιατί έδινε τον πλήρη έλεγχο των χρημάτων των φορολογουμένων στον Υπουργό των Οικονομικών των ΗΠΑ Χένρι Πόλσον.

29 Σεπ. 2008: Σε απάντηση, ο DJIA πέφτει 778 μονάδες-η χειρότερο ύφεση από ποτέ.

29 Σεπ., 2008: Η κυβέρνηση της Ισλανδίας αναλαμβάνει τον έλεγχο της Glitnir, τρίτη μεγαλύτερη τράπεζα της χώρας.

30 Σεπτ., 2008: Η Ιρλανδία εγγυάται τις καταθέσεις των έξι μεγαλύτερων ιρλανδικών τραπεζών.

3 Οκτ. 2008: Ένα αναθεωρημένο σχέδιο διάσωσης έγινε νόμος, σαν Πράξη Επείγουσας Οικονομικής Σταθεροποίησης από τον Πρόεδρο Μπους, για την καθιέρωση του πολυτάραχου Asset Relief Program (TARP). Το νομοσχέδιο δίνει στο Υπουργείο Οικονομικών 700 δισεκατομμύρια δολάρια για την αγορά subprime* δανείων από τις τράπεζες για τη βελτίωση του κεφαλαίου τους. Ο στόχος είναι οι τράπεζες να είναι σε θέση να δώσουν και πάλι δάνεια.

4 Οκτ., 2008: Wells Fargo πλειοδοτεί την Citigroup, όταν αναγγέλλει ότι θα πληρώσει 15 δισεκατομμύρια δολάρια για την αγορά της Wachovia.

5 Οκτ., 2008: Η Γερμανία ανακοίνωσε ότι θα εγγυηθεί όλες τους τραπεζικούς λογαριασμούς των ιδιωτικών γερμανικών τραπεζών, αξίας € 568 δισεκατομμυρίων.

6 Οκτ.2008: Ο Γάλλος πρόεδρος Νικολά Σαρκοζί φιλοξενεί μια έκτακτη σύνοδο κορυφής για την παγκόσμια οικονομική κρίση στο Παρίσι. Οι ηγέτες της Γαλλίας, της Γερμανίας, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιταλία συναντήθηκαν και συμφώνησαν ότι η Ευρώπη δεν θα επιτρέψει σε καμία τράπεζα να αποτύχει.

7 Οκτ. 2008: Ο DJIA πέφτει κάτω από τις 10.000 μονάδες για πρώτη φορά μετά το 2004.

11 Οκτ., 2008: Η Ομάδα των G7, μια ομάδα των κεντρικών τραπεζιτών και υπουργών οικονομικών της Ομάδας των Επτά, συναντήθηκαν στην Ουάσιγκτον και συμφώνησαν ταχείες και συντονισμένες δράσεις για την πρόληψη της πιστωτικής κρίσης ώστε να αποφευχθεί η ύφεση σε όλο τον κόσμο.

14 Οκτ. 2008: Το Υπουργείο Οικονομικών των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων χορήγησε 19 δισεκατομμύρια δολάρια στις εγχώριες τράπεζες για τη διευκόλυνση της κεφαλαιακής επάρκειας και για την προώθηση του δανεισμού. Το συνολικό ποσό που χορηγήθηκε είναι 32,7 δις. δολαρίων.

14 Οκτ. 2008: Οι ΗΠΑ ανακοινώνει ότι θα αξιοποιήσει τα πρώτα 250 δισεκατομμύρια δολάρια του TARP, κεφάλαια τα οποία διατίθενται από τον νόμο για την Επείγουσα Οικονομική Σταθεροποίηση.

16, Οκτ 2008: Η Citigroup ανακοινώνει τρίτο τρίμηνο ζημιές 2,8 δις. δολαρίων μετά την παραλαβή 25 δισεκατομμυρίων δολαρίων ως εισφορά κεφαλαίου από την κυβέρνηση των ΗΠΑ.

17 Οκτ.,2008: 27 Ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπογράφουν ένα κοινό σχέδιο 2,7 τρισεκατομμύρια δολάρια για την διάσωση τραπεζών μετά από μια διήμερη σύνοδο κορυφής στις Βρυξέλλες.

22 Οκτ.,2008: Η Wachovia ανακοινώνει τρίτο τρίμηνο ζημιές 23,9 δις. δολαρίων.

4 Νοεμ.,2008: Ο Μπάρακ Ομπάμα εκλέγεται ο 44ος πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών. Στην νικητήρια ομιλία του, αναφέρει ότι «αν η οικονομική κρίση μας δίδαξε κάτι, αυτό είναι ότι δεν μπορούμε να έχουμε μια ακμάζουσα Wall Street ενώ η Main Street υποφέρει».

14 Νοεμ.,2008:Η Freddie Mac ζητά από την κυβέρνηση των ΗΠΑ μια σανίδα σωτηρίας 13,8 εκατομμύρια δολάρια μετά την υποβολή εκθέσεων σε τριμηνιαία απώλεια κατά 25,3 δις. δολάρια.

17 Νοεμ., 2008: Το αμερικανικό υπουργείο Οικονομικών δίνει 33,6 δις. δολάρια σε 21 τράπεζες στο δεύτερο γύρο των εκταμιεύσεων.

20 Νοέμ.,2008:Ο Πρίγκιπας Alwaleed Bin Talal της Σαουδικής Αραβίας, ο μεγαλύτερος μέτοχος της Citigroup, αυξάνει το μερίδιό του στον οικονομικό γίγαντα. Οι τιμές των μετοχών πέφτουν κατακόρυφα, παρά την αύξηση του κεφαλαίου, και παρά τα 25 δισεκατομμύρια δολάρια του TARP, κεφάλαια που η Citi είχε λάβει τον Οκτώβριο.

24 Νοέμ., 2008: Η αμερικανική κυβέρνηση συμφωνεί να στηρίζει την Citigroup μετά από την πώληση τίτλων που προκαλεί την τιμή της μετοχής να καταρρακιά κατά 60% σε μία εβδομάδα.

10 Δεκ., 2008: Ο Bernard Madoff, πρώην πρόεδρος του χρηματιστηρίου NASDAQ, συνελήφθη και αντιμετωπίζει ισόβια κάθειρξη για το τι μπορεί να είναι η μεγαλύτερη απάτη στην ιστορία της Wall Street, σύμφωνα με πληροφορίες χάνει έως και 65 δισεκατομμυρίων δολαρίων σε ένα γιγαντιαίο σχέδιο Ponzi.

19 Δεκ., 2008: Ο Πρόεδρος Μπους υποστηρίζει ένα σχέδιο για να δανείσει την General Motors και την Chrysler 17,4 δισεκατομμύρια δολάρια για να αποφευχθεί η κατάρρευση του και υπόκειται στην έγκριση της κυβέρνησης Ομπάμα για τα σχέδιά τους για τα χρήματα από την εισφορά κεφαλαίων.

19 Δεκ. 2008: Η Τράπεζα της Ιαπωνίας μείωσε τα επιτόκια της στο 0,1% του ΑΕΠ και οι κρίσιμες εξαγωγές μειώθηκαν απότομα.

Αργά Δεκεμβρίου 2008: Παρά την απώλεια 27 δισεκατομμύρια δολ. το 2008, η Merrill Lynch σπεύδει με την καταβολή 3,7 δισ. δολάρια ως μπόνους σε εργαζόμενο.

8 Ιαν., 2009: Η Τράπεζα της Αγγλίας μείωσε το επιτόκιο της στο 1,5% - το χαμηλότερο ποσοστό το 315 χρόνια.

10 Ιαν., 2009: Η ανεργία στις Ηνωμένες Πολιτείες φτάνει στο 7,2%, το υψηλότερο σε 16 χρόνια.

20 Ιαν 2009: Ο Μπαράκ Ομπάμα ορκίστηκε ως ο 44ος πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών. Στην ομιλία του, αναφέρει ότι «Η οικονομία μας έχει αποδυναμωθεί, συνέπεια της απληστίας και της ανευθυνότητας από την πλευρά ορισμένων, αλλά και συλλογικής μας αποτυχίας να κάνουμε δύσκολες επιλογές».

22 Ιαν., 2009: Ο CEO της Merrill Lynch ο John Train υποβάλει παραίτηση, έχοντας νωρίτερα κανονίσει να εξαγοραστεί η Merrill από την Bank of America.

24 Ιαν 2009: Η Citigroup πωλεί 12 δισεκατομμύρια δολ. κυβερνητικά ομόλογα εγγύησης, σε μια προσπάθεια να ενισχύσει το κεφάλαιό της.

24 Ιαν 2009: ο Πρόεδρος Ομπάμα δηλώνει ότι «αν δεν γίνει τίποτα, το ποσοστό ανεργίας μπορεί να διπλασιαστεί».

24 Ιαν 2009: Το Νομισματικό Ταμείο ανακοίνωσε ότι θα προβεί σε σημαντικές αναπροσαρμογές προς τα κάτω των προβλέψεων της για την παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη. Λίγο αργότερα, το ΔΝΤ προβλέπει 1 τρισεκατομμύριο δολ. απώλεια της ανάπτυξης που οφείλεται στην οικονομική κρίση.

26 Ιαν., 2009: Η Freddie Mac και η Fannie Mae ανακοίνωσαν ότι θα χρειαστούν έως και 5 δισεκατομμύρια δολ. σε κυβερνητικούς πόρους για να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους. Οι απώλειες είναι ανοιχτές με την συνέχιση καθυστερήσεων στην πληρωμή υποθηκών και την πτώση τιμών τίτλων.

26 Ιαν., 2009: Οι εταιρείες στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ευρώπη ανακοίνωσαν 76.000 περικοπές θέσεων εργασίας, με αποτέλεσμα σε μια από τις χειρότερες ημέρες που έχουν καταγραφεί για τους εργαζόμενους.

26 Ιαν., 2009: Ο Geir Haarde, ο πρωθυπουργός της Ισλανδίας, παραιτείται εν μέσω της αναταραχής που δημιουργήθηκε στη χώρα του από την παγκόσμια οικονομική κρίση.

27 Ιαν., 2009: Η Ιαπωνία ανακοινώνει 16,7 δις. δολαρίου πακέτο κινήτρων για να βοηθήσει τις επιχειρήσεις που έχουν αποδεκατιστεί από την παγκόσμια οικονομική κρίση. Μέρος του σχεδίου περιλαμβάνει την αγορά εταιρικών χρεών, που θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις να συγκεντρώσει τα χρήματα.

6 Φεβ., 2009: Στις ΗΠΑ η ανεργία έχει φτάσει το 7,6%.

10 Φεβ., 2009: Ο Υπουργός Οικονομικών Timothy Geithner μιλάει για τα σχέδια της νέας κυβέρνησης, για την αντιμετώπιση της κρίσης.

10 Φεβ., 2009: Ο DJIA (Dow Jones Index) σε απάντηση πέφτει 382 μονάδες.

13 Φεβ., 2009: Το Κοινοβούλιο της Αυστραλίας περνάει νομοσχέδιο 27,4 δις δολαρίων για ερέθισμα με την ελπίδα να ξεκινήσει μια ύφεση στη χώρα αυτή.

17 Φεβ., 2009: Μετά από εβδομάδες συζητήσεων στην Βουλή και στην Γερουσία, 787 δις. δολ. πακέτο κινήτρων έχει εγκριθεί και υπογραφεί σε νόμο, η λεγόμενη αμερικανική Ανάκτηση και Επανεπένδυση, Νόμο του 2009.

23 Φεβ., 2009: Ο πρόεδρος της Παγκόσμιας Τράπεζας προβλέπει ότι λόγω της παγκόσμιας πιστωτικής κρίσης, περισσότεροι από 50 εκατομμύρια άνθρωποι θα ενταχθούν στις τάξεις εκείνων που κερδίζουν λιγότερα από 2 δολάρια την ημέρα το 2009.

2 Μαρτ., 2009: Η AIG δηλώνει τέταρτο τρίμηνο ζημίες των 60 δις. δολαρίων – οι μεγαλύτερες απώλειες τριμήνου στην ιστορία των ΗΠΑ. Η συνολική στήριξη μέχρι σήμερα από την κυβέρνηση των ΗΠΑ είναι 130 δισεκατομμύρια δολ.

6 Μαρτ., 2009: Η FDIC κλείνει η Τράπεζα Ελευθερία της Γεωργίας, γεγονός που καθιστά την 17η αμερικανική τράπεζα που αποτυγχάνει το 2009. Το κόστος για την FDIC είναι 36,2 δις. δολ.

9 Μαρτ., 2009: Η ισλανδική αρχή χρηματοπιστωτικής εποπτείας εθνικοποιεί την τελευταία μεγάλη ισλανδική επενδυτική τράπεζα, την τράπεζα Staumur Burdaras.

10 Μαρτ., 2009: Ο CEO της Citigroup, Vikram Pandit λέει στους εργαζόμενους ότι η Citi έχει δημιουργήσει 19 δισεκατομμύρια δολάρια σε έσοδα από τον Ιανουάριο έως το Φεβρουάριο του 2009.

11 Μαρτ., 2009: Η UBS αναθεωρεί το τέταρτο τρίμηνο τις ζημίες της από 17 δις. δολάρια σε 18,06 δις. δολάρια, κυρίως λόγω των επιπλέον αποσβέσεων.

12 Μαρτ., 2009: Ο CEO της Bank of America, Kenneth Lewis αναφέρει ότι η τράπεζα ήταν κερδοφόρα τον Ιανουάριο και το Φεβρουάριο του 2009.

16 Μάρτ., 2009: Ο Πρόεδρος Ομπάμα αντιδρά έντονα στην είδηση ότι η AIG σχεδιάζει να πληρώσει 165 εκατομμύρια δολάρια σε μπόνους, δηλώνοντας ότι η εταιρεία βρίσκεται σε «κίνδυνο λόγω της απερισκεψίας και της οικονομικής απληστίας»

17 Μάρτ., 2009: Μια έκθεση που δημοσιεύθηκε δείχνει ότι οι επισφάλειες πιστωτικών καρτών το Φεβρουάριο ανήλθαν στο υψηλότερο επίπεδο σε διάστημα 20 ετών. Στην Citigroup και στην

American Express τα ποσοστά αθέτησης στην έκθεση είναι της τάξης του 9%.

20 Μαρτ., 2009: Η FDIC αναθεωρεί το τέταρτο τρίμηνο του 2008 ζημιές από τον τραπεζικό κλάδο των ΗΠΑ σε 32,1 δις. δολαρίων.

23 Μαρτ., 2009: Το αμερικανικό υπουργείο Οικονομικών ανακοινώνει λεπτομέρειες του δημόσιου και ιδιωτικού επενδυτικού προγράμματος. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τη χρήση 75 - 100 δισεκατομμύρια δολ. από τα κεφάλαια του TARP σε συνδυασμό με ιδιωτικά κεφάλαια για τη δημιουργία 500 δισεκατομμύρια δολάρια για να αγοράσει τοξικά περιουσιακά στοιχεία από προβληματικές τράπεζες. Το ποσό αυτό μπορεί να επεκταθεί σε 1 τρισεκατομμύρια δολάρια, εάν είναι απαραίτητο.

26 Μαρτίου του 2009: Μετά από ενημέρωση του υπουργείου Εμπορίου, στοιχεία δείχνουν ότι η οικονομία των ΗΠΑ συνήψε με τον ταχύτερο ρυθμό από το 1982 κατά το τέταρτο τρίμηνο. ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 6,3%, ελαφρά μικρότερο από το προβλεπόμενο 6,6%.

30 Μαρτ., 2009: Η Τράπεζα της Ισπανίας θα διασώσει το Caja Castila La Mancha, το πρώτο ισπανικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Η διάσωση περιλαμβάνει 11.9 δισεκατομμύρια δολαρίων σε ρευστότητα, καθώς και η διευκρίνιση ότι οι διευθυντές της τράπεζας θα αντικατασταθούν με υποψηφίους της κεντρικής τράπεζας.

2 Απριλ., 2009: Οι G20 ηγέτες συναντήθηκαν στο Λονδίνο για να συζητήσουν την κρίση. Υπόσχονται 1,1 τρισεκατομμύρια δολάρια για την καταπολέμηση της κρίσης, με επιπλέον 750 δισεκατομμύρια δολάρια για το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, 250 δισεκατομμύρια δολάρια για τη χρηματοδότηση του παγκόσμιου εμπορίου, και 100 δις. δολ. για τις πολυμερείς τράπεζες ανάπτυξης. Κάνουν επίσης τα σχέδια για την πάταξη των φορολογικών παραδείσων, για την ρύθμιση των hedge funds, σκληραίνουν τους κανόνες για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και την κανονιστική ρύθμιση των οργανισμών αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας.

2 Απρ., 2009: Το Συμβούλιο Προτύπων Χρηματοοικονομικής Λογιστικής (FASB) ανακοινώνει μια χαλάρωση στο σημείο-σε-αγορά λογιστικούς κανόνες.

6 Απρ., 2009: Το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κογκρέσου θέτει το προβλεπόμενο κόστος φορολογούμενο του χρηματοδοτικού προγράμματος διάσωσης της αμερικανικής κυβέρνησης από την αρχική προβολή του από 189 δις. δολάρια σε 356 δισεκατομμύρια δολ.

8 Απρ., 2009: Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ (SEC) δημιουργεί πέντε νέες προτάσεις που απευθύνονται σε περιορισμό των ανοικτών πωλήσεων, ο οποίος έχει κατηγορηθεί για την επιδείνωση της κρίσης.

17η Απριλίου του 2009: Citigroup αναφέρει καλύτερα από τα αναμενόμενα κέρδη 1,6 δις. δολ. το πρώτο τρίμηνο του 2009 - πρώτα κέρδη της τράπεζας σε έξι τρίμηνα.

17η Απριλίου του 2009: ο Πρόεδρος Ομπάμα διορίζει τον Herbert Alison να επιβλέπει οικονομικό πρόγραμμα σταθερότητας της κυβέρνησης. Ο Alison προηγουμένως υπηρέτησε ως πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Fannie Mae, μετά την εξαγορά της κυβέρνησης τον Σεπτέμβριο του 2008.

21η Απριλίου 2009: Το ΔΝΤ απελευθερώνει την Έκθεση Παγκόσμιας Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας, η οποία αυξάνει τις προβλέψεις των αποσβέσεων από τις ΗΠΑ σε περιουσιακά στοιχεία 2,7 τρισεκατομμύρια δολάρια, με τα δύο τρίτα να προέρχονται από τον τραπεζικό κλάδο.

23 Απρ 2009: Η Morgan Stanley κυκλοφορεί το πρώτο τρίμηνο στοιχεία απώλειας 578 εκατ. δολαρίων.

24 Απρίλ. 2009: G7 υπουργοί Οικονομικών ανταποκρίνονται στην Ουάσιγκτον. Σχόλιο ότι «η οικονομία του κόσμου έχει αρχίσει να δείχνει σημάδια σταθεροποίησης, αλλά επαναλαμβάνουμε την ανάγκη να διατηρηθούν οι προσπάθειες τόνωσης».

30 Απρίλ., 2009: Η αμερικανική αυτοκινητοβιομηχανία Chrysler Group LLC υπέβαλε πτώχευση.

4, Μαΐου 2009: Η έρευνα της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ αναφέρει ότι η ζήτηση στεγαστικών δανείων αυξήθηκε κατά το πρώτο τρίμηνο, για πρώτη φορά από τις αρχές του 2007, παρά τις αυστηρότερες προδιαγραφές για τα στεγαστικά δάνεια από τις τράπεζες.

Απελευθερώνονται τα αποτελέσματα των δοκιμών για τις 19 μεγαλύτερες τράπεζες: 7 Μαΐου 2009. Τα αποτελέσματα είναι καλύτερα από τα αναμενόμενα. Εννέα από τις τράπεζες που δοκιμάστηκαν, συμπεριλαμβανομένου, JP Morgan Chase, Goldman Sachs και Capital One, διαπιστώνεται ότι δεν είναι επαρκή κεφαλαιοποίηση. Στα πιο ταραγμένα ιδρύματα περιλαμβάνονται οι G MAC, Wells Fargo, Bank of America και Citigroup, που στερούνται την πρωτεύουσα για να αντέχουν στη χειρότερη περίπτωση-σενάριο προσομοίωσης. Αυτές οι τράπεζες πρέπει να προετοιμάσουν την άντληση κεφαλαίων για τα σχέδια μέχρι τον Ιούνιο του 2008, που θα υλοποιηθούν μέχρι το Νοέμβριο 2009. Ορισμένοι αναλυτές παραμένουν επιφυλακτικοί.

9 Μαΐου, 2009: Τα παγκόσμια αποθέματα και οι τιμές του αργού πετρελαίου θα αυξηθούν ως απάντηση των αποτελεσμάτων ακραίων καταστάσεων.

Από την ημερομηνία αυτή και μετά η κρίση πέρασε τον Ατλαντικό και εγκαταστάθηκε στην Ευρώπη.

ΜΕΡΟΣ Β: ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Κεφάλαιο 5: Παραγοντική Ανάλυση/ Factor Analysis

5.1 Μεθοδολογία Ανάλυσης Παραγόντων

Η παραγοντική ανάλυση είναι μια στατιστική μεθοδολογία πολύ αποτελεσματική και χρήσιμη στις οικονομικές και κοινωνικές επιστήμες για την ανάλυση μεγάλου αριθμού δεδομένων. Έτσι βρίσκει εφαρμογή στην επεξεργασία των απαντήσεων δομημένων ερωτηματολογίων, ακόμα και στην περίπτωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών που προκύπτουν από μια εκτενή έρευνα αγοράς. Η μεθοδολογία συνίσταται στην σύνοψη πολύ μεγάλου μέρους της συν-διακύμανσης και της συσχέτισης ενός συνόλου μεταβλητών/ παρατηρήσεων που έχουν παρατηρηθεί και προέκυψαν από τη χρήση του ερωτηματολογίου κάνοντας χρήση ενός μικρότερου αριθμού από νέες μεταβλητές/ παρατηρήσεις που αν και δεν έχουν παρατηρηθεί εμφανώς υποκρύπτονται εντός της ανάλυσης. Μετά την εξαγωγή των μεταβλητών/ παρατηρήσεων αυτών, που σύμφωνα με τη μεθοδολογία της παραγοντικής ανάλυσης καλούνται παράγοντες, τα συμπεράσματα από την ανάλυση των απαντήσεων συμπυκνώνονται και περιορίζονται σημαντικά. Χαρακτηρίζεται ως η στατιστική μεθοδολογία ή τεχνική μείωσης των δεδομένων (data reduction method or technique).

Η μέθοδος χρησιμοποιείται για να μειώσει ένα μεγάλο αριθμό μεταβλητών σε ένα μικρότερο αριθμό παραγόντων, να επιλέξει ένα υποσύνολο παραγόντων (μετασχηματισμών των μεταβλητών), βασισμένο στις αρχικές μεταβλητές που έχουν την υψηλότερη συσχέτιση με τους κύριους παράγοντες, να δημιουργήσει ένα σύνολο παραγόντων που αντιμετωπίζονται ως ανεξάρτητες μεταβλητές, προκειμένου οι παράγοντες αυτοί να χρησιμοποιηθούν ως μια προσέγγιση στο χειρισμό της πολυσυγγραμμικότητας, να επικυρώσει μια κλίμακα ή ένα δείκτη με την επίδειξη ότι οι αρχικές μεταβλητές που αποτελούν την κλίμακα παρουσιάζουν στατιστική σημαντικότητα με κάποιον σημαντικό παράγοντα, να καθορίσει ότι οι πολλαπλάσιες δοκιμές μετρούν τον ίδιο παράγοντα, δίνοντας την αιτιολόγηση για τη διαχείριση λιγότερων δοκιμών, να προσδιορίσει συστάδες (clusters) περιπτώσεων ή/ και outliers και τέλος να καθορίσει τη σύνδεση των ατόμων που συγκεντρώνονται μαζί σε ομάδες.

Βασικές προϋποθέσεις της παραγοντικής ανάλυσης είναι οι μεταβλητές να είναι συνεχείς, να συσχετίζονται μεταξύ τους, ο αριθμός των μεταβλητών θα πρέπει να είναι αρκετά μεγάλος ώστε να περιλαμβάνονται τουλάχιστον τρεις μεταβλητές σε κάθε παράγοντα και τέλος το μέγεθος του δείγματος θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσο με το τριπλάσιο του αριθμού των μεταβλητών. Ιδανικά το δείγμα θα πρέπει να περιλαμβάνει περισσότερες από 100 μεταβλητές/ παρατηρήσεις προκειμένου η ανάλυση να καταλήξει σε ικανοποιητικά και στατιστικά αποδεκτά συμπεράσματα. Σχηματικά η παραγοντική ανάλυση συνίσταται στην αξιοποίηση ικανού αριθμού μεταβλητών/ παρατηρήσεων όπου μέσα από την εφαρμογή της θα προκύψουν πολύ λιγότερες που δεν θα υστερούν σε χαρακτηριστικά από τις αρχικές όπως παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 5.1.

Διάγραμμα 5.1

Στην πράξη, με τη μέθοδο της παραγοντικής ανάλυσης μπορούμε να βρούμε μια «φυσιολογική» ομαδοποίηση των παρατηρούμενων μεταβλητών. Η ομαδοποίηση προκύπτει από το γεγονός ότι κάποιες μεταβλητές συσχετίζονται ισχυρά ή πολύ ισχυρά μεταξύ τους και ασθενώς ή καθόλου με άλλες.

Σκοπός της ανάλυσης παραγόντων (ΑΠ) είναι να συνοψίσει τις σχέσεις ανάμεσα σε ένα μεγάλο αριθμό μεταβλητών με έναν περιεκτικό και ακριβή τρόπο, ώστε να βοηθήσει να γίνει αντιληπτή μια έννοια ή ιδιότητα.

Για παράδειγμα, η ΑΠ μπορεί να βοηθήσει έναν ερευνητή να αντιληφθεί ότι μια συστοιχία από είκοσι τέσσερα επιμέρους tests αντιπροσωπεύει μόνο τέσσερις βασικές μεταβλητές, που ονομάζονται παράγοντες.

Η ανάλυση παραγόντων διακρίνεται σε δύο είδη. Στη διερευνητική ανάλυση παραγόντων (Exploratory Factor Analysis) και στην επιβεβαιωτική ανάλυση παραγόντων (Confirmatory Factor Analysis). Η διερευνητική ανάλυση παραγόντων χρησιμοποιείται για την αρχική διερεύνηση και τη συνοπτική περιγραφή ενός σετ μεταβλητών μέσα από την ομαδοποίησή τους και δημιουργήθηκε από τον Charles Spearman στις αρχές του προηγούμενου αιώνα.

Προκειμένου να γίνει αντιληπτή η σημασία της παραγοντικής ανάλυσης με μια σχηματική παρουσίαση ας υποθέσουμε ότι ένα σύνολο μεταβλητών/ παρατηρήσεων αποτελείται από πολλά ανόμοια αλλά και όμοια αντικείμενα, ατάκτως ειρημένα, στο χώρο. Με ποιο τρόπο τα αντικείμενα αυτά θα ομαδοποιηθούν με βάση κάποιο κοινό χαρακτηριστικό; Την απάντηση στο ερώτημα αυτό μας την δίνει η παραγοντική ανάλυση η οποία μπορεί να επιλέξει τα όμοια αντικείμενα χωρίς να αλλοιώσει τα χαρακτηριστικά τους. Έτσι σε πρώτη βάση θα επιλέξει εκείνα με την ισχυρότερη συσχέτιση δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό την πρώτη σειρά παραγόντων και στη συνέχεια και ανάλογα με το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, μπορεί να συνδυάσει περισσότερους από τους ήδη επιλεγμένους παράγοντες ομαδοποιώντας και άλλα χαρακτηριστικά. Στη συνέχεια επιλέγουμε τη μέθοδο περιστροφής των παραγόντων (factor rotation), προκειμένου να επιτευχθεί απλή δομή (simple structure) και τέλος ερμηνεύουμε τους παράγοντες που προκύπτουν.

Στο Διάγραμμα 5.2 παρουσιάζονται διάφορα αντικείμενα εντός του υπό εξέταση χώρου. Η παραγοντική ανάλυση θα οδηγήσει στην επιλογή των ομάδων με κάποιο κοινό χαρακτηριστικό, στην περίπτωση του παραδείγματος η μορφή του σχήματος, και θα δημιουργήσει τέσσερις παράγοντες όπως εμφανίζεται στο επόμενο διάγραμμα. Έτσι ο κάθε ένας από τους τέσσερις παράγοντες έχει κάποιο κοινό

χαρακτηριστικό. Ο πρώτος το κυκλικό σχήμα, ο δεύτερος το τριγωνικό σχήμα, ο τρίτος το ελλειπτικό και ο τέταρτος το πολυγωνικό. Περαιτέρω παραγοντοποίηση πιθανόν να οδηγήσει την ενοποίηση των παραγόντων αυτών με κάποιο άλλο χαρακτηριστικό όπως για παράδειγμα οι ευθεία γραμμή που θα οδηγούσε στην ενοποίηση του δεύτερου και του τέταρτου παράγοντα. Αντίστοιχα θα μπορούσαν να ενοποιηθούν και ο πρώτος με τον δεύτερο με βάση την καμπύλη γραμμή.

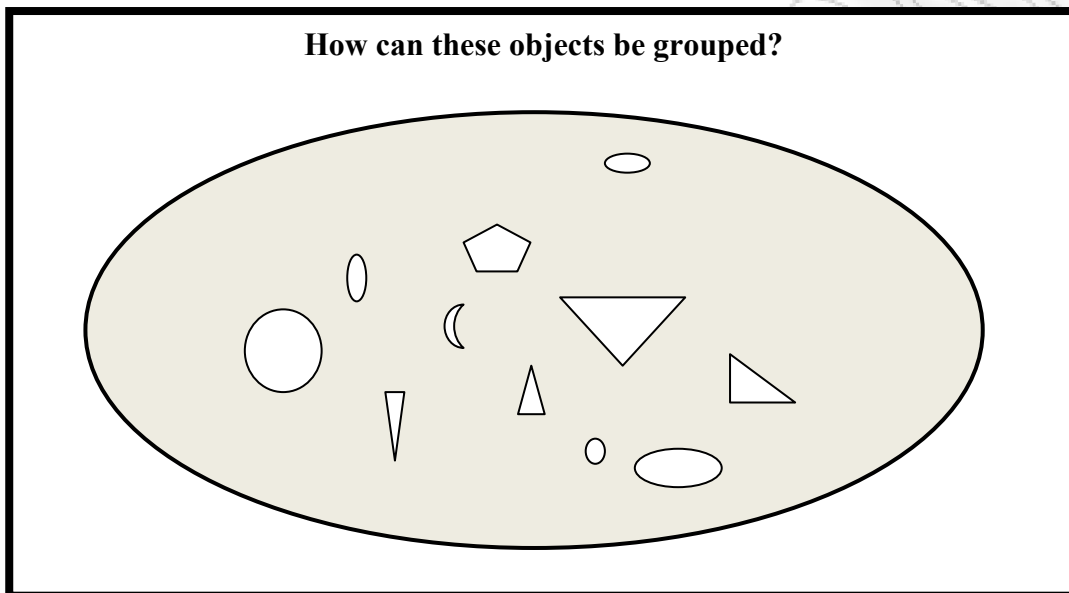
Η επιβεβαιωτική ανάλυση παραγόντων χρησιμοποιείται για να διαπιστώσει κατά πόσο ένα προκαθορισμένο πλαίσιο σχέσεων, ανάμεσα σε κάποιες μεταβλητές ή σχέσεις, επιβεβαιώνεται και στην πράξη από τα δεδομένα που θα προκύψουν από την ανάλυση των απαντήσεων που θα προκύψουν από την έρευνα αγοράς που θα έχει πραγματοποιηθεί.

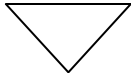

Στο Διάγραμμα 5.3 παρουσιάζεται η περίπτωση μιας επιβεβαιωτικής ανάλυσης παραγόντων. Ο κάθε ένας από τους τρεις παράγοντες που έχει επιλεγεί ενεργοποιείται με τις κατάλληλες εντολές και οδηγείται σε συγχώνευση με άλλους παράγοντες ανάλογα με τους συντελεστές συσχέτισης μέχρι να μειωθεί η επίδραση της κάθε μεταβλητής/ παρατήρησης σε επίπεδο κάτω του ορίου που έχει τεθεί. Έτσι όπως εμφανίζεται στο διάγραμμα ο υπέρ-παράγοντας 1 επιλέγει τους επιμέρους παράγοντες 1, 3, 6, 7, 9, 13, 14. Ο υπέρ-παράγοντας 2 τους επιμέρους παράγοντες 2, 4, 11, 12, 17 και ο υπέρ-παράγοντας 3 τους 5, 8, 10, 15, 16, 18, 19, 20.

Κατά την παραγοντική ανάλυση, υπολογίζουμε τον πίνακα συσχετίσεων, (correlation matrix), μεταξύ όλων των μεταβλητών/ παρατηρήσεων της μελέτης που επιχειρούμε δημιουργώντας έναν πίνακα ενδο-συναφειών και επιλέγουμε τη μέθοδο «εξαγωγής» των παραγόντων (factor extraction) η οποία διακρίνεται σε ανάλυση παραγόντων (factor analysis) ή ανάλυση κύριων συνιστωσών (principal components analysis).

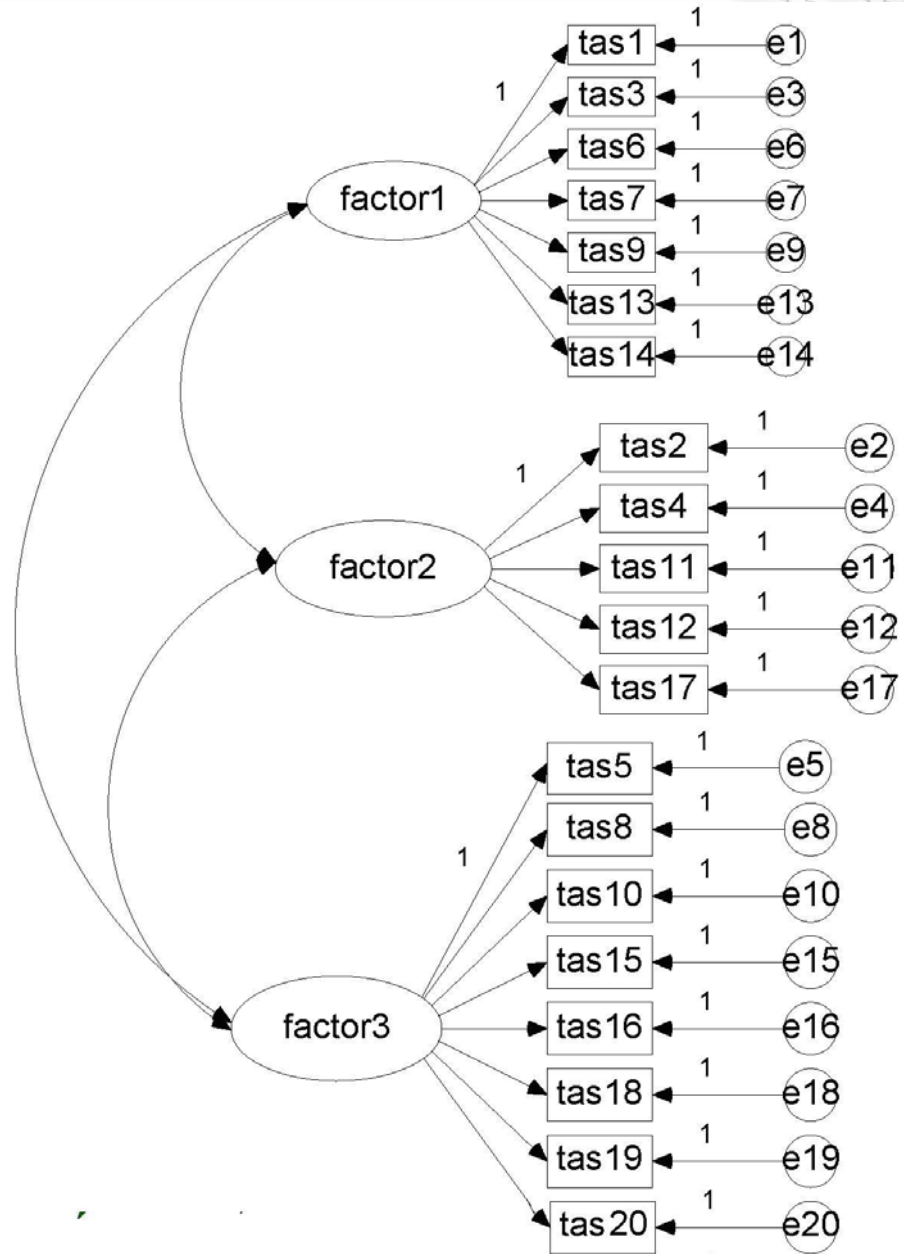
Διάγραμμα 5.2

Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4
			
			
			
			
			

Διάγραμμα 5.3

5.2 Εξαγωγή Παραγόντων

Αρχικά «εξάγεται» ο πρώτος παράγοντας ή συνιστώσα, ο οποίος ερμηνεύει το μεγαλύτερο δυνατό ποσοστό της διακύμανσης ανάμεσα στα στοιχεία (items) και τον παράγοντα με βάση το συντελεστή συσχέτισης. Στη συνέχεια «εξάγεται» ο επόμενος παράγοντας ή συνιστώσα, ο οποίος ερμηνεύει το μεγαλύτερο δυνατό ποσοστό της διακύμανσης που έχει απομείνει από την ερμηνεία του πρώτου παράγοντα. Στη συνέχεια «εξάγεται» ο επόμενος παράγοντας ή συνιστώσα μέχρι να μην μείνει ποσοστό διακύμανσης που δεν ερμηνεύεται από τα στοιχεία που μελετάμε.

Υπάρχουν διαφορές μεταξύ παραγόντων και συνιστωσών που αξίζει να σημειωθούν. Οι παράγοντες είναι πραγματικές λανθάνουσες μεταβλητές, οι οποίες προκαλούν τη συν-διακύμανση μεταξύ των μεταβλητών. Από την άλλη, οι συνιστώσες είναι εμπειρικά καθορισμένα αθροίσματα μεταβλητών, χωρίς απαραίτητα να υπάρχει θεωρητική τεκμηρίωση της εμφάνισής τους.

Κατά την ανάλυση παραγόντων, ο στόχος είναι να μελετηθεί μόνο το ποσοστό της διακύμανσης το οποίο έχουν κοινό οι μεταβλητές που μελετάμε. Η μεθοδολογία παράγει παράγοντες (factors) και είναι αποδεικνύεται ως η καταλληλότερη λύση όταν πρόκειται να εξάγουμε παράγοντες με βασικά κοινά χαρακτηριστικά. Στην περίπτωση ενός ερωτηματολογίου, για παράδειγμα, οι απαντήσεις ενοποιούνται με βάση κοινά χαρακτηριστικά που απορρέουν από το είδος των απαντήσεων που έχουμε.

Κατά την ανάλυση των κύριων συνιστωσών, ο στόχος είναι να μελετηθεί όλη η υπάρχουσα διακύμανση, κοινή και δεσμευμένη καθώς επίσης και το σφάλμα ώστε να «εξαχθεί» το μεγαλύτερο ποσοστό της διακύμανσης από τους λιγότερους δυνατούς παράγοντες. Η ανάλυση παράγει συνιστώσες (components) και είναι καλύτερη μέθοδος όταν θέλουμε να μειώσουμε τον αριθμό των μεταβλητών.

5.3 Η Δομή του Ερωτηματολογίου

Για τις ανάγκες της παρούσας διπλωματικής εργασίας χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο με 20 υποχρεωτικές και 1 προαιρετική ερώτηση (Παράρτημα 1). Η κάθε μια από τις 20 ερωτήσεις αποτελείται από περισσότερες από μια υπο-ερωτήσεις ανεβάζοντας έτσι το συνολικό αριθμό των απαντήσεων στις 146. Το ερωτηματολόγιο είναι διαρθρωμένο σε πέντε επιμέρους κεφάλαια. Το κάθε κεφάλαιο του ερωτηματολογίου αποτελείται από ένα αριθμό ερωτήσεων και υπο-ερωτήσεων και στοχεύει διαφορετικούς στόχους. Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε σε ανώτερα και ανώτατα στελέχη ναυτιλιακών επιχειρήσεων. Από τις απαντήσεις που πήραμε 56 ερωτηματολόγια κρίθηκαν αποδεκτά και σχημάτισαν το υπό ανάλυση δείγμα. Τα κριτήρια για την αποδοχή ή απόρριψη του ερωτηματολογίου ήταν αντικειμενικά και όχι υποκειμενικά. Βασικό κριτήριο απετέλεσε το γεγονός το ερωτηματολόγιο να ήταν σωστά συμπληρωμένο (πλήρες), να ήταν απολύτως ανώνυμο και να είχε αποσταλεί εντός της προκαθορισμένης ημερομηνίας που είχε εξ αρχής ορισθεί.

Όλες οι απαντήσεις επεξεργάστηκαν στην αρχή με το πρόγραμμα SPSS προκειμένου να εξαχθούν οι μεταβλητές της περιγραφικής στατιστικής για κάθε μία από τις υποερωτήσεις του ερωτηματολογίου. Τα αποτελέσματα από την περιγραφική στατιστική ανάλυση εμφανίζονται στο Παράρτημα 2 στο τέλος της εργασίας. Επειδή οι απαντήσεις ήταν ποιοτικού χαρακτήρα με τη μορφή «συμφωνώ απόλυτα», «απλά

συμφωνώ», «διαφωνώ απόλυτα», «απλά διαφωνώ», «ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ» χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα 2, 1, -2, -1, 0 αντίστοιχα, προκειμένου να γίνει δυνατή η επεξεργασία και η εξαγωγή συμπερασμάτων. Έτσι ανάλογα με το αν ο μέσος όρος της ερώτησης ήταν θετικός ή αρνητικός ανάλογη ήταν και η διάθεση των ερωτηθέντων του δείγματος.

Το πρώτο κεφάλαιο με τίτλο «Ανάπτυξη ναυτιλιακής αγοράς» αποτελείται από 5 ερωτήσεις με 37 υπο-ερωτήματα το καθένα από τα οποία αναπτύσσεται στις πέντε επιλογές που αναφέρονται παραπάνω με τη διαβάθμιση 2, 1, 0, -1, -2. Οι απαντήσεις στην πρώτη ερώτηση αναλύθηκαν και παρουσιάζονται παρακάτω στην ενότητα 5.4 για την ενημέρωση του αναγνώστη της παρούσας εργασίας. Ανάλογη ανάλυση έγινε για κάθε μια από τις υπόλοιπες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου. Όλες οι αναλύσεις όλων των υπο-ερωτήσεων παρουσιάζονται στη συνέχεια στο Παράρτημα 3.

Το δεύτερο κεφάλαιο με τίτλο «Διεθνές εμπόριο, συστήματα διοίκησης» αποτελείται επίσης από 5 ερωτήσεις με επίσης 37 υπο-ερωτήματα όπως στο πρώτο κεφάλαιο.

Το τρίτο κεφάλαιο με τίτλο «Χρηματοοικονομική δομή» αποτελείται από 4 ερωτήσεις με 30 υπο-ερωτήματα, το τέταρτο με τίτλο «Στρατηγική ανάπτυξη» από 5 ερωτήσεις με 35 υπο-ερωτήματα και το πέμπτο με τίτλο «Εξελίξεις και προοπτικές» με 1 ερώτηση και 7 υπο-ερωτήματα. Συνολικά η ανάλυση αφορά 146 υπο-ερωτήματα από 56 έγκυρα ερωτηματολόγια δηλαδή 8.176 μεταβλητές/ παρατηρήσεις.

Τα 56 έγκυρα απαντημένα ερωτηματολόγια σε μορφή PDF παρουσιάζονται στο Παράρτημα 4.

5.4 Τα Αποτελέσματα της Παραγοντικής Ανάλυσης για την Ερώτηση 1

5.4.1 Περιγραφική Ανάλυση των Δεδομένων του Δείγματος

Στο Παράρτημα 5 με τίτλο υπολογισμός μέσων όρων, εμφανίζεται η κάθε ερώτηση και το κάθε υπο-ερώτημα στην οριζόντια στήλη, για παράδειγμα στη θέση Q1.1 σημαίνει το υπο-ερώτημα 1 της πρώτης ερώτησης και στην κάθετη στήλη εμφανίζεται η ερώτηση είτε με το βαθμό 2 που σημαίνει συμφωνώ απόλυτα, είτε με το βαθμό 1 που σημαίνει απλά συμφωνώ, είτε με το βαθμό 0 που σημαίνει ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ, με το βαθμό -1 που σημαίνει απλά διαφωνώ, είτε με το βαθμό -2 που σημαίνει διαφωνώ απόλυτα ανάλογα με τη απάντηση του ερωτηθέντος. Έτσι για παράδειγμα στην υπ' αριθμόν 5 γραμμή εμφανίζεται το 1 στην ερώτηση Q1.1. Αυτό σημαίνει ότι το ερωτηματολόγιο αυτό έχει απαντήσει την ερώτηση Q1 με το 1 δηλαδή «Απλά συμφωνώ». Το ίδιο ερωτηματολόγιο, στο υπο-ερώτημα 2 της πρώτης ερώτησης έχει απαντήσει επίσης με 1 ενώ στο υπο-ερώτημα 3 έχει απαντήσει με 0, στο υπο-ερώτημα 4 με 0, στο υπο-ερώτημα 5 με 0 και στο υπο-ερώτημα 6 με 2. Μεταξύ των υπο-ερωτημάτων 1, 2, 3 εμφανίζεται ένας παράγοντας κι αυτός ο παράγοντας έχει μέσο όρο 0,67, ενώ μεταξύ των υπο-ερωτημάτων 4, 5, 6 εμφανίζεται ένας παράγοντας επίσης με ίδιο συντελεστή 0,67. Αυτό γίνεται για όλα τα ερωτηματολόγια. Με τον τρόπο αυτό υπολογίζουμε τους μέσους όρους του 1, 2, 3 υπο-ερωτήματος χωριστά και του 4, 5, 6 χωριστά για όλες τις ερωτήσεις. Στο ίδιο Παράρτημα 5 απεικονίζεται ενδεικτικά η ανάλυση της ερώτησης 1 με τα υπο-ερωτήματα τους. Η παραγοντική ανάλυση, όπως εμφανίζεται ενδεικτικά για την ερώτηση 1, περιλαμβάνει 6 υπο-

ερωτήσεις, q1.1, q1.2, q1.3, q1.4, q1.5, q1.6. Η παραγοντική ανάλυση σε πρώτο στάδιο πρέπει να διαπιστώσει αν τα έξι αυτά υπο-ερωτήματα δημιουργούν έναν ή περισσότερους παράγοντες. Εφαρμόζονται στο σημείο αυτό συγκεκριμένα τεστ γνωστά ως Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) και Bartlett's Test of Sphericity.

Όλες οι ερωτήσεις και όλα τα υπο-ερωτήματα αφού μετατράπηκαν ανάλογα ώστε να είναι δυνατή η επεξεργασία τους από το πρόγραμμα SPSS εισήχθησαν στο πρόγραμμα και αναλύθηκαν με βάση τα κριτήρια που πρέπει να έχει κάθε απάντηση ώστε να θεωρηθεί έγκυρη. Από τα ερωτηματολόγια που χρησιμοποιήσαμε επιλέξαμε 56 έγκυρα ερωτηματολόγια τα οποία παρουσιάζονται στο Παράρτημα 4 όπως αναφέρεται παραπάνω.

Ανάλογα με το αποτέλεσμα του τεστ KMO, αν το αποτέλεσμα είναι μεγαλύτερο από 0,5 η επάρκεια του δείγματος είναι ικανοποιητική και τα δεδομένα είναι κατάλληλα για παραγοντική ανάλυση. Αυτό γίνεται γιατί δε μπορούν να χρησιμοποιηθούν για παραγοντική ανάλυση όλα τα αποτελέσματα από όλα τα δείγματα. Απαραίτητη προϋπόθεση λοιπόν, είναι να περάσουν όλα τα δείγματα από αυτά τα τεστ. Επίσης, με το Bartlett's Test of Sphericity θα πρέπει η πιθανότητα, το επίπεδο σημαντικότητας (significance level), να είναι μικρότερο από 0,05. Άρα οι συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών να επιτρέπουν την εφαρμογή της παραγοντικής ανάλυσης. Για την πρώτη ερώτηση τόσο το KMO Test όσο και το Bartlett's Test αποδεικνύουν ότι τα δεδομένα αυτά είναι κατάλληλα για παραγοντική ανάλυση. Στη συνέχεια, θα πρέπει να αναπτύξουμε τον πίνακα των Anti-image Matrices, όπου εμφανίζονται τα 6 υπο-ερωτήματα οριζοντίως και καθέτως, η διακύμανση (Covariance) και η συσχέτιση (Correlation). Διαπιστώνουμε με βάση τα στοιχεία που έχουμε ότι η κάθε στατιστική KMO για κάθε μια ερώτηση θα πρέπει να έχει (Measures of Sampling Adequacy) MSA > 0,50. Και στις 6 περιπτώσεις, ο δείκτης αυτός εμφανίζεται με τιμή μεγαλύτερη από 0,5, το οποίο σημαίνει ότι κάθε μια από τις 6 υπο-ερωτήσεις μπορεί να περιληφθεί στην παραγοντική ανάλυση. Στη συνέχεια προσπαθούμε να βρούμε τους δείκτες «Communalities» μεταξύ των 6 υπο-ερωτημάτων, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν το ποσοστό της διακύμανσης της κάθε ερώτησης που ερμηνεύει η παραγοντική ανάλυση. Οι τιμές και στην περίπτωση, για να είναι ικανοποιητικές, πρέπει να είναι πάνω από το 0,50 γεγονός που επιβεβαιώνεται από τα αποτελέσματα της ανάλυσης.

5.4.2 Ανάλυση Ερωτηματολογίου

Για την καλύτερη κατανόηση της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε και προκειμένου ο αναγνώστης να κατανοήσει τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζουμε την ανάλυση της πρώτης ερώτησης του ερωτηματολογίου. Με τον ίδιο τρόπο έγινε και η ανάλυση των υπολοίπων ερωτήσεων που οδήγησε σε πρώτη φάση στην επιλογή 27 παραγόντων. Οι 27 αρχικοί παράγοντες χρησιμοποιήθηκαν στη συνέχεια και η μελέτη κατέληξε στην επιλογή 6 υπέρ-παραγόντων όπως παρουσιάζονται παρακάτω.

Η ανάλυση παραγόντων επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από την ποιότητα των δεδομένων που έχουμε στη διάθεσή μας. Οι μεταβλητές θα πρέπει να συσχετίζονται επαρκώς μεταξύ τους ($r > 0.20$). Αλλά δεν πρέπει να συσχετίζονται υπερβολικά ($r < 0.80$). Θα πρέπει οι σχέσεις να είναι ευθύγραμμες, δεν θα πρέπει δηλαδή να υπάρχουν ακραίες τιμές. Οι μεταβλητές θα πρέπει να έχουν μετρηθεί τουλάχιστον σε κλίμακα ίσων διαστημάτων. Ο συνολικός αριθμός των μεταβλητών που θα αναλύσουμε θα πρέπει να είναι 3 με 5 φορές περισσότερες από τους υποτιθέμενους παράγοντες. Ο συνολικός αριθμός των μεταβλητών/ παρατηρήσεων θα πρέπει να είναι σημαντικός (τουλάχιστον > 300).

Το SPSS παρέχει δύο δείκτες για τον έλεγχο της ποιότητας των δεδομένων. Ο Δείκτης Kaiser-Meyer-Olkin αξιολογεί την επάρκεια του δείγματος ($KMO > 0.5$) και ο Δείκτης Bartlett's Test of Sphericity αξιολογεί το κατά πόσο οι συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών επιτρέπουν την εφαρμογή της ανάλυσης παραγόντων ($p < 0.05$).

Στην περίπτωση της ερώτησης 1 οι δείκτες Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) και Bartlett's Test of Sphericity (BTS) εμφανίζονται στο Πίνακα 5.1 που ακολουθεί όπως υπολογίζονται από το αντίστοιχο πρόγραμμα του SPSS. Ο δείκτης KMO είναι $0.619 > 0.5$ και ο δείκτης BTS $0.00 < 0.05$. Το αποτέλεσμα αυτό οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η επάρκεια του δείγματος είναι ικανοποιητική και τα δεδομένα είναι κατάλληλα για παραγοντική ανάλυση σε ότι αφορά την ερώτηση 1. Οι συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών επιτρέπουν την εφαρμογή της παραγοντικής ανάλυσης.

Πίνακας 5.1

KMO and Bartlett's Test (για την ερώτηση 1)

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.			,619
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square		126,503
	df		15
	Sig.		,000

Στη συνέχεια υπολογίζουμε το ποσοστό της συνολικής διακύμανσης που εξηγείται από την παραγοντική ανάλυση. Στην περίπτωση της ερώτησης 1 το ποσοστό

αυτό είναι 70,711% όπως εμφανίζεται στον Πίνακα 5.2 γεγονός που σημαίνει ότι η επιλογή των παραγόντων της ερώτησης 1 είναι επιτυχής.

Πόσοι παράγοντες θα πρέπει τελικά να εξαχθούν αυτό βασίζεται κυρίως στις ιδιοτιμές (Eigenvalues). Κρατάμε όσους παράγοντες έχουν ιδιοτιμή πάνω από 1 (κριτήριο Kaiser¹⁷) και τους παράγοντες που ερμηνεύουν το 70-80% της συνολικής διακύμανσης.

Πίνακας 5.2

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,286	38,099	38,099	2,286	38,099	38,099	2,178	36,301	36,301
2	1,957	32,612	70,711	1,957	32,612	70,711	2,065	34,410	70,711
3	,720	12,000	82,711						
4	,585	9,758	92,469						
5	,290	4,835	97,304						
6	,162	2,696	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Στον Πίνακα 5.3 παρουσιάζονται οι τιμές της κάθε συνιστώσας του κάθε παράγοντα που έχει επιλεγεί. Η ερώτηση 1 οδήγησε στην επιλογή δύο παραγόντων. Για τον πρώτο παράγοντα οι τιμές των συνιστωσών του είναι οι τιμές που εμφανίζονται στην δεύτερη στήλη του πίνακα και του δεύτερου στην τρίτη στήλη του αντίστοιχου Πίνακα 5.3.

Πίνακας 5.3

Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q1.1	,816	,418
q1.2	,841	,358
q1.3	,376	,654
q1.4	-,209	,678
q1.5	-,610	,646
q1.6	-,596	,590

Extraction Method: Principal Component Analysis.

2 components extracted

¹⁷ Κριτήριο Kaiser: Μια κοινή εμπειροτεχνική μέθοδος για την απόρριψη των λιγότερων σημαντικών παραγόντων από την ανάλυση. Ο κανόνας Kaiser είναι να απορριφθούν όλα τα συστατικά με Eigenvalues κάτω από την τιμή της μέσης ιδιοτιμής.

Από την ανάλυση των κύριων συνιστωσών και με βάση το κριτήριο οι τιμές να είναι μεγαλύτερες από το 0.50 προκύπτει ότι οι δείκτες «Communalities» της στήλης Extraction αντιπροσωπεύουν το ποσοστό της διακύμανσης της κάθε ερώτησης που ερμηνεύει η παραγοντική ανάλυση. Για παράδειγμα το 84% της διακύμανσης που σχετίζεται με την πρώτη μεταβλητή είναι η κοινή διακύμανση μεταξύ του υπο-ερωτήματος 1 σε σχέση με τα υπόλοιπα της ερώτησης 1. Παρόμοια, το 83,5% για το υπο-ερώτημα 2, το 56,9% για το υπο-ερώτημα 3 κ.λπ. όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 5.4. Αρχικά όλη η διακύμανση θεωρείται κοινή (Initial Communalities=1) λόγω της Principal Component Analysis.

Πίνακας 5.4
Communalities

	Initial	Extraction
q1.1	1,000	,840
q1.2	1,000	,835
q1.3	1,000	,569
q1.4	1,000	,504
q1.5	1,000	,790
q1.6	1,000	,704

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Η περιστροφή των παραγόντων (Factor Rotation) αποσκοπεί στην καλύτερη ανίχνευση και ερμηνεία των παραγόντων που μπορούν να περιγράψουν τα δεδομένα και την επίτευξη της απλής δομής (simple structure).

Συνοπτικά με τον όρο απλή δομή εννοούμε να υπάρχουν ξεκάθαρα loadings (structural coefficients) στους παράγοντες και η κάθε μεταβλητή να έχει υψηλά loadings σε ένα μόνο παράγοντα και χαμηλά στους υπόλοιπους παράγοντες. Οι φορτίσεις (factor loadings) αποτελούν το βάρος του στοιχείου της κάθε μεταβλητής στον κάθε παράγοντα (δείκτη συσχέτισης), αποτελούν βασικές πληροφορίες για την ερμηνεία των παραγόντων, όσο υψηλότερη η φόρτιση τόσο πιο εύκολη η ερμηνεία του παράγοντα. Σημαντική κρίνεται μια φόρτιση όταν είναι πάνω από 0,30.

Κύριες μέθοδοι περιστροφής είναι: η Varimax rotation (orthogonal rotation) η οποία προϋποθέτει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των παραγόντων και είναι αυτή που χρησιμοποιείται κατά την περιστροφή των παραγόντων της έρευνας μας όπως εμφανίζεται στον Πίνακα 5.5. Με βάση τα αποτελέσματα του Πίνακα 5.5 τα υπο-ερωτήματα 1, 2, 3 της ερώτησης 1 ανήκουν στο πρώτο παράγοντα και τα 4, 5, 6 στο δεύτερο παράγοντα.

Πίνακας 5.5

Rotated Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q1.1	,908	-,124
q1.2	,894	-,188
q1.3	,683	,321
q1.4	,217	,676
q1.5	-,130	,879
q1.6	-,151	,825

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
a Rotation converged in 3 iterations.

Η ανάλυση αξιοπιστίας γίνεται με το κριτήριο του συντελεστή Alpha-Cronbach. Για την ερώτηση 1 ο συντελεστής αυτός είναι αξιόπιστος γιατί ισχύει Cronbach's Alpha= 0,717 > 0,7 όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 5.6

Πίνακας 5.6

Reliability Statistics (για την ερώτηση 1)

Cronbach's Alpha	N of Items
,717	3

5.5 Τα Συνολικά Αποτελέσματα της Παραγοντικής Ανάλυσης

Η ίδια μεθοδολογία εφαρμόστηκε για όλες τις υπόλοιπες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου προκειμένου να εντοπισθούν όλοι οι παράγοντες ώστε να τους δοθεί ο κατάλληλος εννοιολογικός προσδιορισμός όπως πράγματι έγινε στην τελευταία στήλη του Πίνακα 5.7 που ακολουθεί. Από την ανάλυση αυτή προκύπτουν και οι απαντήσεις στις υποθέσεις προς διερεύνηση που είχαν τεθεί εξ αρχής και αποτελούσαν ουσιαστικά το κύριο εμπειρικό μέρος της διπλωματικής εργασίας.

Έτσι, η ερώτηση 1 με βάση τη μεθοδολογία επέλεξε δύο παράγοντες. Ο παράγοντας Α περιλαμβάνει τις υπο-ερωτήσεις 1, 2 και 3 δηλαδή τα Dry Bulk Carriers, τα Tankers, και τα Containers.

Ο παράγοντας Β της ερώτησης 1 περιέχει τις υπο-ερωτήσεις 4, 5 και 6 δηλαδή τα Ferries, τα Miscellaneous και τις Offshore ναυτιλιακές εταιρίες. Η επιλογή αυτή από μόνη της θεωρείται σημαντική και απαντά στο ερώτημα αν η ελληνική ναυτιλία θα μπορούσε να αναλυθεί σε κατηγορίες. Το αποτέλεσμα της έρευνας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η ελληνική ναυτιλία, πάντα κατά την άποψη των στελεχών της, διακρίνεται σε ένα «σκληρό ναυτιλιακό πυρήνα» και σε ένα «μαλακό ναυτιλιακό πυρήνα».

Οι υπόλοιπες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου καταλήγουν σε 27 συνολικά παράγοντες όπως εμφανίζονται στον Πίνακα 5.7. Η εννοιολογική σημασία κάθε παράγοντα εμφανίζεται στην τέταρτη στήλη του Πίνακα. Έτσι στην ερώτηση 1, ο εννοιολογικός προσδιορισμός του παράγοντα Q1-A είναι ότι τα Dry Bulk Carriers, τα Tankers και τα Containers συμπεριφέρονται με παρόμοιο τρόπο και δημιουργούν τον παράγοντα A. Ο παράγοντας αυτός θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ο «σκληρός πυρήνας της ελληνικής ναυτιλίας» το hard core της ναυτιλίας.

Αντίστοιχα, ο παράγοντας Q1-B αποτελείται από τα Ferries, τα Miscellaneous και τις Offshore και θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ο «μαλακός πυρήνας της ελληνικής ναυτιλίας» το soft core της ναυτιλίας. Για κάθε έναν από τους παράγοντες του ερωτηματολογίου, η παρούσα μελέτη δικαιολογεί τη συμπεριφορά αυτή με βάση οικονομικά, διοικητικά, χρηματοοικονομικά, εμπορικά, θεσμικά και άλλα κριτήρια. Ο κάθε παράγοντας μπορεί να θεωρηθεί ως μία ποσοτική μεταβλητή για περαιτέρω ανάλυση, που εκπίπτει από τα όρια της παρούσας μελέτης με την ποσοτικοποίηση των ερωτήσεων σε κλίμακα -2, -1, 0, 1, 2 όπως αναφέραμε παραπάνω. Έτσι για κάθε ερώτηση έχει υπολογισθεί ο μέσος όρος, η διακύμανση και η τυπική απόκλιση και άλλες μεταβλητές περιγραφικής στατιστικής, όπως παρουσιάζονται στο Παράρτημα 2, όπως αναφέραμε παραπάνω, που μας δίνουν τη δυνατότητα ακόμα και για ανάλυση παλινδρόμησης.

Στον Πίνακα 5.7 που ακολουθεί παρουσιάζονται όλες οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου με τους αντίστοιχους παράγοντες που δημιουργήθηκαν από την ανάλυση καθώς επίσης και ο εννοιολογικός προσδιορισμός όλων των παραγόντων. Σε σχέση με τις υποθέσεις της έρευνας που έχουν διατυπωθεί στο κεφάλαιο 1 οι περισσότερες από αυτές επιβεβαιώνονται τουλάχιστον ως προς την ύπαρξή τους ή τον ευκρινή προσδιορισμό τους στην ελληνική ναυτιλία.

Πίνακας 5.7

Ερώτηση 1:

Η ναυτιλιακή βιομηχανία έχει καλές προοπτικές ανάκαμψης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015).

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q1.1	Dry Bulk Carriers	A	Σκληρός πυρήνας της ελληνικής ναυτιλίας
q1.2	Tankers		
q1.3	Containers		
q1.4	Ferries	B	Μαλακός πυρήνας της ελληνικής ναυτιλίας
q1.5	Miscellaneous		
q1.6	Offshore		

Ερώτηση 2:

Η ελληνική ναυτιλιακή βιομηχανία θα εισέλθει σε φάση αναδιάρθρωσης (συγχωνεύσεις/ εξαγορές) μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015).

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
--	-------------------	-------------------	---

q2.1	Dry Bulk Carriers	A	σκληρός πυρήνας της ελληνικής ναυτιλίας
q2.2	Tankers		
q2.3	Containers		
q2.4	Ferries	B	μαλακός πυρήνας της ελληνικής ναυτιλίας
q2.5	Miscellaneous		
q2.6	Offshore		

Ερώτηση 3:

Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015).

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q3.1	Στην Ελλάδα	A	Μεταβλητή πληθωρισμού
q3.2	Στην Ευρωζώνη		
q3.3	Στις ΗΠΑ		
q3.4	Στην Κίνα		
q3.5	Στις αναπτυσσόμενες χώρες		
q3.6	Στην Ιαπωνία		
q3.7	Στις χώρες BRIC (εκτός Κίνας)	Εκτός ανάλυσης	

Ερώτηση 4:

Η παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προς το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015).

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q4.1	Λόγω αύξησης του όγκου του διεθνούς εμπορίου	A	Εμπορικοί παράγοντες διεθνούς εμπορίου
q4.4	Λόγω της ελεύθερης διακίνησης περισσότερων αγαθών και υπηρεσιών σε παγκόσμιο επίπεδο		
q4.5	Λόγω βελτίωσης των όρων εμπορίου		
q4.2	Λόγω μείωσης του κόστους των πρώτων υλών	B	Παράγοντες κόστους διεθνούς εμπορίου
q4.3	Λόγω αύξησης της ανταγωνιστικότητας των αγαθών και υπηρεσιών		
q4.6	Λόγω της συμμετοχής και άλλων χωρών στον ΠΟΕ	Γ	Θεσμικοί παράγοντες διεθνούς εμπορίου
q4.7	Λόγω της περαιτέρω διεθνοποίησης του εμπορίου		
q4.8	Λόγω του Brain Drain φαινομένου (μεταφορά εξειδικευμένης εργασίας από την περιφέρεια στη μητρόπολη)	Εκτός ανάλυσης	
q4.9	Λόγω της συμμετοχής της χώρας στην Ευρωζώνη		
q4.10	Για άλλους λόγους		

Ερώτηση 5:

Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015).

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q5.5	Τουριστικά ακίνητα	Α	Τουριστικές υποδομές και Δημόσιοι Οργανισμοί
q5.6	Νησιωτικών συμπλεγμάτων		
q5.7	Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου		
q5.8	Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων	Β	Δημόσιες επιχειρήσεις και ακίνητα
q5.1	Εισηγμένων ημι-δημόσιων εταιρειών (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΟΠΑΠ, Λιμάνια, κλπ)		
q5.2	Ακίνητης περιουσίας	Γ	Βασικές Υποδομές
q5.3	Έργων παραχώρησης (Αεροδρόμιο, αυτοκινητόδρομοι, κλπ)		
q5.4	Νέα έργα υποδομών		

Ερώτηση 6:

Το θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας.

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q6.4	Ενίσχυση κινήτρων για ασφαλέστερη ναυσιπλοΐα	Α	Πολιτικές διεθνούς εμπορίου
q6.7	Αποτελεσματικότερη λειτουργία φορέων που ασχολούνται με το διεθνές εμπόριο		
q6.8	Περιορισμός των εισαγωγικών εμποδίων		
q6.9	Με τη δημιουργία εξειδικευμένης τράπεζας (EXIM BANK)		
q6.1	Ενίσχυση κινήτρων για εξαγωγές	Β	Διοικητικά μέτρα διεθνούς εμπορίου
q6.2	Απελευθέρωση αγορών		
q6.3	Μείωση κόστους θαλασσίων μεταφορών (λιμενικά)		
q6.5	Ιδιωτικοποίηση λιμένων ή/ και τερματικών	Γ	Πολιτικές λιμένων
q6.6	Βελτίωση λιμενικών υποδομών		
q6.10	Για άλλους λόγους	Εκτός ανάλυσης	

Ερώτηση 7:

Στην εταιρία μας πρέπει να εφαρμόσουμε/ αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα της εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015).

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q7.1	Με τη συμμετοχή ενός τουλάχιστον ανεξάρτητου μέλους στο ΔΣ	Α	Βασικοί παράγοντες

q7.2	Με τον διαχωρισμό της θέσης του Προέδρου του ΔΣ από τη θέση του Δ/νου Συμβούλου		εταιρικής διακυβέρνησης
q7.3	Με τη θέσπιση μηχανισμού κοινωνικού ελέγχου		
q7.4	Με τη συμμετοχή στρατηγικού επενδυτή		
q7.5	Με τη δημιουργία τμήματος Compliance	B	Δευτερεύοντες παράγοντες εταιρικής διακυβέρνησης
q7.6	Με τη συμμετοχή σε προγράμματα green environment		
q7.7	Για άλλους λόγους		

Ερώτηση 8:

Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη/ διεξαγωγή:

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q8.4	Εσωτερικής ελεγκτικής επιτροπής	A	Βασικά διοικητικά μέτρα/ αποφάσεις εταιρικής διακυβέρνησης
q8.5	Καταγραφής τουλάχιστον μία φορά το χρόνο όλων των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου, της ποιότητας υπηρεσιών της εταιρίας, της πρόσφατης ημερομηνίας ελέγχου ποιότητας		
q8.6	Συζήτησης για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και ανά τετράμηνο συζήτηση μεταξύ της διοίκησης της εταιρίας και του ανεξάρτητου ελεγκτή		
q8.7	Συζήτησης για τα αποτελέσματα της εταιρίας, την πολιτική της και τη διαχείριση κινδύνου		
q8.8	Ενημέρωσης του διοικητικού συμβουλίου για οποιοδήποτε σοβαρό θέμα ανά τακτά χρονικά διαστήματα		
q8.1	Πλήθους ανεξάρτητων διευθυντών ώστε να μην υπάρχει συμφέρον κατάχρησης	B	Δευτερεύοντα διοικητικά μέτρα/ αποφάσεις εταιρικής διακυβέρνησης
q8.2	Επιτροπής εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία θα ελέγχει την εφαρμογή των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης και θα αξιολογεί το διοικητικό συμβούλιο		
q8.3	Επιτροπής αποζημιώσεων που θα αποτελείται από ανεξάρτητα μέλη		

Ερώτηση 9:

Στην εταιρία μας πρέπει να παρακολουθούμε αυστηρά τον ανταγωνισμό μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015).

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q9.1	Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στον leader της αγοράς	A	Εξωστρεφής στρατηγική

q9.2	Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στον κύριο ανταγωνιστή μας	B	(ακολουθεί τις εξελίξεις της αγοράς)
q9.3	Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις συνιστώσες της SWOT		
q9.4	Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις εξελίξεις της αγοράς		
q9.5	Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις απαιτήσεις των μετόχων μας		
q9.6	Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις δυνατότητες των στελεχών μας		

Ερώτηση 10:

Η εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-20115) για να αντεπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q10.3	Στη βάση κοινής στρατηγικής P & I Clubs	A	Προοπτικές συνεργασίας σε δευτερεύουσες δραστηριότητες της ναυτιλίας
q10.4	Στη βάση κοινής στρατηγικής χρηματοδοτήσεων		
q10.5	Στη βάση κοινής ανάπτυξης δικτύων		
q10.6	Στη βάση ανάπτυξης cluster		
q10.7	Για άλλους λόγους		
q10.1	Στη βάση κοινής στρατηγικής ναυλώσεων	B	Προοπτικές συνεργασίας σε κύριες δραστηριότητες της ναυτιλίας
q10.2	Στη βάση κοινής στρατηγικής ναυτασφαλίσεων		

Ερώτηση 11:

Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω:

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q11.1	Άντλησης κεφαλαίων για ναυπήγηση νέων πλοίων	A	Βασικές χρηματοοικονομικές ανάγκες
q11.2	Άντλησης κεφαλαίων για μετασκευές		
q11.3	Άντλησης βραχυπροθέσμων κεφαλαίων κίνησης		
q11.4	Αύξησης του κόστους δανεισμού	B	Συμπληρωματικές χρηματοοικονομικές ανάγκες
q11.5	Αύξησης του κόστους λειτουργίας		
q11.6	Αύξησης των απαιτήσεων για ασφάλεια στη ναυσιπλοΐα		
q11.7	Για άλλους λόγους	Εκτός ανάλυσης	

Ερώτηση 12:

Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε χρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω:

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q12.1	Περιορισμού των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων	A	Χρηματοοικονομικοί λόγοι
q12.2	Περιορισμού των καθαρών κερδών		
q12.3	Αύξησης του κινδύνου		
q12.4	Αύξησης του ανταγωνισμού	B	Εκπαιδευτικοί λόγοι
q12.5	Αυξημένων αναγκών σε επενδύσεις		
q12.6	Αυξημένης ανασφάλειας στη ναυσιπλοΐα (πειρατεία)	Εκτός ανάλυσης	
q12.7	Απρόβλεπτων γεγονότων		

Ερώτηση 13:

Πώς υπολογίζετε το κόστος των ιδίων κεφαλαίων για την εταιρία σας;

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q13.1	Χρησιμοποιώντας το μοντέλο Capital Asset Pricing Model (CAPM)	A	Σύγχρονες μέθοδοι υπολογισμού κόστους
q13.2	Χρησιμοποιώντας το μοντέλο Capital Asset Pricing Model (CAPM) σε συνδυασμό και με άλλους παράγοντες κινδύνου		
q13.4	Χρησιμοποιώντας μοντέλα προεξόφλησης μερισμάτων ή εσόδων όπως το υπόδειγμα Gordon		
q13.3	Χρησιμοποιώντας το μοντέλο των μελλοντικών ροών	Εκτός ανάλυσης	
q13.5	Με άλλους τρόπους		

Ερώτηση 14:

Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης;

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q14.6	Κίνδυνος πτώχευσης των ναυλωτών σας (counter party risk)	A	Εσωτερικοί παράγοντες κινδύνου
q14.7	Μικρό μέγεθος της εταιρίας σας (size risk)		
q14.8	Αδυναμία άμεσης ρευστοποίησης των μετοχών σας (liquidity risk)		
q14.10	Κεφαλαιακή διάρθρωση της εταιρίας σας (debt to equity risk)		
q14.1		B	Εξωτερικοί

Απρόσμενο αυξημένο ρυθμό πληθωρισμού

	(inflation risk)		
q14.2	Σημαντική μεταβολή στα επιτόκια δανεισμού (interest rate risk)		παράγοντες κινδύνου
q14.3	Επιχειρηματικοί κύκλοι-πορεία παγκόσμιας αγοράς (business cycles risk)		
q14.4	Μεταβολή συναλλαγματικών ισοτιμιών (Foreign Exchange risk)	Εκτός ανάλυσης	
q14.5	Ενδεχόμενη στάση πληρωμών της εταιρίας σας (distress risk)		
q14.9	Κίνδυνος χρεοκοπίας χώρας (country risk)		
q14.11	Άλλος κίνδυνος		

Ερώτηση 15:

Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για άντληση δανειακών κεφαλαίων στο εξωτερικό;

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q15.1	Χρησιμοποιώντας φυσική αντιστάθμιση κινδύνου συναλλαγματικών ισοτιμιών (Foreign Exchange - hedging) σε περίπτωση που οι πληρωμές σας γίνονται σε τρίτες χώρες	A	Κίνδυνοι συναλλάγματος και επιτοκίου
q15.2	Τα επιτόκια χορηγήσεων είναι χαμηλότερα στο εξωτερικό		
q15.3	Για την προσέλκυση στρατηγικού επενδυτή	Εκτός ανάλυσης	
q15.4	Για άλλους λόγους		

Ερώτηση 16:

Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου;

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q16.1	Το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο είναι ένας φθηνός τρόπος έκδοσης μετοχών	A	Εσωτερική αξιολόγηση από την εταιρεία για έκδοση μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου
q16.2	Το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο είναι φθηνότερος τρόπος χρηματοδότησης από τον τραπεζικό δανεισμό		
q16.3	Αποτελεί κοινή πρακτική χρηματοδότησης στον κλάδο της ναυτιλίας		
q16.4	Αποφυγή dilution των μετοχών σε βραχυπρόθεσμο διάστημα	B	Εξωτερική αξιολόγηση αγοράς από την εταιρεία για έκδοση μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου
q16.5	Η τιμή μιας πιθανής έκδοσης μετοχών θα ήταν σημαντικά υποεκτιμημένη		
q16.6	Η δυνατότητα αναγκαστικής μετατροπής του ομολόγου σε μετοχές όταν και αν υπάρξει ανάγκη		

q16.7	Ως μέσο προσέλκυσης νέων επενδυτών οι οποίοι αντιμετωπίζουν μειωμένο κίνδυνο στις επενδύσεις τους (risk averse) και είναι διστακτικοί να επενδύσουν στην εταιρία σας	Εκτός ανάλυσης
q16.8	Άλλοι λόγοι	

Ερώτηση 17:

Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές;

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q17.3	Η έκδοση νέων μετοχών είναι λιγότερο επικίνδυνη πηγή χρηματοδότησης	Α	Εσωτερική αξιολόγηση από την εταιρία για έκδοση μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου
q17.5	Η έκδοση νέων μετοχών είναι ο φθηνότερος τρόπος χρηματοδότησης		
q17.6	Διατήρηση του λόγου ίδια προς ξένα κεφάλαια (debt/ equity) σε ένα ορισμένο επίπεδο		
q17.7	Η έκδοση νέων μετοχών δίνει καλύτερη εντύπωση της μελλοντικής πορείας της εταιρίας από την έκδοση χρέους		
q17.1	Αδυναμία άντλησης τραπεζικού δανεισμού ή πρόσβασης σε άλλη πηγή χρηματοδότησης	Εκτός ανάλυσης	
q17.2	Δυνατότητα έκδοσης νέων μετοχών σε υψηλή τιμή εξαιτίας των υψηλών multiples ομοειδών εταιρειών (EV/EBITDA, P/NAV)		
q17.4	Δυνατότητα έκδοσης μετοχών για τα στελέχη της εταιρίας (stock option)		
q17.8	Για άλλους λόγους		

Ερώτηση 18:

Πότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό;

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q18.1	Όταν οι λειτουργικές ταμειακές ροές δεν επαρκούν για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών	Α	Εσωτερική αξιολόγηση από την εταιρία για τραπεζικό δανεισμό
q18.4	Όταν δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης νέων μετοχών σε υψηλή τιμή εξαιτίας των χαμηλών multiples συγκρίσιμων εταιρειών (EV/EBITDA, P/NAV)*		
q18.5	Όταν τα έξοδα διεκπεραίωσης της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου ή της εισόδου σε κεφαλαιαγορά είναι υψηλά		

q18.6	Όταν η εταιρία προσπαθεί να επιτύχει συγκεκριμένη αναλογία χρήσης ιδίων κεφαλαίων και τραπεζικού δανεισμού		
q18.2	Όταν η έκδοση δανείου είναι πιο συμφέρουσα από την έκδοση νέων μετοχών	Εκτός ανάλυσης	
q18.3	Όταν τα επιτόκια δανεισμού είναι σε χαμηλά επίπεδα		
q18.7	Άλλοι λόγοι		

Ερώτηση 19:

Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής:

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q19.1	Ισοροπημένη Σκοροκάρτα (Balanced Scorecard)	Α	Πολιτικές-εργαλεία στρατηγικής ανάπτυξης
q19.3	Ανάλυση Βασικών Ικανοτήτων (Core Competences Analysis)		
q19.4	Εύρεση των κρίσιμων Παραγόντων Επιτυχίας (Identification of Key or Critical Success Factors)		
q19.5	Ανάλυση των 5 Ανταγωνιστικών δυνάμεων του κλάδου σας (Industry 5-Forces Analysis)		
q19.7	Ανάλυση των δυνατοτήτων και των αδυναμιών της εταιρίας σας καθώς και των ευκαιριών και των απειλών του κλάδου (SWOT Analysis)		
q19.2	Συγκριτική Ανάλυση (Benchmarking)	Εκτός ανάλυσης	
q19.6	Προγραμματισμός με χρήση Σεναρίων (Scenario Planning)		
q19.8	Άλλος τρόπος		

Ερώτηση 20:

Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία;

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>
q20.1	Με τη σταδιακή βελτίωση της οικονομίας και την ανάκαμψη της ζήτησης	Α	Εξωτερικοί λόγοι ανάπτυξης του κλάδου της ναυτιλίας
q20.2	Με την ύπαρξη επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των κυρίων παραγόντων του κλάδου, όπως οι εταιρείες liner που ναυλώνουν τα πλοία, οι		

	πλοιοκτήτες, τα ναυπηγεία και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί		
q20.3	Τα εμπορευματοκιβώτια αντιπροσωπεύουν τον πιο αποδοτικό τρόπο μεταφοράς τελικών προϊόντων αλλά και πλήθος λοιπών παρεμφερών φορτίων και κατά συνέπεια διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διεξαγωγή του παγκόσμιου εμπορίου	B	Θετικοί λόγοι ανάπτυξης του κλάδου της ναυτιλίας
q20.4	Οι επενδυτές που έχουν μακροχρόνιο ορίζοντα μπορούν να βρουν σήμερα ελκυστικές ευκαιρίες στον κλάδο		
q20.5	Η ζήτηση της πετρελαιοφόρου ναυτιλίας προς το παρόν αναμένεται να παραμείνει σε χαμηλά επίπεδα και να ανακάμψει σταδιακά μαζί με την οικονομία		
q20.6	Στον τομέα μεταφοράς χύδην ξηρού φορτίου, αναμένεται ότι θα υπάρξει σημαντική μείωση των παραδόσεων λόγω της έλλειψης χρηματοδοτήσεων, καθυστερήσεων στα ναυπηγεία καθώς και λόγω της διακοπής λειτουργίας ορισμένων ναυπηγείων	Γ	Αρνητικοί λόγοι ανάπτυξης του κλάδου της ναυτιλίας
q20.7	Η ελληνική ναυτιλιακή επιχειρηματικότητα αποτελεί εγγύηση για το διεθνές χρηματιστηριακό επενδυτικό κοινό, λόγω της σταθερότητας που εμφανίζουν οι ελληνικές ναυτιλιακές εταιρείες στις χρηματιστηριακές συναλλαγές	Εκτός ανάλυσης	

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των 146 υποερωτημάτων των 56 έγκυρων ερωτηματολογίων επιβεβαιώνονται οι παρακάτω υποθέσεις που είχαν τεθεί προς διερεύνηση για τις ανάγκες της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Αξίζει να αναφέρουμε ότι τα αποτελέσματα αφήνουν περιθώρια για περαιτέρω ανάλυση σε επίπεδο διδακτορικής διατριβής με την προϋπόθεση διεύρυνσης του αριθμού των έγκυρων ερωτηματολογίων, του αριθμού των ερωτήσεων, το άνοιγμα του εύρους των επί μέρους κεφαλαίων και την αναλυτικότερη και πλέον σύνθετη αξιολόγηση των αποτελεσμάτων.

5.6 Έλεγχος Υποθέσεων: Αποτελέσματα

Υπόθεση 1: Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την άποψη ότι η ελληνική ναυτιλία διακρίνεται σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία, που στην παρούσα έρευνα παρουσιάζεται ως ο «σκληρός πυρήνας» της ελληνικής ναυτιλίας, αποτελείται από τις ναυτιλιακές εταιρίες των Dry Bulk Carriers, των Tankers και των Containers. Η δεύτερη κατηγορία, που στην παρούσα έρευνα παρουσιάζεται ως ο «μαλακός πυρήνας» της ελληνικής ναυτιλίας, αποτελείται από τις ναυτιλιακές εταιρίες των Ferries, των

Miscellaneous και των Offshore. Η διάκριση αυτή είναι εμφανής στις ερωτήσεις 1 και 2.

Υπόθεση 2: Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την άποψη ότι το διεθνές εμπόριο συμβάλλει στην ανάπτυξη της ναυτιλίας και μάλιστα κατά ένα πολύπλοκο τρόπο όχι αποκλειστικά και μόνο μέσω του κόστους μεταφοράς του αλλά και λόγω άλλων παραγόντων. Έτσι η ερώτηση 4 του ερωτηματολογίου οδήγησε στην επιλογή τριών διακριτών παραγόντων που ο καθένας από μόνος του θα μπορούσε να επηρεάσει σημαντικά την ελληνική ναυτιλία. Οι παράγοντες αυτοί σύμφωνα με τον εννοιολογικό προσδιορισμό που τους δόθηκε στην παρούσα έρευνα διακρίνονται σε:

1. Εμπορικοί παράγοντες διεθνούς εμπορίου
2. Παράγοντες κόστους διεθνούς εμπορίου
3. Θεσμικοί παράγοντες διεθνούς εμπορίου

Υπόθεση 3: Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την άποψη ότι συγκεκριμένα μέτρα ή βελτιώσεις μπορούν να οδηγήσουν σε βελτίωση την ελληνική ναυτιλία στην περίοδο μελέτης που έχει ορισθεί το 2011-2015. Η ερώτηση 6 οδήγησε στην επιλογή τριών επίσης παραγόντων που θεωρούνται ικανοί να επηρεάσουν την ελληνική ναυτιλία στην περίοδο αυτή. Οι παράγοντες αυτοί σύμφωνα με τον εννοιολογικό προσδιορισμό που τους δόθηκε στην παρούσα έρευνα διακρίνονται σε:

1. Πολιτικές διεθνούς εμπορίου
2. Διοικητικά μέτρα διεθνούς εμπορίου
3. Πολιτικές λιμένων

Υπόθεση 4: Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν επίσης την άποψη ότι η εταιρική διακυβέρνηση μπορεί να αποδειχθεί κρίσιμος παράγοντας στην εξέλιξη της ελληνικής ναυτιλίας. Η ερώτηση 7 έχει επιλέξει δύο παράγοντες που σχετίζονται με την υιοθέτηση των κανόνων της εταιρικής διακυβέρνησης στην ελληνική ναυτιλία. Οι παράγοντες αυτοί είναι:

1. Βασικοί παράγοντες εταιρικής διακυβέρνησης
2. Δευτερεύοντες παράγοντες εταιρικής διακυβέρνησης

Υπόθεση 5: Επιβεβαιώνεται η άποψη ότι βασικά μέτρα εταιρικής διακυβέρνησης είναι δυνατόν να υιοθετηθούν από τις ελληνικές ναυτιλιακές επιχειρήσεις προκειμένου να βελτιωθεί η αποδοτικότητά τους όπως προκύπτει από την ερώτηση 8 του ερωτηματολογίου. Ο εννοιολογικός προσδιορισμός των παραγόντων που επελέγησαν είναι:

1. Βασικά διοικητικά μέτρα/ αποφάσεις εταιρικής διακυβέρνησης
2. Δευτερεύοντα διοικητικά μέτρα/ αποφάσεις εταιρικής διακυβέρνησης

Υπόθεση 6: Επιβεβαιώνεται η άποψη ότι η ελληνική ναυτιλία χαρακτηρίζεται από δύο βασικές κατηγορίες σε ότι αφορά τον τρόπο που αντιδρά στον ανταγωνισμό. Από την ανάλυση της ερώτησης 9 έχουν προκύψει δύο παράγοντες που ο εννοιολογικός τους προσδιορισμός είναι:

1. Εξωστρεφής στρατηγική (ακολουθεί τις εξελίξεις της αγοράς)
2. Εσωστρεφής στρατηγική (προσαρμόζεται στο εσωτερικό περιβάλλον)

Υπόθεση 7: Από την ερώτηση 10 προκύπτει ότι η ελληνική ναυτιλία έχει την τάση να συνεργάζεται σε ορισμένες δραστηριότητες. Η ανάλυση οδήγησε στον προσδιορισμό δύο παραγόντων που είναι:

1. Προοπτικές συνεργασίας σε κύριες δραστηριότητες της ναυτιλίας
2. Προοπτικές συνεργασίας σε δευτερεύουσες δραστηριότητες της ναυτιλίας

Στις κύριες δραστηριότητες εντάσσονται οι ναυλώσεις και ναυτασφαλίσεις και στις δευτερεύουσες τα κοινά δίκτυα, τα κοινά P & I clubs και οι κοινές χρηματοδοτήσεις.

Υπόθεση 8: Η ερώτηση 11 οδηγεί στην επιλογή δύο επίσης παραγόντων ανάλογα με τις ανάγκες χρηματοδότησης που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές ναυτιλιακές εταιρίες. Έτσι επιβεβαιώνεται η υπόθεση ότι η χρηματοδότηση των ελληνικών εταιριών διακρίνεται σε δύο βασικές κατηγορίες που προκύπτουν ως διαφορετικοί παράγοντες στην ερώτηση αυτή και είναι οι:

1. Κύριες χρηματοοικονομικές ανάγκες
2. Συμπληρωματικές χρηματοοικονομικές ανάγκες

Υπόθεση 9: Επιβεβαιώνεται η άποψη ότι οι ελληνικές ναυτιλιακές εταιρίες αντιμετωπίζουν κινδύνους τόσο από το εξωτερικό όσο και από το εσωτερικό. Από την ανάλυση της ερώτησης 14 προκύπτουν δύο παράγοντες που είναι οι:

1. Εσωτερικοί παράγοντες κινδύνου
2. Εξωτερικοί παράγοντες κινδύνου

Στους εσωτερικούς παράγοντες κινδύνου οι συνιστώσες είναι ο κίνδυνος πτώχευσης των ναυλωτών (counter party risk), το μικρό μέγεθος της εταιρίας (size risk), η αδυναμία άμεσης ρευστοποίησης των μετοχών (liquidity risk) και η κεφαλαιακή διάρθρωση της εταιρίας (debt to equity risk). Αντίστοιχα στους εξωτερικούς παράγοντες κινδύνου οι συνιστώσες είναι ο απρόσμενα αυξημένος ρυθμός πληθωρισμού (inflation risk), η σημαντική μεταβολή στα επιτόκια δανεισμού (interest rate risk) και οι επιχειρηματικοί κύκλοι-πορεία της παγκόσμιας αγοράς (business cycles risk).

5.7 Σύμπτυξη Παραγόντων

Μετά το πρώτο στάδιο της ανάλυσης όπου προσδιορίσαμε τους αρχικούς παράγοντες, οι 146 υπο-ερωτήσεις ενοποιήθηκαν σε 27 παράγοντες όπως αυτοί παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.7 παραπάνω. Για τον κάθε ένα από τους παράγοντες αυτούς δίνεται ο εννοιολογικός τους προσδιορισμός προκειμένου ο αναγνώστης να είναι σε θέση να διακρίνει ευκρινώς τη σπουδαιότητα των αποτελεσμάτων. Από την αξιολόγηση των παραγόντων που προέκυψαν επιβεβαιώθηκαν και οι 9 υποθέσεις της εμπειρικής έρευνας όπως φαίνεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Στη συνέχεια οι 27 αυτοί παράγοντες θεωρήθηκαν ότι μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για περαιτέρω ενοποίηση ώστε τα αποτελέσματα της έρευνας να γίνουν περισσότερο σύνθετα αλλά και ενδιαφέροντα. Έτσι εξετάστηκε ο συντελεστής συσχέτισης των επιμέρους παραγόντων, κάτι αντίστοιχο με αυτό που έγινε σε προηγούμενη παράγραφο με τις συνιστώσες των παραγόντων, προκειμένου να εξετασθεί η δυνατότητα για ευρύτερη ενοποίηση. Για την επιλογή του κάθε υπέρ-παράγοντα χρησιμοποιήσαμε την ίδια μεθοδολογία που αναφέρεται στο προηγούμενο κεφάλαιο για την ερώτηση 1. Δηλαδή εξετάσαμε τις στατιστικές με βάση τη μεθοδολογία Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) και Bartlett's Test of Sphericity (Πίνακας 5.8) και όλα τα άλλα τεστ που αναφέρονται προηγουμένως, δηλαδή τη συνολική

διακύμανση των 27 αρχικών παραγόντων (Πίνακας 5.9). Για να διαπιστώσουμε ότι τα τεστ των στατιστικών επιλογών ισχύουν και στην περίπτωση αυτή δημιουργήσαμε τον πίνακα Rotated Component Matrix με τους συντελεστές για κάθε έναν από τους 6 υπέρ-παραγόντες σε σχέση με τις 20 ερωτήσεις. (Πίνακας 5.10). Δημιουργήσαμε επίσης, τον πίνακα transformation matrix όπου είναι ένας πίνακας έξι επί έξι όπου εμφανίζονται οι έξι υπέρ-παραγόντες οριζοντίως και καθέτως και προσδιορίζονται οι τιμές των μεταβλητών (Πίνακας 5.11).

Πίνακας 5.8

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,684
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	965,999
	df	351
	Sig.	,000

Πίνακας 5.9

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	7,775	28,796	28,796	7,775	28,796	28,796	5,648	20,918	20,918
2	4,379	16,218	45,013	4,379	16,218	45,013	4,176	15,467	36,384
3	2,277	8,432	53,446	2,277	8,432	53,446	3,049	11,291	47,676
4	2,051	7,595	61,041	2,051	7,595	61,041	2,817	10,433	58,109
5	1,674	6,200	67,241	1,674	6,200	67,241	2,083	7,716	65,824
6	1,169	4,330	71,571	1,169	4,330	71,571	1,552	5,747	71,571
7	,965	3,575	75,146						
8	,840	3,111	78,257						
9	,716	2,650	80,907						
10	,649	2,405	83,313						
11	,622	2,302	85,615						
12	,533	1,975	87,590						
13	,473	1,754	89,344						
14	,427	1,581	90,925						
15	,345	1,279	92,203						
16	,322	1,192	93,396						
17	,297	1,099	94,495						
18	,274	1,015	95,509						
19	,265	,983	96,492						
20	,186	,690	97,182						
21	,154	,569	97,751						
22	,148	,549	98,300						
23	,138	,511	98,811						
24	,124	,458	99,270						
25	,098	,364	99,633						
26	,059	,217	99,850						
27	,040	,150	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Πίνακας 5.10

Rotated Component Matrix^a

	Component					
	1	2	3	4	5	6
Q1.B					,639	
Q2.A				,800		
Q2.B					,798	
Q3.A				,526		
Q4.A			,652			
Q4.B	,536					
Q6.A		,750				
Q6.B	,794					
Q6.C				,579		
Q7.A	,806					
Q7.B		,874				
Q8.A						,490
Q8.B	,484					
Q9.A	,746					
Q9.B		,647				
Q10.A		,691				
Q10.B	,733					
Q11.A	,843					
Q11.B						,818
Q12.A	,721					
Q15.A				,681		
Q16.A			,737			
Q16.B				,526		
Q17.A			,871			
Q18.A			,717			
Q19.A	,729					
Q20.A	,553					

Extraction Method: Principal Component Analysis.
 Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 11 iterations.

Πίνακας 5.11

Component Transformation Matrix

Component	1	2	3	4	5	6
1	,723	-,429	,395	,367	-,057	-,017
2	,530	,723	-,120	-,004	,368	,216
3	-,062	,048	,761	-,610	,161	,127
4	-,276	,360	,381	,507	-,441	,444
5	-,332	,008	,257	,486	,715	-,276
6	-,078	-,402	-,199	-,008	,359	,814

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Πριν από την οριστική αποδοχή των 6 υπέρ-παραγόντων που προέκυψαν από την ανάλυση όλοι οι υπέρ-παραγόντες ελέγχθησαν με βάση το κριτήριο της αξιοπιστίας με τον τρόπο που περιγράφεται προηγουμένως για την ερώτηση 1. Το κριτήριο της αξιοπιστίας για τον κάθε ένα από τους 6 υπέρ-παραγόντες παρουσιάζονται στους Πίνακες 5.12 A έως 5.12 ST.

Πίνακας 5.12 A

Reliability - F1

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded ^a	1	1,8
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,902	10

Πίνακας 5.12 B

Reliability - F2

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded ^a	0	,0
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,815	4

Πίνακας 5.12 C

Reliability - F3

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded ^a	1	1,8
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,811	4

Πίνακας 5.12 D

Reliability - F4

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded ^a	0	,0
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,719	5

Πίνακας 5.12 E

Reliability - F5

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded ^a	0	,0
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,783	2

Πίνακας 5.12 ST

Reliability - F6

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded ^a	0	,0
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,537	2

Στη συνέχεια από τον πίνακα συσχετίσεων των 27 παραγόντων που εμφανίζεται παρακάτω ως Πίνακας 5.13 επιλέξαμε όλες τις συσχετίσεις που είχαν $r > 0,5$ και δημιουργήσαμε ένα νέο πίνακα με συσχετίσεις πάνω από το όριο που θέσαμε διαγράφοντας ταυτόχρονα όσους παράγοντες δεν είχαν συντελεστή μεγαλύτερο από το όριο αυτό. Έτσι εμφανίσαμε λιγότερους παράγοντες οι οποίοι ήταν το αποτέλεσμα των παραγόντων που είχαμε επιλέξει στο πρώτο στάδιο. Επομένως από την ανάλυση των 27 παραγόντων, Q1.B, Q2.A, Q2.B, Q3.A, Q4.A, Q4.B, Q6.A, Q6.B, Q6.C, Q7.A, Q7.B, Q8.A, Q8.B, Q9.A, Q9.B, Q10.A, Q10.B, Q11.A, Q11.B, Q12.A, Q15.A, Q16.A, Q16.B, Q17.A, Q18.A, Q19.A, Q20.A, που είχαμε εντοπίσει στο πρώτο μέρος της ανάλυσης, με επιπλέον διερευνητική παραγοντική ανάλυση για περαιτέρω ενοποίηση των ήδη επιλεγέντων παραγόντων από το πρώτο στάδιο καταλήξαμε σε πολύ λιγότερους, σε υπέρ-παράγοντες και τα αποτελέσματα έχουν ως εξής:

Πίνακας 5.13

Correlations

		FACTOR_A	FACTOR_B	FACTOR_C	FACTOR_D	FACTOR_E	FACTOR_ST
FACTOR_A	Pearson Correlation	1	-,186	,429**	,496**	-,138	,038
	Sig. (2-tailed)		,169	,001	,000	,311	,779
	N	56	56	56	56	56	56
FACTOR_B	Pearson Correlation	-,186	1	-,356**	-,210	,553**	,545**
	Sig. (2-tailed)	,169		,007	,120	,000	,000
	N	56	56	56	56	56	56
FACTOR_C	Pearson Correlation	,429**	-,356**	1	,320*	-,262	-,143
	Sig. (2-tailed)	,001	,007		,016	,051	,292
	N	56	56	56	56	56	56
FACTOR_D	Pearson Correlation	,496**	-,210	,320*	1	-,262	-,075
	Sig. (2-tailed)	,000	,120	,016		,051	,582
	N	56	56	56	56	56	56
FACTOR_E	Pearson Correlation	-,138	,553**	-,262	-,262	1	,336*
	Sig. (2-tailed)	,311	,000	,051	,051		,011
	N	56	56	56	56	56	56
FACTOR_ST	Pearson Correlation	,038	,545**	-,143	-,075	,336*	1
	Sig. (2-tailed)	,779	,000	,292	,582	,011	
	N	56	56	56	56	56	56

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Ο πρώτος υπέρ-παράγοντας αποτελείται από 10 ομάδες παραγόντων που προκύπτουν από τις ερωτήσεις Q4.B, Q6.B, Q7.A, Q8.B, Q9.A, Q10.B, Q11.A, Q12.A, Q19.A, Q20.A. Αυτό σημαίνει ότι ο παράγοντας B της ερώτησης 4 συνδυάζεται με τον παράγοντα B της ερώτησης 6, τον παράγοντα A της ερώτησης 7, τον παράγοντα B της ερώτησης 8, τον παράγοντα A της ερώτησης 9, τον παράγοντα B της ερώτησης 10, τον παράγοντα A της ερώτησης 11, τον παράγοντα A της ερώτησης 12, τον παράγοντα A της ερώτησης 19, τον παράγοντα A της ερώτησης 20 και δημιουργούν τον πρώτο υπέρ-παράγοντα.

Ο δεύτερος υπέρ-παράγοντας αποτελείται από 4 ομάδες παραγόντων που προκύπτουν από τις ερωτήσεις Q6.A, Q7.B, Q9.B, Q10.A.

Ο τρίτος υπέρ-παράγοντας αποτελείται επίσης από 4 ομάδες παραγόντων που προκύπτουν από τις ερωτήσεις Q4.A, Q16.A, Q17.A, Q18.A.

Ο τέταρτος υπέρ-παράγοντας αποτελείται από 5 ομάδες παραγόντων που προκύπτουν από τις ερωτήσεις Q2.A, Q3.A, Q6.C, Q15.A, Q16.B.

Ο πέμπτος υπέρ-παράγοντας αποτελείται από 2 ομάδες παραγόντων που προκύπτουν από τις ερωτήσεις Q1.B και Q2.B.

Ο έκτος υπέρ-παράγοντας αποτελείται από 2 ομάδες παραγόντων που προκύπτουν από τις ερωτήσεις Q8.A και Q11.B και έγινε αποδεκτός με βάση το πλέον ελαστικό όριο του 0,5 (Cronbach Alpha = 0,537).

Αξίζει να σημειωθεί λοιπόν, ότι με βάση το όριο που θέσαμε για το συντελεστή συσχέτισης ($r > 0,5$) δημιουργήσαμε 6 υπέρ-παράγοντες. Αυτό αποδεικνύει ότι το ερωτηματολόγιο έχει μια συνάφεια όσον αφορά τις ερωτήσεις και ότι οι ερωτηθέντες συμφωνούν σε έξι βασικά συμπεράσματα, τα οποία θα αναλυθούν στη συνέχεια.

Από τον Πίνακα 5.13 των συσχετίσεων (Correlations Matrix) που παρουσιάζει τους συντελεστές των έξι υπέρ-παραγόντων διαπιστώνουμε ότι σε 10 περιπτώσεις το αποτέλεσμα είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο σημαντικότητας 1% και σε 4 περιπτώσεις σε επίπεδο σημαντικότητας 5%. Για παράδειγμα η συσχέτιση των 6 υπέρ-παραγόντων σε επίπεδο σημαντικότητας 1% είναι η ακόλουθη.

Ο υπέρ-παράγοντας A συσχετίζεται με τον υπέρ-παράγοντα C με συντελεστή 0,429** και με τον υπέρ-παράγοντα D με συντελεστή 0,496**.

Ο υπέρ-παράγοντας B συσχετίζεται με τον υπέρ-παράγοντα C με συντελεστή 0,356**, με τον υπέρ-παράγοντα E με συντελεστή 0,553** και με τον υπέρ-παράγοντα ST με συντελεστή 0,545**.

Ο υπέρ-παράγοντας C συσχετίζεται με τον υπέρ-παράγοντα A με συντελεστή 0,429**, με τον υπέρ-παράγοντα B με συντελεστή 0,356** και με τον υπέρ-παράγοντα D με συντελεστή 0,545**.

Ο υπέρ-παράγοντας D συσχετίζεται με τον υπέρ-παράγοντα A με συντελεστή 0,496**.

Ο υπέρ-παράγοντας E συσχετίζεται με τον υπέρ-παράγοντα B με συντελεστή 0,553**, και με τον υπέρ-παράγοντα ST με συντελεστή 0,336**.

Ο υπέρ-παράγοντας ST συσχετίζεται με τον υπέρ-παράγοντα B με συντελεστή 0,545**.

Οι υψηλοί συντελεστές συσχέτισης, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις συντελεστών με τιμή μεγαλύτερη από 0,5, ενδεχομένως να δίνει τη δυνατότητα για περαιτέρω ενοποίηση κάτι όμως που ξεφεύγει από τα όρια της παρούσας ανάλυσης. Πρέπει να σημειωθεί ότι εκτός από τους 10 συντελεστές με στατιστική σημαντικότητα σε επίπεδο 1% υπάρχουν ακόμα 4 συντελεστές συσχέτισης, στατιστικά σημαντικοί σε επίπεδο 5%, όπως εμφανίζονται στον Πίνακα 5.13 με ένα αστερίσκο.

5.8 Εννοιολογική Προσέγγιση των 6 Υπέρ-Παραγόντων

Με βάση τα αποτελέσματα από την παραγοντική ανάλυση που περιγράφεται παραπάνω προέκυψαν 6 υπέρ-παράγοντες ο καθένας από τους οποίους μπορεί να αναλυθεί με βάση τα κύρια χαρακτηριστικά του. Ο κάθε υπέρ-παράγοντας σχηματίζεται από κάποιους από τους 27 παράγοντες του προηγούμενου σταδίου. Οι 27 δηλαδή πρώτοι παράγοντες υπεισέρχονται στην ανάλυση ως οι κύριες συνιστώσες των υπέρ-παραγόντων. Στην τελευταία στήλη του Πίνακα 5.14 που ακολουθεί παρουσιάζεται ο εννοιολογικός προσδιορισμός των 6 υπέρ-παραγόντων που προέκυψαν από την ανάλυση του δεύτερου σταδίου.

Έτσι ο πρώτος υπέρ-παράγοντας θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ο πλέον σημαντικός και σύνθετος που αποτελείται από συνιστώσες που αφορούν τις εξελίξεις στο διεθνές εμπόριο, στην εταιρική διακυβέρνηση, τα σύγχρονα μοντέλα διοίκησης, τη χρηματοοικονομική δομή και τη στρατηγική των ναυτιλιακών επιχειρήσεων. Ο εννοιολογικός χαρακτηρισμός του υπέρ-παράγοντα αυτού θα μπορούσε να είναι «σύγχρονη διοίκηση με άποψη σε θέματα που πρέπει να απασχολούν την ελληνική ναυτιλία και σχετίζονται με τις εξελίξεις στο διεθνές εμπόριο και την παγκοσμιοποίηση, την εταιρική διακυβέρνηση, τα σύγχρονα συστήματα διοίκησης, την καινοτομική χρηματοδότηση και την στρατηγική ανάπτυξης».

Ο δεύτερος υπέρ-παράγοντας που ως κύριες συνιστώσες του έχει τις πολιτικές του διεθνούς εμπορίου, τις δευτερογενείς παράγοντες της εταιρικής διακυβέρνησης, την εσωστρεφή στρατηγική και τη δυνατότητα συνεργασίας σε δευτερεύουσες δραστηριότητες εννοιολογικά θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ο υπέρ-παράγοντας «προσαρμοστική διοίκηση με επιφυλάξεις σε ότι αφορά την αποτελεσματικότητα του διεθνούς εμπορίου, από το οποίο αναγνωρίζει μόνο τις πολιτικές του, την αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση, από την οποία επιλέγει μόνο τους δευτερογενείς παράγοντες, τη στρατηγική από την οποία επιλέγει μόνο την εσωστρεφή ανάπτυξη και την τάση για συνεργασία σε δευτερεύουσες δραστηριότητες».

Ο τρίτος υπέρ-παράγοντας που ως κύριες συνιστώσες του έχει τις εμπορικές πολιτικές του διεθνούς εμπορίου και κυρίως την εσωτερική αξιολόγηση σε θέματα στρατηγικής, χρηματοδοτήσεων, δανεισμού κ.λπ., θα μπορούσε να χαρακτηριστεί εννοιολογικά ως ο υπέρ-παράγοντας «συγκρατημένη εσωστρεφής διοίκηση χωρίς προσαρμοστικότητα στις εξελίξεις στο διεθνές εμπόριο και την παγκοσμιοποίηση, στην εταιρική διακυβέρνηση, στα σύγχρονα μοντέλα διοίκησης, στην χρηματοοικονομική καινοτομία και στην στρατηγική ανάπτυξη».

Ο τέταρτος υπέρ-παράγοντας που ως κύριες συνιστώσες του έχει τον σκληρό πυρήνα της ελληνικής ναυτιλίας, την κοινή άποψη σε θέματα πληθωρισμού, τις πολιτικές στα λιμάνια, τη σπουδαιότητα της αγοράς συναλλάγματος και την εξωτερική αξιολόγηση στην έκδοση μετατρέψιμων ομολογιακών δανείων θα μπορούσε να χαρακτηριστεί εννοιολογικά ως ο υπέρ-παράγοντας «σκληρός πυρήνας της ελληνικής ναυτιλίας με ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε θέματα πληθωρισμού, λιμενικών υποδομών, συναλλαγματικού κινδύνου και μετατρέψιμων ομολογιακών δανείων». Ο προσδιορισμός αυτός δικαιολογεί τόσο το ενδιαφέρον για τον πληθωρισμό όσο και το ενδιαφέρον για τον κίνδυνο συναλλάγματος από τα στελέχη που συνιστούν τον σκληρό πυρήνα και ανήκουν σε μεγάλες ναυτιλιακές επιχειρήσεις στην αγορά των bulks των tankers και των containers που στην πλειονότητά τους είναι εισηγμένες σε χρηματιστήρια.

Ο πέμπτος υπέρ-παράγοντας που ως κύριες συνιστώσες του έχει τον σκληρό πυρήνα της ελληνικής ναυτιλίας σε ότι αφορά τις απόψεις του στην ανάπτυξη των επιμέρους τομέων και στις απόψεις του σε ότι αφορά τις εξαγορές και τις συγχωνεύσεις

δεν παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Εννοιολογικά ίσως να μην έχει και πρακτικό ενδιαφέρον. Θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ο «σκληρός πυρήνας με άποψη στις εξαγωγές και συγχωνεύσεις».

Ο έκτος υπέρ-παράγοντας που ως κύριες συνιστώσες του έχει τις γραφειοκρατικές διαδικασίες της εταιρικής διακυβέρνησης και τις συμπληρωματικές πρακτικές χρηματοδότησης θα μπορούσε να χαρακτηριστεί εννοιολογικά ως ο υπέρ-παράγοντας «γραφειοκρατική και δύσκαμπτη διοίκηση με έλλειψη καινοτομικής και σύγχρονης άποψης σε θέματα διεθνούς εμπορίου και παγκοσμιοποίησης, εταιρικής διακυβέρνησης και σύγχρονου μοντέλου ανάπτυξης». Ο προσδιορισμός αυτός δικαιολογεί απόλυτα την απόρριψη βασικών χαρακτηριστικών που αναφέρονται ως κύρια ερωτήματα στο ερωτηματολόγιο.

Πίνακας 5.14

ΥΠΕΡ-ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ Α

	<i>Απαντήσεις</i>	<i>Παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός παραγόντων</i>	<i>Υπερ-παράγοντες</i>	<i>Εννοιολογικός προσδιορισμός υπερ-παραγόντων</i>
q4.2	Λόγω μείωσης του κόστους των πρώτων υλών	Q4.B	Παράγοντες κόστους διεθνούς εμπορίου	SUP. A	Σύγχρονη διοίκηση με άποψη σε θέματα που πρέπει να απασχολούν την ελληνική ναυτιλία και σχετίζονται με τις εξελίξεις στο διεθνές εμπόριο και την παγκοσμιοποίηση, την εταιρική διακυβέρνηση, τα σύγχρονα συστήματα διοίκησης, την καινοτομική χρηματοδότηση και την στρατηγική ανάπτυξης.
q4.3	Λόγω αύξησης της ανταγωνιστικότητας των αγαθών και υπηρεσιών				
q6.1	Ενίσχυση κινήτρων για εξαγωγές	Q6.B	Διοικητικά μέτρα διεθνούς εμπορίου		
q6.2	Απελευθέρωση αγορών				
q6.3	Μείωση κόστους θαλασσιών μεταφορών (λιμενικά)				
q7.1	Με τη συμμετοχή ενός τουλάχιστον ανεξάρτητου μέλους στο ΔΣ	Q7.A	Βασικοί παράγοντες εταιρικής διακυβέρνησης		
q7.2	Με τον διαχωρισμό της θέσης του Προέδρου του ΔΣ από τη θέση του Δ/νου Συμβούλου				
q7.3	Με τη θέσπιση μηχανισμού κοινωνικού ελέγχου				
q7.4	Με τη συμμετοχή στρατηγικού επενδυτή				
q8.1	Πλήθους ανεξάρτητων διευθυντών ώστε να μην υπάρχει συμφέρον κατάχρησης	Q8.B	Δευτερεύοντα διοικητικά μέτρα/ αποφάσεις εταιρικής διακυβέρνησης		
q8.2	Επιτροπής εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία θα ελέγχει την εφαρμογή των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης και θα αξιολογεί το διοικητικό συμβούλιο				
q8.3	Επιτροπής αποζημιώσεων που θα αποτελείται από ανεξάρτητα μέλη				
q9.1	Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στον leader της αγοράς	Q9.A	Εξωστρεφής στρατηγική (ακολουθεί τις εξελίξεις της αγοράς)		
q9.2	Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στον κύριο ανταγωνιστή μας				
q9.3	Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις συνιστώσες της SWOT				
q10.1	Στη βάση κοινής στρατηγικής ναυλώσεων	Q10.B	Προοπτικές συνεργασίας σε κύριες δραστηριότητες της ναυτιλίας		
q10.2	Στη βάση κοινής στρατηγικής ναυτασφαλίσεων				
q11.1	Άντλησης κεφαλαίων για ναυπήγηση νέων πλοίων	Q11.A	Βασικές χρηματοοικονομικές		

q11.2	Άντλησης κεφαλαίων για μετασκευές		ς ανάγκες		
q11.3	Άντλησης βραχυπροθέσμων κεφαλαίων κίνησης				
q12.1	Περιορισμού των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων	Q12.A	Χρηματοοικονομικοί λόγοι		
q12.2	Περιορισμού των καθαρών κερδών				
q12.3	Αύξησης του κινδύνου				
q19.1	Ισορροπημένη Σκοροκάρτα (Balanced Scorecard)	Q19.A	Πολιτικές-εργαλεία στρατηγικής ανάπτυξης		
q19.3	Ανάλυση Βασικών Ικανοτήτων (Core Competences Analysis)				
q19.4	Εύρεση των κρίσιμων Παραγόντων Επιτυχίας (Identification of Key or Critical Success Factors)				
q19.5	Ανάλυση των 5 Ανταγωνιστικών δυνάμεων του κλάδου σας (Industry 5-Forces Analysis)				
q19.7	Ανάλυση των δυνατοτήτων και των Αδυναμιών της εταιρίας σας καθώς και των ευκαιριών και των απειλών του κλάδου (SWOT Analysis)				
q20.1	Με τη σταδιακή βελτίωση της οικονομίας και την ανάκαμψη της ζήτησης	Q20.A	Εξωτερικοί λόγοι ανάπτυξης του κλάδου της ναυτιλίας		
q20.2	Με την ύπαρξη επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των κυρίων παραγόντων του κλάδου, όπως οι εταιρείες liner που ναυλώνουν τα πλοία, οι πλοιοκτήτες, τα ναυπηγεία και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί				

ΥΠΕΡ-ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ Β

q6.4	Ενίσχυση κινήτρων για ασφαλέστερη ναυσιπλοΐα	Q6.A	Πολιτικές διεθνούς εμπορίου	SUP. B	Προσαρμοστική διοίκηση με επιφυλάξεις σε ότι αφορά την αποτελεσματικότητα του διεθνούς εμπορίου, από το οποίο αναγνωρίζει μόνο τις πολιτικές του, την αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση, από την οποία επιλέγει μόνο τους δευτερογενείς παράγοντες, τη στρατηγική από την οποία επιλέγει μόνο την εσωστρεφή ανάπτυξη και την τάση για συνεργασία σε δευτερεύουσες δραστηριότητες.		
q6.7	Αποτελεσματικότερη λειτουργία φορέων που ασχολούνται με το διεθνές εμπόριο						
q6.8	Περιορισμός των εισαγωγικών εμποδίων						
q6.9	Με τη δημιουργία εξειδικευμένης τράπεζας (EXIM BANK)						
q7.5	Με τη δημιουργία τμήματος Compliance	Q7.B	Δευτερεύοντες παράγοντες εταιρικής διακυβέρνησης				
q7.6	Με τη συμμετοχή σε προγράμματα green environment						
q7.7	Για άλλους λόγους						
q9.4	Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις εξελίξεις της αγοράς	Q9.B	Εσωστρεφής στρατηγική (προσαρμόζεται στο εσωτερικό περιβάλλον)				
q9.5	Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις απαιτήσεις των μετόχων μας						
q9.6	Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις δυνατότητες των στελεχών μας						
q10.3	Στη βάση κοινής στρατηγικής P & I Clubs	Q10.A	Προοπτικές συνεργασίας σε δευτερεύουσες δραστηριότητες της ναυτιλίας				
q10.4	Στη βάση κοινής στρατηγικής χρηματοδοτήσεων						
q10.5	Στη βάση κοινής ανάπτυξης δικτύων						
q10.6	Στη βάση ανάπτυξης cluster						
q10.7	Για άλλους λόγους						

ΥΠΕΡ-ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ C

q4.1	Λόγω αύξησης του όγκου του διεθνούς εμπορίου	Q4.A	Εμπορικοί παράγοντες διεθνούς εμπορίου	SUP. C	Συγκρατημένη εσωστρεφής διοίκηση χωρίς προσαρμοστικότητα στις εξελίξεις στο διεθνές εμπόριο και την παγκοσμιοποίηση, στην εταιρική διακυβέρνηση, στα σύγχρονα μοντέλα διοίκησης, στην χρηματοοικονομική καινοτομία και στην στρατηγική ανάπτυξη.
q4.4	Λόγω της ελεύθερης διακίνησης περισσότερων αγαθών και υπηρεσιών σε παγκόσμιο επίπεδο				
q4.5	Λόγω βελτίωσης των όρων εμπορίου				
q16.1	Το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο είναι ένας φθηνός τρόπος έκδοσης μετοχών	Q16.A	Εσωτερική αξιολόγηση από την εταιρεία για έκδοση μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου		
q16.2	Το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο είναι φθηνότερος τρόπος χρηματοδότησης από τον τραπεζικό δανεισμό				
q16.3	Αποτελεί κοινή πρακτική χρηματοδότησης στον κλάδο της ναυτιλίας				
q17.3	Η έκδοση νέων μετοχών είναι λιγότερο επικίνδυνη πηγή χρηματοδότησης	Q17.A	Εσωτερική αξιολόγηση από την εταιρεία για έκδοση μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου		
q17.5	Η έκδοση νέων μετοχών είναι ο φθηνότερος τρόπος χρηματοδότησης				
q17.6	Διατήρηση του λόγου ίδια προς ξένα κεφάλαια (debt/ equity) σε ένα ορισμένο επίπεδο				
q17.7	Η έκδοση νέων μετοχών δίνει καλύτερη εντύπωση της μελλοντικής πορείας της εταιρίας από την έκδοση χρέους				
q18.1	Όταν οι λειτουργικές ταμειακές ροές δεν επαρκούν για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών	Q18.A	Εσωτερική αξιολόγηση από την εταιρεία για τραπεζικό δανεισμό		
q18.4	Όταν δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης νέων μετοχών σε υψηλή τιμή εξαιτίας των χαμηλών multiples συγκρίσιμων εταιρειών (EV/EBITDA, P/NAV)*				
q18.5	Όταν τα έξοδα διεκπεραίωσης της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου ή της εισόδου σε κεφαλαιαγορά είναι υψηλά				
q18.6	Όταν η εταιρία προσπαθεί να επιτύχει συγκεκριμένη αναλογία χρήσης ιδίων κεφαλαίων και τραπεζικού δανεισμού				

ΥΠΕΡ-ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ D

q2.1	Dry Bulk Carriers	Q2.A	Σκληρός πυρήνας της ελληνικής ναυτιλίας	SUP. D	Σκληρός πυρήνας της ελληνικής ναυτιλίας με ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε θέματα πληθωρισμού, λιμενικών υποδομών, συναλλαγματικού κινδύνου και μετατρέψιμων ομολογιακών δανείων.
q2.2	Tankers				
q2.3	Containers				
q3.1	Στην Ελλάδα	Q3.A	Μεταβλητή πληθωρισμού		
q3.2	Στην Ευρωζώνη				
q3.3	Στις ΗΠΑ				
q3.4	Στην Κίνα				
q3.5	Στις αναπτυσσόμενες χώρες				
q3.6	Στην Ιαπωνία				
q6.5	Ιδιωτικοποίηση λιμένων ή/ και τερματικών	Q6.C	Πολιτικές λιμένων		
q6.6	Βελτίωση λιμενικών υποδομών				
q15.1	Χρησιμοποιώντας φυσική αντιστάθμιση κινδύνου συναλλαγματικών ισοτιμιών (Foreign Exchange - hedging) σε περίπτωση που οι πληρωμές σας γίνονται σε τρίτες χώρες	Q15.A	Κίνδυνοι συναλλάγματος και επιτοκίου		
q15.2	Τα επιτόκια χορηγήσεων είναι χαμηλότερα στο εξωτερικό				

q16.4	Αποφυγή dilution των μετοχών σε βραχυπρόθεσμο διάστημα	Q16.B	Εξωτερική αξιολόγηση αγοράς από την εταιρεία για έκδοση μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου		
q16.5	Η τιμή μιας πιθανής έκδοσης μετοχών θα ήταν σημαντικά υποεκτιμημένη				
q16.6	Η δυνατότητα αναγκαστικής μετατροπής του ομολόγου σε μετοχές όταν και αν υπάρξει ανάγκη				

ΥΠΕΡ-ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ E

q1.4	Ferries	Q1.B	Μαλακός πυρήνας της ελληνικής ναυτιλίας	SUP.E	Σκληρός πυρήνας με άποψη στις εξαγορές και συγχωνεύσεις
q1.5	Miscellaneous				
q1.6	Offshore				
q2.4	Ferries	Q2.B	Μαλακός πυρήνας της ελληνικής ναυτιλίας		
q2.5	Miscellaneous				
q2.6	Offshore				

ΥΠΕΡ-ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ST

q8.4	Εσωτερικής ελεγκτικής επιτροπής	Q8.A	Βασικά διοικητικά μέτρα/ αποφάσεις εταιρικής διακυβέρνησης	SUP.ST	Γραφειοκρατική και δύσκαμπτη διοίκηση με έλλειψη καινοτομικής και σύγχρονης άποψης σε θέματα διεθνούς εμπορίου και παγκοσμιοποίησης, εταιρικής διακυβέρνησης και σύγχρονου μοντέλου ανάπτυξης.
q8.5	Καταγραφής τουλάχιστον μία φορά το χρόνο όλων των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου, της ποιότητας υπηρεσιών της εταιρίας, της πρόσφατης ημερομηνίας ελέγχου ποιότητας				
q8.6	Συζήτησης για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και ανά τετράμηνο συζήτηση μεταξύ της διοίκησης της εταιρίας και του ανεξάρτητου ελεγκτή				
q8.7	Συζήτησης για τα αποτελέσματα της εταιρίας, την πολιτική της και τη διαχείριση κινδύνου				
q8.8	Ενημέρωσης του διοικητικού συμβουλίου για οποιοδήποτε σοβαρό θέμα ανά τακτά χρονικά διαστήματα				
q11.4	Αύξησης του κόστους δανεισμού	Q11.B	Συμπληρωματικές χρηματοοικονομικές ανάγκες		
q11.5	Αύξησης του κόστους λειτουργίας				
q11.6	Αύξησης των απαιτήσεων για ασφάλεια στη ναυσιπλοΐα				

Κεφάλαιο 6: Συμπεράσματα

Οι κυριότεροι στόχοι της έρευνας αυτής ήταν ο προσδιορισμός των εξελίξεων του διεθνούς εμπορίου και της παγκοσμιοποίησης στην ανάπτυξη, τις εξελίξεις και τις προοπτικές της ελληνόκτητης ναυτιλίας στην περίοδο 2011-2015. Παράλληλα ενδιαφέρον παρουσίαζαν και οι απόψεις των στελεχών που συμμετείχαν στην έρευνα αναφορικά με συγκεκριμένα θέματα που απασχολούν το χώρο αυτό, όπως για παράδειγμα, ο βαθμός διείσδυσης στοιχείων εταιρικής διακυβέρνησης στη διοίκηση των εταιριών της ελληνικής ναυτιλίας καθώς και η χρήση σύγχρονων μοντέλων διοικητικής και λειτουργικής δομής. Από τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου προέκυψαν επιπρόσθετα στοιχεία που απαντούν στα ερωτήματα που τέθηκαν σε ότι αφορά τον έλεγχο των υποθέσεων αλλά και του εννοιολογικού προσδιορισμού των παραγόντων που προέκυψαν από την παραγοντική ανάλυση των 56 ερωτηματολογίων. Από την αρχική ανάλυση προέκυψαν 27 παράγοντες που παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.7.

Ο εννοιολογικός προσδιορισμός των 27 παραγόντων δίνει μια καθαρή εικόνα για το πώς χαρακτηρίζουν και αξιολογούν τα στελέχη της ναυτιλίας τα θέματα του ερωτηματολογίου. Έτσι η εννοιολογική σημασία στην ερώτηση 1, ο εννοιολογικός προσδιορισμός του παράγοντα Q1-A είναι ότι τα Dry Bulk Carriers, τα Tankers και τα Containers συμπεριφέρονται με παρόμοιο τρόπο και δημιουργούν τον παράγοντα A. Ο παράγοντας αυτός θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ο «σκληρός πυρήνας της ελληνικής ναυτιλίας» το hard core της ναυτιλίας.

Αντίστοιχα, ο παράγοντας Q1-B αποτελείται από τα Ferries, τα Miscellaneous και τις Offshore και θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ο «μαλακός πυρήνας της ελληνικής ναυτιλίας» το soft core της ναυτιλίας. Για κάθε έναν από τους παράγοντες του ερωτηματολογίου, η παρούσα μελέτη δικαιολογεί τη συμπεριφορά αυτή με βάση οικονομικά, διοικητικά, χρηματοοικονομικά, εμπορικά, θεσμικά και άλλα κριτήρια. Ο κάθε παράγοντας μπορεί να θεωρηθεί ως μία ποσοτική μεταβλητή για περαιτέρω ανάλυση, που εκπίπτει από τα όρια της παρούσας μελέτης με την ποσοτικοποίηση των ερωτήσεων σε κλίμακα -2, -1, 0, 1, 2 όπως αναφέραμε παραπάνω. Παράλληλα για κάθε ερώτηση έχει υπολογισθεί ο μέσος όρος, η διακύμανση, η τυπική απόκλιση και άλλες μεταβλητές περιγραφικής στατιστικής, όπως παρουσιάζονται στο Παράρτημα 2, που μας δίνουν τη δυνατότητα ακόμα και για ανάλυση παλινδρόμησης.

Η παρούσα έρευνα συνοψίζεται στις ακόλουθες 9 υποθέσεις, όπως αυτές αναφέρονται στο κεφάλαιο 1, που επιβεβαιώνονται στη συνέχεια της έρευνας στο κεφάλαιο 5 και συνοψίζονται στα ακόλουθα:

Υπόθεση 1: Η ελληνική ναυτιλία διακρίνεται σε δύο κατηγορίες. Η κάθε κατηγορία ειδικεύεται σε συγκεκριμένες δραστηριότητες ή αγορές με βασικές διαφορές μεταξύ τους. Η πρώτη κατηγορία, αφορά τις αμιγώς ναυτιλιακές εταιρίες και η δεύτερη τις παραναυτιλιακές ή τις εταιρίες που ασχολούνται οριακά στις παρυφές του κλάδου.

Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την άποψη ότι η ελληνική ναυτιλία διακρίνεται σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία, που στην παρούσα έρευνα παρουσιάζεται ως ο «σκληρός πυρήνας» της ελληνικής ναυτιλίας, αποτελείται από τις ναυτιλιακές εταιρίες των Dry Bulk Carriers, των Tankers και των Containers. Η δεύτερη κατηγορία, που στην παρούσα έρευνα παρουσιάζεται ως ο «μαλακός πυρήνας» της ελληνικής ναυτιλίας, αποτελείται από τις ναυτιλιακές εταιρίες των Ferries, των Miscellaneous και των Offshore. Η διάκριση αυτή είναι εμφανής στις ερωτήσεις 1 και 2.

Υπόθεση 2: Το διεθνές εμπόριο συμβάλλει στην ανάπτυξη της ναυτιλίας και μάλιστα κατά ένα πολύπλοκο τρόπο. Το διεθνές εμπόριο μπορεί να αποδειχθεί ως το μέσο ανάταξης της ναυτιλίας στην περίοδο 2011-2015.

Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την άποψη ότι το διεθνές εμπόριο συμβάλλει στην ανάπτυξη της ναυτιλίας και μάλιστα κατά ένα πολύπλοκο τρόπο όχι αποκλειστικά και μόνο μέσω του κόστους μεταφοράς του αλλά και λόγω άλλων παραγόντων. Έτσι η ερώτηση 4 του ερωτηματολογίου οδήγησε στην επιλογή τριών διακριτών παραγόντων που ο καθένας από

μόνος του θα μπορούσε να επηρεάσει σημαντικά την ελληνική ναυτιλία. Οι παράγοντες αυτοί σύμφωνα με τον εννοιολογικό προσδιορισμό που τους δόθηκε στην παρούσα έρευνα διακρίνονται σε:

1. Εμπορικοί παράγοντες διεθνούς εμπορίου
2. Παράγοντες κόστους διεθνούς εμπορίου
3. Θεσμικοί παράγοντες διεθνούς εμπορίου

Υπόθεση 3: Η ελληνική ναυτιλία έχει θετικές προοπτικές ανάπτυξης στην περίοδο 2011-2015.

Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την άποψη ότι συγκεκριμένα μέτρα ή βελτιώσεις μπορούν να οδηγήσουν σε βελτίωση την ελληνική ναυτιλία στην περίοδο μελέτης που έχει οριστεί το 2011-2015. Η ερώτηση 6 οδήγησε στην επιλογή τριών επίσης παραγόντων που θεωρούνται ικανοί να επηρεάσουν την ελληνική ναυτιλία στην περίοδο αυτή. Οι παράγοντες αυτοί σύμφωνα με τον εννοιολογικό προσδιορισμό που τους δόθηκε στην παρούσα έρευνα διακρίνονται σε:

1. Πολιτικές διεθνούς εμπορίου
2. Διοικητικά μέτρα διεθνούς εμπορίου
3. Πολιτικές λιμένων

Υπόθεση 4: Η εισαγωγή κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης μπορεί να δημιουργήσει θετικές προοπτικές στην ανάπτυξη των ελληνικών ναυτιλιακών εταιριών στην περίοδο 2011-2015.

Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν επίσης την άποψη ότι η εταιρική διακυβέρνηση μπορεί να αποδειχθεί κρίσιμος παράγοντας στην εξέλιξη της ελληνικής ναυτιλίας. Η ερώτηση 7 έχει επιλέξει δύο παράγοντες που σχετίζονται με την υιοθέτηση των κανόνων της εταιρικής διακυβέρνησης στην ελληνική ναυτιλία. Οι παράγοντες αυτοί είναι:

1. Βασικοί παράγοντες εταιρικής διακυβέρνησης
2. Δευτερεύοντες παράγοντες εταιρικής διακυβέρνησης

Υπόθεση 5: Ορισμένα από τα μέτρα της εταιρικής διακυβέρνησης έχουν ήδη υιοθετηθεί από τις εταιρίες.

Επιβεβαιώνεται η άποψη ότι βασικά μέτρα εταιρικής διακυβέρνησης είναι δυνατόν να υιοθετηθούν από τις ελληνικές ναυτιλιακές επιχειρήσεις προκειμένου να βελτιωθεί η αποδοτικότητά τους όπως προκύπτει από την ερώτηση 8 του ερωτηματολογίου. Ο εννοιολογικός προσδιορισμός των παραγόντων που επελέγησαν είναι:

1. Βασικά διοικητικά μέτρα/ αποφάσεις εταιρικής διακυβέρνησης
2. Δευτερεύοντα διοικητικά μέτρα/ αποφάσεις εταιρικής διακυβέρνησης

Υπόθεση 6: Η αντίδραση και η προσαρμογή στις πιέσεις του ανταγωνισμού είναι άμεση και επιτυχής.

Επιβεβαιώνεται η άποψη ότι η ελληνική ναυτιλία χαρακτηρίζεται από δύο βασικές κατηγορίες σε ότι αφορά τον τρόπο που αντιδρά στον ανταγωνισμό. Από την ανάλυση της ερώτησης 9 έχουν προκύψει δύο παράγοντες που ο εννοιολογικός τους προσδιορισμός είναι:

1. Εξωστρεφής στρατηγική (ακολουθεί τις εξελίξεις της αγοράς)
2. Εσωστρεφής στρατηγική (προσαρμόζεται στο εσωτερικό περιβάλλον)

Υπόθεση 7: Η ελληνική ναυτιλιακή αγορά ακολουθεί τις τάσεις και τις εξελίξεις και έχει την τάση να προσαρμόζεται γρήγορα και αποτελεσματικά.

Από την ερώτηση 10 προκύπτει ότι η ελληνική ναυτιλία έχει την τάση να συνεργάζεται σε ορισμένες δραστηριότητες. Η ανάλυση οδήγησε στον προσδιορισμό δύο παραγόντων που είναι:

1. Προοπτικές συνεργασίας σε κύριες δραστηριότητες της ναυτιλίας
2. Προοπτικές συνεργασίας σε δευτερεύουσες δραστηριότητες της ναυτιλίας

Στις κύριες δραστηριότητες εντάσσονται οι ναυλώσεις και ναυτασφαλίσεις και στις δευτερεύουσες τα κοινά δίκτυα, τα κοινά P & I clubs και οι κοινές χρηματοδοτήσεις

Υπόθεση 8: Η χρηματοδότηση διακρίνεται ανάλογα με τον τύπο, το ύψος και το είδος του κάθε δανείου.

Η ερώτηση 11 οδηγεί στην επιλογή δύο επίσης παραγόντων ανάλογα με τις ανάγκες χρηματοδότησης που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές ναυτιλιακές εταιρίες. Έτσι επιβεβαιώνεται η υπόθεση ότι η χρηματοδότηση των ελληνικών εταιριών διακρίνεται σε δύο βασικές κατηγορίες που προκύπτουν ως διαφορετικοί παράγοντες στην ερώτηση αυτή και είναι οι:

1. Κύριες χρηματοοικονομικές ανάγκες
2. Συμπληρωματικές χρηματοοικονομικές ανάγκες

Υπόθεση 9: Οι κίνδυνοι προέρχονται από το εσωτερικό και από το εξωτερικό χωρίς ωστόσο η ελληνική ναυτιλιακή εταιρία να είναι σε θέση να αποφύγει τους κινδύνους αυτούς χωρίς αρνητικές επιπτώσεις στη λειτουργία της.

Επιβεβαιώνεται η άποψη ότι οι ελληνικές ναυτιλιακές εταιρίες αντιμετωπίζουν κινδύνους τόσο από το εξωτερικό όσο και από το εσωτερικό. Από την ανάλυση της ερώτησης 14 προκύπτουν δύο παράγοντες που είναι οι:

1. Εσωτερικοί παράγοντες κινδύνου
2. Εξωτερικοί παράγοντες κινδύνου

Στους εσωτερικούς παράγοντες κινδύνου οι συνιστώσες είναι ο κίνδυνος πτώχευσης των ναυλωτών (counter party risk), το μικρό μέγεθος της εταιρίας (size risk), η αδυναμία άμεσης ρευστοποίησης των μετοχών (liquidity risk) και η κεφαλαιακή διάρθρωση της εταιρίας (debt to equity risk). Αντίστοιχα στους εξωτερικούς παράγοντες κινδύνου οι συνιστώσες είναι ο απρόσμενα αυξημένος ρυθμός πληθωρισμού (inflation risk), η σημαντική μεταβολή στα επιτόκια δανεισμού (interest rate risk) και οι επιχειρηματικοί κύκλοι-πορεία της παγκόσμιας αγοράς (business cycles risk).

Στη συνέχεια οι 27 παράγοντες περιορίστηκαν σε 6 υπέρ-παράγοντες με την ανάλογη επεξεργασία και παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.14. Σύμφωνα με την ανάλυση αυτή η έρευνα οδήγησε στους παρακάτω υπέρ-παράγοντες μετά από σύμπτυξη των 27 πρώτων παραγόντων η εννοιολογική σημασία των οποίων δίνεται στον αντίστοιχο πίνακα.

Έτσι ο πρώτος υπέρ-παράγοντας αποτελείται από 10 ομάδες παραγόντων που προκύπτουν από τις ερωτήσεις Q4.B, Q6.B, Q7.A, Q8.B, Q9.A, Q10.B, Q11.A, Q12.A, Q19.A, Q20.A.

Ο δεύτερος υπέρ-παράγοντας αποτελείται από 4 ομάδες παραγόντων που προκύπτουν από τις ερωτήσεις Q6.A, Q7.B, Q9.B, Q10.A.

Ο τρίτος υπέρ-παράγοντας αποτελείται επίσης από 4 ομάδες παραγόντων που προκύπτουν από τις ερωτήσεις Q4.A, Q16.A, Q17.A, Q18.A.

Ο τέταρτος υπέρ-παράγοντας αποτελείται από 5 ομάδες παραγόντων που προκύπτουν από τις ερωτήσεις Q2.A, Q3.A, Q6.C, Q15.A, Q16.B.

Ο πέμπτος υπέρ-παράγοντας αποτελείται από 2 ομάδες παραγόντων που προκύπτουν από τις ερωτήσεις Q1.B και Q2.B.

Ο έκτος υπέρ-παράγοντας αποτελείται από 2 ομάδες παραγόντων που προκύπτουν από τις ερωτήσεις Q8.A και Q11.B.

Όσον αφορά τις δυνατότητες για περαιτέρω έρευνα προτείνονται τα παρακάτω. Μετά το πρώτο στάδιο της ανάλυσης όπου προσδιορίσαμε τους αρχικούς παράγοντες, οι 146 υπο-ερωτήσεις ενοποιήθηκαν σε 27 παράγοντες. Στη συνέχεια οι 27 αυτοί παράγοντες θεωρήθηκαν ότι μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για περαιτέρω ενοποίηση ώστε τα αποτελέσματα της έρευνας να γίνουν περισσότερο σύνθετα αλλά και ενδιαφέροντα κάτι που τελικά έγινε και οδήγησε στον προσδιορισμό 6 υπέρ-παράγοντων.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των 146 υπο-ερωτημάτων των 56 έγκυρων ερωτηματολογίων το θέμα αφήνει περιθώρια για περαιτέρω ανάλυση σε επίπεδο διδακτορικής διατριβής με την προϋπόθεση διεύρυνσης του αριθμού των έγκυρων ερωτηματολογίων, του αριθμού των ερωτήσεων, το άνοιγμα του εύρους των επί μέρους κεφαλαίων και την αναλυτικότερη και πλέον σύνθετη αξιολόγηση των αποτελεσμάτων. Από την εξέταση δε του πίνακα συσχετίσεων και μεταξύ των 6 υπερ-παραγόντων, διαπιστώσαμε ότι θα μπορούσαμε να προβούμε σε επιπλέον διερευνητική παραγοντική ανάλυση αυτών, για περαιτέρω ενοποίηση σε ακόμη πολύ λιγότερους, σε σούπερ υπερ-παραγόντες με δυνατότητα χρησιμοποίησής τους σε ανάλυση πολλαπλής παλινδρόμησης.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΡΑΧΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

1. Νίκος Κοτζιάς, (2003) Παγκοσμιοποίηση, η ιστορική θέση, το μέλλον και η πολιτική σημασία, Εκδόσεις Καστανιώτη.
2. Θεόδωρος Πελαγίδης, (2001) Πόσο έχει προχωρήσει η παγκοσμιοποίηση, Εκδόσεις Παπαζήση.
3. Anthony Giddens, Patrick Diamond, Roger, Liddle, (2007) Κοινωνική Ευρώπη, Παγκόσμια Ευρώπη.
4. Μελέτες προς τιμήν του αείμνηστου Καθηγητή Πέτρου Χ. Λίβα
5. David Gowland, (2005) Διεθνής Οικονομική, Εκδόσεις Επίκεντρο .
6. Ελευθέριος Θαλασσινός, (2005) Οικονομική και Νομισματική Ενοποίηση, Εκδόσεις Τζέι και Τζέι Ελλάς
7. Foreign Policy, May-June 2002, Greek Edition, τεύχος 2ο, «εξαρτημένη υπερδύναμη»
8. Γενική Έκθεση για τη δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2010
9. Θεόδωρος Πελαγίδης, (2000) Κατανοώντας την παγκοσμιοποίηση, Εκδόσεις Παπαζήση.
10. Ελευθέριος Θαλασσινός, Θεόδωρος Σταματόπουλος (1998) Διεθνή Οικονομικά, Εκδόσεις Σταμούλη.
11. Περιοδικό: Επιλογή, Τεύχος 48^ο , Ιούλιος-Αύγουστος 2011.
12. Paul R. Krugman , Maurice Obstfeld, Τόμοι Α και Β, 2011, Εκδόσεις Κριτική
13. GK Magazine, τεύχος 42, Μάιος 2011.
14. Photos of Museum of Federal Reserve Bank in NY, February 2010.
15. Παπαδάκης Βασίλειος, ‘Στρατηγική των Επιχειρήσεων: ελληνική και διεθνής εμπειρία’, εκδ. Ε. Μπένου, 2002 και 2007.
16. S.P. Robins & M. Coulter, “Management”, London Prentice Hall 1999, 6th edition (Παπαδάκης 2002, σελ. 346)
17. Γεωργίου Χρήστος, Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Μελετών ΣΒΒΕ (Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος) ‘Κίνητρα, Οφέλη και Στρατηγικές Διεθνοποιημένων Ελληνικών Επιχειρήσεων’.
18. Εθνικό Παρατηρητήριο για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (EOMMEX), ‘Μελέτη για τη Διεθνοποίηση των Αγορών και τις Νέες Μορφές Συνεργασίας και Ολοκλήρωσης των ΜΜΕ’ (http://observatory.eommex.gr/eommex/Meleti_Dietnporiisi.pdf).
19. Χ. Γεωργίου, Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Μελετών ΣΒΒΕ (Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος) «Κίνητρα, Οφέλη και Στρατηγικές Διεθνοποιημένων Ελληνικών Επιχειρήσεων».
20. Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών της Ελλάδος : Αιτίες Ανισορροπιών και προτάσεις πολιτικής, Έκθεση Ιούλιος 2010, Αθήνα.
21. Δημήτριος Καρλής, (2005) Πολυμεταβλητή Στατιστική Ανάλυση, Εκδόσεις Σταμούλη.
22. Γεώργιος Κ. Σιάρδος, (2002) Μέθοδοι Πολυμεταβλητής Στατιστικής Ανάλυσης: με την επίλυση ασκήσεων μέσω του στατιστικού προγράμματος SPSS, Εκδόσεις Ζήτη.
23. Γεώργιος Δρόσος, (2006) Στατιστική & Ανάλυση Δεδομένων, Εκδόσεις Ανικούλα.
24. Γιάννης Παπαδημητρίου, (2007) Η ανάλυση δεδομένων, Παραγοντική ανάλυση των αντιστοιχιών: Ιεραρχική ταξινόμηση και άλλες μέθοδοι, Εκδόσεις ΤΥΠΩΘΗΤΩ.
25. Νικόλαος Δ. Κουτσομπιάς, (2005) Εφαρμογές Ανάλυσης Δεδομένων. Μέθοδοι: Παραγοντική ανάλυση αντιστοιχιών (Factor Analysis), ταξινόμηση κατά αύξουσα σειρά (Cluster Analysis). Λογισμικό: S Pro v.2.0, Εκδόσεις Σταμούλη Αντ.
26. Ναυτικά Χρονικά, Αρ. Φύλλου 138, 03/2011.
27. Ναυτικά Χρονικά, Αρ. Φύλλου 142, 08-09/2011.

ΑΓΓΛΙΚΗ

1. Krugman, P., M.Obstfeld (2007), International Economics, Pearson
2. Lindert, P., T.Pugel (1996) , International Economics, Irwin
3. Gerber, J. (2005), International Economics, Pearson
4. Madura, J. (2006), International Financial Management, Thomson
5. Shapiro, A. (2003), Multinational Financial Management, Wiley
6. Levi, M. (2005), International Finance, Routledge
7. De Grauwe (2008), The Economics of Monetary Unions, OUP
8. Gandolfo, G. (2001), International Finance and Open-Economy Macroeconomics, Springer
9. William R. Allen (1967), “International Trade Theory: Hume to Ohlin”, NY.
10. G.C.Hufbauer (1968) “Factor Endowments, National Size and Changing Technology: Their impact of the Commodity Composition of Trade in Manufactured Goods in R. Vernon (1970).
11. UNCTAD, Review of Maritime Transport 2000, Chapter III, ‘Productivity of the World Fleet and Supply and Demand in World Shipping’, U.N., New York and Geneva, 2000.
12. Bhagat, S. and Bolton, B., “Corporate Governance and Firm Performance”, Leeds School of Business, University of Colorado, Boulder, June 2007.
13. Brown, L. and Caylor, M., “Corporate Governance and Firm Valuation”, Journal of Accounting and Public Policy, pp. 409-434, 2005.
14. Lyridis, D.V., Fyrvik, T., Kapetanis, G.N., Vertikos, N., Anaxagorou, P., Uthaug, E., Psaraftis, H.N., “Optimizing Shipping Company Operations Using Business Process Modeling”, Maritime Policy Management, Oct-Dec 2005, Vol. 32, No 4, 2005.
15. McLellan, R., “Liner Shipping Development Trends”, Maritime Policy Management, Vol. 33, no 5, December 2006.
16. Organization for Economic Cooperation and Development, “OECD Principles of Corporate Governance”, OECD Publication Services, France 2004.
17. Organization for Economic Cooperation and Development, “Methodology for Assessing Implementation of the OECD Principles on Corporate Governance”, OECD Publication Services, France 2004.
18. Syriopoulos, T., Theotokas, I., “Value Creation through Corporate Destruction? Corporate Governance in Shipping Takeovers”, Maritime Policy Management, Vol. 34, no 3, June 2007.
19. Zampeta, V., “Profitability, Return and Growth: An Application to the Shipping Industry” International Conference on Applied Business and Economics, Coruna Spain, 2010.
20. Zampeta, V., at al, “New dimensions of Country Risk in the Context of the Current Crisis: A Case Study for Romania and Greece”, European Research Studies, Vol. XIII, issue 3, 2010.
21. Eleftherios Thalassinos, Mirela Pintea, Rațiu Patricia Iulia, “The Current Financial Crisis and its Impact on the Performance Indicators of Selected Countries. An Empirical Analysis”.
22. The Economist, A special report on the world economy, October 11th 2008
23. Michael S. Lewis-Beck, (1994) Factor analysis and related techniques, Publisher Sage Publ.
24. Harry H. Harman (1913-1976), (1976), Modern Factor Analysis, Publisher University of Chicago Press
25. Timothy A. Brown, (2006) Confirmatory Factor Analysis for Applied Research, Publisher The Guilford Press
26. Richard L. Gorsuch, (1983) Factor Analysis, Publisher Psychology Press
27. Dreher A., Gaston N., Martens P., Measuring Globalisation – Gauging its Consequences (New York, Springer, 2008, XI, p.218).

28. M.Wolf, Why globalization works, 2004 σελ. 158-163).

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. <http://globalization.kof.ethz.ch/>
2. <http://www.moodys.com/>
3. <http://www.imf.org/external/index.htm>
4. <http://www.wto.org/>
5. <http://www.springer.com>
6. <http://www.ersj.eu/>

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΠΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2.1: Ο τρόπος σύνθεσης του δείκτη KFP (Kearney /Foreign Policy Magazine Globalization Index).

Πίνακας 2.2: Ο τρόπος σύνθεσης του δείκτη KOF (KOF index of globalization).

Πίνακας 2.3: Ο δείκτης παγκοσμιοποίησης 30 χωρών, μεταξύ των οποίων και η χώρα μας για την περίοδο 2007-2011.

Πίνακας 2.4: Τα στάδια της διεθνοποίησης σχηματικά.

Πίνακας 2.5: Η συμμετοχή των αναπτυσσόμενων χωρών στο παγκόσμιο tonnage/dwt.

Πίνακας 5.1: Οι δείκτες Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) και Bartlett's Test of Sphericity (BTS) όπως υπολογίζονται από το αντίστοιχο πρόγραμμα του SPSS όσον αναφορά την ερώτηση 1 του ερωτηματολογίου.

Πίνακας 5.2: Η συνολική διακύμανση (total variance) για την ερώτηση 1.

Πίνακας 5.3: Σύμφωνα με τη μέθοδο εξαγωγής, Ανάλυση Κυρίων Συνιστωσών (Principle Component Analysis) παρουσιάζεται ο πίνακας συνιστωσών (Component Matrix).

Πίνακας 5.4: Σύμφωνα με τη μέθοδο εξαγωγής, Ανάλυση Κυρίων Συνιστωσών (Principle Component Analysis) παρουσιάζεται ο πίνακας των «Communalities», των ποσοστών δηλαδή που εξηγείται από τους παράγοντες.

Πίνακας 5.5: Σύμφωνα με τη μέθοδο περιστροφής των παραγόντων (Rotation Method: Varimax) παρουσιάζεται ο πίνακας Rotated Component Matrix.

Πίνακας 5.6: Ανάλυση αξιοπιστίας σύμφωνα με το κριτήριο του συντελεστή Alpha-Cronbach.

Πίνακας 5.7: Συνοπτικά αποτελέσματα παραγοντικής ανάλυσης.

Πίνακας 5.8: Οι δείκτες Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) και Bartlett's Test of Sphericity (BTS) όπως υπολογίζονται από το αντίστοιχο πρόγραμμα του SPSS όσον αναφορά τους υπερ-παράγοντες.

Πίνακας 5.9: Η συνολική διακύμανση (total variance).

Πίνακας 5.10: Σύμφωνα με τη μέθοδο περιστροφής των παραγόντων (Rotation Method: Varimax) παρουσιάζεται ο πίνακας Rotated Component Matrix.

Πίνακας 5.11: Παρουσιάζεται ο πίνακας Component Transformation Matrix.

Πίνακας 5.12: Παρουσιάζεται το κριτήριο της αξιοπιστίας για τον κάθε ένα από τους 6 υπέρ-παράγοντες (Πίνακες 5.12 A έως 5.12 ST).

Πίνακας 5.13: Παρουσιάζεται ο Πίνακας συσχετίσεων των 27 παραγόντων.

Πίνακας 5.14: Εννοιολογική προσέγγιση των 6 υπέρ-παραγόντων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.1: Με βάση τον δείκτη ΚΟΦ, οι 15 περισσότερο παγκοσμιοποιημένες χώρες

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.2: Με βάση τον δείκτη ΚΟΦ, οι 15 λιγότερο παγκοσμιοποιημένες χώρες.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.1: Σχηματικά η παραγοντική ανάλυση.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.2: Η διερευνητική ανάλυση παραγόντων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.3: Η επιβεβαιωτική ανάλυση παραγόντων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1: Δείγμα Ερωτηματολογίου

Παράρτημα 2: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ανάλυσης

Παράρτημα 3: Παραγοντική ανάλυση όλων των υπο-ερωτήσεων

Παράρτημα 4: Τα 56 έγκυρα απαντημένα ερωτηματολόγια (μόνο στο cd)

Παράρτημα 5: Υπολογισμός μέσων όρων & αποτελέσματα παραγοντικής ανάλυσης για την ερώτηση 1

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΑΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΑΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΑΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

Τα 56 έγγραφα απαντημένα ερωτηματολόγια λόγω μεγέθους αριθμού σελίδων παρατίθενται μόνο ηλεκτρονικά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Το παρόν ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε στελέχη ναυτιλιακών επιχειρήσεων, ναυτιλιακών τραπεζών και άλλων επιχειρήσεων του κλάδου της ναυτιλίας και αποσκοπεί να αποτυπώσει τις απόψεις, τις σκέψεις και τις ιδέες των συμμετεχόντων σε επιστημονική έρευνα σχετική με την ανάπτυξη της ναυτιλιακής αγοράς, την πορεία του διεθνούς εμπορίου, τη διαδικασία της παγκοσμιοποίησης, τα συστήματα διοίκησης και τη χρηματοοικονομική δομή των επιχειρήσεων εξ αιτίας της πρόσφατης χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Η έρευνα διεξάγεται υπό την επιστημονική εποπτεία του Καθηγητή Λευτέρη Θαλασσινού και της μεταπτυχιακής φοιτήτριας Βασιλικής Ζαμπέτα για το Πανεπιστήμιο Πειραιά, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών στη Ναυτιλία. Το ερωτηματολόγιο πρέπει να συμπληρωθεί από ανώτερο στέλεχος της εταιρίας σας. Οι απαντήσεις είναι απόλυτα εμπιστευτικές και ανώνυμες αν το επιθυμείτε.

Παρακαλούμε να αποστείλετε τις απαντήσεις σας μέχρι τις 27/5/2011 στο e-mail vicky.zampeta@gmail.com ή στο e-mail thalassi@unipi.gr ή με φαξ στο 210 4142571.

Σας ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ανάπτυξη Ναυτιλιακής Αγοράς

1) Η ναυτιλιακή βιομηχανία έχει καλές προοπτικές ανάκαμψης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015).

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Dry Bulk Carriers					
2. Tankers					
3. Containers					
4. Ferries					
5. Miscellaneous					
6. Offshore					

2) Η ελληνική ναυτιλιακή βιομηχανία θα εισέλθει σε φάση αναδιάρθρωσης (συγχωνεύσεις/ εξαγορές) μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015).

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Dry Bulk Carriers					
2. Tankers					
3. Containers					
4. Ferries					
5. Miscellaneous					
6. Offshore					

3) Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015).

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Στην Ελλάδα					
2. Στην Ευρωζώνη					
3. Στις ΗΠΑ					
4. Στην Κίνα					
5. Στις αναπτυσσόμενες χώρες					
6. Στην Ιαπωνία					
7. Στις χώρες BRIC (εκτός Κίνας)					

4) Η παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προς το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015).

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Λόγω αύξησης του όγκου του διεθνούς εμπορίου					
2. Λόγω μείωσης του κόστους των πρώτων υλών					
3. Λόγω αύξησης της ανταγωνιστικότητας των αγαθών και υπηρεσιών					
4. Λόγω της ελεύθερης διακίνησης περισσότερων αγαθών και υπηρεσιών σε παγκόσμιο επίπεδο					
5. Λόγω βελτίωσης των όρων εμπορίου					
6. Λόγω της συμμετοχής και άλλων χωρών στον ΠΟΕ					
7. Λόγω της περαιτέρω διεθνοποίησης του εμπορίου					
8. Λόγω του Brain Drain φαινομένου (μεταφορά εξειδικευμένης εργασίας από την περιφέρεια στη μητρόπολη)					
9. Λόγω της συμμετοχής της χώρας στην Ευρωζώνη					
10. Για άλλους λόγους					

5) Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015).

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Εισηγμένων ημι-δημόσιων εταιρειών (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΟΠΑΠ, Λιμάνια, κ.λπ)					
2. Ακίνητης περιουσίας					
3. Έργων παραχώρησης (Αεροδρόμιο, αυτοκινητόδρομοι, κ.λπ)					
4. Νέα έργα υποδομών					
5. Τουριστικά ακίνητα					
6. Νησιωτικών συμπλεγμάτων					
7. Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου					
8. Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων					

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Διεθνές Εμπόριο, Συστήματα Διοίκησης

6) Το θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας.

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Ενίσχυση κινητήρων για εξαγωγές					
2. Απελευθέρωση αγορών					
3. Μείωση κόστους θαλασσίων μεταφορών (λιμενικά)					
4. Ενίσχυση κινητήρων για ασφαλέστερη ναυσιπλοΐα					
5. Ιδιωτικοποίηση λιμένων ή/ και τερματικών					
6. Βελτίωση λιμενικών υποδομών					
7. Αποτελεσματικότερη λειτουργία φορέων που ασχολούνται με το διεθνές εμπόριο					
8. Περιορισμός των εισαγωγικών εμποδίων					
9. Με τη δημιουργία εξειδικευμένης τράπεζας (EXIM BANK)					
10. Για άλλους λόγους					

7) Στην εταιρία μας πρέπει θα εφαρμόσουμε/αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα της εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015).

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Με τη συμμετοχή ενός τουλάχιστον ανεξάρτητου μέλους στο ΔΣ					
2. Με τον διαχωρισμό της θέσης του Προέδρου του ΔΣ από τη θέση του Δ/ντος Συμβούλου					
3. Με τη θέσπιση μηχανισμού κοινωνικού ελέγχου					
4. Με τη συμμετοχή στρατηγικού επενδυτή					
5. Με τη δημιουργία τμήματος Compliance					
6. Με τη συμμετοχή σε προγράμματα green environment					
7. Για άλλους λόγους					

8) Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη/ διεξαγωγή:

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Πλήθους ανεξάρτητων διευθυντών ώστε να μην υπάρχει συμφέρον κατάχρησης					
2. Επιτροπής εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία θα ελέγχει την εφαρμογή των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης και θα αξιολογεί το διοικητικό συμβούλιο					
3. Επιτροπής αποζημιώσεων που θα αποτελείται από ανεξάρτητα μέλη					
4. Εσωτερικής ελεγκτικής επιτροπής					
5. Καταγραφής τουλάχιστον μία φορά το χρόνο όλων των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου, της ποιότητας υπηρεσιών της εταιρίας, της πρόσφατης ημερομηνίας ελέγχου ποιότητας					
6. Συζήτησης για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και ανά τετράμηνο συζήτηση μεταξύ της διοίκησης της εταιρίας και του ανεξάρτητου ελεγκτή					
7. Συζήτησης για τα αποτελέσματα της εταιρίας, την πολιτική της και τη διαχείριση κινδύνου					

8. Ενημέρωσης του διοικητικού συμβουλίου για οποιοδήποτε σοβαρό θέμα ανά τακτά χρονικά διαστήματα					
---	--	--	--	--	--

9) Στην εταιρία μας πρέπει να παρακολουθούμε αυστηρά τον ανταγωνισμό μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015).

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στον leader της αγοράς					
2. Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στον κύριο ανταγωνιστή μας					
3. Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις συνιστώσες της SWOT					
4. Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις εξελίξεις της αγοράς					
5. Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις απαιτήσεις των μετόχων μας					
6. Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις δυνατότητες των στελεχών μας					

10) Η εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) για να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Στη βάση κοινής στρατηγικής ναυλώσεων					
2. Στη βάση κοινής στρατηγικής ναυτoασφαλίσεων					
3. Στη βάση κοινής στρατηγικής P & I Clubs					
4. Στη βάση κοινής στρατηγικής χρηματοδοτήσεων					
5. Στη βάση κοινής ανάπτυξης δικτύων					
6. Στη βάση ανάπτυξης cluster					
7. Για άλλους λόγους					

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Χρηματοοικονομική Δομή

11) Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω:

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Άντλησης κεφαλαίων για ναυπήγηση νέων πλοίων					
2. Άντλησης κεφαλαίων για μετασκευές					
3. Άντλησης βραχυπροθέσμων κεφαλαίων κίνησης					
4. Αύξησης του κόστους δανεισμού					
5. Αύξησης του κόστους λειτουργίας					
6. Αύξησης των απαιτήσεων για ασφάλεια στη ναυσιπλοΐα					
7. Για άλλους λόγους					

12) Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε χρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω:

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Περιορισμού των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων					
2. Περιορισμού των καθαρών κερδών					
3. Αύξησης του κινδύνου					
4. Αύξησης του ανταγωνισμού					
5. Αυξημένων αναγκών σε επενδύσεις					
6. Αυξημένης ανασφάλειας στη ναυσιπλοΐα (πειρατεία)					
7. Απρόβλεπτων γεγονότων					

13) Πώς υπολογίζετε το κόστος των ιδίων κεφαλαίων για την εταιρία σας;

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Χρησιμοποιώντας το μοντέλο Capital Asset Pricing Model (CAPM)					
2. Χρησιμοποιώντας το μοντέλο Capital Asset Pricing Model (CAPM) σε συνδυασμό και με άλλους παράγοντες κινδύνου					
3. Χρησιμοποιώντας το μοντέλο των μελλοντικών ροών					
4. Χρησιμοποιώντας μοντέλα προεξόφλησης μερισμάτων ή εσόδων όπως το υπόδειγμα Gordon					
5. Με άλλους τρόπους					

14) Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης;

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Απρόσμενο αυξημένο ρυθμό πληθωρισμού (inflation risk)					
2. Σημαντική μεταβολή στα επιτόκια δανεισμού (interest rate risk)					
3. Επιχειρηματικοί κύκλοι-πορεία παγκόσμιας αγοράς (business cycles risk)					
4. Μεταβολή συναλλαγματικών ισοτιμιών (Foreign Exchange risk)					
5. Ενδεχόμενη στάση πληρωμών της εταιρίας σας (distress risk)					
6. Κίνδυνος πτώχευσης των ναυλωτών σας (counter party risk)					
7. Μικρό μέγεθος της εταιρίας σας (size risk)					
8. Αδυναμία άμεσης ρευστοποίησης των μετοχών σας (liquidity risk)					
9. Κίνδυνος χρεοκοπίας χώρας (country risk)					
10. Κεφαλαιακή διάρθρωση της εταιρίας σας (debt to equity risk)					
11. Άλλος κίνδυνος					

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Στρατηγική Ανάπτυξη

15) Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρία σας για άντληση δανειακών κεφαλαίων στο εξωτερικό;

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Χρησιμοποιώντας φυσική αντιστάθμιση κινδύνου συναλλαγματικών ισοτιμιών (Foreign Exchange - hedging) σε περίπτωση που οι πληρωμές σας γίνονται σε τρίτες χώρες					
2. Τα επιτόκια χορηγήσεων είναι χαμηλότερα στο εξωτερικό					
3. Για την προσέλκυση στρατηγικού επενδυτή					
4. Για άλλους λόγους					

16) Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου;

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο είναι ένας φθηνός τρόπος έκδοσης μετοχών					
2. Το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο είναι φθηνότερος τρόπος χρηματοδότησης από τον τραπεζικό δανεισμό					
3. Αποτελεί κοινή πρακτική χρηματοδότησης στον κλάδο της ναυτιλίας					
4. Αποφυγή dilution των μετοχών σε βραχυπρόθεσμο διάστημα					
5. Η τιμή μιας πιθανής έκδοσης μετοχών θα ήταν σημαντικά υποεκτιμημένη					
6. Η δυνατότητα αναγκαστικής μετατροπής του ομολόγου σε μετοχές όταν και αν υπάρξει ανάγκη					
7. Ως μέσο προσέλκυσης νέων επενδυτών οι οποίοι αντιμετωπίζουν μειωμένο κίνδυνο στις επενδύσεις τους (risk averse) και είναι διστακτικοί να επενδύσουν στην εταιρία σας					
8. Άλλοι λόγοι					

17) Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές;

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Αδυναμία άντλησης τραπεζικού δανεισμού ή πρόσβασης σε άλλη πηγή χρηματοδότησης					
2. Δυνατότητα έκδοσης νέων μετοχών σε υψηλή τιμή εξαιτίας των υψηλών multiples ομοειδών εταιρειών (EV/EBITDA, P/NAV)					
3. Η έκδοση νέων μετοχών είναι λιγότερο επικίνδυνη πηγή χρηματοδότησης					
4. Δυνατότητα έκδοσης μετοχών για τα στελέχη της εταιρίας (stock option)					
5. Η έκδοση νέων μετοχών είναι ο φθηνότερος τρόπος χρηματοδότησης					

6.	Διατήρηση του λόγου ίδια προς ξένα κεφάλαια (debt/equity) σε ένα ορισμένο επίπεδο				
7.	Η έκδοση νέων μετοχών δίνει καλύτερη εντύπωση της μελλοντικής πορείας της εταιρίας από την έκδοση χρέους				
8.	Για άλλους λόγους				

18) Πότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό;

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1.	Όταν οι λειτουργικές ταμειακές ροές δεν επαρκούν για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών				
2.	Όταν η έκδοση δανείου είναι πιο συμφέρουσα από την έκδοση νέων μετοχών				
3.	Όταν τα επιτόκια δανεισμού είναι σε χαμηλά επίπεδα				
4.	Όταν δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης νέων μετοχών σε υψηλή τιμή εξαιτίας των χαμηλών multiples συγκρίσιμων εταιρειών (EV/EBITDA, P/NAV)*				
5.	Όταν τα έξοδα διεκπεραίωσης της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου ή της εισόδου σε κεφαλαιαγορά είναι υψηλά				
6.	Όταν η εταιρία προσπαθεί να επιτύχει συγκεκριμένη αναλογία χρήσης ιδίων κεφαλαίων και τραπεζικού δανεισμού				
7.	Άλλοι λόγοι				

*P: τιμή μετοχής, EBITDA: Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization, E: Earnings, NAV: Net Asset Value

19) Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής:

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1.	Ισορροπημένη Σκοροκάρτα (Balanced Scorecard)				
2.	Συγκριτική Ανάλυση (Benchmarking)				
3.	Ανάλυση Βασικών Ικανοτήτων (Core Competences Analysis)				
4.	Εύρεση των κρίσιμων Παραγόντων Επιτυχίας (Identification of Key or Critical Success Factors)				
5.	Ανάλυση των 5 Ανταγωνιστικών δυνάμεων του κλάδου σας (Industry 5-Forces Analysis)				
6.	Προγραμματισμός με χρήση Σεναρίων (Scenario Planning)				
7.	Ανάλυση των δυνατοτήτων και των Αδυναμιών της εταιρίας σας καθώς και των ευκαιριών και των απειλών του κλάδου (SWOT Analysis)				
8.	Άλλος τρόπος				

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Εξελίξεις και Προοπτικές

20) Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία;

	Συμφωνώ απόλυτα	Απλά συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Απλά διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
1. Με τη σταδιακή βελτίωση της οικονομίας και την ανάκαμψη της ζήτησης					
2. Με την ύπαρξη επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των κυρίων παραγόντων του κλάδου, όπως οι εταιρείες liner που ναυλώνουν τα πλοία, οι πλοιοκτήτες, τα ναυπηγεία και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί					
3. Τα εμπορευματοκιβώτια αντιπροσωπεύουν τον πιο αποδοτικό τρόπο μεταφοράς τελικών προϊόντων αλλά και πλήθος λοιπών παρεμφερών φορτίων και κατά συνέπεια διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διεξαγωγή του παγκόσμιου εμπορίου					
4. Οι επενδυτές που έχουν μακροχρόνιο ορίζοντα μπορούν να βρουν σήμερα ελκυστικές ευκαιρίες στον κλάδο					
5. Η ζήτηση της πετρελαιοφόρου ναυτιλίας προς το παρόν αναμένεται να παραμείνει σε χαμηλά επίπεδα και να ανακάμψει σταδιακά μαζί με την οικονομία					
6. Στον τομέα μεταφοράς χύδην ξηρού φορτίου, αναμένεται ότι θα υπάρξει σημαντική μείωση των παραδόσεων λόγω της έλλειψης χρηματοδοτήσεων, καθυστερήσεων στα ναυπηγεία καθώς και λόγω της διακοπής λειτουργίας ορισμένων ναυπηγείων					
7. Η ελληνική ναυτιλιακή επιχειρηματικότητα αποτελεί εγγύηση για το διεθνές χρηματιστηριακό επενδυτικό κοινό, λόγω της σταθερότητας που εμφανίζουν οι ελληνικές ναυτιλιακές εταιρείες στις χρηματιστηριακές συναλλαγές					

21) Παρακαλούμε σημειώστε στο αντίστοιχο κουτάκι ποια κατηγορία περιγράφει καλύτερα την εταιρία σας. Οι επόμενες ερωτήσεις είναι προαιρετικές και δεν θα επηρεάσουν το αποτέλεσμα της έρευνας.

21.1 - Έσοδα από ναύλους

	1		2		3		4		5
<25εκ €		25-50εκ €		51-100εκ €		101-500εκ€		>501εκ €	

21.2 - Μέγεθος στόλου

μέχρι 2 πλοία	1	3-5 πλοία	2	6-10 πλοία	3	11-20 πλοία	4	21 πλοία	5
---------------------	---	-----------	---	------------	---	-------------	---	-------------	---

21.3 - Τύποι πλοίων

Dry bulk carriers	1	Tankers	2	Containers	3	Ferries	4	Miscel- laneous	5
-------------------------	---	---------	---	------------	---	---------	---	--------------------	---

Σας ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας στην έρευνα. Παρακαλούμε να επιστρέψετε το ερωτηματολόγιο αφού το συμπληρώσετε στα e-mail ή στον αριθμό φαξ που αναφέρονται στην πρώτη σελίδα. Εάν επιθυμείτε να λάβετε τα αποτελέσματα της έρευνας όταν ολοκληρωθεί σημειώστε αναλόγως ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν **ΝΑΙ** παρακαλούμε να σημειώσετε τα στοιχεία σας για να επικοινωνήσουμε μαζί σας.

Επώνυμο	
Όνομα	
Επωνυμία Εταιρίας	
Email	

Σας ευχαριστούμε πολύ για το χρόνο σας!

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος

Η Ερευνήτρια

1. ΒΑΣΙΚΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Η ναυτιλιακή βιομηχανία έχει καλές προοπτικές ανάκαμψης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Dry Bulk Carriers	56	-2	2	1,14	,980
Η ναυτιλιακή βιομηχανία έχει καλές προοπτικές ανάκαμψης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Tankers	56	-2	2	1,05	,903
Η ναυτιλιακή βιομηχανία έχει καλές προοπτικές ανάκαμψης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Containers	56	-2	2	,55	1,008
Η ναυτιλιακή βιομηχανία έχει καλές προοπτικές ανάκαμψης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Ferries	56	-2	2	-,46	,873
Η ναυτιλιακή βιομηχανία έχει καλές προοπτικές ανάκαμψης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Miscellaneous	56	-2	1	-,30	,971
Η ναυτιλιακή βιομηχανία έχει καλές προοπτικές ανάκαμψης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Offshore	56	-2	2	,09	1,352
Η ελληνική ναυτιλιακή βιομηχανία θα εισέλθει σε φάση αναδιάρθρωσης (συγχωνεύσεις/ εξαγορές) μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Dry Bulk Carriers	55	-2	2	,91	1,309
Η ελληνική ναυτιλιακή βιομηχανία θα εισέλθει σε φάση αναδιάρθρωσης (συγχωνεύσεις/ εξαγορές) μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Tankers	56	-2	2	,88	1,192
Η ελληνική ναυτιλιακή βιομηχανία θα εισέλθει σε φάση αναδιάρθρωσης (συγχωνεύσεις/ εξαγορές) μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Containers	56	-1	2	,41	1,005
Η ελληνική ναυτιλιακή βιομηχανία θα εισέλθει σε φάση αναδιάρθρωσης (συγχωνεύσεις/ εξαγορές) μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Ferries	56	-2	2	,18	1,177
Η ελληνική ναυτιλιακή βιομηχανία θα εισέλθει σε φάση αναδιάρθρωσης (συγχωνεύσεις/ εξαγορές) μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Miscellaneous	56	-2	2	-,38	,983
Η ελληνική ναυτιλιακή βιομηχανία θα εισέλθει σε φάση αναδιάρθρωσης (συγχωνεύσεις/ εξαγορές) μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Offshore	56	-2	2	-,45	1,174
Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Στην Ελλάδα	56	-2	2	1,32	1,029
Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Στην Ευρωζώνη	56	-1	2	,95	,818
Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Στις ΗΠΑ	56	-1	2	1,25	,858
Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Στην Κίνα	56	-1	2	1,30	,807
Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Στις αναπτυσσόμενες χώρες	56	-1	2	1,11	,867
Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Στην Ιαπωνία	56	-2	2	,96	1,175
Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Στις χώρες BRIC (εκτός Κίνας)	56	-1	2	,39	,779
Η παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προς το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω αύξησης του όγκου του διεθνούς εμπορίου.	55	-2	2	,60	1,226
Η παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προς το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω μείωσης του κόστους των πρώτων υλών.	54	-2	2	,52	,966
Η παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προς το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω αύξησης της ανταγωνιστικότητας των αγαθών	55	-1	2	,82	,796

και υπηρεσιών.					
Η παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προς το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω της ελεύθερης διακίνησης περισσότερων αγαθών και υπηρεσιών σε παγκόσμιο επίπεδο.	55	-2	2	,56	1,167
Η παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προς το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω βελτίωσης των όρων εμπορίου.	55	-2	2	-,25	1,142
Η παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προς το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω της συμμετοχής και άλλων χωρών στον ΠΟΕ.	55	-2	2	-,49	1,245
Η παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προς το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω της περαιτέρω διεθνοποίησης του εμπορίου.	54	-2	2	,04	1,243
Η παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προς το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω του Brain Drain φαινομένου (μεταφορά εξειδικευμένης εργασίας από την περιφέρεια στη μητρόπολη).	56	-2	2	-,98	,981
Η παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προς το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω της συμμετοχής της χώρας στην Ευρωζώνη.	55	-2	2	,16	1,167
Η παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προς το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), για άλλους λόγους.	52	-1	2	-,10	,634
Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Εισηγμένων ημι-δημόσιων εταιρειών (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΟΠΑΠ, Λιμάνια, κ.λπ).	55	-1	2	1,73	,651
Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Ακίνητης περιουσίας.	54	-1	2	1,31	,843
Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Έργων παραχώρησης (Αεροδρόμιο, αυτοκινητόδρομοι, κ.λπ).	55	-1	2	1,24	,816
Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Νέα έργα υποδομών.	55	-1	2	1,27	,732
Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Τουριστικά ακίνητα.	55	-2	2	,89	,994
Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Νησιωτικών συμπλεγμάτων.	55	-2	2	-,18	1,321
Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.	54	-2	2	-,09	1,307
Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.	54	-2	2	-,50	1,240
Το θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας:	56	-1	2	1,25	,769
Ενίσχυση κινήτρων για εξαγωγές.					
Το θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας:	56	-1	2	,96	,894
Απελευθέρωση αγορών.					

Το θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Μείωση κόστους θαλασσίων μεταφορών (λιμενικά).	56	-1	2	1,05	,749
Το θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Ενίσχυση κινήτρων για ασφαλέστερη ναυσιπλοΐα.	56	-2	2	,61	1,021
Το θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Ιδιωτικοποίηση λιμένων ή/ και τερματικών.	56	0	2	1,43	,735
Το θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Βελτίωση λιμενικών υποδομών.	56	0	2	1,46	,713
Το θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Αποτελεσματικότερη λειτουργία φορέων που ασχολούνται με το διεθνές εμπόριο.	56	-2	2	,52	1,160
Το θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Περιορισμός των εισαγωγικών εμποδίων.	56	-2	2	,43	1,277
Το θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Με τη δημιουργία εξειδικευμένης τράπεζας (EXIM BANK).	55	-2	2	,05	1,393
Το θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Για άλλους λόγους.	53	0	2	,25	,617
Στην εταιρία μας πρέπει να εφαρμόσουμε/αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα της εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με τη συμμετοχή ενός τουλάχιστον ανεξάρτητου μέλους στο ΔΣ.	55	-2	2	1,16	1,183
Στην εταιρία μας πρέπει να εφαρμόσουμε/αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα της εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με τον διαχωρισμό της θέσης του Προέδρου του ΔΣ από τη θέση του Δ/τος Συμβούλου.	55	-2	2	,80	,869
Στην εταιρία μας πρέπει να εφαρμόσουμε/αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα της εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με τη θέσπιση μηχανισμού κοινωνικού ελέγχου.	56	-2	2	,70	1,043
Στην εταιρία μας πρέπει να εφαρμόσουμε/αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα της εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με τη συμμετοχή στρατηγικού επενδυτή.	56	-2	2	,80	1,069
Στην εταιρία μας πρέπει να εφαρμόσουμε/αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα της εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με τη δημιουργία τμήματος Compliance.	56	-2	2	,07	1,204
Στην εταιρία μας πρέπει να εφαρμόσουμε/αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα της εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με τη συμμετοχή σε προγράμματα green environment.	55	-2	2	-,04	1,232
Στην εταιρία μας πρέπει να εφαρμόσουμε/αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα της εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Για άλλους λόγους.	54	-2	2	,28	,960
Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Πλήθους ανεξάρτητων διευθυντών ώστε να μην υπάρχει συμφέρον κατάχρησης.	55	-1	2	,69	1,169
Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Επιτροπής εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία θα ελέγχει την εφαρμογή των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης και θα αξιολογεί το διοικητικό συμβούλιο.	55	-2	2	,75	1,022
Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Επιτροπής αποζημιώσεων που θα αποτελείται από ανεξάρτητα μέλη.	55	-2	2	,44	,996
Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Εσωτερικής ελεγκτικής επιτροπής.	55	-1	2	,84	,834

Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Καταγραφής τουλάχιστον μία φορά το χρόνο όλων των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου, της ποιότητας υπηρεσιών της εταιρίας, της πρόσφατης ημερομηνίας ελέγχου ποιότητας.	55	-1	2	,96	,962
Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Συζήτησης για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και ανά τετράμηνο συζήτηση μεταξύ της διοίκησης της εταιρίας και του ανεξάρτητου ελεγκτή.	56	-2	2	,77	1,044
Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Συζήτησης για τα αποτελέσματα της εταιρίας, την πολιτική της και τη διαχείριση κινδύνου.	55	-2	2	,67	1,106
Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Ενημέρωσης του διοικητικού συμβουλίου για οποιοδήποτε σοβαρό θέμα ανά τακτά χρονικά διαστήματα.	55	-2	2	,98	1,194
Στην εταιρία μας πρέπει να παρακολουθούμε αυστηρά τον ανταγωνισμό μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στον leader της αγοράς.	55	-2	2	1,40	1,065
Στην εταιρία μας πρέπει να παρακολουθούμε αυστηρά τον ανταγωνισμό μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στον κύριο ανταγωνιστή μας.	55	-2	2	1,22	1,066
Στην εταιρία μας πρέπει να παρακολουθούμε αυστηρά τον ανταγωνισμό μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις συνιστώσες της SWOT.	55	-1	2	1,36	,847
Στην εταιρία μας πρέπει να παρακολουθούμε αυστηρά τον ανταγωνισμό μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις εξελίξεις της αγοράς.	56	0	2	1,66	,514
Στην εταιρία μας πρέπει να παρακολουθούμε αυστηρά τον ανταγωνισμό μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις απαιτήσεις των μετόχων μας.	54	-2	2	,11	1,223
Στην εταιρία μας πρέπει να παρακολουθούμε αυστηρά τον ανταγωνισμό μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις δυνατότητες των στελεχών μας.	55	-2	2	-,65	1,493
Η εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) για να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: Στη βάση κοινής στρατηγικής ναυλώσεων.	56	-1	2	1,18	,897
Η εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) για να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: Στη βάση κοινής στρατηγικής ναυτασφαλίσεων.	55	-1	2	,98	,782
Η εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) για να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: Στη βάση κοινής στρατηγικής P & I Clubs.	56	-2	2	,57	,951
Η εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) για να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: Στη βάση κοινής στρατηγικής χρηματοδοτήσεων.	56	-2	2	,18	1,081
Η εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) για να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: Στη βάση κοινής ανάπτυξης δικτύων.	55	-2	2	,11	1,423
Η εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) για να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: Στη βάση ανάπτυξης cluster.	55	-2	2	-,04	1,503
Η εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) για να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: Για άλλους λόγους.	53	-2	2	,06	,929

Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αντλησης κεφαλαίων για ναυπήγηση νέων πλοίων.	55	-1	2	1,15	,951
Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αντλησης κεφαλαίων για μετασκευές.	55	-1	2	,95	,931
Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αντλησης βραχυπροθέσμων κεφαλαίων κίνησης.	54	-1	2	,76	,799
Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αύξησης του κόστους δανεισμού.	56	-1	2	,96	1,044
Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αύξησης του κόστους λειτουργίας.	56	-2	2	,39	1,073
Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αύξησης των απαιτήσεων για ασφάλεια στη ναυσιπλοΐα.	56	-2	2	,09	1,283
Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Για άλλους λόγους.	53	-1	1	,13	,394
Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε χρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Περιορισμού των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων.	56	-1	2	1,41	,733
Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε χρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Περιορισμού των καθαρών κερδών.	56	-1	2	,86	,943
Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε χρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αύξησης του κινδύνου.	56	-1	2	,79	,909
Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε χρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αύξησης του ανταγωνισμού.	56	-1	2	1,09	,815
Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε χρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αυξημένων αναγκών σε επενδύσεις.	56	-2	2	1,21	,986
Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε χρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αυξημένης ανασφάλειας στη ναυσιπλοΐα (πειρατεία).	56	-2	2	-,43	,970
Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε χρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Απρόβλεπτων γεγονότων.	55	-2	1	,04	,693
Πώς υπολογίζετε το κόστος των ιδίων κεφαλαίων για την εταιρία σας; Χρησιμοποιώντας το μοντέλο Capital Asset Pricing Model (CAPM).	56	-2	2	,18	1,162
Πώς υπολογίζετε το κόστος των ιδίων κεφαλαίων για την εταιρία σας; Χρησιμοποιώντας το μοντέλο Capital Asset Pricing Model (CAPM) σε συνδυασμό και με άλλους παράγοντες κινδύνου.	55	-2	2	,15	1,096
Πώς υπολογίζετε το κόστος των ιδίων κεφαλαίων για την εταιρία σας; Χρησιμοποιώντας το μοντέλο των μελλοντικών ροών.	56	-2	2	1,30	,952
Πώς υπολογίζετε το κόστος των ιδίων κεφαλαίων για την εταιρία σας; Χρησιμοποιώντας μοντέλα προεξόφλησης μερισμάτων ή εσόδων όπως το υπόδειγμα Gordon.	56	-2	2	-,73	1,104
Πώς υπολογίζετε το κόστος των ιδίων κεφαλαίων για την εταιρία σας; Με άλλους τρόπους.	53	-1	2	,40	,689
Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Απρόσμενο αυξημένο ρυθμό πληθωρισμού (inflation risk).	55	-2	2	1,27	,870
Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Σημαντική μεταβολή στα επιτόκια δανεισμού (interest rate risk).	56	-2	2	1,16	,930

Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Επιχειρηματικοί κύκλοι-πορεία παγκόσμιας αγοράς (business cycles risk).	56	-1	2	1,11	,779
Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Μεταβολή συναλλαγματικών ισοτιμιών (Foreign Exchange risk).	55	-2	2	1,07	1,069
Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Ενδεχόμενη στάση πληρωμών της εταιρίας σας (distress risk).	54	-2	2	-,15	1,035
Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Κίνδυνος πτώχευσης των ναυλωτών σας (counter party risk).	54	-2	2	-,07	1,226
Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Μικρό μέγεθος της εταιρίας σας (size risk).	56	-2	2	-,48	1,112
Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Αδυναμία άμεσης ρευστοποίησης των μετοχών σας (liquidity risk).	55	-2	2	-,35	1,126
Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Κίνδυνος χρεοκοπίας χώρας (country risk).	55	-2	2	,44	1,424
Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Κεφαλαιακή διάρθρωση της εταιρίας σας (debt to equity risk).	56	-2	2	,55	1,143
Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Άλλος κίνδυνος.	52	-2	1	,02	,505
Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρία σας για άντληση δανειακών κεφαλαίων στο εξωτερικό; Χρησιμοποιώντας φυσική αντιστάθμιση κινδύνου συναλλαγματικών ισοτιμιών (Foreign Exchange - hedging) σε περίπτωση που οι πληρωμές σας γίνονται σε τρίτες	56	-2	2	,98	1,152
Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρία σας για άντληση δανειακών κεφαλαίων στο εξωτερικό; Τα επιτόκια χορηγήσεων είναι χαμηλότερα στο εξωτερικό.	56	-2	2	1,14	,903
Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρία σας για άντληση δανειακών κεφαλαίων στο εξωτερικό; Για την προσέλευση στρατηγικού επενδυτή.	56	-2	2	,70	,913
Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρία σας για άντληση δανειακών κεφαλαίων στο εξωτερικό; Για άλλους λόγους.	53	-2	2	,28	,717
Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο είναι ένας φθηνός τρόπος έκδοσης μετοχών.	55	-2	2	,96	,999
Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο είναι φθηνότερος τρόπος χρηματοδότησης από τον τραπεζικό δανεισμό.	56	-2	2	,45	1,111
Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Αποτελεί κοινή πρακτική χρηματοδότησης στον κλάδο της ναυτιλίας.	55	-2	2	,20	1,129
Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Αποφυγή dilution των μετοχών σε βραχυπρόθεσμο διάστημα.	55	-2	2	,40	1,116

Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Η τιμή μιας πιθανής έκδοσης μετοχών θα ήταν σημαντικά υποεκτιμημένη.	55	-2	2	,15	1,129
Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Η δυνατότητα αναγκαστικής μετατροπής του ομολόγου σε μετοχές όταν και αν υπάρξει ανάγκη.	56	-2	2	,61	1,155
Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Ως μέσο προσέλκυσης νέων επενδυτών οι οποίοι αντιμετωπίζουν μειωμένο κίνδυνο στις επενδύσεις τους (risk averse) και είναι διστακτικοί να ε	55	-2	2	,67	1,055
Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Άλλοι λόγοι.	53	-2	2	,06	,691
Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές; Αδυναμία άντλησης τραπεζικού δανεισμού ή πρόσβασης σε άλλη πηγή χρηματοδότησης.	56	-1	2	1,20	,883
Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές; Δυνατότητα έκδοσης νέων μετοχών σε υψηλή τιμή εξαιτίας των υψηλών multiples ομοειδών εταιρειών (EV/EBITDA, P/NAV).	55	-1	2	,95	,848
Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές; Η έκδοση νέων μετοχών είναι λιγότερο επικίνδυνη πηγή χρηματοδότησης.	55	-2	2	,56	1,151
Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές; Δυνατότητα έκδοσης μετοχών για τα στελέχη της εταιρίας (stock option).	55	-1	2	,67	,924
Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές; Η έκδοση νέων μετοχών είναι ο φθηνότερος τρόπος χρηματοδότησης.	56	-2	2	,64	1,212
Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές; Διατήρηση του λόγου ίδια προς ξένα κεφάλαια (debt/ equity) σε ένα ορισμένο επίπεδο.	54	-2	2	1,13	,870
Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές; Η έκδοση νέων μετοχών δίνει καλύτερη εντύπωση της μελλοντικής πορείας της εταιρίας από την έκδοση χρέους.	55	-2	2	,84	1,167
Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές; Για άλλους λόγους.	51	-2	2	,06	,810
Πότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό; Όταν οι λειτουργικές ταμειακές ροές δεν επαρκούν για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών.	56	-2	2	,79	1,232
Πότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό; Όταν η έκδοση δανείου είναι πιο συμφέρουσα από την έκδοση νέων μετοχών.	55	-1	2	1,09	,928
Πότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό; Όταν τα επιτόκια δανεισμού είναι σε χαμηλά επίπεδα.	55	-1	2	1,05	,970
Πότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό; Όταν δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης νέων μετοχών σε υψηλή τιμή εξαιτίας των χαμηλών multiples συγκρίσιμων εταιρειών (EV/EBITDA, P/NAV).	55	-2	2	,36	1,007
Πότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό; Όταν τα έξοδα διεκπεραίωσης της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου ή της εισόδου σε κεφαλαιαγορά είναι υψηλά.	55	-1	2	,25	,947
Πότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό; Όταν η εταιρία προσπαθεί να επιτύχει συγκεκριμένη αναλογία χρήσης ιδίων κεφαλαίων και τραπεζικού δανεισμού.	56	-2	2	,55	1,094
Πότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό; Άλλοι λόγοι.	52	-1	1	,17	,430
Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Ισορροπημένη Σκοροκάρτα (Balanced Scorecard).	54	-1	2	1,39	,763
Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Συγκριτική Ανάλυση	56	0	2	1,57	,599

(Benchmarking).					
Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Ανάλυση Βασικών Ικανοτήτων (Core Competences Analysis).	55	0	2	1,53	,604
Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Εύρεση των κρίσιμων Παραγόντων Επιτυχίας (Identification of Key or Critical Success Factors).	56	-1	2	1,13	,810
Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Ανάλυση των 5 Ανταγωνιστικών δυνάμεων του κλάδου σας (Industry 5-Forces Analysis).	56	-1	2	1,29	,847
Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Προγραμματισμός με χρήση Σεναρίων (Scenario Planning).	55	0	2	1,53	,573
Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Ανάλυση των δυνατοτήτων και των Αδυναμιών της εταιρίας σας καθώς και των ευκαιριών και των απειλών του κλάδου (55	-1	2	1,35	,673
Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Άλλος τρόπος.	53	-2	2	,15	,690
Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία; Σταδιακή βελτίωση της οικονομίας και την ανάκαμψη της ζήτησης.	55	1	2	1,67	,474
Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία; Επικοινωνία και συνεργασίας μεταξύ των κυρίων παραγόντων του κλάδου.	56	0	2	1,20	,553
Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία; Τα εμπορευματοκιβώτια αντιπροσωπεύουν τον πιο αποδοτικό τρόπο μεταφοράς τελικών προϊόντων αλλά και πλήθος λοιπών παρεμφερών φορτίων.	56	0	2	,91	,581
Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία; Οι επενδυτές που έχουν μακροχρόνιο ορίζοντα μπορούν να βρουν σήμερα ελκυστικές ευκαιρίες στον κλάδο.	56	-1	2	1,21	,706
Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία; Η ζήτηση της πετρελαιοφόρου ναυτιλίας προς το παρόν αναμένεται να παραμείνει σε χαμηλά επίπεδα και να ανακάμψει σταδιακά μαζί με την οικονομία.	56	-1	2	,73	,726
Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία; Στον τομέα μεταφοράς χύδην ξηρού φορτίου, αναμένεται ότι θα υπάρξει σημαντική μείωση των παραδόσεων.	55	-2	2	,35	,985
Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία; Η ελληνική ναυτιλιακή επιχειρηματικότητα αποτελεί εγγύηση για το διεθνές χρηματιστηριακό επενδυτικό κοινό.	56	-1	2	1,09	,920
Έσοδα από ναύλους	20	1	3	2,20	,696
Μέγεθος στόλου	21	2	4	2,76	,889
Τύποι πλοίων	20	1	2	1,20	,410
Valid N (listwise)	13				

2. ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Η ναυτιλιακή βιομηχανία έχει καλές προοπτικές ανάκαμψης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Dry Bulk Carriers

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	4	7,1	7,1	8,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	5	8,9	8,9	17,9
	Απλά συμφωνώ	22	39,3	39,3	57,1
	Συμφωνώ απόλυτα	24	42,9	42,9	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η ναυτιλιακή βιομηχανία έχει καλές προοπτικές ανάκαμψης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Tankers

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	1	1,8	1,8	3,6
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	12	21,4	21,4	25,0
	Απλά συμφωνώ	22	39,3	39,3	64,3
	Συμφωνώ απόλυτα	20	35,7	35,7	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η ναυτιλιακή βιομηχανία έχει καλές προοπτικές ανάκαμψης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Containers

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	7	12,5	12,5	14,3
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	19	33,9	33,9	48,2
	Απλά συμφωνώ	18	32,1	32,1	80,4
	Συμφωνώ απόλυτα	11	19,6	19,6	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η ναυτιλιακή βιομηχανία έχει καλές προοπτικές ανάκαμψης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Ferries

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	4	7,1	7,1	7,1
	Απλά διαφωνώ	27	48,2	48,2	55,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	17	30,4	30,4	85,7
	Απλά συμφωνώ	7	12,5	12,5	98,2
	Συμφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η ναυτιλιακή βιομηχανία έχει καλές προοπτικές ανάκαμψης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Miscellaneous

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	8	14,3	14,3	14,3
	Απλά διαφωνώ	13	23,2	23,2	37,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	23	41,1	41,1	78,6
	Απλά συμφωνώ	12	21,4	21,4	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η ναυτιλιακή βιομηχανία έχει καλές προοπτικές ανάκαμψης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Offshore

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	11	19,6	19,6	19,6
	Απλά διαφωνώ	4	7,1	7,1	26,8
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	21	37,5	37,5	64,3
	Απλά συμφωνώ	9	16,1	16,1	80,4
	Συμφωνώ απόλυτα	11	19,6	19,6	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

ελληνική ναυτιλιακή βιομηχανία θα εισέλθει σε φάση αναδιάρθρωσης (συγχωνεύσει εξαγορές) μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Dry Bulk Carriers

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	11	19,6	20,0	23,6
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	4	7,1	7,3	30,9
	Απλά συμφωνώ	11	19,6	20,0	50,9
	Συμφωνώ απόλυτα	27	48,2	49,1	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Η ελληνική ναυτιλιακή βιομηχανία θα εισέλθει σε φάση αναδιάρθρωσης (συγχωνεύσει/ εξαγορές) μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Tankers

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	10	17,9	17,9	19,6
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	7	12,5	12,5	32,1
	Απλά συμφωνώ	15	26,8	26,8	58,9
	Συμφωνώ απόλυτα	23	41,1	41,1	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η ελληνική ναυτιλιακή βιομηχανία θα εισέλθει σε φάση αναδιάρθρωσης (συγχωνεύσει/ εξαγορές) μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Containers

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	14	25,0	25,0	25,0
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	12	21,4	21,4	46,4
	Απλά συμφωνώ	23	41,1	41,1	87,5
	Συμφωνώ απόλυτα	7	12,5	12,5	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η ελληνική ναυτιλιακή βιομηχανία θα εισέλθει σε φάση αναδιάρθρωσης (συγχωνεύσεις/ εξαγορές) μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Ferries

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	17	30,4	30,4	33,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	17	30,4	30,4	64,3
	Απλά συμφωνώ	9	16,1	16,1	80,4
	Συμφωνώ απόλυτα	11	19,6	19,6	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η ελληνική ναυτιλιακή βιομηχανία θα εισέλθει σε φάση αναδιάρθρωσης (συγχωνεύσεις/ εξαγορές) μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Miscellaneous

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	9	16,1	16,1	16,1
	Απλά διαφωνώ	13	23,2	23,2	39,3
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	25	44,6	44,6	83,9
	Απλά συμφωνώ	8	14,3	14,3	98,2
	Συμφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η ελληνική ναυτιλιακή βιομηχανία θα εισέλθει σε φάση αναδιάρθρωσης (συγχωνεύσεις/ εξαγορές) μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Offshore

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	13	23,2	23,2	23,2
	Απλά διαφωνώ	13	23,2	23,2	46,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	20	35,7	35,7	82,1
	Απλά συμφωνώ	6	10,7	10,7	92,9
	Συμφωνώ απόλυτα	4	7,1	7,1	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Στην Ελλάδα

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	4	7,1	7,1	8,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	5	8,9	8,9	17,9
	Απλά συμφωνώ	12	21,4	21,4	39,3
	Συμφωνώ απόλυτα	34	60,7	60,7	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Στην Ευρωζώνη

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	4	7,1	7,1	7,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	8	14,3	14,3	21,4
	Απλά συμφωνώ	31	55,4	55,4	76,8
	Συμφωνώ απόλυτα	13	23,2	23,2	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Στις ΗΠΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,4	5,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	6	10,7	10,7	16,1
	Απλά συμφωνώ	21	37,5	37,5	53,6
	Συμφωνώ απόλυτα	26	46,4	46,4	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Στην Κίνα

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,6	3,6
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	6	10,7	10,7	14,3
	Απλά συμφωνώ	21	37,5	37,5	51,8
	Συμφωνώ απόλυτα	27	48,2	48,2	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Στις αναπτυσσόμενες χώρες

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,4	5,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	9	16,1	16,1	21,4
	Απλά συμφωνώ	23	41,1	41,1	62,5
	Συμφωνώ απόλυτα	21	37,5	37,5	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Στην Ιαπωνία

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	6	10,7	10,7	12,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	15	26,8	26,8	39,3
	Απλά συμφωνώ	6	10,7	10,7	50,0
	Συμφωνώ απόλυτα	28	50,0	50,0	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Ο πληθωρισμός έχει πιθανότητες να ανακάμψει σε υψηλότερα επίπεδα μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Στις χώρες BRIC (εκτός Κίνας)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	7	12,5	12,5	12,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	23	41,1	41,1	53,6
	Απλά συμφωνώ	23	41,1	41,1	94,6
	Συμφωνώ απόλυτα	3	5,4	5,4	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προς το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω αύξησης του όγκου του διεθνούς εμπορίου.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	13	23,2	23,6	25,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	11	19,6	20,0	45,5
	Απλά συμφωνώ	12	21,4	21,8	67,3
	Συμφωνώ απόλυτα	18	32,1	32,7	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προ το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω μείωσης του κόστους των πρώτων υλών.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,9	1,9
	Απλά διαφωνώ	7	12,5	13,0	14,8
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	17	30,4	31,5	46,3
	Απλά συμφωνώ	21	37,5	38,9	85,2
	Συμφωνώ απόλυτα	8	14,3	14,8	100,0
	Total	54	96,4	100,0	
Missing	System	2	3,6		
Total		56	100,0		

παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προ το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω αύξησης της ανταγωνιστικότητας των αγαθών και υπηρεσιών.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,5	5,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	14	25,0	25,5	30,9
	Απλά συμφωνώ	28	50,0	50,9	81,8
	Συμφωνώ απόλυτα	10	17,9	18,2	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προ το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω της ελεύθερης διακίνησης περισσότερων αγαθών και υπηρεσιών σε παγκόσμιο επίπεδο.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	11	19,6	20,0	21,8
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	15	26,8	27,3	49,1
	Απλά συμφωνώ	12	21,4	21,8	70,9
	Συμφωνώ απόλυτα	16	28,6	29,1	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προ το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω βελτίωσης των όρων εμπορίου.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	8	14,3	14,5	14,5
	Απλά διαφωνώ	17	30,4	30,9	45,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	14	25,0	25,5	70,9
	Απλά συμφωνώ	13	23,2	23,6	94,5
	Συμφωνώ απόλυτα	3	5,4	5,5	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προ το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω της συμμετοχής και άλλων χωρών στον ΠΟΕ.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	16	28,6	29,1	29,1
	Απλά διαφωνώ	10	17,9	18,2	47,3
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	18	32,1	32,7	80,0
	Απλά συμφωνώ	7	12,5	12,7	92,7
	Συμφωνώ απόλυτα	4	7,1	7,3	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προ το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω της περαιτέρω διεθνοποίησης του εμπορίου.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	7	12,5	13,0	13,0
	Απλά διαφωνώ	11	19,6	20,4	33,3
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	17	30,4	31,5	64,8
	Απλά συμφωνώ	11	19,6	20,4	85,2
	Συμφωνώ απόλυτα	8	14,3	14,8	100,0
	Total	54	96,4	100,0	
Missing	System	2	3,6		
Total		56	100,0		

Η παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προς το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω του Brain Drain αινομένου (μεταφορά εξειδικευμένης εργασίας από την περιφέρεια στη μητρόπολη

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	19	33,9	33,9	33,9
	Απλά διαφωνώ	23	41,1	41,1	75,0
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	9	16,1	16,1	91,1
	Απλά συμφωνώ	4	7,1	7,1	98,2
	Συμφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προ ο καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), λόγω της συμμετοχής της χώρας στην Ευρωζώνη.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	4	7,1	7,3	7,3
	Απλά διαφωνώ	12	21,4	21,8	29,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	19	33,9	34,5	63,6
	Απλά συμφωνώ	11	19,6	20,0	83,6
	Συμφωνώ απόλυτα	9	16,1	16,4	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
	Total	56	100,0		

παγκοσμιοποίηση θα επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της χώρας προ το καλύτερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015), για άλλους λόγους.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	11	19,6	21,2	21,2
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	37	66,1	71,2	92,3
	Απλά συμφωνώ	2	3,6	3,8	96,2
	Συμφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,8	100,0
	Total	52	92,9	100,0	
Missing	System	4	7,1		
	Total	56	100,0		

Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των διωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Εισηγμένων ημι-δημόσιων εταιρειών (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΟΠΑΠ, Λιμάνια, κ.λπ).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά συμφωνώ	9	16,1	16,4	20,0
	Συμφωνώ απόλυτα	44	78,6	80,0	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των διωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Ακίνητης περιουσίας.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,6	5,6
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	4	7,1	7,4	13,0
	Απλά συμφωνώ	20	35,7	37,0	50,0
	Συμφωνώ απόλυτα	27	48,2	50,0	100,0
	Total	54	96,4	100,0	
Missing	System	2	3,6		
Total		56	100,0		

Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των διωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Έργων παραχώρησης (Αεροδρόμιο, αυτοκινητόδρομοι, κ.λπ).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,5	5,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	4	7,1	7,3	12,7
	Απλά συμφωνώ	25	44,6	45,5	58,2
	Συμφωνώ απόλυτα	23	41,1	41,8	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των διωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Νέα έργα υποδομών.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,6	3,6
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	3	5,4	5,5	9,1
	Απλά συμφωνώ	28	50,0	50,9	60,0
	Συμφωνώ απόλυτα	22	39,3	40,0	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των διωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Τουριστικά ακίνητα.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	4	7,1	7,3	9,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	12	21,4	21,8	30,9
	Απλά συμφωνώ	21	37,5	38,2	69,1
	Συμφωνώ απόλυτα	17	30,4	30,9	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των διωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Νησιωτικών συμπλεγμάτων.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	10	17,9	18,2	18,2
	Απλά διαφωνώ	14	25,0	25,5	43,6
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	16	28,6	29,1	72,7
	Απλά συμφωνώ	6	10,7	10,9	83,6
	Συμφωνώ απόλυτα	9	16,1	16,4	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των Διωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	8	14,3	14,8	14,8
	Απλά διαφωνώ	14	25,0	25,9	40,7
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	17	30,4	31,5	72,2
	Απλά συμφωνώ	5	8,9	9,3	81,5
	Συμφωνώ απόλυτα	10	17,9	18,5	100,0
	Total	54	96,4	100,0	
Missing	System	2	3,6		
Total		56	100,0		

Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει με ταχύ ρυθμό την πολιτική των Διωτικοποιήσεων, ρευστοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, συγχωνεύσεων μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	16	28,6	29,6	29,6
	Απλά διαφωνώ	10	17,9	18,5	48,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	16	28,6	29,6	77,8
	Απλά συμφωνώ	9	16,1	16,7	94,4
	Συμφωνώ απόλυτα	3	5,4	5,6	100,0
	Total	54	96,4	100,0	
Missing	System	2	3,6		
Total		56	100,0		

ο θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Ενίσχυση κινήτρων για εξαγωγές.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	1	1,8	1,8	1,8
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	8	14,3	14,3	16,1
	Απλά συμφωνώ	23	41,1	41,1	57,1
	Συμφωνώ απόλυτα	24	42,9	42,9	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

ο θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Απελευθέρωση αγορών.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,4	5,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	14	25,0	25,0	30,4
	Απλά συμφωνώ	21	37,5	37,5	67,9
	Συμφωνώ απόλυτα	18	32,1	32,1	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

ο θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Μείωση κόστους θαλασσιών μεταφορών (λιμενικά).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,6	3,6
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	8	14,3	14,3	17,9
	Απλά συμφωνώ	31	55,4	55,4	73,2
	Συμφωνώ απόλυτα	15	26,8	26,8	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

ο θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Ενίσχυση κινητήρων για ασφαλέστερη ναυσιπλοΐα

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	4	7,1	7,1	10,7
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	20	35,7	35,7	46,4
	Απλά συμφωνώ	18	32,1	32,1	78,6
	Συμφωνώ απόλυτα	12	21,4	21,4	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

ο θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Ιδιωτικοποίηση λιμένων ή/ και τερματικών.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	8	14,3	14,3	14,3
	Απλά συμφωνώ	16	28,6	28,6	42,9
	Συμφωνώ απόλυτα	32	57,1	57,1	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

ο θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Βελτίωση λιμενικών υποδομών.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	7	12,5	12,5	12,5
Απλά συμφωνώ	16	28,6	28,6	41,1
Συμφωνώ απόλυτα	33	58,9	58,9	100,0
Total	56	100,0	100,0	

ο θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Αποτελεσματικότερη λειτουργία φορέων που ασχολούνται με το διεθνές εμπόριο.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
Απλά διαφωνώ	11	19,6	19,6	23,2
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	12	21,4	21,4	44,6
Απλά συμφωνώ	18	32,1	32,1	76,8
Συμφωνώ απόλυτα	13	23,2	23,2	100,0
Total	56	100,0	100,0	

ο θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Περιορισμός των εισαγωγικών εμποδίων.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Διαφωνώ απόλυτα	4	7,1	7,1	7,1
Απλά διαφωνώ	10	17,9	17,9	25,0
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	16	28,6	28,6	53,6
Απλά συμφωνώ	10	17,9	17,9	71,4
Συμφωνώ απόλυτα	16	28,6	28,6	100,0
Total	56	100,0	100,0	

Το θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Με τη δημιουργία εξειδικευμένης τράπεζας (EXIM BANK).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	12	21,4	21,8	21,8
	Απλά διαφωνώ	7	12,5	12,7	34,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	10	17,9	18,2	52,7
	Απλά συμφωνώ	18	32,1	32,7	85,5
	Συμφωνώ απόλυτα	8	14,3	14,5	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Το θαλάσσιο διεθνές εμπόριο θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) στη χώρα μας: Για άλλους λόγους.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	45	80,4	84,9	84,9
	Απλά συμφωνώ	3	5,4	5,7	90,6
	Συμφωνώ απόλυτα	5	8,9	9,4	100,0
	Total	53	94,6	100,0	
Missing	System	3	5,4		
Total		56	100,0		

Στην εταιρία μας πρέπει να εφαρμόσουμε/αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα της εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με τη συμμετοχή ενός τουλάχιστον ανεξάρτητου μέλους στο ΔΣ.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,5	9,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	13	23,2	23,6	32,7
	Απλά συμφωνώ	3	5,4	5,5	38,2
	Συμφωνώ απόλυτα	34	60,7	61,8	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Στην εταιρία μας πρέπει να εφαρμόσουμε/αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα της εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με τον διαχωρισμό της θέσης του Προέδρου του ΔΣ από τη θέση του Δ/ντος Συμβούλου.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,5	9,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	6	10,7	10,9	20,0
	Απλά συμφωνώ	37	66,1	67,3	87,3
	Συμφωνώ απόλυτα	7	12,5	12,7	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

την εταιρία μας πρέπει να εφαρμόσουμε/αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα τη εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με τη θέσπιση μηχανισμού κοινωνικού ελέγχου.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	4	7,1	7,1	10,7
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	17	30,4	30,4	41,1
	Απλά συμφωνώ	19	33,9	33,9	75,0
	Συμφωνώ απόλυτα	14	25,0	25,0	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

την εταιρία μας πρέπει να εφαρμόσουμε/αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα τη εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με τη συμμετοχή στρατηγικού επενδυτή.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	8	14,3	14,3	16,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	8	14,3	14,3	30,4
	Απλά συμφωνώ	23	41,1	41,1	71,4
	Συμφωνώ απόλυτα	16	28,6	28,6	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

την εταιρία μας πρέπει θα εφαρμόσουμε/αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα τη εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με τη δημιουργία τμήματος Compliance.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	8	14,3	14,3	14,3
	Απλά διαφωνώ	8	14,3	14,3	28,6
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	18	32,1	32,1	60,7
	Απλά συμφωνώ	16	28,6	28,6	89,3
	Συμφωνώ απόλυτα	6	10,7	10,7	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Στην εταιρία μας πρέπει θα εφαρμόσουμε/αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα της εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με τη συμμετοχή σε προγράμματα green environment.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	6	10,7	10,9	10,9
	Απλά διαφωνώ	18	32,1	32,7	43,6
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	9	16,1	16,4	60,0
	Απλά συμφωνώ	16	28,6	29,1	89,1
	Συμφωνώ απόλυτα	6	10,7	10,9	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
	Total	56	100,0		

Στην εταιρία μας πρέπει θα εφαρμόσουμε/αναπτύξουμε περισσότερο το σύστημα της εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Για άλλους λόγους.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	3	5,4	5,6	5,6
	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,7	9,3
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	34	60,7	63,0	72,2
	Απλά συμφωνώ	7	12,5	13,0	85,2
	Συμφωνώ απόλυτα	8	14,3	14,8	100,0
	Total	54	96,4	100,0	
Missing	System	2	3,6		
	Total	56	100,0		

Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Πλήθους ανεξάρτητων διευθυντών ώστε να μην υπάρξει συμφέρον κατάχρησης.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	12	21,4	21,8	21,8
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	12	21,4	21,8	43,6
	Απλά συμφωνώ	12	21,4	21,8	65,5
	Συμφωνώ απόλυτα	19	33,9	34,5	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Επιτροπής εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία θα ελέγχει την εφαρμογή των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης και θα αξιολογεί το διοικητικό συμβούλιο.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	3	5,4	5,5	5,5
	Απλά διαφωνώ	4	7,1	7,3	12,7
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	7	12,5	12,7	25,5
	Απλά συμφωνώ	31	55,4	56,4	81,8
	Συμφωνώ απόλυτα	10	17,9	18,2	100,0
Total		55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Επιτροπής αποζημιώσεων που θα αποτελείται από ανεξάρτητα μέλη.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	7	12,5	12,7	16,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	18	32,1	32,7	49,1
	Απλά συμφωνώ	21	37,5	38,2	87,3
	Συμφωνώ απόλυτα	7	12,5	12,7	100,0
Total		55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

την εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Εσωτερικής ελεγκτικής επιτροπής.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,5	5,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	15	26,8	27,3	32,7
	Απλά συμφωνώ	25	44,6	45,5	78,2
	Συμφωνώ απόλυτα	12	21,4	21,8	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

ην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Καταγραφής τουλάχιστο μία φορά το χρόνο όλων των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου, της ποιότητας υπηρεσιών της εταιρίας, της πρόσφατης ημερομηνίας ελέγχου ποιότητας.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	7	12,5	12,7	12,7
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	5	8,9	9,1	21,8
	Απλά συμφωνώ	26	46,4	47,3	69,1
	Συμφωνώ απόλυτα	17	30,4	30,9	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Συζήτησης για τις κρίσιμες οικονομικές καταστάσεις και ανά τετράμηνο συζήτηση μεταξύ της διοίκησης της εταιρίας και του ανεξάρτητου ελεγκτή.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	5	8,9	8,9	12,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	11	19,6	19,6	32,1
	Απλά συμφωνώ	24	42,9	42,9	75,0
	Συμφωνώ απόλυτα	14	25,0	25,0	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Συζήτησης για τα αποτελέσματα της εταιρίας, την πολιτική της και τη διαχείριση κινδύνου.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	8	14,3	14,5	18,2
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	9	16,1	16,4	34,5
	Απλά συμφωνώ	23	41,1	41,8	76,4
	Συμφωνώ απόλυτα	13	23,2	23,6	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Στην εταιρία μας καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη / διεξαγωγή: Ενημέρωσης του οικητικού συμβουλίου για οποιοδήποτε σοβαρό θέμα ανά τακτά χρονικά διαστήματα

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	3	5,4	5,5	5,5
	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,5	10,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	12	21,4	21,8	32,7
	Απλά συμφωνώ	11	19,6	20,0	52,7
	Συμφωνώ απόλυτα	26	46,4	47,3	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Στην εταιρία μας πρέπει να παρακολουθούμε αυστηρά τον ανταγωνισμό μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στον leader της αγοράς.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,5	9,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	3	5,4	5,5	14,5
	Απλά συμφωνώ	10	17,9	18,2	32,7
	Συμφωνώ απόλυτα	37	66,1	67,3	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Στην εταιρία μας πρέπει να παρακολουθούμε αυστηρά τον ανταγωνισμό μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στον κύριο ανταγωνιστή μας.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	4	7,1	7,3	9,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	8	14,3	14,5	23,6
	Απλά συμφωνώ	11	19,6	20,0	43,6
	Συμφωνώ απόλυτα	31	55,4	56,4	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Στην εταιρία μας πρέπει να παρακολουθούμε αυστηρά τον ανταγωνισμό μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις συνιστώσες της SWOT.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	1	1,8	1,8	1,8
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	10	17,9	18,2	20,0
	Απλά συμφωνώ	12	21,4	21,8	41,8
	Συμφωνώ απόλυτα	32	57,1	58,2	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Στην εταιρία μας πρέπει να παρακολουθούμε αυστηρά τον ανταγωνισμό μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις εξελίξεις της αγοράς.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά συμφωνώ	17	30,4	30,4	32,1
	Συμφωνώ απόλυτα	38	67,9	67,9	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Στην εταιρία μας πρέπει να παρακολουθούμε αυστηρά τον ανταγωνισμό μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις απαιτήσεις των μετόχων μας.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,9	1,9
	Απλά διαφωνώ	24	42,9	44,4	46,3
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	7	12,5	13,0	59,3
	Απλά συμφωνώ	12	21,4	22,2	81,5
	Συμφωνώ απόλυτα	10	17,9	18,5	100,0
	Total	54	96,4	100,0	
Missing	System	2	3,6		
Total		56	100,0		

Στην εταιρία μας πρέπει να παρακολουθούμε αυστηρά τον ανταγωνισμό μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015): Με συνεχή προσαρμογή της στρατηγικής μας στις δυνατότητες των στελεχών μας.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	25	44,6	45,5	45,5
	Απλά διαφωνώ	8	14,3	14,5	60,0
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	7	12,5	12,7	72,7
	Απλά συμφωνώ	8	14,3	14,5	87,3
	Συμφωνώ απόλυτα	7	12,5	12,7	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) για να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: Στη βάση κοινής στρατηγικής ναυλώσεων.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	4	7,1	7,1	7,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	6	10,7	10,7	17,9
	Απλά συμφωνώ	22	39,3	39,3	57,1
	Συμφωνώ απόλυτα	24	42,9	42,9	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-20115) για να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: Στη βάση κοινής στρατηγικής ναυτασφαλίσεων.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,6	3,6
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	11	19,6	20,0	23,6
	Απλά συμφωνώ	28	50,0	50,9	74,5
	Συμφωνώ απόλυτα	14	25,0	25,5	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-20115) για να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: Στη βάση κοινής στρατηγικής P & I Clubs.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	7	12,5	12,5	14,3
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	15	26,8	26,8	41,1
	Απλά συμφωνώ	25	44,6	44,6	85,7
	Συμφωνώ απόλυτα	8	14,3	14,3	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-20115) για να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: Στη βάση κοινής στρατηγικής χρηματοδοτήσεων.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	3	5,4	5,4	5,4
	Απλά διαφωνώ	15	26,8	26,8	32,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	11	19,6	19,6	51,8
	Απλά συμφωνώ	23	41,1	41,1	92,9
	Συμφωνώ απόλυτα	4	7,1	7,1	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-20115) για να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: Στη βάση κοινής ανάπτυξης δικτύων.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	11	19,6	20,0	20,0
	Απλά διαφωνώ	7	12,5	12,7	32,7
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	14	25,0	25,5	58,2
	Απλά συμφωνώ	11	19,6	20,0	78,2
	Συμφωνώ απόλυτα	12	21,4	21,8	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Η εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-20115) για να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: Στη βάση ανάπτυξης cluster.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	13	23,2	23,6	23,6
	Απλά διαφωνώ	10	17,9	18,2	41,8
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	11	19,6	20,0	61,8
	Απλά συμφωνώ	8	14,3	14,5	76,4
	Συμφωνώ απόλυτα	13	23,2	23,6	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Η εταιρία μας θα πρέπει να συμμαχήσει με ξένες εταιρείες μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-20115) για να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: Για άλλους λόγους.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	5	8,9	9,4	9,4
	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,8	13,2
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	35	62,5	66,0	79,2
	Απλά συμφωνώ	7	12,5	13,2	92,5
	Συμφωνώ απόλυτα	4	7,1	7,5	100,0
	Total	53	94,6	100,0	
Missing	System	3	5,4		
Total		56	100,0		

Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Άντλησης κεφαλαίων για ναυπήγηση νέων πλοίων.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	5	8,9	9,1	9,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	6	10,7	10,9	20,0
	Απλά συμφωνώ	20	35,7	36,4	56,4
	Συμφωνώ απόλυτα	24	42,9	43,6	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Άντλησης κεφαλαίων για μετασκευές.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	5	8,9	9,1	9,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	10	17,9	18,2	27,3
	Απλά συμφωνώ	23	41,1	41,8	69,1
	Συμφωνώ απόλυτα	17	30,4	30,9	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Άντλησης βραχυπροθέσμων κεφαλαίων κίνησης.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	5	8,9	9,3	9,3
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	10	17,9	18,5	27,8
	Απλά συμφωνώ	32	57,1	59,3	87,0
	Συμφωνώ απόλυτα	7	12,5	13,0	100,0
	Total	54	96,4	100,0	
Missing	System	2	3,6		
Total		56	100,0		

Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αύξησης του κόστους δανεισμού.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	9	16,1	16,1	16,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	4	7,1	7,1	23,2
	Απλά συμφωνώ	23	41,1	41,1	64,3
	Συμφωνώ απόλυτα	20	35,7	35,7	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αύξησης του κόστους λειτουργίας.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	11	19,6	19,6	23,2
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	14	25,0	25,0	48,2
	Απλά συμφωνώ	21	37,5	37,5	85,7
	Συμφωνώ απόλυτα	8	14,3	14,3	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αύξησης των απαιτήσεων για ασφάλεια στη ναυσιπλοΐα.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	8	14,3	14,3	14,3
	Απλά διαφωνώ	11	19,6	19,6	33,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	13	23,2	23,2	57,1
	Απλά συμφωνώ	16	28,6	28,6	85,7
	Συμφωνώ απόλυτα	8	14,3	14,3	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Το κόστος χρηματοδότησης της ναυτιλίας θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Για άλλους λόγους.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	1	1,8	1,9	1,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	44	78,6	83,0	84,9
	Απλά συμφωνώ	8	14,3	15,1	100,0
	Total	53	94,6	100,0	
Missing	System	3	5,4		
Total		56	100,0		

Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε ρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Περιορισμοί των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,6	3,6
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	2	3,6	3,6	7,1
	Απλά συμφωνώ	23	41,1	41,1	48,2
	Συμφωνώ απόλυτα	29	51,8	51,8	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε ρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Περιορισμοί των καθαρών κερδών.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	6	10,7	10,7	10,7
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	11	19,6	19,6	30,4
	Απλά συμφωνώ	24	42,9	42,9	73,2
	Συμφωνώ απόλυτα	15	26,8	26,8	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε ρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αύξησης του κινδύνου.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	8	14,3	14,3	14,3
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	6	10,7	10,7	25,0
	Απλά συμφωνώ	32	57,1	57,1	82,1
	Συμφωνώ απόλυτα	10	17,9	17,9	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε ρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αύξησης του ανταγωνισμού.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	5	8,9	8,9	8,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	1	1,8	1,8	10,7
	Απλά συμφωνώ	34	60,7	60,7	71,4
	Συμφωνώ απόλυτα	16	28,6	28,6	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε χρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αυξημένων αναγκών σε επενδύσεις.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,4	7,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	7	12,5	12,5	19,6
	Απλά συμφωνώ	17	30,4	30,4	50,0
	Συμφωνώ απόλυτα	28	50,0	50,0	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε χρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Αυξημένης ανασφάλειας στη ναυσιπλοΐα (περατεία).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	6	10,7	10,7	10,7
	Απλά διαφωνώ	23	41,1	41,1	51,8
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	18	32,1	32,1	83,9
	Απλά συμφωνώ	7	12,5	12,5	96,4
	Συμφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Η τάση για εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών ελληνικών συμφερόντων σε χρηματιστήρια θα ενταθεί μέσα στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) λόγω: Απρόβλεπτων γεγονότων.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	6	10,7	10,9	14,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	35	62,5	63,6	78,2
	Απλά συμφωνώ	12	21,4	21,8	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

**Πώς υπολογίζετε το κόστος των ιδίων κεφαλαίων για την εταιρία σας;
Χρησιμοποιώντας το μοντέλο Capital Asset Pricing Model (CAPM).**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	7	12,5	12,5	12,5
	Απλά διαφωνώ	6	10,7	10,7	23,2
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	19	33,9	33,9	57,1
	Απλά συμφωνώ	18	32,1	32,1	89,3
	Συμφωνώ απόλυτα	6	10,7	10,7	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

**Πώς υπολογίζετε το κόστος των ιδίων κεφαλαίων για την εταιρία σας;
ρησιμοποιώντας το μοντέλο Capital Asset Pricing Model (CAPM) σε συνδυασμό και μ
άλλους παράγοντες κινδύνου.**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	7	12,5	12,7	12,7
	Απλά διαφωνώ	6	10,7	10,9	23,6
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	16	28,6	29,1	52,7
	Απλά συμφωνώ	24	42,9	43,6	96,4
	Συμφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

**Πώς υπολογίζετε το κόστος των ιδίων κεφαλαίων για την εταιρία σας;
Χρησιμοποιώντας το μοντέλο των μελλοντικών ροών.**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,6	5,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	7	12,5	12,5	17,9
	Απλά συμφωνώ	15	26,8	26,8	44,6
	Συμφωνώ απόλυτα	31	55,4	55,4	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

**Πώς υπολογίζετε το κόστος των ιδίων κεφαλαίων για την εταιρία σας;
Χρησιμοποιώντας μοντέλα προεξόφλησης μερισμάτων ή εσόδων όπως το
υπόδειγμα Gordon.**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	17	30,4	30,4	30,4
	Απλά διαφωνώ	16	28,6	28,6	58,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	16	28,6	28,6	87,5
	Απλά συμφωνώ	5	8,9	8,9	96,4
	Συμφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

**Πώς υπολογίζετε το κόστος των ιδίων κεφαλαίων για την εταιρία σας; Με άλλους
τρόπους.**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	1	1,8	1,9	1,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	35	62,5	66,0	67,9
	Απλά συμφωνώ	12	21,4	22,6	90,6
	Συμφωνώ απόλυτα	5	8,9	9,4	100,0
	Total	53	94,6	100,0	
Missing	System	3	5,4		
Total		56	100,0		

**Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash
flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας
επένδυσης; Απρόσμενο αυξημένο ρυθμό πληθωρισμού (inflation risk).**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,6	5,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	3	5,4	5,5	10,9
	Απλά συμφωνώ	24	42,9	43,6	54,5
	Συμφωνώ απόλυτα	25	44,6	45,5	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Σημαντική μεταβολή στα επιτόκια δανεισμού (interest rate risk).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	4	7,1	7,1	8,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	2	3,6	3,6	12,5
	Απλά συμφωνώ	27	48,2	48,2	60,7
	Συμφωνώ απόλυτα	22	39,3	39,3	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Επιχειρηματικοί κύκλοι-πορεία παγκόσμιας αγοράς (business cycles risk).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,4	5,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	5	8,9	8,9	14,3
	Απλά συμφωνώ	31	55,4	55,4	69,6
	Συμφωνώ απόλυτα	17	30,4	30,4	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Μεταβολή συναλλαγματικών ισοτιμιών (Foreign Exchange risk).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	3	5,4	5,5	5,5
	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,6	9,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	5	8,9	9,1	18,2
	Απλά συμφωνώ	23	41,1	41,8	60,0
	Συμφωνώ απόλυτα	22	39,3	40,0	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Ενδεχόμενη στάση πληρωμών της εταιρίας σας (distress risk).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	4	7,1	7,4	7,4
	Απλά διαφωνώ	17	30,4	31,5	38,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	20	35,7	37,0	75,9
	Απλά συμφωνώ	9	16,1	16,7	92,6
	Συμφωνώ απόλυτα	4	7,1	7,4	100,0
	Total	54	96,4	100,0	
Missing	System	2	3,6		
Total		56	100,0		

Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Κίνδυνος πτώχευσης των ναυλωτών σας (counter party risk).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,7	3,7
	Απλά διαφωνώ	27	48,2	50,0	53,7
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	7	12,5	13,0	66,7
	Απλά συμφωνώ	9	16,1	16,7	83,3
	Συμφωνώ απόλυτα	9	16,1	16,7	100,0
	Total	54	96,4	100,0	
Missing	System	2	3,6		
Total		56	100,0		

Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Μικρό μέγεθος της εταιρίας σας (size risk).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	13	23,2	23,2	23,2
	Απλά διαφωνώ	14	25,0	25,0	48,2
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	17	30,4	30,4	78,6
	Απλά συμφωνώ	11	19,6	19,6	98,2
	Συμφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Αδυναμία άμεσης ρευστοποίησης των μετοχών σας (liquidity risk).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	9	16,1	16,4	16,4
	Απλά διαφωνώ	17	30,4	30,9	47,3
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	16	28,6	29,1	76,4
	Απλά συμφωνώ	10	17,9	18,2	94,5
	Συμφωνώ απόλυτα	3	5,4	5,5	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Κίνδυνος χρεοκοπίας χώρας (country risk).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	4	7,1	7,3	7,3
	Απλά διαφωνώ	16	28,6	29,1	36,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	7	12,5	12,7	49,1
	Απλά συμφωνώ	8	14,3	14,5	63,6
	Συμφωνώ απόλυτα	20	35,7	36,4	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Κεφαλαιακή διάρθρωση της εταιρίας σας (debt to equity risk).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	3	5,4	5,4	5,4
	Απλά διαφωνώ	7	12,5	12,5	17,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	15	26,8	26,8	44,6
	Απλά συμφωνώ	18	32,1	32,1	76,8
	Συμφωνώ απόλυτα	13	23,2	23,2	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Προσαρμόζετε το προεξοφλητικό επιτόκιο (discount rate) ή τις ταμειακές ροές (cash flows) για τους παρακάτω παράγοντες κινδύνων όταν κάνετε αποτίμηση μιας επένδυσης; Άλλος κίνδυνος.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,9	1,9
	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,8	7,7
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	42	75,0	80,8	88,5
	Απλά συμφωνώ	6	10,7	11,5	100,0
	Total	52	92,9	100,0	
Missing	System	4	7,1		
Total		56	100,0		

Ιοιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρία σας για άντληση δανειακών κεφαλαίων στο εξωτερικό; Χρησιμοποιώντας φυσική αντιστάθμιση κινδύνου συναλλαγματικών ισοτιμιών (Foreign Exchange - hedging) σε περίπτωση που οι πληρωμές σας γίνονται σε τρίτες

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	3	5,4	5,4	5,4
	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,6	8,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	13	23,2	23,2	32,1
	Απλά συμφωνώ	13	23,2	23,2	55,4
	Συμφωνώ απόλυτα	25	44,6	44,6	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Ιοιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρία σας για άντληση δανειακών κεφαλαίων στο εξωτερικό; Τα επιτόκια χορηγήσεων είναι χαμηλότερα στο εξωτερικό

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	1	1,8	1,8	5,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	4	7,1	7,1	12,5
	Απλά συμφωνώ	29	51,8	51,8	64,3
	Συμφωνώ απόλυτα	20	35,7	35,7	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρία σας για άντληση δανειακών κεφαλαίων στο εξωτερικό; Για την προσέλκυση στρατηγικού επενδυτή.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,6	7,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	16	28,6	28,6	35,7
	Απλά συμφωνώ	27	48,2	48,2	83,9
	Συμφωνώ απόλυτα	9	16,1	16,1	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρία σας για άντληση δανειακών κεφαλαίων στο εξωτερικό; Για άλλους λόγους.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,9	1,9
	Απλά διαφωνώ	1	1,8	1,9	3,8
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	37	66,1	69,8	73,6
	Απλά συμφωνώ	10	17,9	18,9	92,5
	Συμφωνώ απόλυτα	4	7,1	7,5	100,0
	Total	53	94,6	100,0	
Missing	System	3	5,4		
Total		56	100,0		

Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο είναι ένας φθηνός τρόπος έκδοσης μετοχών.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,6	7,3
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	10	17,9	18,2	25,5
	Απλά συμφωνώ	23	41,1	41,8	67,3
	Συμφωνώ απόλυτα	18	32,1	32,7	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο είναι φθηνότερος τρόπος χρηματοδότησης από τον τραπεζικό δανεισμό.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	13	23,2	23,2	26,8
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	7	12,5	12,5	39,3
	Απλά συμφωνώ	26	46,4	46,4	85,7
	Συμφωνώ απόλυτα	8	14,3	14,3	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Αποτελεί κοινή πρακτική χρηματοδότησης στον κλάδο της ναυτιλίας.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	3	5,4	5,5	5,5
	Απλά διαφωνώ	14	25,0	25,5	30,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	14	25,0	25,5	56,4
	Απλά συμφωνώ	17	30,4	30,9	87,3
	Συμφωνώ απόλυτα	7	12,5	12,7	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Αποφυγή dilution των μετοχών σε βραχυπρόθεσμο διάστημα.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	4	7,1	7,3	7,3
	Απλά διαφωνώ	6	10,7	10,9	18,2
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	18	32,1	32,7	50,9
	Απλά συμφωνώ	18	32,1	32,7	83,6
	Συμφωνώ απόλυτα	9	16,1	16,4	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Η τιμή μιας πιθανής έκδοσης μετοχών θα ήταν σημαντικά υποεκτιμημένη.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	17	30,4	30,9	34,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	15	26,8	27,3	61,8
	Απλά συμφωνώ	13	23,2	23,6	85,5
	Συμφωνώ απόλυτα	8	14,3	14,5	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Η δυνατότητα αναγκαστικής μετατροπής του ομολόγου σε μετοχές όταν και αν υπάρξει ανάγκη.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	10	17,9	17,9	21,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	10	17,9	17,9	39,3
	Απλά συμφωνώ	20	35,7	35,7	75,0
	Συμφωνώ απόλυτα	14	25,0	25,0	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Ως μέσο προσέλκυσης νέων επενδυτών οι οποίοι αντιμετωπίζουν μειωμένο κίνδυνο στις επενδύσεις τους (risk averse) και είναι διστακτικοί να ε

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	8	14,3	14,5	16,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	12	21,4	21,8	38,2
	Απλά συμφωνώ	21	37,5	38,2	76,4
	Συμφωνώ απόλυτα	13	23,2	23,6	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση της εταιρίας σας για το ενδεχόμενο έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου; Άλλοι λόγοι.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,8	3,8
	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,8	7,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	43	76,8	81,1	88,7
	Απλά συμφωνώ	3	5,4	5,7	94,3
	Συμφωνώ απόλυτα	3	5,4	5,7	100,0
	Total	53	94,6	100,0	
Missing	System	3	5,4		
Total		56	100,0		

Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές; Αδυναμία άντλησης τραπεζικού δανεισμού ή πρόσβασης σε άλλη πηγή χρηματοδότησης.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	4	7,1	7,1	7,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	5	8,9	8,9	16,1
	Απλά συμφωνώ	23	41,1	41,1	57,1
	Συμφωνώ απόλυτα	24	42,9	42,9	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές; Δυνατότητα έκδοσης νέων μετοχών σε υψηλή τιμή εξαιτίας των υψηλών multiples ομοειδών εταιρειών (EV/EBITDA, P/NAV).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	4	7,1	7,3	7,3
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	9	16,1	16,4	23,6
	Απλά συμφωνώ	28	50,0	50,9	74,5
	Συμφωνώ απόλυτα	14	25,0	25,5	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές; Η έκδοση νέων μετοχών είναι λιγότερο επικίνδυνη πηγή χρηματοδότησης.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	11	19,6	20,0	23,6
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	8	14,3	14,5	38,2
	Απλά συμφωνώ	22	39,3	40,0	78,2
	Συμφωνώ απόλυτα	12	21,4	21,8	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές; Δυνατότητα έκδοσης μετοχών για τα στελέχη της εταιρίας (stock option).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	8	14,3	14,5	14,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	11	19,6	20,0	34,5
	Απλά συμφωνώ	27	48,2	49,1	83,6
	Συμφωνώ απόλυτα	9	16,1	16,4	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές; Η έκδοση νέων μετοχών είναι ο φθηνότερος τρόπος χρηματοδότησης.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	4	7,1	7,1	7,1
	Απλά διαφωνώ	5	8,9	8,9	16,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	15	26,8	26,8	42,9
	Απλά συμφωνώ	15	26,8	26,8	69,6
	Συμφωνώ απόλυτα	17	30,4	30,4	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες ιετοχές; Διατήρηση του λόγου ίδια προς ξένα κεφάλαια (debt/ equity) σε ένα ορισμέν επίπεδο.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,9	1,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	11	19,6	20,4	22,2
	Απλά συμφωνώ	21	37,5	38,9	61,1
	Συμφωνώ απόλυτα	21	37,5	38,9	100,0
	Total	54	96,4	100,0	
Missing	System	2	3,6		
Total		56	100,0		

Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές; Η έκδοση νέων μετοχών δίνει καλύτερη εντύπωση της μελλοντικής πορείας της εταιρίας από την έκδοση χρέους.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	7	12,5	12,7	14,5
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	15	26,8	27,3	41,8
	Απλά συμφωνώ	9	16,1	16,4	58,2
	Συμφωνώ απόλυτα	23	41,1	41,8	100,0
Total		55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την απόφαση της εταιρία σας για να εκδώσετε νέες μετοχές; Για άλλους λόγους.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	3	5,4	5,9	5,9
	Απλά διαφωνώ	2	3,6	3,9	9,8
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	39	69,6	76,5	86,3
	Απλά συμφωνώ	3	5,4	5,9	92,2
	Συμφωνώ απόλυτα	4	7,1	7,8	100,0
Total		51	91,1	100,0	
Missing	System	5	8,9		
Total		56	100,0		

Πότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό; Όταν οι λειτουργικές ταμειακές ροές δεν επαρκούν για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	10	17,9	17,9	21,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	7	12,5	12,5	33,9
	Απλά συμφωνώ	16	28,6	28,6	62,5
	Συμφωνώ απόλυτα	21	37,5	37,5	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Πότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό; Όταν η έκδοση δανείου είναι πιο συμφέρουσα από την έκδοση νέων μετοχών.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	6	10,7	10,9	10,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	3	5,4	5,5	16,4
	Απλά συμφωνώ	26	46,4	47,3	63,6
	Συμφωνώ απόλυτα	20	35,7	36,4	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
	Total	56	100,0		

Ιότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό; Όταν τα επιτόκια δανεισμού είναι σε χαμηλά επίπεδα.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	6	10,7	10,9	10,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	6	10,7	10,9	21,8
	Απλά συμφωνώ	22	39,3	40,0	61,8
	Συμφωνώ απόλυτα	21	37,5	38,2	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
	Total	56	100,0		

Πότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό; Όταν δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης νέων μετοχών σε υψηλή τιμή εξαιτίας των χαμηλών multiples συγκρίσιμων εταιρειών (EV/EBITDA, P/NAV).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	10	17,9	18,2	20,0
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	20	35,7	36,4	56,4
	Απλά συμφωνώ	16	28,6	29,1	85,5
	Συμφωνώ απόλυτα	8	14,3	14,5	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Πότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό; Όταν τα έξοδα διεκπεραίωσης της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου ή της εισόδου σε κεφαλαιαγορά είναι υψηλά.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	15	26,8	27,3	27,3
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	15	26,8	27,3	54,5
	Απλά συμφωνώ	21	37,5	38,2	92,7
	Συμφωνώ απόλυτα	4	7,1	7,3	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Πότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό; Όταν η εταιρία προσπαθεί να επιτύχει συγκεκριμένη αναλογία χρήσης ιδίων κεφαλαίων και τραπεζικού δανεισμού.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά διαφωνώ	8	14,3	14,3	17,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	15	26,8	26,8	44,6
	Απλά συμφωνώ	19	33,9	33,9	78,6
	Συμφωνώ απόλυτα	12	21,4	21,4	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Πότε καταφεύγετε σε τραπεζικό δανεισμό; Άλλοι λόγοι.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	1	1,8	1,9	1,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	41	73,2	78,8	80,8
	Απλά συμφωνώ	10	17,9	19,2	100,0
	Total	52	92,9	100,0	
Missing	System	4	7,1		
Total		56	100,0		

Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Ισοροπημένη Σκοροκάρτα (Balanced Scorecard).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	1	1,8	1,9	1,9
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	6	10,7	11,1	13,0
	Απλά συμφωνώ	18	32,1	33,3	46,3
	Συμφωνώ απόλυτα	29	51,8	53,7	100,0
	Total	54	96,4	100,0	
Missing	System	2	3,6		
Total		56	100,0		

Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Συγκριτική Ανάλυση (Benchmarking).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	3	5,4	5,4	5,4
	Απλά συμφωνώ	18	32,1	32,1	37,5
	Συμφωνώ απόλυτα	35	62,5	62,5	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Ανάλυση Βασικών Ικανοτήτων (Core Competences Analysis).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	3	5,4	5,5	5,5
	Απλά συμφωνώ	20	35,7	36,4	41,8
	Συμφωνώ απόλυτα	32	57,1	58,2	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Εύρεση των κρίσιμων Παραγόντων Επιτυχίας (Identification of Key or Critical Success Factors).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,4	5,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	6	10,7	10,7	16,1
	Απλά συμφωνώ	28	50,0	50,0	66,1
	Συμφωνώ απόλυτα	19	33,9	33,9	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Ανάλυση των 5 Ανταγωνιστικών δυνάμεων του κλάδου σας (Industry 5-Forces Analysis).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,4	5,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	5	8,9	8,9	14,3
	Απλά συμφωνώ	21	37,5	37,5	51,8
	Συμφωνώ απόλυτα	27	48,2	48,2	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Προγραμματισμός μ χρήση Σεναρίων (Scenario Planning).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	2	3,6	3,6	3,6
	Απλά συμφωνώ	22	39,3	40,0	43,6
	Συμφωνώ απόλυτα	31	55,4	56,4	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Ανάλυση των δυνατοτήτων και των Αδυναμιών της εταιρίας σας καθώς και των ευκαιριών και των απειλών του κλάδου (

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	1	1,8	1,8	1,8
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	3	5,4	5,5	7,3
	Απλά συμφωνώ	27	48,2	49,1	56,4
	Συμφωνώ απόλυτα	24	42,9	43,6	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Για την καλύτερη απόδοση της εταιρίας μας στα επόμενα 5 χρόνια (2011-2015) πρέπει να χρησιμοποιείτε πιο συχνά τα ακόλουθα εργαλεία στρατηγικής: Άλλος τρόπος.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,8	3,8
	Απλά διαφωνώ	1	1,8	1,9	5,7
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	39	69,6	73,6	79,2
	Απλά συμφωνώ	9	16,1	17,0	96,2
	Συμφωνώ απόλυτα	2	3,6	3,8	100,0
	Total	53	94,6	100,0	
Missing	System	3	5,4		
Total		56	100,0		

Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία; Σταδιακή βελτίωση της οικονομίας και την ανάκαμψη της ζήτησης.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά συμφωνώ	18	32,1	32,7	32,7
	Συμφωνώ απόλυτα	37	66,1	67,3	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία; Επικοινωνία και συνεργασίας μεταξύ των κυρίων παραγόντων του κλάδου.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	4	7,1	7,1	7,1
	Απλά συμφωνώ	37	66,1	66,1	73,2
	Συμφωνώ απόλυτα	15	26,8	26,8	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία; Τα εμπορευματοκιβώτια αντιπροσωπεύουν τον πιο αποδοτικό τρόπο μεταφοράς τελικών προϊόντων αλλά και πλήθος λοιπών παρεμφερών φορτίων.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	12	21,4	21,4	21,4
	Απλά συμφωνώ	37	66,1	66,1	87,5
	Συμφωνώ απόλυτα	7	12,5	12,5	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία; Οι επενδυτές που έχουν μακροχρόνιο ορίζοντα μπορούν να βρουν σήμερα ελκυστικές ευκαιρίες στον κλάδο.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	1	1,8	1,8	1,8
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	6	10,7	10,7	12,5
	Απλά συμφωνώ	29	51,8	51,8	64,3
	Συμφωνώ απόλυτα	20	35,7	35,7	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία; Η ζήτηση της πετρελαιοφόρου ναυτιλίας προς το παρόν αναμένεται να παραμείνει σε χαμηλά επίπεδα και να ανακάμψει σταδιακά μαζί με τη οικονομία.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	4	7,1	7,1	7,1
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	12	21,4	21,4	28,6
	Απλά συμφωνώ	35	62,5	62,5	91,1
	Συμφωνώ απόλυτα	5	8,9	8,9	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία; Στον τομέα μεταφοράς χύδην ξηρού φορτίου, αναμένεται ότι υπάρχει σημαντική μείωση των παραδόσεων.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	1	1,8	1,8	1,8
	Απλά διαφωνώ	12	21,4	21,8	23,6
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	14	25,0	25,5	49,1
	Απλά συμφωνώ	23	41,1	41,8	90,9
	Συμφωνώ απόλυτα	5	8,9	9,1	100,0
	Total	55	98,2	100,0	
Missing	System	1	1,8		
Total		56	100,0		

Με ποια πρακτική / στρατηγική ο κλάδος της ναυτιλίας αναμένεται να ξαναβρεί την αναπτυξιακή του πορεία; Η ελληνική ναυτιλιακή επιχειρηματικότητα αποτελεί εγγύηση για το διεθνές χρηματιστηριακό επενδυτικό κοινό.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απλά διαφωνώ	3	5,4	5,4	5,4
	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	12	21,4	21,4	26,8
	Απλά συμφωνώ	18	32,1	32,1	58,9
	Συμφωνώ απόλυτα	23	41,1	41,1	100,0
	Total	56	100,0	100,0	

Έσοδα από ναύλους

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	<25 εκ €	3	5,4	15,0	15,0
	25-50 εκ €	10	17,9	50,0	65,0
	51-100 εκ €	7	12,5	35,0	100,0
	Total	20	35,7	100,0	
Missing	System	36	64,3		
Total		56	100,0		

Μέγεθος στόλου

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	3-5 πλοία	11	19,6	52,4	52,4
	6-10 πλοία	4	7,1	19,0	71,4
	11-20 πλοία	6	10,7	28,6	100,0
	Total	21	37,5	100,0	
Missing	System	35	62,5		
Total		56	100,0		

Τύποι πλοίων

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Dry Bulk Carriers	16	28,6	80,0	80,0
	Tankers	4	7,1	20,0	100,0
	Total	20	35,7	100,0	
Missing	System	36	64,3		
Total		56	100,0		

РАНЕЕЗНАМО ПЕРПАА

Factor Analysis

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

q1.1- q1.6

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,619
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	126,503
	df	15
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q1.1	q1.2	q1.3	q1.4	q1.5	q1.6
Anti-image Covariance	q1.1	,293	-,230	-,077	-,019	-,017	,031
	q1.2	-,230	,292	-,057	,012	,053	-,010
	q1.3	-,077	-,057	,743	-,163	-,042	-,020
	q1.4	-,019	,012	-,163	,778	-,165	-,013
	q1.5	-,017	,053	-,042	-,165	,450	-,306
	q1.6	,031	-,010	-,020	-,013	-,306	,505
Anti-image Correlation	q1.1	,585(a)	-,788	-,166	-,039	-,047	,080
	q1.2	-,788	,587(a)	-,122	,024	,147	-,027
	q1.3	-,166	-,122	,816(a)	-,215	-,072	-,033
	q1.4	-,039	,024	-,215	,727(a)	-,279	-,021
	q1.5	-,047	,147	-,072	-,279	,591(a)	-,642
	q1.6	,080	-,027	-,033	-,021	-,642	,608(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q1.1	1,000	,840
q1.2	1,000	,835
q1.3	1,000	,569
q1.4	1,000	,504
q1.5	1,000	,790
q1.6	1,000	,704

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,286	38,099	38,099	2,286	38,099	38,099	2,178	36,301	36,301
2	1,957	32,612	70,711	1,957	32,612	70,711	2,065	34,410	70,711
3	,720	12,000	82,711						
4	,585	9,758	92,469						
5	,290	4,835	97,304						
6	,162	2,696	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q1.1	,816	,418
q1.2	,841	,358
q1.3	,376	,654
q1.4	-,209	,678
q1.5	-,610	,646
q1.6	-,596	,590

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 2 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q1.1	,908	-,124
q1.2	,894	-,188
q1.3	,683	,321
q1.4	,217	,676
q1.5	-,130	,879
q1.6	-,151	,825

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
a Rotation converged in 3 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2
1	,820	-,572
2	,572	,820

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

q1.1- q1.3

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,598
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	73,463
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q1.1	q1.2	q1.3
Anti-image Covariance	q1.1	,295	-,240	-,090
	q1.2	-,240	,304	-,040
	q1.3	-,090	-,040	,822
Anti-image Correlation	q1.1	,562(a)	-,802	-,183
	q1.2	-,802	,565(a)	-,080
	q1.3	-,183	-,080	,890(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q1.1	1,000	,853
q1.2	1,000	,835
q1.3	1,000	,433

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,120	70,681	70,681	2,120	70,681	70,681
2	,714	23,786	94,468			
3	,166	5,532	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q1.1	,924
q1.2	,914
q1.3	,658

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded(a)	0	,0
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,777	3

q1.4- q1.6

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,586
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	45,548
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q1.4	q1.5	q1.6
Anti-image Covariance	q1.4	,832	-,184	-,011
	q1.5	-,184	,466	-,323
	q1.6	-,011	-,323	,510
Anti-image Correlation	q1.4	,745(a)	-,296	-,017
	q1.5	-,296	,555(a)	-,663
	q1.6	-,017	-,663	,568(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q1.4	1,000	,420
q1.5	1,000	,809
q1.6	1,000	,732

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,961	65,369	65,369	1,961	65,369	65,369
2	,750	25,014	90,384			
3	,288	9,616	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q1.4	,648
q1.5	,899
q1.6	,856

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded(a)	0	,0
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,717	3

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

q2.1- q2.6

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,665
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	212,515
	df	15
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q2.1	q2.2	q2.3	q2.4	q2.5	q2.6
Anti-image Covariance	q2.1	,127	-,099	-,011	,062	-,004	,007
	q2.2	-,099	,113	-,082	-,031	,042	-,040
	q2.3	-,011	-,082	,373	,007	-,139	,082
	q2.4	,062	-,031	,007	,495	-,217	-,051
	q2.5	-,004	,042	-,139	-,217	,393	-,232
	q2.6	,007	-,040	,082	-,051	-,232	,624
Anti-image Correlation	q2.1	,674(a)	-,824	-,049	,246	-,020	,024
	q2.2	-,824	,626(a)	-,400	-,132	,198	-,149
	q2.3	-,049	-,400	,764(a)	,017	-,362	,170
	q2.4	,246	-,132	,017	,724(a)	-,491	-,091
	q2.5	-,020	,198	-,362	-,491	,582(a)	-,469
	q2.6	,024	-,149	,170	-,091	-,469	,654(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q2.1	1,000	,912
q2.2	1,000	,929
q2.3	1,000	,787
q2.4	1,000	,715
q2.5	1,000	,821
q2.6	1,000	,631

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,835	47,247	47,247	2,835	47,247	47,247	2,619	43,646	43,646
2	1,960	32,670	79,918	1,960	32,670	79,918	2,176	36,271	79,918
3	,574	9,566	89,484						
4	,344	5,741	95,224						
5	,222	3,703	98,927						
6	,064	1,073	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q2.1	,914	,278
q2.2	,893	,362
q2.3	,692	,555
q2.4	-,616	,579
q2.5	-,495	,759
q2.6	-,313	,730

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 2 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q2.1	,931	-,213
q2.2	,955	-,130
q2.3	,876	,137
q2.4	-,247	,808
q2.5	-,052	,905
q2.6	,091	,789

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
a Rotation converged in 3 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2
1	,868	-,497
2	,497	,868

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

q2.1- q2.3

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.			,680
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	144,109	
	df	3	
	Sig.		,000

Anti-image Matrices

		q2.1	q2.2	q2.3
Anti-image Covariance	q2.1	,140	-,111	,002
	q2.2	-,111	,119	-,090
	q2.3	,002	-,090	,451
Anti-image Correlation	q2.1	,644(a)	-,858	,006
	q2.2	-,858	,614(a)	-,387
	q2.3	,006	-,387	,872(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q2.1	1,000	,894
q2.2	1,000	,930
q2.3	1,000	,750

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,574	85,808	85,808	2,574	85,808	85,808
2	,357	11,903	97,711			
3	,069	2,289	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q2.1	,945
q2.2	,965
q2.3	,866

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,915	3

q2.4- q2.6

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,621
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	50,053
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q2.4	q2.5	q2.6
Anti-image Covariance	q2.4	,569	-,295	-,006
	q2.5	-,295	,454	-,251
	q2.6	-,006	-,251	,685
Anti-image Correlation	q2.4	,628(a)	-,581	-,010
	q2.5	-,581	,579(a)	-,451
	q2.6	-,010	-,451	,691(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q2.4	1,000	,674
q2.5	1,000	,816
q2.6	1,000	,580

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,069	68,979	68,979	2,069	68,979	68,979
2	,633	21,091	90,070			
3	,298	9,930	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q2.4	,821
q2.5	,903
q2.6	,761

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability**Scale: ALL VARIABLES****Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded(a)	0	,0
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,762	3

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

q3.1- q3.6

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,647
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	173,032
	df	21
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q3.1	q3.2	q3.3	q3.4	q3.5	q3.6	q3.7
Anti-image Covariance	q3.1	,278	-,158	-,007	-,014	,096	-,196	,077
	q3.2	-,158	,425	-,209	,031	-,031	,044	-,041
	q3.3	-,007	-,209	,508	,052	-,083	-,066	,105
	q3.4	-,014	,031	,052	,421	-,263	-,052	,126
	q3.5	,096	-,031	-,083	-,263	,367	-,087	-,112
	q3.6	-,196	,044	-,066	-,052	-,087	,300	-,111
	q3.7	,077	-,041	,105	,126	-,112	-,111	,874
Anti-image Correlation	q3.1	,621(a)	-,459	-,018	-,041	,301	-,678	,157
	q3.2	-,459	,716(a)	-,450	,074	-,078	,125	-,067
	q3.3	-,018	-,450	,777(a)	,112	-,193	-,170	,157
	q3.4	-,041	,074	,112	,590(a)	-,669	-,145	,208
	q3.5	,301	-,078	-,193	-,669	,554(a)	-,264	-,198
	q3.6	-,678	,125	-,170	-,145	-,264	,687(a)	-,216
	q3.7	,157	-,067	,157	,208	-,198	-,216	,232(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q3.1	1,000	,629
q3.2	1,000	,560
q3.3	1,000	,580
q3.4	1,000	,264
q3.5	1,000	,299
q3.6	1,000	,744
q3.7	1,000	,001

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	3,077	43,963	43,963	3,077	43,963	43,963
2	1,598	22,828	66,790			
3	,994	14,197	80,988			
4	,598	8,546	89,534			
5	,353	5,045	94,578			
6	,230	3,287	97,865			
7	,149	2,135	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q3.1	,793
q3.2	,749
q3.3	,761
q3.4	,513
q3.5	,547
q3.6	,862
q3.7	,037

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded(a)	0	,0
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,761	7

Factor Analysis

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,668
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	167,144
	df	15
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q3.1	q3.2	q3.3	q3.4	q3.5	q3.6
Anti-image Covariance	q3.1	,285	-,159	-,017	-,027	,113	-,200
	q3.2	-,159	,427	-,210	,039	-,038	,041
	q3.3	-,017	-,210	,521	,039	-,075	-,057
	q3.4	-,027	,039	,039	,440	-,269	-,039
	q3.5	,113	-,038	-,075	-,269	,382	-,111
	q3.6	-,200	,041	-,057	-,039	-,111	,315
Anti-image Correlation	q3.1	,623(a)	-,455	-,044	-,076	,343	-,668
	q3.2	-,455	,720(a)	-,446	,090	-,093	,113
	q3.3	-,044	-,446	,806(a)	,082	-,168	-,141
	q3.4	-,076	,090	,082	,624(a)	-,655	-,105
	q3.5	,343	-,093	-,168	-,655	,546(a)	-,320
	q3.6	-,668	,113	-,141	-,105	-,320	,702(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q3.1	1,000	,632
q3.2	1,000	,562
q3.3	1,000	,582
q3.4	1,000	,263
q3.5	1,000	,296
q3.6	1,000	,742

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	3,076	51,274	51,274	3,076	51,274	51,274
2	1,554	25,904	77,179			
3	,601	10,012	87,191			
4	,354	5,903	93,093			
5	,262	4,370	97,463			
6	,152	2,537	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q3.1	,795
q3.2	,750
q3.3	,763
q3.4	,512
q3.5	,544
q3.6	,861

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded(a)	0	,0
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,806	6

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

q4.1- q4.9

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,539
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	135,111
	df	36
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q4.1	q4.2	q4.3	q4.4	q4.5	q4.6	q4.7	q4.8	q4.9
Anti-image Covariance	q4.1	,434	-,219	,078	-,161	-,091	,200	-,056	-,049	,040
	q4.2	-,219	,474	-,175	,047	,035	-,193	,018	,196	-,081
	q4.3	,078	-,175	,500	-,222	,111	,039	-,093	,105	,184
	q4.4	-,161	,047	-,222	,363	-,200	-,014	,065	-,103	-,062
	q4.5	-,091	,035	,111	-,200	,506	-,189	-,008	,127	,067
	q4.6	,200	-,193	,039	-,014	-,189	,484	-,216	-,217	,069
	q4.7	-,056	,018	-,093	,065	-,008	-,216	,788	-,042	-,012
	q4.8	-,049	,196	,105	-,103	,127	-,217	-,042	,659	,055
	q4.9	,040	-,081	,184	-,062	,067	,069	-,012	,055	,888
Anti-image Correlation	q4.1	,571(a)	-,483	,168	-,405	-,194	,436	-,095	-,092	,064
	q4.2	-,483	,544(a)	-,360	,112	,072	-,403	,029	,351	-,125
	q4.3	,168	-,360	,555(a)	-,520	,221	,078	-,149	,183	,275
	q4.4	-,405	,112	-,520	,596(a)	-,465	-,034	,121	-,210	-,108
	q4.5	-,194	,072	,221	-,465	,588(a)	-,382	-,013	,220	,100
	q4.6	,436	-,403	,078	-,034	-,382	,392(a)	-,350	-,384	,105
	q4.7	-,095	,029	-,149	,121	-,013	-,350	,604(a)	-,059	-,014
	q4.8	-,092	,351	,183	-,210	,220	-,384	-,059	,455(a)	,072
	q4.9	,064	-,125	,275	-,108	,100	,105	-,014	,072	,485(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q4.1	1,000	,705
q4.2	1,000	,694
q4.3	1,000	,628
q4.4	1,000	,806
q4.5	1,000	,679
q4.6	1,000	,740
q4.7	1,000	,603
q4.8	1,000	,674

q4.9	1,000	,167
------	-------	------

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,793	31,028	31,028	2,793	31,028	31,028	2,144	23,821	23,821
2	1,806	20,068	51,096	1,806	20,068	51,096	1,805	20,057	43,878
3	1,097	12,192	63,288	1,097	12,192	63,288	1,747	19,410	63,288
4	,992	11,026	74,315						
5	,708	7,867	82,181						
6	,618	6,863	89,044						
7	,560	6,223	95,267						
8	,233	2,583	97,850						
9	,193	2,150	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q4.1	,731	-,293	,291
q4.2	,708	-,179	-,400
q4.3	,697	-,131	-,355
q4.4	,813	,035	,381
q4.5	,654	,308	,396
q4.6	,204	,818	-,171
q4.7	,190	,617	-,432
q4.8	-,229	,660	,431
q4.9	-,231	-,300	,153

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a. 3 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q4.1	,734	,363	-,185
q4.2	,298	,751	,201
q4.3	,320	,691	,221
q4.4	,875	,186	,083

q4.5	,777	-,048	,271
q4.6	,107	-,177	,835
q4.7	-,079	,088	,768
q4.8	,128	-,741	,329
q4.9	-,106	-,082	-,386

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 5 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2	3
1	,785	,561	,263
2	,064	-,495	,866
3	,617	-,663	-,424

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

q4.1,q4.4,q4.5

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,629
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	39,080
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q4.1	q4.4	q4.5
Anti-image Covariance	q4.1	,682	-,286	-,038
	q4.4	-,286	,538	-,282
	q4.5	-,038	-,282	,691
Anti-image Correlation	q4.1	,659(a)	-,472	-,055
	q4.4	-,472	,588(a)	-,462
	q4.5	-,055	-,462	,665(a)

a. Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q4.1	1,000	,607
q4.4	1,000	,777
q4.5	1,000	,599

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,983	66,091	66,091	1,983	66,091	66,091
2	,651	21,699	87,790			
3	,366	12,210	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component 1
q4.1	,779
q4.4	,882
q4.5	,774

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,740	3

q4.2,q4.3,q4.8

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,563
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	20,042
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q4.2	q4.3	q4.8
Anti-image Covariance	q4.2	,698	-,339	,223
	q4.3	-,339	,759	,017
	q4.8	,223	,017	,891
Anti-image Correlation	q4.2	,542(a)	-,465	,283
	q4.3	-,465	,557(a)	,020
	q4.8	,283	,020	,637(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q4.2	1,000	,719
q4.3	1,000	,591
q4.8	1,000	,373

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,683	56,108	56,108	1,683	56,108	56,108
2	,837	27,901	84,009			
3	,480	15,991	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q4.2	,848
q4.3	,769
q4.8	-,611

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	54	96,4
	Excluded(a)	2	3,6
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha(a)	N of Items
-,090	3

a. The value is negative due to a negative average covariance among items. This violates reliability model assumptions. You may want to check item codings.

Factor Analysis

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	14,210
	df	1
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q4.2	q4.3
Anti-image Covariance	q4.2	,759	-,373
	q4.3	-,373	,759
Anti-image Correlation	q4.2	,500(a)	-,491
	q4.3	-,491	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q4.2	1,000	,746
q4.3	1,000	,746

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,491	74,553	74,553	1,491	74,553	74,553
2	,509	25,447	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component 1
q4.2	,863
q4.3	,863

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	54	96,4
	Excluded(a)	2	3,6
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,651	2

q4.6,q4.7,q4.9

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,533
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	13,322
	df	3
	Sig.	,004

Anti-image Matrices

		q4.6	q4.7	q4.9
Anti-image Covariance	q4.6	,781	-,348	,120
	q4.7	-,348	,794	,034
	q4.9	,120	,034	,969
Anti-image Correlation	q4.6	,522(a)	-,442	,137
	q4.7	-,442	,524(a)	,039
	q4.9	,137	,039	,675(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q4.6	1,000	,689
q4.7	1,000	,645
q4.9	1,000	,194

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,529	50,963	50,963	1,529	50,963	50,963
2	,928	30,921	81,885			
3	,543	18,115	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q4.6	,830
q4.7	,803
q4.9	-,441

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	54	96,4
	Excluded(a)	2	3,6
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,178	3

Factor Analysis

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	11,776
	df	1
	Sig.	,001

Anti-image Matrices

		q4.6	q4.7
Anti-image Covariance	q4.6	,796	-,360
	q4.7	-,360	,796
Anti-image Correlation	q4.6	,500(a)	-,452
	q4.7	-,452	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q4.6	1,000	,726
q4.7	1,000	,726

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,452	72,605	72,605	1,452	72,605	72,605
2	,548	27,395	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q4.6	,852
q4.7	,852

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	54	96,4
	Excluded(a)	2	3,6
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,623	2

ΕΡΩΤΗΣΗ 5

q5.1- q5.8

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,575
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	143,850
	df	28
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q5.1	q5.2	q5.3	q5.4	q5.5	q5.6	q5.7	q5.8
Anti-image Covariance	q5.1	,501	-,162	-,047	,009	-,169	,042	,067	,097
	q5.2	-,162	,365	-,221	,199	-,062	-,137	-,008	,108
	q5.3	-,047	-,221	,424	-,279	,048	,165	-,037	-,087
	q5.4	,009	,199	-,279	,511	-,115	-,134	,011	,011
	q5.5	-,169	-,062	,048	-,115	,419	-,143	-,045	-,206
	q5.6	,042	-,137	,165	-,134	-,143	,527	-,201	,044
	q5.7	,067	-,008	-,037	,011	-,045	-,201	,619	-,183
	q5.8	,097	,108	-,087	,011	-,206	,044	-,183	,577
Anti-image Correlation	q5.1	,689(a)	-,380	-,102	,017	-,369	,082	,120	,180
	q5.2	-,380	,499(a)	-,562	,460	-,159	-,313	-,018	,236
	q5.3	-,102	-,562	,443(a)	-,599	,114	,348	-,073	-,176
	q5.4	,017	,460	-,599	,447(a)	-,248	-,258	,019	,020
	q5.5	-,369	-,159	,114	-,248	,688(a)	-,304	-,088	-,420
	q5.6	,082	-,313	,348	-,258	-,304	,578(a)	-,352	,080
	q5.7	,120	-,018	-,073	,019	-,088	-,352	,737(a)	-,307
	q5.8	,180	,236	-,176	,020	-,420	,080	-,307	,603(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q5.1	1,000	,747
q5.2	1,000	,821
q5.3	1,000	,839
q5.4	1,000	,735
q5.5	1,000	,723
q5.6	1,000	,729
q5.7	1,000	,641
q5.8	1,000	,638

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,832	35,399	35,399	2,832	35,399	35,399	2,185	27,316	27,316
2	1,867	23,333	58,732	1,867	23,333	58,732	2,099	26,239	53,555
3	1,175	14,686	73,418	1,175	14,686	73,418	1,589	19,863	73,418
4	,681	8,517	81,935						
5	,611	7,641	89,576						
6	,385	4,808	94,384						
7	,267	3,341	97,726						
8	,182	2,274	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q5.1	,522	,683	-,087
q5.2	,529	,710	-,195
q5.3	,562	,378	,617
q5.4	,541	-,287	,600
q5.5	,832	-,090	-,150
q5.6	,636	-,213	-,528
q5.7	,591	-,483	-,241
q5.8	,474	-,620	,171

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 3 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q5.1	,070	,858	,080
q5.2	,115	,899	-,014
q5.3	-,095	,519	,749
q5.4	,232	-,055	,823
q5.5	,710	,365	,292
q5.6	,819	,214	-,109
q5.7	,782	-,079	,155
q5.8	,564	-,312	,472

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
a. Rotation converged in 6 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2	3
1	,710	,505	,491
2	-,502	,852	-,149
3	-,493	-,140	,859

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

q5.5,q5.6,q5.7,q5.8

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,643
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	50,132
	df	6
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q5.5	q5.6	q5.7	q5.8
Anti-image Covariance	q5.5	,603	-,270	-,036	-,223
	q5.6	-,270	,617	-,233	,111
	q5.7	-,036	-,233	,631	-,247
	q5.8	-,223	,111	-,247	,695
Anti-image Correlation	q5.5	,669(a)	-,443	-,058	-,345
	q5.6	-,443	,604(a)	-,373	,170
	q5.7	-,058	-,373	,685(a)	-,373
	q5.8	-,345	,170	-,373	,607(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q5.5	1,000	,640
q5.6	1,000	,551
q5.7	1,000	,620
q5.8	1,000	,461

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,272	56,790	56,790	2,272	56,790	56,790
2	,802	20,056	76,846			
3	,580	14,512	91,358			
4	,346	8,642	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q5.5	,800
q5.6	,742
q5.7	,787
q5.8	,679

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	53	94,6
	Excluded(a)	3	5,4
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,736	4

q5.1,q5.2

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	23,417
	df	1
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q5.1	q5.2
Anti-image Covariance	q5.1	,635	-,384
	q5.2	-,384	,635
Anti-image Correlation	q5.1	,500(a)	-,604
	q5.2	-,604	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q5.1	1,000	,802
q5.2	1,000	,802

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,604	80,223	80,223	1,604	80,223	80,223
2	,396	19,777	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q5.1	,896
q5.2	,896

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	54	96,4
	Excluded(a)	2	3,6
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,739	2

q5.3- q5.4

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	13,719
	df	1
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q5.3	q5.4
Anti-image Covariance	q5.3	,770	-,369
	q5.4	-,369	,770
Anti-image Correlation	q5.3	,500(a)	-,480
	q5.4	-,480	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q5.3	1,000	,740
q5.4	1,000	,740

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,480	73,977	73,977	1,480	73,977	73,977
2	,520	26,023	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q5.3	,860
q5.4	,860

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,646	2

ΕΡΩΤΗΣΗ 6

q6.1- q6.10

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,594
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	203,811
	df	45
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q6.1	q6.2	q6.3	q6.4	q6.5	q6.6	q6.7	q6.8	q6.9	q6.10
Anti-image Covariance	q6.1	,379	-,220	-,193	,001	-,025	,109	-,073	,114	,042	,164
	q6.2	-,220	,473	,008	-,077	,036	-,134	,013	-,082	,044	-,089
	q6.3	-,193	,008	,477	-,130	,098	-,183	,028	-,001	-,006	-,114
	q6.4	,001	-,077	-,130	,709	,005	,002	-,032	-,018	-,102	,160
	q6.5	-,025	,036	,098	,005	,440	-,261	-,054	,153	-,030	,100
	q6.6	,109	-,134	-,183	,002	-,261	,348	,007	-,039	,021	,024
	q6.7	-,073	,013	,028	-,032	-,054	,007	,358	-,139	-,208	,012
	q6.8	,114	-,082	-,001	-,018	,153	-,039	-,139	,534	-,076	,182
	q6.9	,042	,044	-,006	-,102	-,030	,021	-,208	-,076	,314	-,160
	q6.10	,164	-,089	-,114	,160	,100	,024	,012	,182	-,160	,602
Anti-image Correlation	q6.1	,567(a)	-,521	-,453	,002	-,062	,301	-,198	,254	,120	,343
	q6.2	-,521	,682(a)	,017	-,133	,080	-,329	,032	-,163	,115	-,167
	q6.3	-,453	,017	,624(a)	-,223	,213	-,450	,067	-,001	-,015	-,212
	q6.4	,002	-,133	-,223	,736(a)	,009	,004	-,064	-,029	-,216	,246
	q6.5	-,062	,080	,213	,009	,492(a)	-,666	-,136	,316	-,082	,194
	q6.6	,301	-,329	-,450	,004	-,666	,532(a)	,021	-,091	,062	,053
	q6.7	-,198	,032	,067	-,064	-,136	,021	,636(a)	-,318	-,620	,025
	q6.8	,254	-,163	-,001	-,029	,316	-,091	-,318	,613(a)	-,186	,321
	q6.9	,120	,115	-,015	-,216	-,082	,062	-,620	-,186	,644(a)	-,367
	q6.10	,343	-,167	-,212	,246	,194	,053	,025	,321	-,367	,445(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q6.1	1,000	,758
q6.2	1,000	,676
q6.3	1,000	,742
q6.4	1,000	,541
q6.5	1,000	,876
q6.6	1,000	,840
q6.7	1,000	,783
q6.8	1,000	,666
q6.9	1,000	,850
q6.10	1,000	,930

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	3,052	30,518	30,518	3,052	30,518	30,518	2,360	23,603	23,603
2	2,257	22,566	53,084	2,257	22,566	53,084	2,344	23,440	47,043
3	1,301	13,010	66,094	1,301	13,010	66,094	1,722	17,221	64,264
4	1,053	10,527	76,621	1,053	10,527	76,621	1,236	12,357	76,621
5	,659	6,592	83,213						
6	,604	6,037	89,250						
7	,470	4,703	93,953						
8	,234	2,342	96,296						
9	,199	1,988	98,284						
10	,172	1,716	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component			
	1	2	3	4
q6.1	,732	,122	-,456	,022
q6.2	,725	,248	-,248	,167
q6.3	,673	,294	-,183	,411
q6.4	,238	,655	-,213	-,100
q6.5	,492	,202	,758	-,134
q6.6	,650	,298	,567	,080
q6.7	-,370	,803	,036	-,014
q6.8	-,397	,633	-,177	-,278
q6.9	-,561	,698	,110	,191
q6.10	-,457	-,051	,109	,841

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 4 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component			
	1	2	3	4
q6.1	-,149	,811	-,027	-,280
q6.2	-,057	,794	,176	-,105
q6.3	-,023	,820	,214	,151
q6.4	,529	,459	,086	-,209
q6.5	-,032	,022	,925	-,136
q6.6	-,017	,334	,853	-,018
q6.7	,877	-,037	,056	,095
q6.8	,770	-,098	-,175	-,182
q6.9	,830	-,181	,003	,358
q6.10	,039	-,131	-,143	,944

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 4 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2	3	4
1	-,387	,744	,457	-,296
2	,915	,323	,241	-,010
3	-,054	-,481	,856	,181
4	-,102	,331	-,019	,938

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

q6.4,q6.7,q6.8, q6.9**KMO and Bartlett's Test**

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,716
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	71,060
	df	6
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q6.4	q6.7	q6.8	q6.9
Anti-image Covariance	q6.4	,884	-,082	-,064	-,031
	q6.7	-,082	,382	-,145	-,257
	q6.8	-,064	-,145	,664	-,086
	q6.9	-,031	-,257	-,086	,416
Anti-image Correlation	q6.4	,895(a)	-,141	-,083	-,051
	q6.7	-,141	,656(a)	-,288	-,644
	q6.8	-,083	-,288	,846(a)	-,163
	q6.9	-,051	-,644	-,163	,674(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q6.4	1,000	,272
q6.7	1,000	,795
q6.8	1,000	,586
q6.9	1,000	,750

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,404	60,094	60,094	2,404	60,094	60,094
2	,822	20,543	80,637			
3	,534	13,342	93,979			
4	,241	6,021	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q6.4	,522
q6.7	,892
q6.8	,766
q6.9	,866

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,771	4

q6.1,q6.2,q6.3

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,695
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	45,401
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q6.1	q6.2	q6.3
Anti-image Covariance	q6.1	,562	-,262	-,219
	q6.2	-,262	,606	-,157
	q6.3	-,219	-,157	,660
Anti-image Correlation	q6.1	,663(a)	-,449	-,360
	q6.2	-,449	,694(a)	-,249
	q6.3	-,360	-,249	,738(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q6.1	1,000	,740
q6.2	1,000	,697
q6.3	1,000	,652

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,089	69,643	69,643	2,089	69,643	69,643
2	,515	17,171	86,814			
3	,396	13,186	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q6.1	,860
q6.2	,835
q6.3	,807

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability**Scale: ALL VARIABLES****Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded(a)	0	,0
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,778	3

q6.5,q6.6

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	29,932
	df	1
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q6.5	q6.6
Anti-image Covariance	q6.5	,572	-,374
	q6.6	-,374	,572
Anti-image Correlation	q6.5	,500(a)	-,655
	q6.6	-,655	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q6.5	1,000	,827
q6.6	1,000	,827

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,655	82,729	82,729	1,655	82,729	82,729
2	,345	17,271	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q6.5	,910
q6.6	,910

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded(a)	0	,0
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,791	2

ΕΡΩΤΗΣΗ 7

Q7.1- q7.7

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,677
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	190,605
	df	21
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q7.1	q7.2	q7.3	q7.4	q7.5	q7.6	q7.7
Anti-image Covariance	q7.1	,365	-,161	-,094	-,062	,057	,025	,023
	q7.2	-,161	,355	-,144	-,027	-,024	,013	-,111
	q7.3	-,094	-,144	,348	-,125	-,026	-,016	,153
	q7.4	-,062	-,027	-,125	,525	-,143	,105	-,131
	q7.5	,057	-,024	-,026	-,143	,301	-,210	,042
	q7.6	,025	,013	-,016	,105	-,210	,266	-,164
	q7.7	,023	-,111	,153	-,131	,042	-,164	,569
Anti-image Correlation	q7.1	,806(a)	-,449	-,263	-,142	,173	,080	,050
	q7.2	-,449	,746(a)	-,410	-,062	-,073	,042	-,247
	q7.3	-,263	-,410	,751(a)	-,293	-,081	-,054	,345
	q7.4	-,142	-,062	-,293	,704(a)	-,360	,280	-,239
	q7.5	,173	-,073	-,081	-,360	,550(a)	-,744	,102
	q7.6	,080	,042	-,054	,280	-,744	,571(a)	-,423
	q7.7	,050	-,247	,345	-,239	,102	-,423	,581(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q7.1	1,000	,777
q7.2	1,000	,775
q7.3	1,000	,785
q7.4	1,000	,633
q7.5	1,000	,798
q7.6	1,000	,851
q7.7	1,000	,552

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,951	42,162	42,162	2,951	42,162	42,162	2,857	40,807	40,807
2	2,219	31,707	73,869	2,219	31,707	73,869	2,314	33,061	73,869
3	,672	9,605	83,474						
4	,518	7,406	90,880						
5	,262	3,741	94,621						
6	,229	3,278	97,899						
7	,147	2,101	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q7.1	,882	-,002
q7.2	,817	,327
q7.3	,857	,226
q7.4	,644	,468
q7.5	-,199	,871
q7.6	-,455	,803
q7.7	-,335	,663

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 2 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q7.1	,822	-,320
q7.2	,880	,011
q7.3	,881	-,098
q7.4	,769	,205
q7.5	,128	,884
q7.6	-,135	,913
q7.7	-,073	,739

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
a Rotation converged in 3 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2
1	,933	-,360
2	,360	,933

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Q7.1,q7.2,q7.3,q7.4

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,757
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	72,489
	df	6
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q7.1	q7.2	q7.3	q7.4
Anti-image Covariance	q7.1	,482	-,176	-,235	-,045
	q7.2	-,176	,696	-,056	-,094
	q7.3	-,235	-,056	,450	-,203
	q7.4	-,045	-,094	-,203	,643
Anti-image Correlation	q7.1	,728(a)	-,304	-,505	-,081
	q7.2	-,304	,837(a)	-,100	-,141
	q7.3	-,505	-,100	,711(a)	-,378
	q7.4	-,081	-,141	-,378	,807(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q7.1	1,000	,715
q7.2	1,000	,525
q7.3	1,000	,743
q7.4	1,000	,572

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,555	63,878	63,878	2,555	63,878	63,878
2	,636	15,889	79,767			
3	,513	12,818	92,585			
4	,297	7,415	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q7.1	,846
q7.2	,725
q7.3	,862
q7.4	,756

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,809	4

Q7.5,q7.6,q7.7

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,606
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	66,770
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q7.5	q7.6	q7.7
Anti-image Covariance	q7.5	,388	-,256	,027
	q7.6	-,256	,319	-,197
	q7.7	,027	-,197	,680
Anti-image Correlation	q7.5	,594(a)	-,729	,053
	q7.6	-,729	,566(a)	-,424
	q7.7	,053	-,424	,728(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q7.5	1,000	,763
q7.6	1,000	,866
q7.7	1,000	,558

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Total	Initial Eigenvalues		Extraction Sums of Squared Loadings		
		% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,187	72,896	72,896	2,187	72,896	72,896
2	,617	20,581	93,477			
3	,196	6,523	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q7.5	,873
q7.6	,931
q7.7	,747

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	53	94,6
	Excluded(a)	3	5,4
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,814	3

ΕΡΩΤΗΣΗ 8

Q8.1- q8.8

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,652
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	157,496
	df	28
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q8.1	q8.2	q8.3	q8.4	q8.5	q8.6	q8.7	q8.8
Anti-image Covariance	q8.1	,628	-,202	-,004	-,053	,053	,010	-,005	,123
	q8.2	-,202	,397	-,271	,030	-,077	,091	,054	-,120
	q8.3	-,004	-,271	,472	,003	-,014	-,141	,021	,133
	q8.4	-,053	,030	,003	,676	-,276	-,139	,095	,080
	q8.5	,053	-,077	-,014	-,276	,471	,023	-,178	-,096
	q8.6	,010	,091	-,141	-,139	,023	,468	-,172	-,175
	q8.7	-,005	,054	,021	,095	-,178	-,172	,442	-,099
	q8.8	,123	-,120	,133	,080	-,096	-,175	-,099	,486
Anti-image Correlation	q8.1	,754(a)	-,404	-,007	-,081	,098	,019	-,010	,223
	q8.2	-,404	,524(a)	-,625	,059	-,179	,211	,129	-,274
	q8.3	-,007	-,625	,544(a)	,004	-,030	-,299	,046	,277
	q8.4	-,081	,059	,004	,531(a)	-,490	-,246	,174	,140
	q8.5	,098	-,179	-,030	-,490	,675(a)	,050	-,391	-,200
	q8.6	,019	,211	-,299	-,246	,050	,692(a)	-,379	-,368
	q8.7	-,010	,129	,046	,174	-,391	-,379	,753(a)	-,214
	q8.8	,223	-,274	,277	,140	-,200	-,368	-,214	,701(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q8.1	1,000	,586
q8.2	1,000	,774
q8.3	1,000	,706
q8.4	1,000	,336
q8.5	1,000	,679
q8.6	1,000	,645
q8.7	1,000	,686
q8.8	1,000	,603

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,992	37,404	37,404	2,992	37,404	37,404	2,820	35,244	35,244
2	2,021	25,266	62,670	2,021	25,266	62,670	2,194	27,425	62,670
3	,931	11,644	74,313						
4	,584	7,306	81,620						
5	,563	7,043	88,662						
6	,439	5,488	94,150						
7	,256	3,196	97,346						
8	,212	2,654	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q8.1	-,544	,539
q8.2	-,351	,806
q8.3	-,288	,789
q8.4	,397	,422
q8.5	,684	,460
q8.6	,771	,226
q8.7	,822	,097
q8.8	,771	,087

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 2 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q8.1	-,266	,718
q8.2	,022	,879
q8.3	,072	,837
q8.4	,538	,215
q8.5	,814	,128
q8.6	,794	-,120
q8.7	,786	-,259
q8.8	,736	-,246

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a Rotation converged in 3 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2
1	,907	-,422
2	,422	,907

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Q8.1,q8.2,q8.3

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,633
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	48,511
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q8.1	q8.2	q8.3
Anti-image Covariance	q8.1	,725	-,222	-,036
	q8.2	-,222	,465	-,302
	q8.3	-,036	-,302	,542
Anti-image Correlation	q8.1	,740(a)	-,382	-,058
	q8.2	-,382	,590(a)	-,601
	q8.3	-,058	-,601	,625(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q8.1	1,000	,556
q8.2	1,000	,805
q8.3	1,000	,706

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,066	68,866	68,866	2,066	68,866	68,866
2	,632	21,055	89,921			
3	,302	10,079	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q8.1	,745
q8.2	,897
q8.3	,840

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,763	3

Q8.4,q8.6,q8.6,q8.7,q8.8

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,709
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	92,510
	df	10
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q8.4	q8.5	q8.6	q8.7	q8.8
Anti-image Covariance	q8.4	,682	-,288	-,153	,095	,104
	q8.5	-,288	,504	,028	-,173	-,127
	q8.6	-,153	,028	,515	-,199	-,173
	q8.7	,095	-,173	-,199	,468	-,125
	q8.8	,104	-,127	-,173	-,125	,557
Anti-image Correlation	q8.4	,522(a)	-,490	-,259	,169	,170
	q8.5	-,490	,691(a)	,055	-,356	-,240
	q8.6	-,259	,055	,744(a)	-,406	-,324
	q8.7	,169	-,356	-,406	,735(a)	-,244
	q8.8	,170	-,240	-,324	-,244	,781(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q8.4	1,000	,251
q8.5	1,000	,622
q8.6	1,000	,650
q8.7	1,000	,675
q8.8	1,000	,586

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,785	55,698	55,698	2,785	55,698	55,698
2	1,010	20,190	75,888			
3	,511	10,218	86,106			
4	,419	8,381	94,487			
5	,276	5,513	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component 1
q8.4	,501
q8.5	,789
q8.6	,806
q8.7	,822
q8.8	,765

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,797	5

ΕΡΩΤΗΣΗ 9

Q9.1- q9.6

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,602
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	159,735
	df	15
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q9.1	q9.2	q9.3	q9.4	q9.5	q9.6
Anti-image Covariance	q9.1	,230	-,145	,061	,022	-,072	-,023
	q9.2	-,145	,141	-,122	,006	,049	,015
	q9.3	,061	-,122	,302	-,169	-,053	,139
	q9.4	,022	,006	-,169	,647	-,166	-,195
	q9.5	-,072	,049	-,053	-,166	,708	-,224
	q9.6	-,023	,015	,139	-,195	-,224	,610
Anti-image Correlation	q9.1	,601(a)	-,808	,231	,058	-,179	-,061
	q9.2	-,808	,587(a)	-,594	,020	,155	,052
	q9.3	,231	-,594	,637(a)	-,381	-,115	,324
	q9.4	,058	,020	-,381	,570(a)	-,245	-,311
	q9.5	-,179	,155	-,115	-,245	,579(a)	-,341
	q9.6	-,061	,052	,324	-,311	-,341	,610(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q9.1	1,000	,735
q9.2	1,000	,907
q9.3	1,000	,777
q9.4	1,000	,619
q9.5	1,000	,677
q9.6	1,000	,684

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,685	44,748	44,748	2,685	44,748	44,748	2,685	44,747	44,747
2	1,715	28,579	73,327	1,715	28,579	73,327	1,715	28,580	73,327
3	,716	11,941	85,269						
4	,519	8,650	93,919						
5	,278	4,630	98,549						
6	,087	1,451	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q9.1	,856	,038
q9.2	,952	-,042
q9.3	,880	,046
q9.4	,322	,718
q9.5	,035	,822
q9.6	-,408	,719

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 2 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q9.1	,856	,044
q9.2	,952	-,035
q9.3	,880	,052
q9.4	,317	,721
q9.5	,029	,822
q9.6	-,413	,716

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a Rotation converged in 3 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2
1	1,000	,007
2	-,007	1,000

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Q9.1,q9.2,q9.3

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,590
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	131,409
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q9.1	q9.2	q9.3
Anti-image Covariance	q9.1	,199	-,131	,079
	q9.2	-,131	,125	-,140
	q9.3	,079	-,140	,369
Anti-image Correlation	q9.1	,594(a)	-,831	,293
	q9.2	-,831	,552(a)	-,654
	q9.3	,293	-,654	,649(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q9.1	1,000	,827
q9.2	1,000	,946
q9.3	1,000	,735

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Total	Initial Eigenvalues		Extraction Sums of Squared Loadings		
		% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,507	83,580	83,580	2,507	83,580	83,580
2	,415	13,842	97,422			
3	,077	2,578	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q9.1	,909
q9.2	,972
q9.3	,857

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,900	3

Q9.4,q9.5,q9.6

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,613
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	18,881
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q9.4	q9.5	q9.6
Anti-image Covariance	q9.4	,840	-,255	-,085
	q9.5	-,255	,737	-,281
	q9.6	-,085	-,281	,815
Anti-image Correlation	q9.4	,650(a)	-,324	-,103
	q9.5	-,324	,582(a)	-,362
	q9.6	-,103	-,362	,627(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q9.4	1,000	,499
q9.5	1,000	,673
q9.6	1,000	,538

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,711	57,017	57,017	1,711	57,017	57,017
2	,752	25,062	82,079			
3	,538	17,921	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q9.4	,707
q9.5	,821
q9.6	,733

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	54	96,4
	Excluded(a)	2	3,6
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,564	3

ΕΡΩΤΗΣΗ 10

Q10.1- q10.7

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,676
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	192,762
	df	21
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q10.1	q10.2	q10.3	q10.4	q10.5	q10.6	q10.7
Anti-image Covariance	q10.1	,400	-,277	-,044	,048	,087	-,055	,106
	q10.2	-,277	,375	-,107	-,049	-,056	,034	-,026
	q10.3	-,044	-,107	,591	-,046	-,035	-,023	-,117
	q10.4	,048	-,049	-,046	,442	-,023	-,088	-,086
	q10.5	,087	-,056	-,035	-,023	,218	-,149	,131
	q10.6	-,055	,034	-,023	-,088	-,149	,174	-,127
	q10.7	,106	-,026	-,117	-,086	,131	-,127	,640
Anti-image Correlation	q10.1	,470(a)	-,714	-,091	,115	,294	-,210	,209
	q10.2	-,714	,589(a)	-,226	-,122	-,194	,131	-,053
	q10.3	-,091	-,226	,900(a)	-,091	-,097	-,071	-,190
	q10.4	,115	-,122	-,091	,891(a)	-,073	-,318	-,162
	q10.5	,294	-,194	-,097	-,073	,633(a)	-,767	,352
	q10.6	-,210	,131	-,071	-,318	-,767	,664(a)	-,380
	q10.7	,209	-,053	-,190	-,162	,352	-,380	,613(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q10.1	1,000	,859
q10.2	1,000	,853
q10.3	1,000	,598
q10.4	1,000	,723
q10.5	1,000	,733
q10.6	1,000	,859
q10.7	1,000	,397

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	3,273	46,757	46,757	3,273	46,757	46,757	3,053	43,618	43,618
2	1,748	24,970	71,727	1,748	24,970	71,727	1,968	28,109	71,727
3	,790	11,288	83,015						
4	,491	7,016	90,030						
5	,351	5,018	95,049						
6	,246	3,513	98,562						
7	,101	1,438	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q10.1	,230	,898
q10.2	,498	,778
q10.3	,731	,252
q10.4	,817	-,234
q10.5	,820	-,244
q10.6	,896	-,237
q10.7	,541	-,322

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 2 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q10.1	-,128	,918
q10.2	,166	,909
q10.3	,581	,510
q10.4	,845	,094
q10.5	,852	,085
q10.6	,919	,121
q10.7	,623	-,093

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
a Rotation converged in 3 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2
1	,925	,380
2	-,380	,925

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Q10.1,q10.2

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	37,878
	df	1
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q10.1	q10.2
Anti-image Covariance	q10.1	,486	-,348
	q10.2	-,348	,486
Anti-image Correlation	q10.1	,500(a)	-,717
	q10.2	-,717	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q10.1	1,000	,858
q10.2	1,000	,858

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,717	85,846	85,846	1,717	85,846	85,846
2	,283	14,154	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q10.1	,927
q10.2	,927

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,830	2

q10.3,q10.4,q10.5,q10.6, q10.7

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,748
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	136,786
	df	10
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q10.3	q10.4	q10.5	q10.6	q10.7
Anti-image Covariance	q10.3	,721	-,066	-,029	-,041	-,092
	q10.4	-,066	,449	-,036	-,087	-,103
	q10.5	-,029	-,036	,238	-,157	,125
	q10.6	-,041	-,087	-,157	,182	-,124
	q10.7	-,092	-,103	,125	-,124	,683
Anti-image Correlation	q10.3	,940(a)	-,116	-,070	-,114	-,130
	q10.4	-,116	,897(a)	-,111	-,305	-,186
	q10.5	-,070	-,111	,674(a)	-,754	,311
	q10.6	-,114	-,305	-,754	,683(a)	-,351
	q10.7	-,130	-,186	,311	-,351	,682(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q10.3	1,000	,455
q10.4	1,000	,716
q10.5	1,000	,726
q10.6	1,000	,859
q10.7	1,000	,349

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	3,104	62,078	62,078	3,104	62,078	62,078
2	,792	15,844	77,922			
3	,636	12,713	90,635			
4	,354	7,087	97,722			
5	,114	2,278	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q10.3	,675
q10.4	,846
q10.5	,852
q10.6	,927
q10.7	,591

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	53	94,6
	Excluded(a)	3	5,4
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,843	5

ΕΡΩΤΗΣΗ 11

Q11.1- q11.7

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,596
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	138,945
	df	21
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q11.1	q11.2	q11.3	q11.4	q11.5	q11.6	q11.7
Anti-image Covariance	q11.1	,360	-,182	,015	-,033	,018	,039	-,079
	q11.2	-,182	,224	-,181	-,018	-,025	,112	,065
	q11.3	,015	-,181	,395	,035	-,015	-,195	-,061
	q11.4	-,033	-,018	,035	,540	-,311	-,161	-,095
	q11.5	,018	-,025	-,015	-,311	,582	-,068	,145
	q11.6	,039	,112	-,195	-,161	-,068	,588	-,136
	q11.7	-,079	,065	-,061	-,095	,145	-,136	,857
Anti-image Correlation	q11.1	,685(a)	-,640	,040	-,074	,039	,085	-,141
	q11.2	-,640	,570(a)	-,610	-,051	-,069	,308	,147
	q11.3	,040	-,610	,616(a)	,075	-,031	-,405	-,105
	q11.4	-,074	-,051	,075	,598(a)	-,554	-,286	-,140
	q11.5	,039	-,069	-,031	-,554	,595(a)	-,117	,205
	q11.6	,085	,308	-,405	-,286	-,117	,531(a)	-,191
	q11.7	-,141	,147	-,105	-,140	,205	-,191	,425(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q11.1	1,000	,796
q11.2	1,000	,911
q11.3	1,000	,728
q11.4	1,000	,752
q11.5	1,000	,801
q11.6	1,000	,692
q11.7	1,000	,832

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,494	35,626	35,626	2,494	35,626	35,626	2,388	34,113	34,113
2	1,911	27,300	62,926	1,911	27,300	62,926	1,875	26,792	60,906
3	1,108	15,825	78,751	1,108	15,825	78,751	1,249	17,845	78,751
4	,657	9,383	88,134						
5	,377	5,385	93,519						
6	,310	4,434	97,954						
7	,143	2,046	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q11.1	,804	-,381	,070
q11.2	,873	-,386	-,010
q11.3	,825	-,056	,209
q11.4	,438	,721	-,201
q11.5	,445	,613	-,478
q11.6	,103	,785	,255
q11.7	,064	,319	,852

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 3 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q11.1	,890	-,025	-,062
q11.2	,945	,030	-,134
q11.3	,806	,197	,200
q11.4	,105	,850	,136
q11.5	,116	,873	-,161
q11.6	-,168	,590	,562
q11.7	,050	-,049	,909

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
a Rotation converged in 4 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2	3
1	,918	,396	,041
2	-,376	,828	,416
3	,131	-,397	,908

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Q11.1,q11.2,q11.3

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,715
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	60,393
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q11.1	q11.2	q11.3
Anti-image Covariance	q11.1	,490	-,244	-,149
	q11.2	-,244	,462	-,186
	q11.3	-,149	-,186	,578
Anti-image Correlation	q11.1	,703(a)	-,512	-,280
	q11.2	-,512	,682(a)	-,361
	q11.3	-,280	-,361	,773(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q11.1	1,000	,763
q11.2	1,000	,787
q11.3	1,000	,702

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,251	75,030	75,030	2,251	75,030	75,030
2	,436	14,546	89,575			
3	,313	10,425	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component 1
q11.1	,873
q11.2	,887
q11.3	,838

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	54	96,4
	Excluded(a)	2	3,6
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,833	3

Q11.4,q11.5,q11.6

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,603
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	31,155
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q11.4	q11.5	q11.6
Anti-image Covariance	q11.4	,603	-,320	-,257
	q11.5	-,320	,698	-,031
	q11.6	-,257	-,031	,796
Anti-image Correlation	q11.4	,569(a)	-,493	-,371
	q11.5	-,493	,606(a)	-,041
	q11.6	-,371	-,041	,668(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q11.4	1,000	,752
q11.5	1,000	,610
q11.6	1,000	,499

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,860	62,009	62,009	1,860	62,009	62,009
2	,730	24,326	86,335			
3	,410	13,665	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component 1
q11.4	,867
q11.5	,781
q11.6	,706

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded(a)	0	,0
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,677	3

ΕΡΩΤΗΣΗ 12

Q12.1- q12.7

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,579
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	92,873
	df	21
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q12.1	q12.2	q12.3	q12.4	q12.5	q12.6	q12.7
Anti-image Covariance	q12.1	,517	-,249	,035	-,117	-,159	,065	-,008
	q12.2	-,249	,391	-,242	,043	,160	,080	-,017
	q12.3	,035	-,242	,523	-,151	-,037	-,103	,140
	q12.4	-,117	,043	-,151	,654	-,256	-,112	,026
	q12.5	-,159	,160	-,037	-,256	,700	,039	-,012
	q12.6	,065	,080	-,103	-,112	,039	,796	-,290
	q12.7	-,008	-,017	,140	,026	-,012	-,290	,812
Anti-image Correlation	q12.1	,632(a)	-,553	,068	-,200	-,265	,101	-,012
	q12.2	-,553	,543(a)	-,536	,084	,306	,144	-,030
	q12.3	,068	-,536	,624(a)	-,259	-,060	-,160	,215
	q12.4	-,200	,084	-,259	,629(a)	-,378	-,155	,036
	q12.5	-,265	,306	-,060	-,378	,471(a)	,052	-,016
	q12.6	,101	,144	-,160	-,155	,052	,494(a)	-,360
	q12.7	-,012	-,030	,215	,036	-,016	-,360	,581(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q12.1	1,000	,630
q12.2	1,000	,858
q12.3	1,000	,679
q12.4	1,000	,723
q12.5	1,000	,804
q12.6	1,000	,735
q12.7	1,000	,624

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,430	34,718	34,718	2,430	34,718	34,718	2,142	30,594	30,594
2	1,505	21,494	56,212	1,505	21,494	56,212	1,539	21,991	52,585
3	1,119	15,984	72,196	1,119	15,984	72,196	1,373	19,611	72,196
4	,788	11,262	83,457						
5	,472	6,742	90,199						
6	,452	6,462	96,662						
7	,234	3,338	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q12.1	,788	,049	,079
q12.2	,786	-,314	,377
q12.3	,773	-,010	,286
q12.4	,533	,648	-,137
q12.5	,268	,700	-,493
q12.6	-,264	,576	,578
q12.7	-,411	,402	,541

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 3 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q12.1	,724	,286	-,157
q12.2	,904	-,149	-,139
q12.3	,813	,135	-,029
q12.4	,325	,779	,104
q12.5	-,077	,892	-,054
q12.6	-,041	,101	,851
q12.7	-,165	-,075	,769

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
a Rotation converged in 5 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2	3
1	,880	,358	-,310
2	-,126	,808	,575
3	,457	-,467	,757

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Q12.1,q12.2,q12.3

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,632
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	46,840
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q12.1	q12.2	q12.3
Anti-image Covariance	q12.1	,624	-,286	-,025
	q12.2	-,286	,484	-,269
	q12.3	-,025	-,269	,664
Anti-image Correlation	q12.1	,656(a)	-,521	-,039
	q12.2	-,521	,589(a)	-,474
	q12.3	-,039	-,474	,680(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q12.1	1,000	,643
q12.2	1,000	,801
q12.3	1,000	,610

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,054	68,475	68,475	2,054	68,475	68,475
2	,621	20,696	89,171			
3	,325	10,829	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q12.1	,802
q12.2	,895
q12.3	,781

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded(a)	0	,0
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,765	3

Q12.4,q12.5,

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	12,163
	df	1
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q12.4	q12.5
Anti-image Covariance	q12.4	,797	-,359
	q12.5	-,359	,797
Anti-image Correlation	q12.4	,500(a)	-,451
	q12.5	-,451	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q12.4	1,000	,725
q12.5	1,000	,725

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,451	72,547	72,547	1,451	72,547	72,547
2	,549	27,453	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q12.4	,852
q12.5	,852

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded(a)	0	,0
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,614	2

q12.6,q12.7

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	6,932
	df	1
	Sig.	,008

Anti-image Matrices

		q12.6	q12.7
Anti-image Covariance	q12.6	,876	-,308
	q12.7	-,308	,876
Anti-image Correlation	q12.6	,500(a)	-,352
	q12.7	-,352	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q12.6	1,000	,676
q12.7	1,000	,676

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,352	67,584	67,584	1,352	67,584	67,584
2	,648	32,416	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q12.6	,822
q12.7	,822

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,499	2

ΕΡΩΤΗΣΗ 13

Q13.1- q13.5

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,527
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	130,170
	df	10
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q13.1	q13.2	q13.3	q13.4	q13.5
Anti-image Covariance	q13.1	,121	-,107	-,092	,055	-,011
	q13.2	-,107	,112	,072	-,103	,013
	q13.3	-,092	,072	,727	,029	,320
	q13.4	,055	-,103	,029	,711	-,005
	q13.5	-,011	,013	,320	-,005	,813
Anti-image Correlation	q13.1	,519(a)	-,921	-,310	,187	-,037
	q13.2	-,921	,516(a)	,251	-,368	,043
	q13.3	-,310	,251	,406(a)	,041	,416
	q13.4	,187	-,368	,041	,707(a)	-,007
	q13.5	-,037	,043	,416	-,007	,527(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q13.1	1,000	,875
q13.2	1,000	,921
q13.3	1,000	,724
q13.4	1,000	,513
q13.5	1,000	,682

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,277	45,536	45,536	2,277	45,536	45,536	2,244	44,880	44,880
2	1,438	28,762	74,298	1,438	28,762	74,298	1,471	29,418	74,298
3	,685	13,705	88,003						
4	,540	10,807	98,811						
5	,059	1,189	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q13.1	,935	-,003
q13.2	,953	,118
q13.3	,204	-,826
q13.4	,653	,295
q13.5	-,164	,810

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 2 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q13.1	,916	,188
q13.2	,957	,073
q13.3	,036	,850
q13.4	,698	-,160
q13.5	-,001	-,826

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
a Rotation converged in 3 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2
1	,980	,198
2	,198	-,980

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Q13.1,q13.2,q13.4

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,522
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	117,334
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q13.1	q13.2	q13.4
Anti-image Covariance	q13.1	,151	-,124	,097
	q13.2	-,124	,125	-,142
	q13.4	,097	-,142	,630
Anti-image Correlation	q13.1	,517(a)	-,907	,316
	q13.2	-,907	,513(a)	-,506
	q13.4	,316	-,506	,561(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q13.1	1,000	,838
q13.2	1,000	,932
q13.4	1,000	,494

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,264	75,456	75,456	2,264	75,456	75,456
2	,666	22,213	97,669			
3	,070	2,331	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component 1
q13.1	,915
q13.2	,966
q13.4	,703

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,829	3

Q13.3,q13.5

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	10,334
	df	1
	Sig.	,001

Anti-image Matrices

		q13.3	q13.5
Anti-image Covariance	q13.3	,815	,351
	q13.5	,351	,815
Anti-image Correlation	q13.3	,500(a)	,430
	q13.5	,430	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q13.3	1,000	,715
q13.5	1,000	,715

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,430	71,509	71,509	1,430	71,509	71,509
2	,570	28,491	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q13.3	,846
q13.5	-,846

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	53	94,6
	Excluded(a)	3	5,4
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha(a)	N of Items
-1,379	2

a The value is negative due to a negative average covariance among items. This violates reliability model assumptions. You may want to check item codings.

ΕΡΩΤΗΣΗ 14

Q14.1- q14.11

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,545
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	195,103
	df	55
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q14.1	q14.2	q14.3	q14.4	q14.5	q14.6	q14.7	q14.8	q14.9	q14.10	q14.11
Anti-image Covariance	q14.1	,414	-,222	,033	,097	-,091	,071	,006	,029	-,055	,001	-,089
	q14.2	-,222	,269	-,165	-,067	,000	-,085	,028	,015	-,016	-,014	,117
	q14.3	,033	-,165	,475	-,073	-,033	,039	-,112	,084	,165	-,078	-,167
	q14.4	,097	-,067	-,073	,478	-,056	-,143	,185	-,129	-,184	-,009	,110
	q14.5	-,091	,000	-,033	-,056	,562	-,129	,011	-,148	-,114	,188	,119
	q14.6	,071	-,085	,039	-,143	-,129	,369	-,151	,054	,205	-,148	-,122
	q14.7	,006	,028	-,112	,185	,011	-,151	,357	-,210	-,086	,029	,037
	q14.8	,029	,015	,084	-,129	-,148	,054	-,210	,329	,032	-,146	-,058
	q14.9	-,055	-,016	,165	-,184	-,114	,205	-,086	,032	,549	-,174	-,225
	q14.10	,001	-,014	-,078	-,009	,188	-,148	,029	-,146	-,174	,576	,041
	q14.11	-,089	,117	-,167	,110	,119	-,122	,037	-,058	-,225	,041	,761
Anti-image Correlation	q14.1	,519(a)	-,665	,074	,217	-,188	,182	,015	,078	-,115	,002	-,159
	q14.2	-,665	,589(a)	-,461	-,187	,000	-,268	,089	,049	-,043	-,035	,259
	q14.3	,074	-,461	,592(a)	-,152	-,063	,093	-,271	,212	,322	-,148	-,278
	q14.4	,217	-,187	-,152	,514(a)	-,108	-,342	,447	-,324	-,360	-,018	,183
	q14.5	-,188	,000	-,063	-,108	,637(a)	-,284	,024	-,344	-,205	,331	,182
	q14.6	,182	-,268	,093	-,342	-,284	,582(a)	-,416	,155	,455	-,320	-,229
	q14.7	,015	,089	-,271	,447	,024	-,416	,526(a)	-,611	-,194	,063	,070
	q14.8	,078	,049	,212	-,324	-,344	,155	-,611	,599(a)	,076	-,334	-,117
	q14.9	-,115	-,043	,322	-,360	-,205	,455	-,194	,076	,308(a)	-,309	-,349
	q14.10	,002	-,035	-,148	-,018	,331	-,320	,063	-,334	-,309	,623(a)	,062
	q14.11	-,159	,259	-,278	,183	,182	-,229	,070	-,117	-,349	,062	,253(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q14.1	1,000	,746
q14.2	1,000	,876
q14.3	1,000	,730
q14.4	1,000	,654
q14.5	1,000	,542
q14.6	1,000	,745
q14.7	1,000	,724
q14.8	1,000	,787
q14.9	1,000	,870
q14.10	1,000	,473
q14.11	1,000	,750

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	3,147	28,613	28,613	3,147	28,613	28,613	2,666	24,237	24,237
2	2,173	19,757	48,371	2,173	19,757	48,371	2,238	20,345	44,582
3	1,371	12,464	60,834	1,371	12,464	60,834	1,566	14,234	58,816
4	1,206	10,964	71,799	1,206	10,964	71,799	1,428	12,983	71,799
5	,932	8,473	80,272						
6	,704	6,397	86,669						
7	,456	4,143	90,812						
8	,353	3,211	94,023						
9	,338	3,073	97,096						
10	,179	1,628	98,724						
11	,140	1,276	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component			
	1	2	3	4
q14.1	,217	,709	,388	,213
q14.2	,543	,753	,113	,038
q14.3	,525	,544	-,233	,323
q14.4	,600	,043	,276	-,464
q14.5	,629	-,002	,153	-,352
q14.6	,780	-,004	-,370	,007
q14.7	,606	-,461	-,279	,258
q14.8	,648	-,603	,012	-,055
q14.9	,101	-,314	,872	,027
q14.10	,606	-,259	,108	,167

q14.11	,042	-,253	,260	,786
--------	------	-------	------	------

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 4 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component			
	1	2	3	4
q14.1	-,210	,808	,032	,219
q14.2	,036	,886	,293	-,063
q14.3	,281	,749	-,039	-,300
q14.4	,263	,191	,708	,216
q14.5	,365	,185	,599	,127
q14.6	,699	,288	,272	-,316
q14.7	,842	-,064	-,062	-,082
q14.8	,797	-,219	,259	,193
q14.9	,057	-,063	,103	,923
q14.10	,631	,131	,093	,221
q14.11	,324	,117	-,673	,423

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a Rotation converged in 9 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2	3	4
1	,789	,445	,422	,044
2	-,504	,815	,108	-,266
3	-,216	,159	,136	,954
4	,279	,335	-,890	,134

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Q14.6,q14.7,q14.8,q14.10

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,638
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	51,732
	df	6
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q14.6	q14.7	q14.8	q14.10
Anti-image Covariance	q14.6	,697	-,237	,027	-,205
	q14.7	-,237	,543	-,288	,059
	q14.8	,027	-,288	,552	-,230
	q14.10	-,205	,059	-,230	,731
Anti-image Correlation	q14.6	,682(a)	-,385	,044	-,288
	q14.7	-,385	,610(a)	-,527	,094
	q14.8	,044	-,527	,624(a)	-,362
	q14.10	-,288	,094	-,362	,660(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q14.6	1,000	,522
q14.7	1,000	,647
q14.8	1,000	,652
q14.10	1,000	,461

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,282	57,050	57,050	2,282	57,050	57,050
2	,731	18,263	75,313			
3	,671	16,770	92,083			
4	,317	7,917	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q14.6	,722
q14.7	,804
q14.8	,808
q14.10	,679

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	53	94,6
	Excluded(a)	3	5,4
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,745	4

Q14.1,q14.2,q14.3

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,618
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	34,345
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q14.1	q14.2	q14.3
Anti-image Covariance	q14.1	,702	-,298	-,036
	q14.2	-,298	,575	-,279
	q14.3	-,036	-,279	,735
Anti-image Correlation	q14.1	,639(a)	-,470	-,050
	q14.2	-,470	,580(a)	-,428
	q14.3	-,050	-,428	,660(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q14.1	1,000	,596
q14.2	1,000	,763
q14.3	1,000	,562

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,921	64,042	64,042	1,921	64,042	64,042
2	,686	22,863	86,905			
3	,393	13,095	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q14.1	,772
q14.2	,873
q14.3	,750

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,718	3

Q14.4,q14.5,q14.11

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,507
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	7,110
	df	3
	Sig.	,068

Anti-image Matrices

		q14.4	q14.5	q14.11
Anti-image Covariance	q14.4	,867	-,314	,012
	q14.5	-,314	,864	,058
	q14.11	,012	,058	,995
Anti-image Correlation	q14.4	,504(a)	-,363	,013
	q14.5	-,363	,504(a)	,062
	q14.11	,013	,062	,620(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q14.4	1,000	,654
q14.5	1,000	,671
q14.11	1,000	,055

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,380	46,000	46,000	1,380	46,000	46,000
2	,986	32,860	78,860			
3	,634	21,140	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q14.4	,809
q14.5	,819
q14.11	-,235

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	51	91,1
	Excluded(a)	5	8,9
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,327	3

Factor Analysis

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	5,232
	df	1
	Sig.	,022

Anti-image Matrices

		q14.4	q14.5
Anti-image Covariance	q14.4	,902	-,283
	q14.5	-,283	,902
Anti-image Correlation	q14.4	,500(a)	-,314
	q14.5	-,314	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q14.4	1,000	,657
q14.5	1,000	,657

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,314	65,686	65,686	1,314	65,686	65,686
2	,686	34,314	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q14.4	,810
q14.5	,810

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	53	94,6
	Excluded(a)	3	5,4
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,477	2

ΕΡΩΤΗΣΗ 15

Q15.1- q15.4

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,602
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	33,659
	df	6
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q15.1	q15.2	q15.3	q15.4
Anti-image Covariance	q15.1	,601	-,329	-,066	,148
	q15.2	-,329	,609	-,060	,126
	q15.3	-,066	-,060	,949	-,179
	q15.4	,148	,126	-,179	,815
Anti-image Correlation	q15.1	,591(a)	-,544	-,087	,211
	q15.2	-,544	,596(a)	-,079	,178
	q15.3	-,087	-,079	,410(a)	-,204
	q15.4	,211	,178	-,204	,689(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q15.1	1,000	,746
q15.2	1,000	,737
q15.3	1,000	,867
q15.4	1,000	,629

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,882	47,047	47,047	1,882	47,047	47,047	1,880	46,989	46,989
2	1,097	27,435	74,482	1,097	27,435	74,482	1,100	27,493	74,482
3	,629	15,721	90,203						
4	,392	9,797	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q15.1	,854	,132
q15.2	,847	,140
q15.3	,066	,929
q15.4	-,656	,445

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 2 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q15.1	,860	,085
q15.2	,853	,093
q15.3	,117	,924
q15.4	-,631	,480

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
a Rotation converged in 3 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2
1	,999	-,054
2	,054	,999

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Q15.1,q15.2,q15.4**KMO and Bartlett's Test**

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,619
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	31,235
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q15.1	q15.2	q15.4
Anti-image Covariance	q15.1	,606	-,338	,142
	q15.2	-,338	,613	,120
	q15.4	,142	,120	,851
Anti-image Correlation	q15.1	,588(a)	-,555	,198
	q15.2	-,555	,591(a)	,166
	q15.4	,198	,166	,782(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q15.1	1,000	,724
q15.2	1,000	,712
q15.4	1,000	,444

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,880	62,663	62,663	1,880	62,663	62,663
2	,728	24,271	86,934			
3	,392	13,066	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q15.1	,851
q15.2	,844
q15.4	-,666

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	53	94,6
	Excluded(a)	3	5,4
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,109	3

Factor Analysis

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	12,528
	df	1
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q15.1	q15.2
Anti-image Covariance	q15.1	,791	-,362
	q15.2	-,362	,791
Anti-image Correlation	q15.1	,500(a)	-,457
	q15.2	-,457	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q15.1	1,000	,728
q15.2	1,000	,728

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,457	72,845	72,845	1,457	72,845	72,845
2	,543	27,155	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q15.1	,853
q15.2	,853

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded(a)	0	,0
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,615	2

ΕΡΩΤΗΣΗ 16

Q16.1- q16.8

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,646
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	142,117
	df	28
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q16.1	q16.2	q16.3	q16.4	q16.5	q16.6	q16.7	q16.8
Anti-image Covariance	q16.1	,394	-,142	-,146	,049	,048	-,100	,116	,036
	q16.2	-,142	,331	-,145	-,009	,106	,058	-,147	,056
	q16.3	-,146	-,145	,316	-,079	-,149	,066	-,050	-,025
	q16.4	,049	-,009	-,079	,679	-,156	-,166	,025	-,122
	q16.5	,048	,106	-,149	-,156	,568	-,201	-,027	-,007
	q16.6	-,100	,058	,066	-,166	-,201	,578	-,220	,184
	q16.7	,116	-,147	-,050	,025	-,027	-,220	,671	-,193
	q16.8	,036	,056	-,025	-,122	-,007	,184	-,193	,859
Anti-image Correlation	q16.1	,696(a)	-,392	-,413	,094	,102	-,210	,225	,063
	q16.2	-,392	,675(a)	-,448	-,020	,245	,133	-,312	,106
	q16.3	-,413	-,448	,691(a)	-,171	-,351	,155	-,108	-,048
	q16.4	,094	-,020	-,171	,735(a)	-,252	-,266	,037	-,159
	q16.5	,102	,245	-,351	-,252	,618(a)	-,350	-,043	-,010
	q16.6	-,210	,133	,155	-,266	-,350	,548(a)	-,353	,261
	q16.7	,225	-,312	-,108	,037	-,043	-,353	,576(a)	-,254
	q16.8	,063	,106	-,048	-,159	-,010	,261	-,254	,338(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q16.1	1,000	,792
q16.2	1,000	,849
q16.3	1,000	,819
q16.4	1,000	,569
q16.5	1,000	,674
q16.6	1,000	,713
q16.7	1,000	,500
q16.8	1,000	,872

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,762	34,530	34,530	2,762	34,530	34,530	2,496	31,202	31,202
2	1,883	23,542	58,073	1,883	23,542	58,073	2,110	26,376	57,578
3	1,144	14,300	72,373	1,144	14,300	72,373	1,184	14,795	72,373
4	,798	9,975	82,348						
5	,516	6,452	88,800						
6	,460	5,751	94,551						
7	,231	2,892	97,443						
8	,205	2,557	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q16.1	,723	-,495	-,156
q16.2	,744	-,540	,065
q16.3	,861	-,275	,053
q16.4	,497	,566	,050
q16.5	,458	,671	-,120
q16.6	,429	,644	-,339
q16.7	,552	,242	,370
q16.8	-,011	,167	,919

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 3 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q16.1	,877	,014	-,153
q16.2	,918	-,054	,059
q16.3	,870	,228	,103
q16.4	,103	,721	,196
q16.5	,014	,820	,042
q16.6	,005	,825	-,180
q16.7	,326	,423	,463
q16.8	-,104	-,050	,927

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a Rotation converged in 4 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2	3
1	,835	,539	,111
2	-,550	,819	,162
3	-,004	-,197	,980

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Q16.1,q16.2,q16.3

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,706
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	68,393
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q16.1	q16.2	q16.3
Anti-image Covariance	q16.1	,589	-,163	-,123
	q16.2	-,163	,407	-,248
	q16.3	-,123	-,248	,430
Anti-image Correlation	q16.1	,807(a)	-,332	-,245
	q16.2	-,332	,665(a)	-,592
	q16.3	-,245	-,592	,682(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q16.1	1,000	,686
q16.2	1,000	,812
q16.3	1,000	,790

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,288	76,275	76,275	2,288	76,275	76,275
2	,450	15,000	91,274			
3	,262	8,726	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component 1
q16.1	,828
q16.2	,901
q16.3	,889

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,844	3

Q16.4,q16.5,q16.6

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,674
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	27,470
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q16.4	q16.5	q16.6
Anti-image Covariance	q16.4	,744	-,223	-,208
	q16.5	-,223	,721	-,239
	q16.6	-,208	-,239	,731
Anti-image Correlation	q16.4	,684(a)	-,304	-,282
	q16.5	-,304	,665(a)	-,329
	q16.6	-,282	-,329	,673(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q16.4	1,000	,612
q16.5	1,000	,639
q16.6	1,000	,627

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,878	62,596	62,596	1,878	62,596	62,596
2	,578	19,255	81,851			
3	,544	18,149	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q16.4	,782
q16.5	,800
q16.6	,792

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,701	3

Q16.7,q16.8

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1,710
	df	1
	Sig.	,191

Anti-image Matrices

		q16.7	q16.8
Anti-image Covariance	q16.7	,967	-,176
	q16.8	-,176	,967
Anti-image Correlation	q16.7	,500(a)	-,182
	q16.8	-,182	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q16.7	1,000	,591
q16.8	1,000	,591

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,182	59,122	59,122	1,182	59,122	59,122
2	,818	40,878	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q16.7	,769
q16.8	,769

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	53	94,6
	Excluded(a)	3	5,4
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,288	2

ΕΡΩΤΗΣΗ 17

Q17.1- q17.8

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,488
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	69,869
	df	28
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q17.1	q17.2	q17.3	q17.4	q17.5	q17.6	q17.7	q17.8
Anti-image Covariance	q17.1	,722	-,248	-,094	,103	,023	,130	,086	,059
	q17.2	-,248	,526	-,207	-,261	,125	-,135	,010	-,047
	q17.3	-,094	-,207	,673	,028	-,049	-,015	-,217	,015
	q17.4	,103	-,261	,028	,650	-,273	,133	,157	,183
	q17.5	,023	,125	-,049	-,273	,722	-,175	-,216	-,137
	q17.6	,130	-,135	-,015	,133	-,175	,814	,011	,225
	q17.7	,086	,010	-,217	,157	-,216	,011	,658	,243
	q17.8	,059	-,047	,015	,183	-,137	,225	,243	,755
Anti-image Correlation	q17.1	,563(a)	-,401	-,134	,150	,033	,169	,125	,080
	q17.2	-,401	,508(a)	-,347	-,445	,203	-,207	,018	-,074
	q17.3	-,134	-,347	,645(a)	,042	-,070	-,020	-,326	,020
	q17.4	,150	-,445	,042	,352(a)	-,399	,183	,240	,262
	q17.5	,033	,203	-,070	-,399	,399(a)	-,229	-,313	-,185
	q17.6	,169	-,207	-,020	,183	-,229	,474(a)	,014	,287
	q17.7	,125	,018	-,326	,240	-,313	,014	,494(a)	,345
	q17.8	,080	-,074	,020	,262	-,185	,287	,345	,475(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q17.1	1,000	,657
q17.2	1,000	,771
q17.3	1,000	,603
q17.4	1,000	,835
q17.5	1,000	,646
q17.6	1,000	,362
q17.7	1,000	,676
q17.8	1,000	,417

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,129	26,616	26,616	2,129	26,616	26,616	1,824	22,804	22,804
2	1,683	21,034	47,650	1,683	21,034	47,650	1,821	22,764	45,568
3	1,156	14,445	62,095	1,156	14,445	62,095	1,322	16,527	62,095
4	,934	11,680	73,775						
5	,789	9,857	83,632						
6	,602	7,523	91,156						
7	,417	5,208	96,364						
8	,291	3,636	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q17.1	,355	,680	-,263
q17.2	,661	,572	,079
q17.3	,713	,116	-,286
q17.4	,471	,197	,758
q17.5	,353	-,505	,516
q17.6	,428	-,418	-,062
q17.7	,485	-,567	-,347
q17.8	-,541	,301	,185

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 3 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q17.1	,791	-,103	-,142
q17.2	,823	,053	,302
q17.3	,585	,511	,024
q17.4	,274	-,077	,868
q17.5	-,281	,380	,650
q17.6	-,044	,581	,149
q17.7	-,062	,817	-,076
q17.8	-,140	-,626	-,076

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
a Rotation converged in 5 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2	3
1	,610	,678	,410
2	,763	-,643	-,071
3	-,215	-,357	,909

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Q17.1,q17.2,q17.3

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,522
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	17,388
	df	3
	Sig.	,001

Anti-image Matrices

		q17.1	q17.2	q17.3
Anti-image Covariance	q17.1	,918	-,219	,028
	q17.2	-,219	,724	-,346
	q17.3	,028	-,346	,780
Anti-image Correlation	q17.1	,558(a)	-,268	,034
	q17.2	-,268	,515(a)	-,460
	q17.3	,034	-,460	,520(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q17.1	1,000	,290
q17.2	1,000	,727
q17.3	1,000	,581

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,598	53,281	53,281	1,598	53,281	53,281
2	,908	30,258	83,539			
3	,494	16,461	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component 1
q17.1	,539
q17.2	,853
q17.3	,762

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,532	3

Factor Analysis

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	13,008
	df	1
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q17.2	q17.3
Anti-image Covariance	q17.2	,781	-,366
	q17.3	-,366	,781
Anti-image Correlation	q17.2	,500(a)	-,468
	q17.3	-,468	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q17.2	1,000	,734
q17.3	1,000	,734

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,468	73,424	73,424	1,468	73,424	73,424
2	,532	26,576	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q17.2	,857
q17.3	,857

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,618	2

Q17.6,q17.7,q17.8

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,596
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	11,071
	df	3
	Sig.	,011

Anti-image Matrices

		q17.6	q17.7	q17.8
Anti-image Covariance	q17.6	,902	-,095	,214
	q17.7	-,095	,871	,260
	q17.8	,214	,260	,827
Anti-image Correlation	q17.6	,636(a)	-,107	,247
	q17.7	-,107	,601(a)	,306
	q17.8	,247	,306	,572(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q17.6	1,000	,439
q17.7	1,000	,509
q17.8	1,000	,616

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,563	52,112	52,112	1,563	52,112	52,112
2	,806	26,865	78,977			
3	,631	21,023	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q17.6	,662
q17.7	,713
q17.8	-,785

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	51	91,1
	Excluded(a)	5	8,9
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha(a)	N of Items
-,474	3

a The value is negative due to a negative average covariance among items. This violates reliability model assumptions. You may want to check item codings.

Factor Analysis

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	3,089
	df	1
	Sig.	,079

Anti-image Matrices

		q17.6	q17.7
Anti-image Covariance	q17.6	,942	-,227
	q17.7	-,227	,942
Anti-image Correlation	q17.6	,500(a)	-,241
	q17.7	-,241	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q17.6	1,000	,621
q17.7	1,000	,621

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Total	Initial Eigenvalues		Extraction Sums of Squared Loadings		
		% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,241	62,064	62,064	1,241	62,064	62,064
2	,759	37,936	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q17.6	,788
q17.7	,788

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	54	96,4
	Excluded(a)	2	3,6
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,375	2

Q17.4- q17.5

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1,565
	df	1
	Sig.	,211

Anti-image Matrices

		q17.4	q17.5
Anti-image Covariance	q17.4	,971	-,166
	q17.5	-,166	,971
Anti-image Correlation	q17.4	,500(a)	-,171
	q17.5	-,171	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q17.4	1,000	,586
q17.5	1,000	,586

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,171	58,568	58,568	1,171	58,568	58,568
2	,829	41,432	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q17.4	,765
q17.5	,765

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,283	2

ΕΡΩΤΗΣΗ 18

Q18.1- q18.7

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,465
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	79,009
	df	21
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q18.1	q18.2	q18.3	q18.4	q18.5	q18.6	q18.7
Anti-image Covariance	q18.1	,612	-,212	-,282	,108	-,102	-,258	-,106
	q18.2	-,212	,867	,024	-,085	,037	,155	-,066
	q18.3	-,282	,024	,551	-,201	,121	,219	,235
	q18.4	,108	-,085	-,201	,459	-,294	-,137	,034
	q18.5	-,102	,037	,121	-,294	,495	-,069	-,054
	q18.6	-,258	,155	,219	-,137	-,069	,621	,079
	q18.7	-,106	-,066	,235	,034	-,054	,079	,827
Anti-image Correlation	q18.1	,402(a)	-,291	-,485	,204	-,185	-,419	-,149
	q18.2	-,291	,428(a)	,035	-,135	,057	,211	-,078
	q18.3	-,485	,035	,351(a)	-,399	,231	,375	,348
	q18.4	,204	-,135	-,399	,501(a)	-,618	-,257	,056
	q18.5	-,185	,057	,231	-,618	,569(a)	-,124	-,084
	q18.6	-,419	,211	,375	-,257	-,124	,495(a)	,111
	q18.7	-,149	-,078	,348	,056	-,084	,111	,468(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q18.1	1,000	,622
q18.2	1,000	,682
q18.3	1,000	,791
q18.4	1,000	,705
q18.5	1,000	,739
q18.6	1,000	,610
q18.7	1,000	,739

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,184	31,193	31,193	2,184	31,193	31,193	2,032	29,025	29,025
2	1,525	21,785	52,978	1,525	21,785	52,978	1,451	20,722	49,747
3	1,179	16,850	69,828	1,179	16,850	69,828	1,406	20,081	69,828
4	,843	12,042	81,870						
5	,654	9,346	91,216						
6	,385	5,499	96,715						
7	,230	3,285	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q18.1	,602	,292	,418
q18.2	,199	,374	,709
q18.3	,343	,812	-,121
q18.4	,813	-,029	-,209
q18.5	,774	-,370	-,060
q18.6	,623	-,464	-,077
q18.7	-,132	-,536	,659

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 3 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q18.1	,335	,135	,701
q18.2	-,108	-,074	,815
q18.3	-,022	,784	,419
q18.4	,770	,308	,134
q18.5	,855	-,053	,076
q18.6	,764	-,154	-,040
q18.7	-,005	-,831	,218

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
a Rotation converged in 4 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2	3
1	,887	,256	,386
2	-,428	,771	,472
3	-,177	-,583	,793

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Q18.4,q18.5,q18.6

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,640
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	25,861
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q18.4	q18.5	q18.6
Anti-image Covariance	q18.4	,683	-,302	-,218
	q18.5	-,302	,728	-,122
	q18.6	-,218	-,122	,816
Anti-image Correlation	q18.4	,607(a)	-,429	-,292
	q18.5	-,429	,634(a)	-,159
	q18.6	-,292	-,159	,710(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q18.4	1,000	,689
q18.5	1,000	,623
q18.6	1,000	,516

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,828	60,940	60,940	1,828	60,940	60,940
2	,686	22,878	83,819			
3	,485	16,181	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component 1
q18.4	,830
q18.5	,789
q18.6	,718

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,675	3

Q18.3,q18.7

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	6,673
	df	1
	Sig.	,010

Anti-image Matrices

		q18.3	q18.7
Anti-image Covariance	q18.3	,874	,310
	q18.7	,310	,874
Anti-image Correlation	q18.3	,500(a)	,355
	q18.7	,355	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q18.3	1,000	,678
q18.7	1,000	,678

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Total	Initial Eigenvalues		Extraction Sums of Squared Loadings		
		% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,355	67,756	67,756	1,355	67,756	67,756
2	,645	32,244	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q18.3	,823
q18.7	-,823

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	52	92,9
	Excluded(a)	4	7,1
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha(a)	N of Items
-,703	2

a The value is negative due to a negative average covariance among items. This violates reliability model assumptions. You may want to check item codings.

Q18.1,q18.2

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1,396
	df	1
	Sig.	,237

Anti-image Matrices

		q18.1	q18.2
Anti-image Covariance	q18.1	,974	-,158
	q18.2	-,158	,974
Anti-image Correlation	q18.1	,500(a)	-,162
	q18.2	-,162	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q18.1	1,000	,581
q18.2	1,000	,581

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,162	58,099	58,099	1,162	58,099	58,099
2	,838	41,901	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q18.1	,762
q18.2	,762

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,269	2

ΕΡΩΤΗΣΗ 19

Q19.1- q19.8

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,737
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	110,678
	df	28
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q19.1	q19.2	q19.3	q19.4	q19.5	q19.6	q19.7	q19.8
Anti-image Covariance	q19.1	,541	-,138	-,079	-,034	-,126	-,212	-,059	,131
	q19.2	-,138	,790	-,076	,127	-,119	-,036	-,106	-,141
	q19.3	-,079	-,076	,625	-,153	-,037	-,009	,037	-,037
	q19.4	-,034	,127	-,153	,341	-,198	-,047	-,201	-,077
	q19.5	-,126	-,119	-,037	-,198	,430	,043	,038	,058
	q19.6	-,212	-,036	-,009	-,047	,043	,791	,086	-,183
	q19.7	-,059	-,106	,037	-,201	,038	,086	,671	-,028
	q19.8	,131	-,141	-,037	-,077	,058	-,183	-,028	,878
Anti-image Correlation	q19.1	,793(a)	-,211	-,137	-,078	-,262	-,324	-,099	,190
	q19.2	-,211	,637(a)	-,108	,245	-,204	-,046	-,145	-,169
	q19.3	-,137	-,108	,862(a)	-,332	-,071	-,013	,057	-,051
	q19.4	-,078	,245	-,332	,689(a)	-,516	-,091	-,421	-,141
	q19.5	-,262	-,204	-,071	-,516	,763(a)	,073	,071	,095
	q19.6	-,324	-,046	-,013	-,091	,073	,668(a)	,118	-,219
	q19.7	-,099	-,145	,057	-,421	,071	,118	,747(a)	-,037
	q19.8	,190	-,169	-,051	-,141	,095	-,219	-,037	,447(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q19.1	1,000	,568
q19.2	1,000	,330
q19.3	1,000	,518
q19.4	1,000	,744
q19.5	1,000	,701
q19.6	1,000	,534
q19.7	1,000	,422
q19.8	1,000	,557

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	3,225	40,307	40,307	3,225	40,307	40,307	2,941	36,762	36,762
2	1,151	14,384	54,691	1,151	14,384	54,691	1,434	17,929	54,691
3	,969	12,107	66,797						
4	,856	10,703	77,500						
5	,678	8,478	85,978						
6	,501	6,261	92,240						
7	,399	4,987	97,227						
8	,222	2,773	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q19.1	,754	-,008
q19.2	,448	,360
q19.3	,716	-,071
q19.4	,835	-,215
q19.5	,806	-,228
q19.6	,432	,590
q19.7	,608	-,230
q19.8	,200	,719

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 2 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
q19.1	,703	,272
q19.2	,283	,500
q19.3	,692	,199
q19.4	,856	,109
q19.5	,833	,086
q19.6	,183	,708
q19.7	,650	,011
q19.8	-,080	,742

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
a Rotation converged in 3 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2
1	,929	,370
2	-,370	,929

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Q19.1,q19.3,q19.4, q19.5,q19.7

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,787
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	95,272
	df	10
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q19.1	q19.3	q19.4	q19.5	q19.7
Anti-image Covariance	q19.1	,631	-,111	-,029	-,172	-,062
	q19.3	-,111	,620	-,162	-,046	,029
	q19.4	-,029	-,162	,363	-,195	-,199
	q19.5	-,172	-,046	-,195	,442	,021
	q19.7	-,062	,029	-,199	,021	,707
Anti-image Correlation	q19.1	,855(a)	-,178	-,060	-,325	-,092
	q19.3	-,178	,848(a)	-,341	-,089	,044
	q19.4	-,060	-,341	,729(a)	-,488	-,393
	q19.5	-,325	-,089	-,488	,773(a)	,038
	q19.7	-,092	,044	-,393	,038	,787(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q19.1	1,000	,547
q19.3	1,000	,546
q19.4	1,000	,776
q19.5	1,000	,698
q19.7	1,000	,397

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,964	59,275	59,275	2,964	59,275	59,275
2	,754	15,085	74,360			
3	,573	11,453	85,813			
4	,463	9,266	95,079			
5	,246	4,921	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q19.1	,740
q19.3	,739
q19.4	,881
q19.5	,836
q19.7	,630

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability
Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	53	94,6
	Excluded(a)	3	5,4
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,825	5

Q19.2,q19.6,q19.8

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,574
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	3,910
	df	3
	Sig.	,271

Anti-image Matrices

		q19.2	q19.6	q19.8
Anti-image Covariance	q19.2	,960	-,118	-,129
	q19.6	-,118	,949	-,161
	q19.8	-,129	-,161	,946
Anti-image Correlation	q19.2	,589(a)	-,123	-,135
	q19.6	-,123	,570(a)	-,170
	q19.8	-,135	-,170	,566(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q19.2	1,000	,402
q19.6	1,000	,458
q19.8	1,000	,474

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,334	44,458	44,458	1,334	44,458	44,458
2	,857	28,561	73,018			
3	,809	26,982	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q19.2	,634
q19.6	,677
q19.8	,689

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	53	94,6
	Excluded(a)	3	5,4
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,373	3

Factor Analysis

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1,518
	df	1
	Sig.	,218

Anti-image Matrices

		q19.2	q19.6
Anti-image Covariance	q19.2	,972	-,164
	q19.6	-,164	,972
Anti-image Correlation	q19.2	,500(a)	-,169
	q19.6	-,169	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q19.2	1,000	,584
q19.6	1,000	,584

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,169	58,440	58,440	1,169	58,440	58,440
2	,831	41,560	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q19.2	,764
q19.6	,764

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,289	2

ΕΡΩΤΗΣΗ 20

Q20.1- q20.7

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,511
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	56,443
	df	21
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q20.1	q20.2	q20.3	q20.4	q20.5	q20.6	q20.7
Anti-image Covariance	q20.1	,739	-,240	-,106	,026	,148	-,149	-,094
	q20.2	-,240	,744	-,180	,164	-,111	,098	-,097
	q20.3	-,106	-,180	,660	-,286	,015	-,019	-,110
	q20.4	,026	,164	-,286	,684	-,189	,174	-,147
	q20.5	,148	-,111	,015	-,189	,744	-,339	,076
	q20.6	-,149	,098	-,019	,174	-,339	,725	-,163
	q20.7	-,094	-,097	-,110	-,147	,076	-,163	,789
Anti-image Correlation	q20.1	,608(a)	-,323	-,152	,036	,200	-,203	-,123
	q20.2	-,323	,526(a)	-,257	,230	-,149	,133	-,126
	q20.3	-,152	-,257	,615(a)	-,426	,021	-,028	-,153
	q20.4	,036	,230	-,426	,415(a)	-,264	,247	-,200
	q20.5	,200	-,149	,021	-,264	,367(a)	-,461	,100
	q20.6	-,203	,133	-,028	,247	-,461	,381(a)	-,216
	q20.7	-,123	-,126	-,153	-,200	,100	-,216	,686(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q20.1	1,000	,662
q20.2	1,000	,569
q20.3	1,000	,690
q20.4	1,000	,825
q20.5	1,000	,738
q20.6	1,000	,782
q20.7	1,000	,458

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,056	29,370	29,370	2,056	29,370	29,370	1,734	24,776	24,776
2	1,363	19,474	48,843	1,363	19,474	48,843	1,586	22,660	47,436
3	1,305	18,645	67,488	1,305	18,645	67,488	1,404	20,052	67,488
4	,803	11,465	78,953						
5	,620	8,857	87,811						
6	,497	7,104	94,914						
7	,356	5,086	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q20.1	,614	-,400	,354
q20.2	,588	-,367	,297
q20.3	,742	-,041	-,372
q20.4	,417	,302	-,748
q20.5	,228	,815	,149
q20.6	,317	,558	,608
q20.7	,676	,004	-,045

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 3 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
q20.1	,813	,014	,003
q20.2	,753	,049	-,003
q20.3	,406	,725	-,004
q20.4	-,174	,891	,015
q20.5	-,170	,211	,815
q20.6	,228	-,143	,842
q20.7	,480	,447	,170

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a Rotation converged in 5 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2	3
1	,743	,609	,278
2	-,499	,228	,836
3	,446	-,760	,473

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Q20.1,q20.2,q20.7

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,600
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	13,568
	df	3
	Sig.	,004

Anti-image Matrices

		q20.1	q20.2	q20.7
Anti-image Covariance	q20.1	,812	-,291	-,173
	q20.2	-,291	,831	-,116
	q20.7	-,173	-,116	,911
Anti-image Correlation	q20.1	,577(a)	-,354	-,201
	q20.2	-,354	,588(a)	-,134
	q20.7	-,201	-,134	,676(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q20.1	1,000	,617
q20.2	1,000	,573
q20.7	1,000	,406

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,596	53,199	53,199	1,596	53,199	53,199
2	,801	26,690	79,889			
3	,603	20,111	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component 1
q20.1	,785
q20.2	,757
q20.7	,638

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a. Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,490	3

Factor Analysis

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	8,789
	df	1
	Sig.	,003

Anti-image Matrices

		q20.1	q20.2
Anti-image Covariance	q20.1	,846	-,332
	q20.2	-,332	,846
Anti-image Correlation	q20.1	,500(a)	-,393
	q20.2	-,393	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q20.1	1,000	,696
q20.2	1,000	,696

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,393	69,631	69,631	1,393	69,631	69,631
2	,607	30,369	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component 1
q20.1	,834
q20.2	,834

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability
Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,558	2

Q20.3,q20.4

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	11,893
	df	1
	Sig.	,001

Anti-image Matrices

		q20.3	q20.4
Anti-image Covariance	q20.3	,801	-,357
	q20.4	-,357	,801
Anti-image Correlation	q20.3	,500(a)	-,446
	q20.4	-,446	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q20.3	1,000	,723
q20.4	1,000	,723

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,446	72,323	72,323	1,446	72,323	72,323
2	,554	27,677	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q20.3	,850
q20.4	,850

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	56	100,0
	Excluded(a)	0	,0
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,609	2

Q20.5,q20.6

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,500
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	8,358
	df	1
	Sig.	,004

Anti-image Matrices

		q20.5	q20.6
Anti-image Covariance	q20.5	,853	-,327
	q20.6	-,327	,853
Anti-image Correlation	q20.5	,500(a)	-,384
	q20.6	-,384	,500(a)

a Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q20.5	1,000	,692
q20.6	1,000	,692

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Total	Initial Eigenvalues		Extraction Sums of Squared Loadings		
		% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,384	69,182	69,182	1,384	69,182	69,182
2	,616	30,818	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)

	Component
	1
q20.5	,832
q20.6	,832

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 1 components extracted.

Rotated Component Matrix(a)

a Only one component was extracted. The solution cannot be rotated.

Reliability Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	55	98,2
	Excluded(a)	1	1,8
	Total	56	100,0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,534	2

ΠΑΡΑΓΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1:

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ 6 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ (q1.1, q1.2, q1.3, q1.4, q1.5, q1.6)

Τρέχουμε «Παραγοντική Ανάλυση» προκειμένου να διαπιστώσουμε αν αυτές οι έξι (6) ερωτήσεις δημιουργούν ένα ή περισσότερους παράγοντες.

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,619
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	126,503
	df	15
	Sig.	,000

Ισχύει $KMO > 0,5$ άρα η επάρκεια του δείγματος είναι ικανοποιητική / τα δεδομένα είναι κατάλληλα για παραγοντική ανάλυση.

Ισχύει $p < 0,05$ άρα οι συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών επιτρέπουν την εφαρμογή της παραγοντικής ανάλυσης.

Anti-image Matrices

		q1.1	q1.2	q1.3	q1.4	q1.5	q1.6
Anti-image Covariance	q1.1	,293	-,230	-,077	-,019	-,017	,031
	q1.2	-,230	,292	-,057	,012	,053	-,010
	q1.3	-,077	-,057	,743	-,163	-,042	-,020
	q1.4	-,019	,012	-,163	,778	-,165	-,013
	q1.5	-,017	,053	-,042	-,165	,450	-,306
	q1.6	,031	-,010	-,020	-,013	-,306	,505
Anti-image Correlation	q1.1	,585 ^a	,788	-,166	-,039	-,047	,080
	q1.2	-,788	,587 ^a	-,122	,024	,147	-,027
	q1.3	-,166	-,122	,816 ^a	-,215	-,072	-,033
	q1.4	-,039	,024	-,215	,727 ^a	-,279	-,021
	q1.5	-,047	,147	-,072	-,279	,591 ^a	-,642
	q1.6	,080	-,027	-,033	-,021	-,642	,608 ^a

a. Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Εδώ βλέπουμε τον δείκτη KMO για κάθε μια ερώτηση ξεχωριστά.
Ισχύει $MSA > 0,50$, άρα κάθε μια από τις 6 ερωτήσεις μπορεί να περιληφθεί στην παραγοντική ανάλυση.

Communalities

	Initial	Extraction
q1.1	1,000	,840
q1.2	1,000	,835
q1.3	1,000	,569
q1.4	1,000	,504
q1.5	1,000	,790
q1.6	1,000	,704

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Τιμές πάνω από 0,50 είναι ικανοποιητικές.

Οι δείκτες «Communalities» αντιπροσωπεύουν το ποσοστό της διακύμανσης της κάθε ερώτησης που ερμηνεύει η παραγοντική ανάλυση.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,286	38,099	38,099	2,286	38,099	38,099	2,178	36,301	36,301
2	1,957	32,612	70,711	1,957	32,612	70,711	2,065	34,410	70,711
3	,720	12,000	82,711						
4	,585	9,758	92,469						
5	,290	4,835	97,304						
6	,162	2,696	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix^a

	Component	
	1	2
q1.1	,816	,418
q1.2	,841	,358
q1.3	,376	,654
q1.4	-,209	,678
q1.5	-,610	,646
q1.6	-,596	,590

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a. 2 components extracted.

Από τις 6 ερωτήσεις δημιουργούνται 2 παράγοντες που ερμηνεύουν συνολικά το 70,71% της συνολικής διακύμανσης.

Rotated Component Matrix

	Component	
	1	2
q1.1	,908	-,124
q1.2	,894	-,188
q1.3	,683	,321
q1.4	,217	,676
q1.5	-,130	,879
q1.6	-,151	,825

Οι ερωτήσεις 1,2,3 ανήκουν στο Πρώτο παράγοντα και οι ερωτήσεις 4,5,6 στον Δεύτερο Παράγοντα.

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 3 iterations.

Component Transformation Matrix

Component	1	2
1	,820	-,572
2	,572	,820

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Στην συνέχεια τρέχουμε μια παραγοντική ανάλυση για τις ερωτήσεις 1,2,3 ξεχωριστά και μια παραγοντική ανάλυση για τις ερωτήσεις 4,5,6 ξεχωριστά:

ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ 1

Ερωτήσεις 1, 2, 3

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,598
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	73,463
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q1.1	q1.2	q1.3
Anti-image Covariance	q1.1	,295	-,240	-,090
	q1.2	-,240	,304	-,040
	q1.3	-,090	-,040	,822
Anti-image Correlation	q1.1	,562 ^a	-,802	-,183
	q1.2	-,802	,565 ^a	-,080
	q1.3	-,183	-,080	,890 ^a

a. Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q1.1	1,000	,853
q1.2	1,000	,835
q1.3	1,000	,433

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,120	70,681	70,681	2,120	70,681	70,681
2	,714	23,786	94,468			
3	,166	5,532	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix^a

	Component
	1
q1.1	,924
q1.2	,914
q1.3	,658

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix^a

a. Only one component was extracted.
The solution cannot be rotated.

ΤΡΕΧΟΥΜΕ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ

Ισχύει Cronbach's Alpha = 0,777 > 0,7
Άρα ο παράγοντας είναι αξιόπιστος.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,777	3

ΤΟ ΙΔΙΟ ΚΑΝΟΥΜΕ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ 2

Ερωτήσεις 4, 5, 6

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,586
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	45,548
	df	3
	Sig.	,000

Anti-image Matrices

		q1.4	q1.5	q1.6
Anti-image Covariance	q1.4	,832	-,184	-,011
	q1.5	-,184	,466	-,323
	q1.6	-,011	-,323	,510
Anti-image Correlation	q1.4	,745 ^a	-,296	-,017
	q1.5	-,296	,555 ^a	-,663
	q1.6	-,017	-,663	,568 ^a

a. Measures of Sampling Adequacy(MSA)

Communalities

	Initial	Extraction
q1.4	1,000	,420
q1.5	1,000	,809
q1.6	1,000	,732

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,961	65,369	65,369	1,961	65,369	65,369
2	,750	25,014	90,384			
3	,288	9,616	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix^a

	Component
	1
q1.4	,648
q1.5	,899
q1.6	,856

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a. 1 components extracted.

Rotated Component Matrix^a

a. Only one component was extracted.
The solution cannot be rotated.

ΤΡΕΧΟΥΜΕ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ

Ισχύει Cronbach's Alpha = 0,717 > 0,7
Άρα ο παράγοντας είναι αξιόπιστος.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,717	3

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Η Παραγοντική Ανάλυση έδειξε ότι από τις έξι (6) ερωτήσεις που περιλαμβάνει η πρώτη ερώτηση του ερωτηματολογίου δημιουργούνται δύο (2) παράγοντες:

- Ο πρώτος περιλαμβάνει τις ερωτήσεις 1, 2, 3.
- Ο δεύτερος περιλαμβάνει τις ερωτήσεις 4, 5, 6.

Στο σημείο αυτό, ο ερευνητής θα πρέπει να μελετήσει τις ερωτήσεις που περιλαμβάνει ο κάθε παράγοντας και να προσπαθήσει να του δώσει κάποια ονομασία (με βάση πάντα τις έννοιες / ερωτήσεις που περιλαμβάνει).

Στη συνέχεια, το «παραγοντικό σκορ» (ο μέσος όρος των ερωτήσεων κάθε παράγοντα) μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε διάφορες αναλύσεις (π.χ. ανάλυση συσχέτισης).

q1.1	q1.2	q1.3	1,2,3	q1.4	q1.5	q1.6	4,5,6
1	1	0	0,67	0	0	2	0,67
1	2	0	1,00	-1	-2	0	-1,00
1	0	2	1,00	0	0	1	0,33
2	1	0	1,00	-1	-1	-2	-1,33
2	2	1	1,67	1	0	0	0,33
1	1	0	0,67	0	0	2	0,67
2	2	1	1,67	0	-1	-2	-1,00
1	0	1	0,67	-1	0	0	-0,33
1	1	2	1,33	0	0	0	0,00
2	1	2	1,67	2	1	2	1,67
1	1	1	1,00	0	1	1	0,67
2	1	-1	0,67	-2	0	0	-0,67
2	1	2	1,67	-1	0	1	0,00
1	0	0	0,33	-2	0	0	-0,67
1	2	0	1,00	-1	0	0	-0,33
0	0	-1	-0,33	-1	1	2	0,67
2	2	0	1,33	-1	-1	-2	-1,33
1	1	0	0,67	0	0	2	0,67
2	2	2	2,00	0	1	2	1,00
-1	0	0	-0,33	-1	-1	0	-0,67
2	2	1	1,67	-1	-1	-2	-1,33
2	2	1	1,67	0	-1	-2	-1,00
-1	0	0	-0,33	-1	-1	0	-0,67
1	1	1	1,00	-1	1	1	0,33
-1	0	-1	-0,67	-1	0	0	-0,33
1	0	2	1,00	0	0	1	0,33
0	1	0	0,33	-1	1	1	0,33
1	1	2	1,33	0	1	2	1,00
1	1	0	0,67	0	0	2	0,67
1	1	0	0,67	-1	0	2	0,33
2	1	-1	0,67	-1	1	0	0,00
2	2	0	1,33	-1	-2	0	-1,00
2	2	2	2,00	0	1	2	1,00
1	0	-2	-0,33	1	-1	1	0,33
2	2	2	2,00	-2	-2	0	-1,33
2	2	1	1,67	-2	-1	0	-1,00
1	1	1	1,00	-1	0	2	0,33
2	2	-1	1,00	-1	-1	-1	-1,00
0	0	0	0,00	1	1	1	1,00
2	2	1	1,67	1	1	1	1,00
-1	-1	-1	-1,00	-1	-1	-1	-1,00
1	1	1	1,00	1	1	0	0,67
-2	-2	-1	-1,67	-1	0	0	-0,33
1	1	1	1,00	0	0	-1	-0,33
0	0	0	0,00	-1	-1	-2	-1,33
1	1	1	1,00	0	0	0	0,00
2	2	1	1,67	1	0	0	0,33
2	2	2	2,00	0	-2	-2	-1,33
2	2	2	2,00	-1	-2	-2	-1,67
1	1	0	0,67	-1	-2	-2	-1,67
1	1	1	1,00	0	0	0	0,00

0	0	1	0,33	1	0	0	0,33
2	1	0	1,00	-1	-2	-2	-1,67
2	2	1	1,67	-1	-1	-1	-1,00
2	2	0	1,33	-1	-2	-2	-1,67
2	2	1	1,67	-1	0	0	-0,33

FAKULTAS TEKNIK SIPIL DAN PERENCANAAN

q2.1	q2.2	q2.3	1,2,3	q2.4	q2.5	q2.6	4,5,6
2	2	1	1,67	0	0	0	0,00
2	2	1	1,67	-2	-2	0	-1,33
-1	0	-1	-0,67	0	-1	-2	-1,00
2	2	0	1,33	0	-1	0	-0,33
1	1	-1	0,33	-1	-1	0	-0,67
2	2	1	1,67	0	0	0	0,00
2	1	0	1,00	-1	-2	0	-1,00
1	0	1	0,67	-1	1	-1	-0,33
-1	-1	-1	-1,00	0	0	0	0,00
2	2	2	2,00	2	2	2	2,00
1	1	1	1,00	1	1	1	1,00
2	2	1	1,67	-1	-1	-2	-1,33
0	0	1	0,33	2	0	1	1,00
0	1	0	0,33	2	0	0	0,67
-1	-1	-1	-1,00	2	0	0	0,67
1	1	1	1,00	0	0	-1	-0,33
2	1	1	1,33	0	0	-1	-0,33
2	2	1	1,67	0	0	0	0,00
-1	-1	-1	-1,00	2	0	-2	0,00
-1	-1	-1	-1,00	0	-1	-1	-0,67
1	2	2	1,67	-1	-1	-2	-1,33
2	1	0	1,00	0	0	0	0,00
-1	-1	-1	-1,00	0	-1	-1	-0,67
-1	-1	-1	-1,00	2	1	1	1,33
.	0	0	0,00	2	0	-2	0,00
-1	-1	-1	-1,00	-1	-1	-1	-1,00
1	1	1	1,00	2	0	2	1,33
-2	0	0	-0,67	2	1	2	1,67
2	2	1	1,67	0	0	0	0,00
2	2	2	2,00	1	0	-2	-0,33
2	2	1	1,67	0	0	-2	-0,67
2	2	0	1,33	-1	-2	0	-1,00
-1	-1	-1	-1,00	2	0	-2	0,00
2	1	0	1,00	-1	-2	-1	-1,33
2	2	2	2,00	-2	-2	-2	-2,00
1	1	0	0,67	2	-1	0	0,33
2	2	1	1,67	-1	0	2	0,33
2	2	-1	1,00	-1	-1	-1	-1,00
0	0	0	0,00	1	1	1	1,00
2	2	1	1,67	1	1	1	1,00
-1	-1	-1	-1,00	-1	-1	-1	-1,00
1	1	1	1,00	1	1	0	0,67
-2	-2	-1	-1,67	-1	0	0	-0,33
1	1	1	1,00	0	0	-1	-0,33
2	2	2	2,00	1	1	1	1,00
1	1	1	1,00	0	0	0	0,00
2	2	1	1,67	1	0	0	0,33
2	2	2	2,00	0	-2	-2	-1,33
2	2	2	2,00	-1	-2	-2	-1,67
2	2	1	1,67	-1	-1	-1	-1,00
1	1	1	1,00	0	0	0	0,00

0	0	1	0,33	1	0	0	0,33
2	1	0	1,00	-1	-2	-2	-1,67
2	2	1	1,67	-1	-1	-1	-1,00
2	2	0	1,33	-1	-2	-2	-1,67
-1	-1	-1	-1,00	1	0	-1	0,00

FAKULTAS TEKNIK SIPIL DAN PERENCANAAN

q3.1	q3.2	q3.3	q3.4	q3.5	q3.6	1 έως 6	q3.7
1	1	2	1	1	0	1,00	0
2	0	1	2	1	2	1,33	-1
1	1	0	1	0	0	0,50	0
2	1	2	2	1	2	1,67	0
2	1	2	2	1	2	1,67	0
1	1	2	1	1	0	1,00	0
2	1	1	2	2	2	1,67	0
0	0	1	2	2	0	0,83	-1
-2	-1	-1	1	0	-2	-0,83	0
1	2	2	1	2	1	1,50	-1
1	1	2	1	1	0	1,00	-1
2	1	1	2	2	2	1,67	1
2	1	1	0	-1	-1	0,33	-1
2	1	1	2	2	1	1,50	2
-1	0	1	1	1	0	0,33	0
0	0	0	1	1	-1	0,17	1
2	1	2	0	0	2	1,17	1
1	1	2	1	1	0	1,00	0
-1	-1	-1	1	1	-1	-0,33	1
1	0	0	0	0	0	0,17	1
0	1	2	2	2	-1	1,00	1
2	1	2	-1	0	1	0,83	1
1	0	0	0	0	0	0,17	1
2	1	1	2	1	1	1,33	-1
-1	0	1	1	1	1	0,50	1
1	1	0	1	0	0	0,50	0
2	2	1	1	0	0	1,00	1
2	2	1	-1	-1	0	0,50	0
1	1	2	1	1	0	1,00	0
2	1	2	1	1	2	1,50	0
2	1	1	2	1	2	1,50	0
0	1	2	2	2	-1	1,00	1
-1	-1	-1	1	1	-1	-0,33	1
2	1	2	2	2	2	1,83	1
2	1	1	0	-1	0	0,50	0
2	-1	1	2	2	2	1,33	1
2	1	2	1	1	2	1,50	0
2	1	2	2	2	2	1,83	0
2	2	2	2	1	2	1,83	0
2	2	2	1	1	2	1,67	1
2	1	2	2	2	2	1,83	1
2	2	2	2	2	2	2,00	0
1	1	1	1	1	2	1,17	2
2	2	1	2	2	2	1,83	1
2	1	1	2	2	2	1,67	1
2	2	1	1	1	2	1,50	1
2	1	1	2	2	2	1,67	0
2	2	2	2	1	2	1,83	0
2	2	2	0	2	2	1,67	0
2	1	0	2	2	1	1,33	-1
2	1	2	2	0	2	1,50	0

1	1	1	2	2	2	1,50	1
2	2	2	2	2	2	2,00	1
2	2	2	2	2	2	2,00	1
2	2	2	2	2	2	2,00	2
0	0	1	1	1	0	0,50	1

РАНЕЦЬКО ТЕПАА

q4.1	q4.4	q4.5	1,4,5	q4.2	q4.3	2,3
-1	-1	-1	-1,00	0	0	0,00
1	0	0	0,33	1	2	1,50
1	1	0	0,67	0	1	0,50
1	2	0	1,00	1	1	1,00
2	1	-2	0,33	-1	1	0,00
-1	-1	-1	-1,00	0	0	0,00
2	2	0	1,33	1	1	1,00
0	-1	0	-0,33	1	0	0,50
-1	-1	-1	-1,00	0	1	0,50
-1	2	-1	0,00	2	2	2,00
-1	0	-1	-0,67	1	1	1,00
-2	-2	-2	-2,00	0	0	0,00
0	0	0	0,00	0	-1	-0,50
0	0	-2	-0,67	-1	0	-0,50
0	0	0	0,00	-1	0	-0,50
0	0	1	0,33	-1	-1	-1,00
0	1	-1	0,00	-2	1	-0,50
-1	-1	-1	-1,00	0	0	0,00
2	0	-2	0,00	.	1	1,00
-1	0	-1	-0,67	0	1	0,50
-1	1	1	0,33	-1	1	0,00
0	1	1	0,67	-1	1	0,00
-1	0	-1	-0,67	0	1	0,50
2	0	0	0,67	2	2	2,00
1	1	1	1,00	0	0	0,00
1	1	0	0,67	0	1	0,50
0	-1	-1	-0,67	0	1	0,50
.
-1	-1	-1	-1,00	0	0	0,00
-1	-1	-1	-1,00	1	1	1,00
2	-1	0	0,33	0	0	0,00
-1	1	1	0,33	-1	1	0,00
1	0	-1	0,00	0	1	0,50
2	0	-2	0,00	1	0	0,50
0	1	-2	-0,33	0	-1	-0,50
0	-1	-2	-1,00	1	1	1,00
-1	-1	-2	-1,33	1	1	1,00
2	2	1	1,67	1	1	1,00
2	2	1	1,67	2	2	2,00
2	2	1	1,67	2	2	2,00
1	2	2	1,67	1	1	1,00
2	1	1	1,33	1	1	1,00
1	2	2	1,67	1	1	1,00
1	2	0	1,00	1	2	1,50
2	2	1	1,67	2	1	1,50
2	1	2	1,67	2	1	1,50
1	2	1	1,33	1	2	1,50
2	0	-1	0,33	1	1	1,00
2	1	-1	0,67	1	0	0,50
1	2	0	1,00	1	0	0,50
2	2	-1	1,00	1	2	1,50

2	0	0	0,67	2	1	1,50
2	2	1	1,67	1	1	1,00
1	2	-1	0,67	1	2	1,50
2	2	1	1,67	2	2	2,00
0	0	0	0,00	0	0	0,00

РАНЕКІШНО ПЕРПА

q4.6 q4.7 **6,7** q4.8 q4.9 q4.10

0	0	0	-1	1	-1
-2	-1	-1,5	-2	0	0
0	1	0,5	1	-1	0
-2	0	-1	-2	0	0
-2	-2	-2	0	0	0
0	0	0	-1	1	-1
-2	-1	-1,5	-2	0	0
1	0	0,5	-1	0	1
-1	-1	-1	-1	1	1
2	2	2	-1	2	.
0	1	0,5	-1	1	.
-2	-1	-1,5	-2	2	2
0	0	0	0	0	-1
-1	0	-0,5	-1	-2	0
0	0	0	0	0	0
0	1	0,5	0	0	-1
-2	1	-0,5	1	0	0
0	0	0	-1	1	-1
-2	-2	-2	-2	1	0
-1	-1	-1	-1	-1	-1
1	0	0,5	-1	0	0
0	1	0,5	1	1	0
-1	-1	-1	-1	-1	-1
1	1	1	-1	-1	-1
2	2	2	0	1	0
0	1	0,5	1	-1	0
0	1	0,5	-1	-1	2
.	.	.	-2	.	.
0	0	0	-1	0	-1
0	0	0	-1	-2	-1
-2	2	0	-2	2	0
1	0	0,5	-1	0	0
-2	-2	-2	-2	1	0
-2	-1	-1,5	-1	0	0
-2	.	-2	-2	-2	0
-2	-1	-1,5	0	0	0
1	2	1,5	-1	1	.
-1	-2	-1,5	-2	2	0
0	0	0	-1	-1	-1
2	0	1	0	0	0
0	0	0	-1	0	0
-1	-1	-1	-2	2	0
-1	-1	-1	-2	-1	0
0	2	1	-1	0	0
2	1	1,5	0	0	0
-2	2	0	-2	0	0
-1	-2	-1,5	-2	-1	0
-2	-2	-2	-2	2	0
-1	-1	-1	-2	2	0
-1	-2	-1,5	2	2	0
-2	2	0	-2	2	0

0	2	1	-1	-1	0
1	0	0,5	-2	-2	0
-2	1	-0,5	-2	-1	0
1	1	1	-1	-1	0
0	0	0	0	1	0

РАСЧЕТНО-РЕША

q5.5	q5.6	q5.7	q5.8	5,6,7,8	q5.1	q5.2	1,2	q5.3
2	2	2	1	1,75	2	2	2,00	2
0	-2	-1	0	-0,75	2	0	1,00	1
1	1	0	0	0,50	1	1	1,00	-1
0	0	-1	-2	-0,75	2	2	2,00	1
1	-1	-1	-2	-0,75	2	2	2,00	2
2	2	2	1	1,75	2	2	2,00	2
.
-1	0	1	0	0,00	1	0	0,50	0
1	0	2	-1	0,50	2	2	2,00	2
2	-2	.	-1	-0,33	2	2	2,00	2
-1	-2	0	-1	-1,00	1	1	1,00	1
1	0	2	0	0,75	2	2	2,00	2
1	-2	1	0	0,00	2	2	2,00	1
0	-2	0	0	-0,50	2	0	1,00	1
2	2	2	2	2,00	2	1	1,50	0
0	0	0	0	0,00	-1	-1	-1,00	0
2	2	0	-2	0,50	2	2	2,00	1
2	2	2	1	1,75	2	2	2,00	2
2	-1	-2	1	0,00	2	1	1,50	2
1	0	0	0	0,25	2	.	2,00	2
2	-1	0	2	0,75	1	2	1,50	2
2	2	1	-2	0,75	2	1	1,50	0
1	0	0	0	0,25	2	1	1,50	2
1	-1	0	-1	-0,25	1	-1	0,00	-1
1	-1	0	0	0,00	1	1	1,00	1
1	1	0	0	0,50	1	1	1,00	-1
2	-2	0	1	0,25	2	0	1,00	1
-2	-2	0	0	-1,00	-1	-1	-1,00	1
2	2	2	1	1,75	2	2	2,00	2
1	2	2	-2	0,75	2	1	1,50	1
1	-2	2	-2	-0,25	2	2	2,00	2
2	-1	-2	.	-0,33	1	2	1,50	2
2	-1	-2	1	0,00	2	1	1,50	2
0	0	-1	-2	-0,75	1	1	1,00	2
0	0	-1	0	-0,25	2	1	1,50	2
1	-1	0	-2	-0,50	2	2	2,00	2
2	1	1	1	1,25	2	2	2,00	2
0	0	-1	-1	-0,50	2	1	1,50	1
1	1	1	1	1,00	2	2	2,00	1
1	1	0	0	0,50	2	2	2,00	2
2	2	0	0	1,00	2	1	1,50	2
0	-1	-2	-2	-1,25	2	2	2,00	1
0	0	-1	-1	-0,50	2	1	1,50	1
0	-1	-1	-1	-0,75	2	1	1,50	1
1	1	0	0	0,50	2	2	2,00	1
1	0	-1	-1	-0,25	2	2	2,00	1
-1	-2	-2	-2	-1,75	2	2	2,00	1
0	-1	-2	-2	-1,25	2	2	2,00	1
1	0	-1	-2	-0,50	2	2	2,00	2
1	-1	-1	-1	-0,50	2	1	1,50	1
2	0	-1	-1	0,00	2	2	2,00	1

1	0	-1	-2	-0,50	2	1	1,50	1
0	-1	-2	-2	-1,25	2	1	1,50	1
-1	-2	-2	-2	-1,75	2	2	2,00	1
1	0	-1	-2	-0,50	2	2	2,00	1
2	-1	2	2	1,25	2	1	1,50	2

РАСПЕЧАТАТЬ

q5.4 3,4

q6.4

q6.7

q6.8

q6.9

4,7,8,9

2	2,00	1	1	2	1	1,25
1	1,00	0	0	-1	-2	-0,75
-1	-1,00	0	1	1	0	0,50
1	1,00	0	-2	-2	-2	-1,50
2	2,00	-2	-1	0	-2	-1,25
2	2,00	1	1	2	1	1,25
.		-2	-1	0	-2	-1,25
1	0,50	2	0	1	0	0,75
0	1,00	0	0	-1	1	0,00
2	2,00	2	2	2	2	2,00
0	0,50	2	1	1	1	1,25
1	1,50	-1	0	-1	1	-0,25
1	1,00	1	1	2	1	1,25
2	1,50	0	-1	0	-1	-0,50
2	1,00	0	0	0	0	0,00
2	1,00	1	1	1	1	1,00
2	1,50	-1	2	0	2	0,75
2	2,00	1	1	2	1	1,25
2	2,00	2	2	2	2	2,00
2	2,00	0	1	0	1	0,50
2	2,00	0	2	0	1	0,75
2	1,00	2	2	1	2	1,75
2	2,00	0	2	0	1	0,75
1	0,00	1	2	2	2	1,75
1	1,00	1	2	1	2	1,50
-1	-1,00	0	1	1	1	0,75
1	1,00	0	1	1	1	0,75
2	1,50	0	0	0	.	0,00
2	2,00	1	1	2	1	1,25
2	1,50	1	1	-2	1	0,25
1	1,50	0	0	0	1	0,25
2	2,00	0	2	0	1	0,75
2	2,00	2	2	2	2	2,00
1	1,50	-1	-1	2	-2	-0,50
1	1,50	0	-2	-1	-2	-1,25
1	1,50	1	0	-2	-1	-0,50
2	2,00	1	1	2	1	1,25
1	1,00	0	-1	-1	-2	-1,00
1	1,00	1	-1	-1	-2	-0,75
1	1,50	1	1	0	0	0,50
2	2,00	2	2	0	0	1,00
1	1,00	2	-1	-1	-1	-0,25
1	1,00	2	-1	-1	-2	-0,50
1	1,00	1	1	2	-1	0,75
1	1,00	0	0	2	2	1,00
1	1,00	1	1	1	0	0,75
0	0,50	1	1	0	0	0,50
1	1,00	2	1	2	0	1,25
1	1,50	1	0	0	-2	-0,25
1	1,00	2	0	0	0	0,50
1	1,00	0	0	2	0	0,50

1	1,00
1	1,00
1	1,00
1	1,00
2	2,00

-1	-1	-2	-2	-1,50
2	-1	-1	-1	-0,25
0	-1	-1	-2	-1,00
1	2	2	-1	1,00
0	2	1	-1	0,50

РАНЕКІШНО ПЕРПАА

q6.1	q6.2	q6.3	1,2,3	q6.5	q6.6	5,6	q6.10
0	0	1	0,33	2	2	2,00	0
2	2	1	1,67	2	1	1,50	0
1	0	1	0,67	1	1	1,00	0
2	2	1	1,67	2	2	2,00	0
1	2	0	1,00	2	2	2,00	0
0	0	1	0,33	2	2	2,00	0
2	-1	1	0,67	2	1	1,50	0
1	1	2	1,33	0	1	0,50	0
-1	-1	-1	-1,00	1	1	1,00	2
2	2	2	2,00	2	2	2,00	.
1	1	0	0,67	1	0	0,50	.
0	1	2	1,00	2	2	2,00	2
1	0	0	0,33	1	0	0,50	0
0	-1	-1	-0,67	1	0	0,50	0
0	0	0	0,00	0	0	0,00	0
1	1	0	0,67	1	1	1,00	1
1	1	0	0,67	2	2	2,00	0
0	0	1	0,33	2	2	2,00	0
2	2	2	2,00	2	2	2,00	0
1	0	1	0,67	0	0	0,00	1
1	1	1	1,00	2	2	2,00	0
1	1	0	0,67	2	1	1,50	0
1	0	1	0,67	0	0	0,00	1
0	1	1	0,67	1	1	1,00	2
1	1	1	1,00	2	2	2,00	0
1	0	1	0,67	1	1	1,00	0
1	1	1	1,00	0	1	0,50	2
2	0	1	1,00	1	2	1,50	.
0	0	1	0,33	2	2	2,00	0
2	0	1	1,00	2	2	2,00	0
2	1	2	1,67	2	2	2,00	2
1	1	1	1,00	2	2	2,00	0
2	2	2	2,00	2	2	2,00	0
1	2	0	1,00	0	1	0,50	0
1	0	2	1,00	0	2	1,00	0
2	1	1	1,33	2	1	1,50	0
1	2	1	1,33	2	2	2,00	0
1	1	1	1,00	2	2	2,00	0
2	2	2	2,00	1	1	1,00	0
2	2	2	2,00	1	2	1,50	0
2	1	1	1,33	2	2	2,00	0
2	2	2	2,00	2	2	2,00	0
1	1	1	1,00	2	2	2,00	0
2	2	1	1,67	1	2	1,50	0
2	1	1	1,33	0	0	0,00	0
2	1	1	1,33	1	1	1,00	0
2	2	1	1,67	1	1	1,00	0
2	1	1	1,33	1	2	1,50	0
2	2	2	2,00	2	2	2,00	0
2	2	2	2,00	2	2	2,00	0
1	1	1	1,00	2	2	2,00	0

2	2	2	2,00	2	2	2,00	0
2	2	2	2,00	2	2	2,00	0
1	1	1	1,00	2	2	2,00	0
2	2	2	2,00	1	2	1,50	0
1	0	1	0,67	2	1	1,50	0

РАСПЕЧАТАТЬ

q7.1	q7.2	q7.3	q7.4	1,2,3,4	q7.5	q7.6
0	1	0	1	0,50	1	1
2	1	0	-1	0,50	-2	-1
0	0	0	0	0,00	1	1
2	1	0	-1	0,50	-2	-2
2	1	0	2	1,25	-2	-2
0	1	0	1	0,50	1	1
2	1	1	2	1,50	-1	-2
0	1	0	0	0,25	1	1
-1	-1	-1	-1	-1,00	-1	-1
2	-1	2	2	1,25	2	2
2	-2	2	1	0,75	1	2
2	1	1	2	1,50	1	0
-1	0	0	0	-0,25	0	0
-2	0	0	1	-0,25	0	0
0	1	1	-1	0,25	0	1
1	1	1	1	1,00	1	1
2	1	2	1	1,50	0	1
0	1	0	1	0,50	1	1
2	2	2	2	2,00	2	2
0	1	1	0	0,50	0	0
0	0	0	2	0,50	1	1
2	1	2	2	1,75	1	1
0	1	1	0	0,50	0	0
2	2	1	2	1,75	2	2
-1	-2	-2	-2	-1,75	0	1
0	0	0	0	0,00	1	1
0	1	-1	0	0,00	0	0
.	.	-1	-1	-1,00	-2	.
0	1	0	1	0,50	1	1
2	1	2	1	1,50	-2	-1
2	2	2	2	2,00	1	0
0	0	0	2	0,50	1	1
2	2	2	2	2,00	2	2
1	1	0	-1	0,25	-2	-2
2	1	0	2	1,25	-2	-1
2	1	0	-1	0,50	-2	0
2	1	-1	1	0,75	1	1
2	1	2	2	1,75	-1	-1
2	1	1	1	1,25	0	-1
2	2	2	1	1,75	0	-1
2	1	1	1	1,25	-1	-1
2	1	1	1	1,25	2	2
2	1	1	2	1,50	-1	-2
2	1	1	1	1,25	-1	-1
2	1	1	0	1,00	0	0
2	1	1	1	1,25	-1	-1
1	1	1	2	1,25	-1	-2
2	1	2	1	1,50	0	-1
2	1	1	1	1,25	2	-1
2	2	1	1	1,50	0	-1
2	1	2	1	1,50	0	-1

2	1	1	1	1,25	0	-1
2	2	2	2	2,00	0	-1
2	1	2	1	1,50	0	-1
2	1	1	1	1,25	0	-1
-2	-1	-2	-1	-1,50	1	1

РАНЕКІШНО ПЕРПА

q7.7	5,6,7	q8.4	q8.5	q8.6	q8.7	q8.8
2	1,33	0	1	1	1	2
0	-1,00	2	-1	1	-1	0
1	1,00	0	1	1	1	1
0	-1,33	-1	-1	-1	-2	-2
0	-1,33	1	1	-1	-1	2
2	1,33	0	1	1	1	2
0	-1,00	1	2	0	2	0
0	0,67	0	-1	1	0	0
-1	-1,00	1	1	-1	1	-1
.	2,00	2	2	0	2	2
.	1,50	2	2	2	2	2
0	0,33	1	2	0	1	2
0	0,00	1	1	1	1	1
0	0,00	0	1	1	2	1
0	0,33	2	2	2	2	2
1	1,00	1	1	1	1	1
0	0,33	2	2	2	0	2
0	0,67	0	1	1	1	2
2	2,00	1	1	2	2	2
1	0,33	1	1	1	1	2
2	1,33	0	1	0	0	0
0	0,67	1	2	1	0	2
1	0,33	1	1	1	1	2
1	1,67	1	2	2	2	1
0	0,33	0	0	2	1	2
1	1,00	0	1	1	1	1
2	0,67	1	1	1	1	2
1	-0,50	.	.	2	.	.
0	0,67	0	1	1	1	2
0	-1,00	1	1	1	1	2
0	0,33	1	2	1	1	2
2	1,33	0	1	0	0	0
2	2,00	1	1	2	2	2
0	-1,33	-1	0	-2	1	0
0	-1,00	1	1	-1	-1	0
0	-0,67	-1	-1	2	2	1
2	1,33	1	2	1	1	2
0	-0,67	2	-1	0	0	0
0	-0,33	1	2	2	2	2
0	-0,33	1	1	1	2	2
0	-0,67	1	2	2	1	2
0	1,33	1	1	1	-1	-1
0	-1,00	2	2	2	2	1
0	-0,67	1	0	0	0	2
0	0,00	2	2	2	1	1
0	-0,67	0	1	1	1	2
-1	-1,33	0	-1	0	-1	0
0	-0,33	2	1	0	1	0
0	0,33	2	2	1	1	0
0	-0,33	1	0	0	-1	-1
-2	-1,00	1	2	1	0	2

0	-0,33
-2	-1,00
0	-0,33
-2	-1,00
0	0,67

2	2	2	2	1
2	1	0	-1	-2
0	-1	-2	-2	0
0	0	-1	-1	-2
1	1	1	0	1

РАНЕКІШНО ПЕРПА

4,5,6,7,8	q8.1	q8.2	q8.3	1,2,3	q9.1	q9.2
1,00	0	1	0	0,33	2	2
0,20	1	1	0	0,67	2	2
0,80	0	0	0	0,00	2	0
-1,40	1	1	0	0,67	1	1
0,40	1	1	1	1,00	2	2
1,00	0	1	0	0,33	2	2
1,00	2	1	1	1,33	2	2
0,00	1	0	1	0,67	1	0
0,20	-1	-1	-1	-1,00	-1	-1
1,60	-1	2	0	0,33	2	2
2,00	-1	1	2	0,67	2	2
1,20	1	1	-1	0,33	2	2
1,00	0	-2	-1	-1,00	-1	-1
1,00	-1	-2	-1	-1,33	-2	-1
2,00	2	1	2	1,67	0	0
1,00	1	1	1	1,00	0	0
1,60	-1	0	0	-0,33	1	1
1,00	0	1	0	0,33	2	2
1,60	-1	-1	-1	-1,00	2	2
1,20	-1	0	0	-0,33	1	0
0,20	0	2	2	1,33	0	0
1,20	-1	1	1	0,33	1	1
1,20	-1	0	0	-0,33	1	0
1,60	-1	1	1	0,33	-1	-1
1,00	0	1	0	0,33	-2	-2
0,80	0	0	0	0,00	2	0
1,20	-1	-1	0	-0,67	1	1
2,00
1,00	0	1	0	0,33	2	2
1,20	2	1	-1	0,67	2	2
1,40	1	1	-2	0,00	2	2
0,20	0	2	2	1,33	1	1
1,60	-1	-1	-1	-1,00	2	2
-0,40	2	1	0	1,00	2	1
0,00	2	1	0	1,00	2	1
0,60	1	1	1	1,00	2	2
1,40	1	2	1	1,33	2	2
0,20	0	0	0	0,00	2	2
1,80	2	1	1	1,33	2	2
1,40	2	2	1	1,67	2	2
1,60	2	2	2	2,00	1	1
0,20	2	2	1	1,67	2	2
1,80	1	1	1	1,00	2	2
0,60	2	2	1	1,67	2	2
1,60	2	1	1	1,33	2	2
1,00	2	1	1	1,33	2	2
-0,40	2	1	1	1,33	2	2
0,80	1	1	0	0,67	2	2
1,20	2	1	1	1,33	2	2
-0,20	2	1	1	1,33	2	1
1,20	1	2	2	1,67	1	1

1,80	2	1	1	1,33	2	2
0,00	2	2	2	2,00	2	2
-1,00	2	1	1	1,33	2	2
-0,80	2	1	1	1,33	2	2
0,80	0	-2	-2	-1,33	2	1

РАСПИСКАНИЕ

q9.3	1,2,3	q9.4	q9.5	q9.6	4,5,6	q10.3
2	2,00	2	1	-1	0,67	1
2	2,00	1	-1	-2	-0,67	0
0	0,67	2	2	1	1,67	1
1	1,00	1	-1	-2	-0,67	0
2	2,00	2	-1	-2	-0,33	0
2	2,00	2	1	-1	0,67	1
2	2,00	1	0	-2	-0,33	0
0	0,33	1	0	1	0,67	0
-1	-1,00	1	0	-2	-0,33	1
1	1,67	2	-1	2	1,00	2
1	1,67	2	0	2	1,33	1
2	2,00	1	-1	-2	-0,67	0
0	-0,67	1	-1	1	0,33	-1
0	-1,00	2	-1	1	0,67	0
1	0,33	1	1	1	1,00	1
0	0,00	1	1	0	0,67	1
2	1,33	2	-1	-2	-0,33	2
2	2,00	2	1	-1	0,67	1
2	2,00	2	2	2	2,00	2
0	0,33	2	0	2	1,33	0
2	0,67	2	1	0	1,00	-2
2	1,33	2	-1	-2	-0,33	2
0	0,33	2	0	2	1,33	-1
1	-0,33	2	1	-1	0,67	2
0	-1,33	2	.	0	1,00	1
0	0,67	2	2	1	1,67	0
0	0,67	1	0	0	0,33	2
.	.	2	.	.	2,00	0
2	2,00	2	1	-1	0,67	1
2	2,00	2	-1	-1	0,00	1
2	2,00	2	-2	-2	-0,67	1
2	1,33	2	1	0	1,00	-1
2	2,00	2	2	2	2,00	2
1	1,33	0	-1	-2	-1,00	-1
2	1,67	1	-1	0	0,00	0
1	1,67	1	-1	-2	-0,67	1
2	2,00	2	-1	-1	0,00	1
2	2,00	2	-1	-2	-0,33	-1
2	2,00	2	2	2	2,00	1
2	2,00	2	2	-2	0,67	1
1	1,00	1	-1	-2	-0,67	0
2	2,00	2	2	1	1,67	1
2	2,00	2	2	-2	0,67	1
1	1,67	1	-1	-2	-0,67	1
2	2,00	2	1	-2	0,33	1
2	2,00	2	2	1	1,67	1
2	2,00	1	-1	-2	-0,67	1
2	2,00	2	1	-2	0,33	-1
2	2,00	2	2	-2	0,67	1
1	1,33	1	-1	-2	-0,67	0
2	1,33	2	-1	-2	-0,33	1

1	1,67	1	-1	-2	-0,67	0
2	2,00	2	-1	-2	-0,33	2
2	2,00	2	-1	-1	0,00	-1
2	2,00	2	-1	-2	-0,33	1
1	1,33	2	1	0	1,00	0

РАСПЕЧАТАТЬ

q10.4 q10.5 q10.6 q10.7 **3 έως 7** q10.1 q10.2 **1,2**

1	2	2	1	1,40	1	1	1,00
-1	-2	-2	0	-1,00	1	0	0,50
-2	-1	-1	0	-0,60	1	1	1,00
-1	-2	-2	0	-1,00	1	0	0,50
-1	-2	-2	0	-1,00	1	0	0,50
1	2	2	1	1,40	1	1	1,00
-1	-2	-2	0	-1,00	2	1	1,50
1	0	-1	0	0,00	0	1	0,50
0	0	0	2	0,60	-1	1	0,00
2	2	2	.	2,00	2	2	2,00
1	1	0	.	0,75	0	1	0,50
1	2	2	0	1,00	1	0	0,50
-1	1	-1	-1	-0,60	-1	-1	-1,00
0	1	0	0	0,20	-1	0	-0,50
1	1	1	1	1,00	1	1	1,00
1	1	1	1	1,00	1	1	1,00
1	0	2	2	1,40	1	1	1,00
1	2	2	1	1,40	1	1	1,00
2	2	2	2	2,00	2	2	2,00
0	0	0	0	0,00	0	0	0,00
1	0	0	0	-0,20	-1	-1	-1,00
2	1	2	0	1,40	1	1	1,00
0	-2	-1	0	-0,80	1	1	1,00
-1	2	-1	-1	0,20	1	1	1,00
0	-1	-1	0	-0,20	1	1	1,00
0	0	0	0	0,00	0	0	0,00
1	1	1	1	1,20	1	1	1,00
1	.	.	.	0,50	2	.	2,00
1	2	2	1	1,40	1	1	1,00
1	2	2	0	1,20	2	2	2,00
-2	0	0	0	-0,20	2	1	1,50
-1	-2	-2	0	-1,20	1	0	0,50
2	2	2	2	2,00	2	2	2,00
-1	0	-2	0	-0,80	1	1	1,00
-1	0	1	0	0,00	2	1	1,50
-1	-2	-2	0	-0,80	1	1	1,00
1	2	2	0	1,20	2	2	2,00
-1	-2	-2	0	-1,20	2	2	2,00
1	1	1	0	0,80	2	1	1,50
0	0	0	0	0,20	2	2	2,00
0	-1	-1	-2	-0,80	2	2	2,00
1	0	0	0	0,40	2	2	2,00
0	0	0	-2	-0,20	2	1	1,50
1	-1	-1	0	0,00	0	0	0,00
0	0	0	0	0,20	2	1	1,50
1	1	1	0	0,80	2	2	2,00
1	2	2	0	1,20	2	2	2,00
-1	-2	-2	0	-1,20	2	1	1,50
1	1	1	0	0,80	2	2	2,00
-2	-2	-1	0	-1,00	1	1	1,00
1	-1	-1	0	0,00	1	1	1,00

-1	-2	-2	0	-1,00	2	0	1,00
-1	-1	-2	-2	-0,80	2	2	2,00
-1	0	-2	-2	-1,20	2	2	2,00
1	-1	-2	0	-0,20	2	1	1,50
0	1	1	-2	0,00	0	0	0,00

РАНЕКІШНО ПЕРПА

q11.1 q11.2 q11.3 **1,2,3** q11.4 q11.5 q11.6 **4,5,6**

0	0	0	0,00	2	1	0	1,00
2	1	0	1,00	-1	-1	-2	-1,33
1	0	1	0,67	1	-1	1	0,33
1	1	1	1,00	-1	-1	-2	-1,33
2	1	1	1,33	1	-1	-1	-0,33
0	0	0	0,00	2	1	0	1,00
2	2	1	1,67	0	1	-2	-0,33
0	0	1	0,33	0	1	1	0,67
-1	-1	-1	-1,00	-1	0	-1	-0,67
-1	2	-1	0,00	-1	-1	-1	-1,00
-1	2	.	0,50	-1	0	-1	-0,67
2	1	0	1,00	2	1	-1	0,67
1	0	0	0,33	-1	0	1	0,00
0	0	-1	-0,33	1	1	1	1,00
1	0	0	0,33	2	0	1	1,00
1	-1	0	0,00	1	0	1	0,67
1	1	1	1,00	1	0	2	1,00
0	0	0	0,00	2	1	0	1,00
2	2	2	2,00	1	1	1	1,00
1	1	1	1,00	1	-1	1	0,33
1	1	1	1,00	2	1	2	1,67
1	1	2	1,33	2	2	2	2,00
2	1	1	1,33	2	2	1	1,67
1	1	1	1,00	2	1	2	1,67
1	-1	-1	-0,33	1	0	0	0,33
1	0	1	0,67	1	-1	1	0,33
-1	-1	1	-0,33	1	0	2	1,00
.	.	.	.	2	-2	1	0,33
0	0	0	0,00	2	1	0	1,00
2	2	0	1,33	2	1	0	1,00
2	2	1	1,67	2	1	-1	0,67
1	1	1	1,00	2	0	2	1,33
2	2	2	2,00	1	1	1	1,00
1	1	1	1,00	-1	-2	-2	-1,67
2	2	1	1,67	-1	-1	-2	-1,33
2	2	1	1,67	1	-1	-2	-0,67
1	1	1	1,00	2	1	-1	0,67
1	1	1	1,00	2	2	0	1,33
2	1	1	1,33	2	2	-1	1,00
2	2	2	2,00	1	1	1	1,00
1	1	1	1,00	1	1	1	1,00
2	1	1	1,33	0	0	1	0,33
1	1	1	1,00	2	2	2	2,00
2	2	1	1,67	1	1	-1	0,33
2	1	1	1,33	1	1	-2	0,00
2	1	1	1,33	2	2	2	2,00
1	2	2	1,67	1	0	0	0,33
2	2	1	1,67	0	0	0	0,00
2	2	2	2,00	2	1	0	1,00
1	1	1	1,00	1	2	-2	0,33
2	1	1	1,33	1	1	0	0,67

2	2	1	1,67	1	0	0	0,33
2	1	1	1,33	1	0	0	0,33
2	2	1	1,67	1	-1	-1	-0,33
2	2	2	2,00	1	2	1	1,33
-1	-1	-1	-1,00	-1	-1	-1	-1,00

FAKULTAS TEKNIK SIPIL DAN PERENCANAAN

q11.7

q12.1

q12.2

q12.3

1,2,3

q12.4

q12.5

0	1	0	1	0,67	1	2
0	2	1	1	1,33	2	0
0	2	1	1	1,33	1	2
0	2	1	2	1,67	1	0
1	1	1	1	1,00	2	1
0	1	0	1	0,67	1	2
0	1	1	2	1,33	2	2
0	0	0	-1	-0,33	1	1
0	-1	-1	-1	-1,00	-1	0
.	2	-1	-1	0,00	2	2
.	1	-1	-1	-0,33	1	1
0	2	1	1	1,33	1	2
0	1	0	-1	0,00	-1	1
1	0	0	0	0,00	-1	1
1	2	0	0	0,67	1	2
1	1	1	1	1,00	1	0
0	2	2	1	1,67	1	1
0	1	0	1	0,67	1	2
1	2	1	1	1,33	2	2
1	1	1	1	1,00	1	1
0	1	0	0	0,33	1	2
0	1	1	2	1,33	2	2
0	2	1	2	1,67	1	1
0	2	-1	-1	0,00	2	2
0	1	0	1	0,67	1	2
0	1	1	1	1,00	1	1
1	1	1	0	0,67	1	0
.	2	2	0	1,33	1	0
0	1	0	1	0,67	1	2
0	2	1	1	1,33	1	2
0	2	2	1	1,67	1	2
0	1	0	0	0,33	1	2
1	2	1	1	1,33	2	2
0	2	2	1	1,67	-1	-2
0	1	1	-1	0,33	2	2
0	2	2	1	1,67	1	2
0	1	-1	1	0,33	2	2
0	2	2	1	1,67	2	1
0	2	2	1	1,67	1	1
0	2	2	2	2,00	2	1
0	1	1	1	1,00	2	2
0	2	2	2	2,00	2	2
0	1	1	-1	0,33	-1	-1
0	2	1	1	1,33	1	1
0	2	2	2	2,00	2	2
0	2	2	2	2,00	1	1
0	2	2	1	1,67	2	1
0	2	1	1	1,33	1	2
0	2	2	2	2,00	1	1
0	2	1	1	1,33	0	2
0	1	1	1	1,00	1	2

0	2	2	1	1,67	1	0
0	2	2	2	2,00	1	1
0	1	1	1	1,00	1	-1
0	1	1	1	1,00	1	2
-1	-1	-1	1	-0,33	1	-1

РАСПЕЧАТАТЬ

4,5**q12.6****q12.7****q13.1****q13.2****q13.4****1,2,4**

1,50	-1	0	0	0	0	0,00
1,00	0	0	-1	-1	-2	-1,33
1,50	-1	0	-2	-2	-2	-2,00
0,50	0	0	2	1	0	1,00
1,50	-1	0	1	0	-1	0,00
1,50	-1	0	0	0	0	0,00
2,00	1	0	1	0	-1	0,00
1,00	2	0	0	1	0	0,33
-0,50	-1	-1	0	0	0	0,00
2,00	-1	1	1	2	2	1,67
1,00	0	1	0	1	1	0,67
1,50	0	0	0	0	-1	-0,33
0,00	0	1	0	1	0	0,33
0,00	0	1	0	1	1	0,67
1,50	-1	-1	1	1	0	0,67
0,50	0	0	1	1	1	1,00
1,00	1	1	2	1	-2	0,33
1,50	-1	0	0	0	0	0,00
2,00	-1	-1	2	1	-2	0,33
1,00	0	1	0	0	0	0,00
1,50	0	0	-2	-2	-2	-2,00
2,00	1	1	-1	-1	-1	-1,00
1,00	0	1	0	0	0	0,00
2,00	2	1	1	1	2	1,33
1,50	1	0	1	1	-1	0,33
1,00	-1	1	0	0	0	0,00
0,50	0	1	0	1	0	0,33
0,50	-1	.	2	.	-2	0,00
1,50	-1	0	0	0	0	0,00
1,50	-1	0	0	0	-2	-0,67
1,50	-1	-1	-1	-1	-2	-1,33
1,50	0	0	-2	-2	-1	-1,67
2,00	-1	-1	2	2	-1	1,00
-1,50	-2	0	-2	-2	-2	-2,00
2,00	-2	1	-1	-1	-2	-1,33
1,50	-1	0	0	0	-2	-0,67
2,00	-1	0	1	1	-1	0,33
1,50	0	0	1	1	-1	0,33
1,00	-2	0	-1	-1	-2	-1,33
1,50	0	0	1	1	-1	0,33
2,00	-1	0	-1	-1	-2	-1,33
2,00	-2	-2	0	0	0	0,00
-1,00	-2	0	-2	-2	-2	-2,00
1,00	-1	-2	-2	-2	-2	-2,00
2,00	0	0	1	1	-1	0,33
1,00	1	0	1	1	1	1,00
1,50	0	0	1	1	-2	0,00
1,50	-2	0	0	0	0	0,00
1,00	-1	0	1	1	-1	0,33
1,00	1	0	1	1	-1	0,33
1,50	0	0	1	1	-1	0,33

0,50	0	0	-2	-2	-2	-2,00
1,00	-1	0	2	1	1	1,33
0,00	-1	-1	1	1	-1	0,33
1,50	-1	0	1	1	-1	0,33
0,00	1	0	0	0	0	0,00

РАСЧЕТНО-ТЕПЛА

q13.3 q13.5

q14.6 q14.7 q14.8 q14.10 **6,7,8,10**

2	0	2	0	0	1	0,75
-2	0	-1	-2	0	1	-0,50
1	1	.	1	-2	-2	-1,00
2	0	-1	-2	-2	1	-1,00
2	0	-1	-2	-1	1	-0,75
2	0	2	0	0	1	0,75
2	0	0	-2	-1	0	-0,75
0	0	-1	0	0	-1	-0,50
0	1	-1	1	0	-1	-0,25
2	.	1	-2	-1	1	-0,25
1	.	-1	-2	-1	0	-1,00
1	0	-1	-1	-2	1	-0,75
0	1	-1	0	0	0	-0,25
1	1	-1	0	-1	0	-0,50
1	1	1	1	-2	0	0,00
1	1	1	0	0	0	0,25
2	0	2	0	0	2	1,00
2	0	2	0	0	1	0,75
2	2	-1	-1	-2	0	-1,00
0	1	1	1	1	1	1,00
2	2	-1	0	1	2	0,50
-1	2	2	0	0	2	1,00
1	1	-1	1	1	1	0,50
2	-1	1	-1	1	1	0,50
-1	1	1	-1	-1	0	-0,25
1	1	.	1	0	0	0,33
0	1	-1	1	1	1	0,50
0	.	1	0	.	2	1,00
2	0	2	0	0	1	0,75
2	0	-1	-1	-1	-2	-1,25
1	0	-1	-2	-2	1	-1,00
2	0	-1	0	0	0	-0,25
2	0	-1	-1	-2	0	-1,00
1	0	-1	-2	-2	-1	-1,50
1	0	-2	-2	-2	0	-1,50
1	2	-1	-2	0	0	-0,75
2	0	2	-1	-1	1	0,25
2	0	2	2	2	2	2,00
1	0	-1	-1	1	2	0,25
2	0	2	1	1	1	1,25
2	0	0	1	2	1	1,00
2	0	1	1	1	2	1,25
2	0	-1	-1	-1	2	-0,25
2	0	-1	-1	-1	-1	-1,00
2	0	1	1	0	0	0,50
2	1	0	0	0	2	0,50
2	0	-2	-2	-1	-1	-1,50
2	0	0	0	-1	2	0,25
2	0	-1	-1	-1	-2	-1,25
2	0	-1	-2	-1	-1	-1,25
2	0	-1	-2	1	1	-0,25

2	0	0	0	2	2	1,00
1	0	0	-1	-1	-1	-0,75
1	0	-1	-1	-1	2	-0,25
2	0	-1	-1	-1	0	-0,75
0	2	0	0	1	2	0,75

РАСПИСКАНИЕ

q14.1 q14.2 q14.3 **1,2,3** q14.4 q14.5 q14.9 q14.11

1	2	2	1,67	2	0	-1	0
2	1	1	1,33	1	0	-2	0
1	2	2	1,67	2	0	1	1
1	1	0	0,67	1	-1	2	0
1	1	1	1,00	2	-1	2	0
1	2	2	1,67	2	0	-1	0
1	1	0	0,67	2	-1	0	0
0	1	0	0,33	2	1	-1	-2
-1	-1	2	0,00	-1	-2	-1	1
2	-1	2	1,00	2	-2	-2	.
1	-1	1	0,33	2	.	-1	.
2	1	2	1,67	1	0	-1	0
1	0	1	0,67	0	-1	0	0
2	1	1	1,33	1	-1	-1	0
1	1	1	1,00	.	0	-2	0
1	1	1	1,00	0	0	-1	.
1	2	2	1,67	2	0	1	0
1	2	2	1,67	2	0	-1	0
2	2	2	2,00	-2	-1	-1	-1
1	1	1	1,00	1	1	1	0
0	1	1	0,67	1	-1	0	0
1	1	1	1,00	1	0	1	0
2	2	1	1,67	1	-1	2	0
1	2	2	1,67	2	2	-1	-1
1	1	1	1,00	1	0	-1	0
1	2	2	1,67	2	0	1	1
1	1	1	1,00	0	0	0	1
.	2	-1	0,50	2	.	0	.
1	2	2	1,67	2	0	-1	0
2	1	1	1,33	1	2	2	0
2	2	2	2,00	1	-1	2	0
-2	-2	-1	-1,67	0	-1	2	0
2	2	2	2,00	-2	-1	-1	0
1	0	-1	0,00	-2	-2	-2	0
2	1	0	1,00	-1	-2	1	0
1	2	1	1,33	2	-1	0	0
1	2	2	1,67	2	-1	-1	0
2	2	1	1,67	2	1	2	0
-1	-1	0	-0,67	1	1	2	0
2	1	1	1,33	1	2	1	1
2	1	1	1,33	0	0	2	0
2	2	1	1,67	1	1	1	0
1	1	1	1,00	2	-1	2	0
2	1	1	1,33	1	-1	2	0
2	1	1	1,33	1	2	.	0
2	2	1	1,67	1	1	2	0
1	1	1	1,00	2	-1	2	0
2	2	2	2,00	2	0	2	0
2	2	1	1,67	1	1	2	0
2	2	1	1,67	1	1	2	1
2	1	1	1,33	2	0	2	0

2	1	1	1,33	2	0	2	0
2	1	1	1,33	1	0	-1	-1
2	1	1	1,33	1	-1	2	0
2	2	2	2,00	1	1	0	0
0	1	1	0,67	1	0	2	0

РАСПЕЧАТАТЬ

q15.1	q15.2	1,2	q15.3	q15.4	q16.1
2	1	1,50	0	0	0
1	1	1,00	0	0	1
2	1	1,50	0	0	1
2	1	1,50	0	0	2
1	2	1,50	1	0	2
2	1	1,50	0	0	0
1	2	1,50	1	0	1
0	1	0,50	0	0	0
-1	1	0,00	-1	1	-1
-1	2	0,50	2	.	2
-2	2	0,00	2	.	2
1	2	1,50	1	0	1
0	0	0,00	0	0	0
0	0	0,00	0	0	1
0	0	0,00	0	0	0
0	1	0,50	0	1	1
2	2	2,00	2	-2	1
2	1	1,50	0	0	0
-2	-2	-2,00	2	2	-2
0	1	0,50	1	0	0
2	2	2,00	0	0	1
2	2	2,00	1	0	1
0	1	0,50	1	0	1
2	1	1,50	1	-1	1
0	1	0,50	-2	0	1
0	1	0,50	0	0	1
0	2	1,00	1	1	1
1	2	1,50	-2	.	.
2	1	1,50	0	0	0
2	1	1,50	1	0	0
1	2	1,50	1	0	1
2	2	2,00	0	0	1
-2	-2	-2,00	2	2	-2
1	0	0,50	-1	0	1
1	1	1,00	1	0	1
1	2	1,50	1	0	2
2	1	1,50	1	1	1
2	1	1,50	1	0	2
0	2	1,00	2	0	-1
1	1	1,00	1	1	2
2	2	2,00	2	2	1
2	2	2,00	2	0	2
1	1	1,00	1	1	1
0	-1	-0,50	1	0	1
1	1	1,00	1	0	2
2	2	2,00	1	1	2
2	2	2,00	2	0	2
2	2	2,00	1	0	2
2	1	1,50	1	0	2
2	1	1,50	1	0	2
2	1	1,50	1	0	2

1	1	1,00	1	1	0
2	1	1,50	1	1	2
2	2	2,00	1	0	2
2	1	1,50	1	2	2
0	1	0,50	0	1	1

РАНЕКІШНО ПЕРПА

q16.2 q16.3 1,2,3 q16.4 q16.5 q16.6 4,5,6 q16.7 q16.8

-1	-1	-0,67	1	0	1	0,67	-1	0
1	0	0,67	0	-1	-1	-0,67	1	0
1	0	0,67	0	-1	-1	-0,67	1	2
1	1	1,33	0	-1	0	-0,33	-1	0
2	2	2,00	1	-1	2	0,67	1	0
-1	-1	-0,67	1	0	1	0,67	-1	0
1	1	1,00	0	0	1	0,33	0	0
-1	0	-0,33	0	1	0	0,33	1	-1
1	-1	-0,33	1	-1	-1	-0,33	1	0
-1	-1	0,00	2	-1	2	1,00	-1	.
-1	-2	-0,33	0	-1	1	0,00	0	.
-1	-1	-0,33	2	0	1	1,00	1	0
0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
0	0	0,33	0	0	0	0,00	1	0
0	-2	-0,67	-2	-2	-2	-2,00	-2	-2
0	1	0,67	1	1	1	1,00	1	1
1	2	1,33	1	2	2	1,67	1	-2
-1	-1	-0,67	1	0	1	0,67	-1	0
-2	-1	-1,67	1	1	0	0,67	2	2
0	0	0,00	0	0	-1	-0,33	0	2
2	1	1,33	2	1	2	1,67	2	0
1	0	0,67	2	2	2	2,00	1	0
-1	0	0,00	0	-1	2	0,33	0	0
2	1	1,33	0	-1	-1	-0,67	1	1
0	-1	0,00	-2	0	1	-0,33	2	0
1	0	0,67	0	-1	1	0,00	1	0
1	0	0,67	0	1	1	0,67	1	1
1	.	1,00	.	.	1	1,00	.	.
-1	-1	-0,67	1	0	1	0,67	-1	0
-1	-1	-0,67	-2	1	1	0,00	-1	0
-1	-1	-0,33	2	-1	2	1,00	1	0
2	1	1,33	2	1	2	1,67	2	0
-2	-1	-1,67	1	1	0	0,67	2	0
1	-1	0,33	-1	-2	1	-0,67	1	-1
1	0	0,67	-1	-1	-1	-1,00	0	0
1	0	1,00	0	-1	-2	-1,00	0	0
-1	-1	-0,33	1	2	1	1,33	-1	0
1	2	1,67	-1	-1	-1	-1,00	0	0
-1	-2	-1,33	-2	-1	1	-0,67	1	0
1	1	1,33	1	1	2	1,33	2	0
1	0	0,67	0	0	2	0,67	2	0
2	1	1,67	1	1	1	1,00	1	0
1	1	1,00	0	2	2	1,33	1	0
0	0	0,33	-1	1	-1	-0,33	0	0
1	1	1,33	0	2	2	1,33	2	0
1	1	1,33	0	0	1	0,33	2	0
2	1	1,67	1	0	-1	0,00	0	0
1	1	1,33	1	0	0	0,33	2	0
1	1	1,33	2	2	2	2,00	2	0
2	1	1,67	-1	-1	0	-0,67	1	0
1	2	1,67	-1	-1	-1	-1,00	1	0

1	1	0,67	1	1	2	1,33	2	0
2	2	2,00	1	0	0	0,33	2	0
1	1	1,33	1	2	1	1,33	1	0
1	2	1,67	2	2	1	1,67	0	0
1	2	1,33	2	1	0	1,00	0	0

ТАНЕЦЫ И МОДЕЛЬЕР

q17.3 q17.5 q17.6 q17.7 **3,5,6,7** q17.1 q17.2

-1	0	2	-1	0,00	1	1
0	0	2	2	1,00	1	2
0	2	1	1	1,00	2	1
2	1	1	0	1,00	2	2
1	-1	2	1	0,75	1	1
-1	0	2	-1	0,00	1	1
1	0	1	2	1,00	2	1
0	-1	0	0	-0,25	0	1
1	2	0	2	1,25	1	0
2	2	2	2	2,00	-1	2
2	2	2	2	2,00	-1	2
-2	0	1	-1	-0,50	2	1
0	0	0	0	0,00	-1	0
-1	-1	0	0	-0,50	0	0
1	1	.	0	0,67	1	1
1	1	1	1	1,00	1	1
2	1	2	2	1,75	1	1
-1	0	-2	-1	-1,00	1	1
2	-2	1	-2	-0,25	2	2
0	1	2	0	0,75	1	0
1	2	2	1	1,50	0	1
1	1	1	2	1,25	1	1
-2	1	0	2	0,25	1	0
1	1	1	2	1,25	1	2
0	-2	2	2	0,50	2	1
1	-1	1	1	0,50	2	0
2	2	2	0	1,50	1	1
.	1	.	.	1,00	1	.
-1	0	1	0	0,00	1	1
-1	0	2	-1	0,00	2	1
-1	0	1	-1	-0,25	2	2
1	2	2	1	1,50	0	1
2	-2	0	2	0,50	2	2
0	-2	0	0	-0,50	1	-1
-1	0	1	0	0,00	1	-1
1	-1	1	-1	0,00	2	1
-1	2	1	1	0,75	1	1
1	2	2	2	1,75	1	1
1	1	0	0	0,50	2	1
0	2	2	2	1,50	1	0
1	0	1	0	0,50	2	2
1	0	2	2	1,25	2	2
-1	2	2	2	1,25	-1	-1
-1	2	0	0	0,25	2	-1
1	2	1	2	1,50	2	1
2	2	1	1	1,50	2	2
2	2	0	0	1,00	2	2
1	1	2	2	1,50	2	2
1	2	2	0	1,25	2	1
1	0	1	2	1,00	2	1
2	1	2	2	1,75	1	0

1	1	1	2	1,25	1	1
2	0	0	2	1,00	2	1
1	1	1	2	1,25	2	1
2	2	2	2	2,00	2	2
1	1	1	1	1,00	0	0

РАСПИСКАНИЕ

q17.4 q17.8

1 0
2 0
0 0
1 0
0 0
1 0
0 1
1 0
-1 2
-1 .
-1 .
1 0
0 .
0 0
0 .
1 1
1 -2
1 2
2 2
0 0
1 0
1 0
0 0
1 -1
-1 0
0 0
1 0
. .
1 -1
1 0
1 2
1 0
2 -2
-1 0
1 0
-1 0
1 0
0 0
2 0
2 0
0 0
1 0
1 0
1 0
2 0
2 0
2 0
1 0
1 0
-1 0
-1 0

q18.1 q18.4 q18.5 q18.6 1,4,5,6

-1 0 -1 -1 -0,75
1 0 1 0 0,50
0 1 0 0 0,25
2 -1 1 0 0,50
2 -1 -1 2 0,50
1 -1 -1 2 0,25
1 0 1 0 0,50
0 0 0 0 0,00
-1 -1 -1 1 -0,50
2 2 -1 2 1,25
2 2 -1 2 1,25
1 0 -1 -2 -0,50
-1 -1 0 -1 -0,75
-1 -1 0 0 -0,50
0 1 1 1 0,75
0 0 0 1 0,25
2 1 2 2 1,75
-1 0 -1 -1 -0,75
-2 1 1 1 0,25
-1 0 1 1 0,25
1 2 1 2 1,50
0 1 1 1 0,75
-1 0 1 1 0,25
2 2 0 1 1,25
1 0 0 1 0,50
0 0 -1 0 -0,25
0 1 0 1 0,50
1 . . -2 -0,50
-1 0 -1 -1 -0,75
-1 1 -1 -1 -0,50
2 0 -1 2 0,75
1 2 1 2 1,50
-2 1 1 1 0,25
1 2 2 1 1,50
2 2 1 0 1,25
2 1 1 1 1,25
-1 -2 -1 -1 -1,25
2 1 1 1 1,25
1 0 0 1 0,50
2 2 2 1 1,75
1 -1 -1 -1 -0,50
2 0 0 0 0,50
1 0 0 0 0,25
1 0 1 0 0,50
2 0 1 1 1,00
2 0 0 1 0,75
2 1 1 2 1,50
2 -1 -1 0 0,00
2 1 1 0 1,00
2 1 1 0 1,00
1 1 1 1 1,00

1	0
1	0
1	0
2	-2
1	1

2	0	0	2	1,00
2	-1	-1	-1	-0,25
1	1	1	0	0,75
2	1	2	2	1,75
1	0	0	2	0,75

РАНЕКІШНО РЕПАА

2
2
2
1
0

1
1
2
1
1

1
0
1
0
0

2
2
2
2
1

2
2
1
2
1

1
2
1
2
1

1
2
1
2
1

РАСПЕЧАТАТЬ

q19.7	1,3,4,5,7	q19.2	q19.6	q19.8	q20.1	q20.2
1	1,20	2	1	0	2	1
-1	0,20	2	2	0	2	1
2	1,40	1	1	-2	1	1
1	0,80	1	2	0	2	2
1	1,60	1	2	0	2	1
1	1,20	1	2	0	2	1
0	1,20	1	2	0	2	1
1	0,60	1	0	-1	2	1
1	0,20	0	1	0	2	1
2	2,00	2	2	.	2	2
1	1,80	2	2	.	2	1
2	1,60	1	2	0	2	2
0	-0,60	2	1	0	1	0
1	0,60	2	2	1	1	1
1	1,25	2	1	1	2	1
1	1,00	1	1	1	1	1
2	0,80	2	2	0	1	0
1	1,20	2	1	0	2	1
2	1,80	2	2	2	2	1
1	1,60	1	2	0	1	1
2	1,80	2	1	0	1	2
2	1,20	1	0	0	1	0
1	1,60	1	2	0	1	1
2	0,80	2	1	1	2	1
1	0,60	0	1	1	1	1
1	1,00	2	2	0	1	1
0	0,60	0	1	0	1	1
1	-0,33	1	.	.	.	1
1	1,20	2	1	0	2	1
1	1,60	2	1	0	2	1
2	1,40	1	2	0	2	2
2	1,80	2	1	0	1	2
2	2,00	2	2	2	2	1
1	1,00	2	2	0	1	1
.	1,50	2	1	0	1	1
1	1,20	2	2	0	2	1
2	1,60	2	1	0	2	1
2	1,60	2	1	0	1	1
2	2,00	2	2	1	2	2
2	2,00	2	2	0	2	2
2	2,00	2	1	0	2	1
2	2,00	2	2	1	2	2
2	1,20	1	2	0	1	1
1	1,20	2	2	0	2	2
2	2,00	2	2	1	2	1
2	2,00	2	2	1	2	2
1	1,40	2	1	0	2	2
1	1,40	2	2	0	2	1
1	1,60	1	1	0	2	1
1	1,80	2	2	0	2	2
2	2,00	1	2	0	2	1

1	1,40	2	1	0	2	2
2	2,00	2	2	-2	2	1
1	1,20	1	1	0	2	2
2	2,00	2	2	0	2	1
2	1,20	1	2	0	1	0

FAKULTAS TEKNIK SIPIL DAN PERENCANAAN

1,2	q20.3	q20.4	3,4	q20.5	q20.6	5,6	q20.7
-----	-------	-------	-----	-------	-------	-----	-------

1,50	1	2	1,50	0	-1	-0,50	1
1,50	0	1	0,50	1	1	1,00	0
1,00	1	2	1,50	1	-1	0,00	1
2,00	0	-1	-0,50	0	-2	-1,00	0
1,50	0	2	1,00	1	1	1,00	1
1,50	0	1	0,50	0	0	0,00	0
1,50	1	1	1,00	1	0	0,50	0
1,50	0	0	0,00	1	1	1,00	0
1,50	1	1	1,00	1	2	1,50	-1
2,00	2	2	2,00	-1	-1	-1,00	2
1,50	1	1	1,00	-1	-1	-1,00	1
2,00	1	1	1,00	1	0	0,50	2
0,50	1	1	1,00	0	-1	-0,50	-1
1,00	1	1	1,00	0	1	0,50	0
1,50	2	2	2,00	2	1	1,50	2
1,00	1	1	1,00	1	1	1,00	0
0,50	1	2	1,50	1	0	0,50	2
1,50	1	2	1,50	0	-1	-0,50	1
1,50	2	2	2,00	2	2	2,00	1
1,00	0	1	0,50	1	1	1,00	1
1,50	1	2	1,50	1	-1	0,00	1
0,50	1	2	1,50	1	0	0,50	1
1,00	0	1	0,50	1	1	1,00	1
1,50	1	2	1,50	-1	1	0,00	2
1,00	0	1	0,50	1	-1	0,00	-1
1,00	1	2	1,50	1	-1	0,00	1
1,00	0	0	0,00	0	1	0,50	0
1,00	1	1	1,00	-1	0	-0,50	2
1,50	1	2	1,50	0	-1	-0,50	1
1,50	1	2	1,50	0	0	0,00	2
2,00	1	1	1,00	1	2	1,50	2
1,50	1	2	1,50	1	-1	0,00	1
1,50	2	2	2,00	2	.	2,00	1
1,00	0	1	0,50	1	0	0,50	1
1,00	1	1	1,00	1	1	1,00	0
1,50	1	1	1,00	1	0	0,50	0
1,50	1	2	1,50	2	-1	0,50	1
1,00	1	1	1,00	1	0	0,50	2
2,00	2	1	1,50	1	0	0,50	0
2,00	2	2	2,00	1	1	1,00	2
1,50	1	0	0,50	0	1	0,50	2
2,00	1	2	1,50	2	2	2,00	2
1,00	1	1	1,00	1	1	1,00	2
2,00	2	1	1,50	1	1	1,00	2
1,50	1	0	0,50	0	0	0,00	2
2,00	1	0	0,50	0	0	0,00	2
2,00	1	1	1,00	1	1	1,00	0
1,50	1	1	1,00	1	1	1,00	2
1,50	1	1	1,00	1	1	1,00	2
2,00	1	1	1,00	1	0	0,50	2
1,50	1	2	1,50	1	1	1,00	2

2,00	1	1	1,00	1	1	1,00	1
1,50	0	1	0,50	1	1	1,00	2
2,00	1	1	1,00	1	2	1,50	2
1,50	1	1	1,00	1	1	1,00	2
0,50	0	0	0,00	1	1	1,00	1

РАСПЕЧАТАТЬ